30.6.76 כ' תמוז תשל"ו, שנה 40 60 עמודים מספר 2026 המחיר: 6.00 ל"י

העולם הזה

מפקד חיל־האוויר משמש דוגמה לבירוני הכבישים!

האלוף היכה נהג

הקף אותו

האלוף בנימין פלד

תשקיף

רוקפלר לא יבוא

ניסיונותיו של יושב־ראש הכנסת, ישראל ישעיהו, להביא לארץ את סגן נשיא ארצות־הברית נלסון רוקפלר, כדי להיות אורחה של הכנסת ביום־העצמאות ה־200 של ארצות־הברית, עלו כתוהו.

ישעיהו מנסה עתה ללחוץ על הקונגרס האמריקאי שישלח לארץ לפחות את יושב־ראש הקונגרס, קארל אלברט, אם ייעתר אלברט להזמנה, תדחה הכנסת את מסיבותיה לכבוד האירוע לשבוע שאחרי ה־4 ביולי, משום שאלברט עומד להשתתף בקבלת־פנים לכבוד ארצות־הברית מטעם מלכת בריטניה בלונדון, ב־5 ביולי.

יגאל רצה, רב"ן אסר

ערב צאתו לגרמניה, בשבוע שעבר, ניסה שר־החוץ יגאל אלון למשש את הדופק אם תיתכן פגישה בינו לבין הנרי קיסינג'ר, שאף הוא ביקר באותה עת בגרמניה.

כשנודע הדבר לראש־הממשלה, הוא אסר על אלון להיפגש עם קיסינג'ר, בטענו ש„כעת אין לנו מה להגיד לקיסינג'ר."

מדוע נכנע נבון?

אישים שונים מרס"י וממפא"י־לשעבר הפעילו לחצים כבדים על יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, יצחק נבון, להסתייג ממיסמך אבן, שנוסח, בין השאר, גם על דעת נבון.

נבון נכנע ללחצים, למרות שכך הדיונים בעניין המיסמך נעשו כדישכתו בכנסת, וזהו היה בעת הניסוחים הסופיים היונה הקיצונית ביותר.

יד חופשית לצ'יצ'

המאבק סביב נציגי המיפלגה הליברלית בבחירות הקרובות לעיריית תל־אביב, כבר החל.

ראש העירייה, שלמה („צ'יצ') להט, הכטוח בנצחון רשימתו, דורש שתינתן לו יד חופשית בבחירת מועמדי מיפלגתו למועצת־העירייה.

אולם האיש החזק בליברלים, עורך־הדין יצחק ברמן, הודיע כי הוא יעמוד על בחירות אישיות חשאיות במחוז תל־אביב של המיפלגה. אל ברמן הצטרפו אף צעירי דור־ההמשך של המיפלגה. צ'יצ' איים שאם לא תינתן לו יד חופשית בבחירת חבריו בעירייה, הוא לא ירוץ בבחירות הקרובות במיסגרת הליכוד, אלא בראש רשימה אישית.

ה„גיים החמישי" מאיים

אם לא יתנצל עורך „ידיעות אחרונות", הד"ר הרצל רוזנבלום, בעיתונו לפני עובדי מחלקת „בחצי היום" של הרדיו, על שכינה אותם בשם „גיים חמישי", הם יגישו תביעת־דיבה נגדו.

עובד המחלקה, עודד ספיר, נפגש בשבוע שעבר עם היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, כדי לקבל ממנו ייעוץ אם אכן יש מקום להגשת תביעה נגד רוזנבלום. בינתיים יזם רוזנבלום פגישת־סולחה בין עובדי־הרדיו הממורמרים לבינו. כתב ידיעות אחרונות בירושלים, גידעון בייכר, נתבקש על־ידי לארגן את הפגישה, שתיערך עוד השבוע.

דרוש: מזכיר סניף

על מי שהיה שר־ההסברה, ח"כ אהרון יריב, מוסעים עתה לחצים שיסכים להציג את מועמדותו לתפקיד מזכיר מחוז תל־אביב של מיפלגת העבודה.

אחרי ניצחונו המוחץ של דב בן־מאיר בבחירות שהתקיימו לתפקיד מזכיר מועצת פועלי תל־אביב—יפו, לעומת מרעמדו של אורי אלפרט, אין ספק שאלפרט לא יעז להציג את מועמדותו לתפקיד מזכיר־המחוז.

אם יריב לא ייענה ללחצים, יעמיד לבחירה את עצמו, כפי הנראה, אליהו שפייזר, ראש האופוזיציה בעיריית תל־אביב.

ההתייקרות העשירה

את הקצבים

העלאת מחירי־הכשר הקפוא ב־3.5 לירות לקילו היתה ידועה מזה חודשים לקצבים ולסיטונאי־הכשר, שצברו מלאי גדול לקראת ההתייקרות הצפויה. המלאי שנצבר הוא כ־4000 טון, ועליו הרוויחו 14 מיליון לירות.

המחסור בבשר קפוא, כתוצאה מהפסקת שיווקו על־ידי הממשלה, גורם להאמרת מחיריו ולהגדלה נוספת של המלאי הנצבר.

אייבי מתכנן טלוויזיה

אייבי נתן מתכנן להקים בספינת־השידור שלו גם תחנת־טלוויזיה לשידורי־צבע.

לדבריו יבקרו השבוע על סיפון האונייה מהנדסים מחברת אר־סי־איי, שיבדקו את האפשרויות להקמת

זהירות:

פירות מרוססים!

מכה של הרעלות־קיבה ושילשולים עלולה לפרוץ בימים הקרובים, כעיקר בגני־הילדים ובכתי־הספר.

הצרה תהיה תוצאה ישירה של חומרי־ריסוס חדש וחריף, שבו השתמשו לראשונה מגדלי־הפירות, על־פי תידרוכם של מומחי מישרד־החקלאות.

עיקר הסכנה טמון באכילת אפרסקים ומישמיש, שקליפתם העבה סופגת יותר מחומרי־הריסוס מן הפירות ה־אחרים.

מישרד־הבריאות עומד להוציא הנחיות לגבי רחיצתם ושטיפתם של פירות אלה, כשהדגש יהא על כך שלא די לשוטפם במים רתוחים, אלא לשפשף את קליפת הפרי במים וסבון.

משדר־טלוויזיה לשידורי־צבע, וכן הקמת אולפן קטן, כל זאת בהשקעה של חצי־מיליון דולר. התחנה צריכה להתחיל בשידורים החל בחודש אוקטובר הקרוב, ומרבית שידוריה יהיו סרטים וסדרות פופולריים, מלווים בתשדירי־פירסומת.

במקביל מכניס אייבי לאונייה משדר־רדיו חדש, שיאפשר קליטה בשיטת אף־אם, ובשידור סטריאופוני. שידורים אלה אמורים להתחיל כבר בחודש אוגוסט הקרוב.

אייבי מבקש שלא לאבד מהפופולריות של תחנת־השידור שלו, בעיקבות הפעלת רשת ג' של רשות־השידור ומשום כך, לדבריו, מחיר הפירסום בקול השלום יהיה זול ממחיר הפירסום ברשת החדשה. כן יעניק למפרסמים אשראי של 90 יום לתשלום, לעומת 60 הימים הנהוגים ברשות־השידור.

אין ביקוש

למנהלי חשבונות

למרות הפעיתו הקרוכה של מס־ערך־מוסף, נמשכת הירידה בביקוש למנהלי־חשבונות.

לעומת ביקוש ל־833 מנהלי־חשבונות בספטמבר 1975, הביקוש באפריל השנה היה רק 479. זאת מגלה סקר של חברת מנפאואר בישראל. ירידה חריפה (60%) חלה גם בביקוש לעובדי־בניין, וירידה קטנה יותר בביקוש לעובדי־מתכת ובענפי־ייצור אחרים.

יורד מארגן ציונות

מי שהיה שנים רבות נציג מישרד־התיירות בקום־אנג'ום, יצחק פוכר, שעם סיום עבודתו לפני חצי שנה הודיע על אי־שובו ארצה, מארגן עתה בקום־אנג'ום תערוכה של חפירות הכותל של פרופסור בנימין מזר.

סובר התמנה כמנהל אמבסדור־קולג' בלוס־אנג'לס, ותפקידו הראשון הוא להביא את מימצאי חפירות מזר לתערוכה באמריקה.

לפסטיבל

צפוי כישלון

לפסטיבל היהודי לקולנוע ולטלוויזיה, העומד להתקיים בירושלים בחודש אוקטובר, צפוי כישלון חרוץ.

הפסטיבל, המאורגן על־ידי מלווין מרק, מפיק הסרט הכושל על חייו של דויד בן־גוריון, ייערך ללא אישור ועדת הפסטיבלים הבינלאומית של איגוד־המפיקים העולמי, ויושקעו בו מאות אלפי דולרים שגוייסו על־ידי מרק כתרומות מיהודים קנדיים.

פרישות

בעיתונות

מזכיר מערכת הארץ, עמי דוראון, התפטר מעבודתו בעיתון והודיע כי יעבור לנהל חווה לגידול בקר של עורך־הדין יעקוב סלומון.

כוכב־הספורט של מעריב, משה לרר, הגיש אף הוא התפטרות מתפקידו, בגלל חילוקי־דיעות לגבי דרך סיקור האולימפיאדה.

„מעריב" פוצץ

השבתת העיתונים

השבתת העיתונים שעליה הכריז ועד עובדי־הדפוס בגלל סירוב איגוד המו"לים לתביעות השכר, נמנעה בגלל כניעת „מעריב".

בעיקבות „מעריב" הודיע גם „ידיעות אחרונות" הו עה דומה.

במשא־ומתן עם עובדי־הדפוס דרשו אלה תוספת של 26%, בעוד שהמו"לים מוכנים לתת רק 14%, כולל תוספת־דרגה. אולם מכיוון שחלק מן המו"לים היה מוכן לשלם יותר, ומעריב הודיע כי הוא כבר משלם לעובדיו את מרבית הדרישות, הודיע יושב־ראש איגוד המו"לים, שבתאי הימלפרב, כי אין האיגוד משמש עוד צד במשא־ומתן, ביגלל אי־הסכמה בין חבריו. העובדים הכריזו על שביתה כללית של כל העתונים, ומעריב מיהר להודיע כי הוא מוכן לשלם, ולכן הופסקה אצלו ההשבתה. כאשר הצטרפו אליו גם ידיעות אחרונות ודבר, שהודיע כי ייכנס למשא־ומתן ישיר, חודשו המגעים בין המו"לים לעובדים.

הצעות יעקובי לא

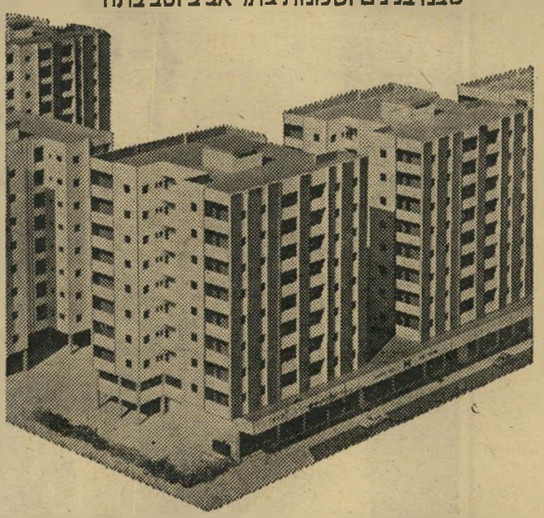
תועלינה בכנסת

שר־התחבורה, גד יעקובי, ניסה חי שבוע ליזום בכנסת הצעות דחופות לסדר־היום בעניין מטום „איר־פראנס" החטוף. יעקובי ידע, כי אם אומנם תעלינה הצעות דחופות בנושא זה, ייקרא הוא לחשיב עליהן, ויזכה בי פירסום רב.

שישה חברי־כנסת נעתרו לבקשת השר להגיש הצעות, אולם מזרי הממשלה לא המליצה ידי הכנסת להכיר בהן לא תועלינה ח"י

נאות ברכה
תהנה לגור שם

נאות ברכה, רח' עמק הברכה 25-23, ת"א.
מיסודן של חברות בוצ'קו ואורבך
שבנו בנינים ושכונות בתל-אביב וסביבתה

במבט ראשון נראו לך השכנים בדירה החדשה נחמדים ומנומסים. אבל לא עבר זמן רב עד שהתגלתה האמת וקשה היה לך לאהוב את שכניך. הרעש הבלתי וסבל, ההזוחה בחדר המדרגות - המאיסו עליך את החיים במקום. בפעם הבאה, הבטחת לעצמך, תבדוק היטב מי יהיו שכניך לעתיד, ותחפש דירה במקום שקט וחרבותי.

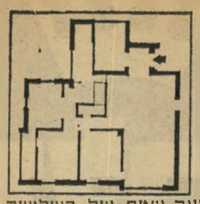
כזו היא נאות ברכה, שכונת המגורים החדשה בת"א. נוסף על שני מגדלי המגורים המאוכלסים בנאות ברכה, נמצאים בשלבי בניה שני מגדלים נוספים. חלק מ-64 הדירות נקנו כבר ע"י רופאים, עורכי-דין, מהנדסים, קבלן, בעל-מפעל, סטודנטים ואנשי צבא.

שכונה חדשה בתל-אביב

נאות ברכה היא שכונה חדשה בתל-אביב ברחוב עמק הברכה. שני מגדלי הדירות ובנים מעל קומה מסחרית הכוללת חנויות, שופרסל וסניף בנק. בכל מגדל יש 32 דירות ונותרו למכירה דירות בנות 4-3½ חדרים וכן דירות שיש בחוכן גישה לגג פרטי ותוספת חדרון על הגג. חובלו לבקר בדירות בשבתות בין 10-12 ובימות השבוע בשעות העבודה בבנין. כך, יהיה באפשרותכם להתרשם מן הדירות במו עיניכם ואף לקבל הסברים מאנשי המקצוע של חברת הבניה במקום.

איכות ואיכות החיים

בכל יום בשעות הבוקר המוקדמות בודקים מהנדס החברה וצוות מנהלי העבודה כל שלב בתהליך הבניה בקפדנות רבה. הם ימשיכו בכך עד שיסתיים הפרט האחרון של הבניה. זו רק דוגמא אחת לתשומת הלב ולהקפדה הרבה על איכות הבניה בנאות ברכה. הדירות מרווחות עם חלוקה פנימית נוחה ובנויות ממיטב החומרים. בכל דירה שירותים כפולים.

במרכז שכונת המגורים הוקצה שטח של כשלושה דונמים ועליו יוקם, על ידי עירית תל-אביב, גן שעשועים להנאת הדיירים וילדיהם.

מיקום אידיאלי ועיתוי טוב לרכישת דירה

מיקומה של שכונת נאות ברכה ברחוב עמק הברכה בתל-אביב אידיאלי למי שרוצה לגור בעיר הגדולה ולהנות מן היתרונות של מגורים בסביבה שקטה. גם מחירי הדירות מפתיעים. אם תשווה אותם למחירי דירות בתל-אביב ובסביבתה. עתה לפני עליית המחירים הצפויה ולפני החלתו של מס ערך מוסף שייקר את הדירות במידה ניכרת - זהו העתוי הטוב ביותר עבורך לרכוש דירה בנאות ברכה.

<u>המשרד</u>: דיזנגוף 16, ת"א
טל: 280021 ; 288067
<u>קבלת קהל בשעות:</u>
18.00-16.00; 13.00-10.00
יום ג' ויום ו': 13.00-10.00

עם כמה דציבלים מתקיפים אותך שכניך בכל יום?

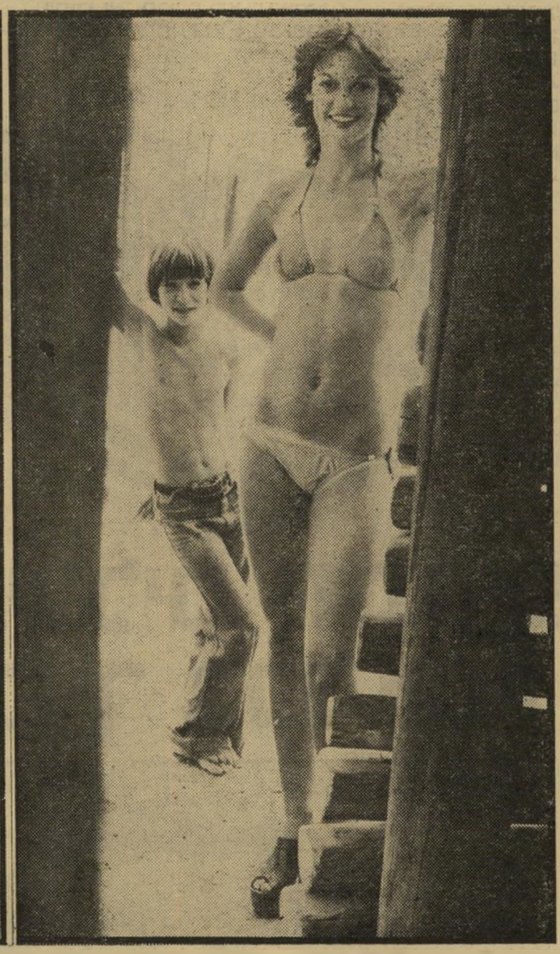

aroyo-barel

סימונה בלומנפלד

15 החתיכה של ההסתדרות

הרומנטית כפקידה במחלקת האדמינסטרציה של ההסתדרות, קוראת סימונה בלומנפלד בת ה־17, כל ספר שיוצא בסידרת **הרומן הרומנטי**. סימונה, כמו שאר המועמדות בתחרות **מלכת המים**, משתמשת במוצרי **אוליביה** של **עץ הזית**, מרבה לבלות בדיסקוטקים של צפון תל־אביב, יחד עם החבר הדוגמן שלה, כשהם מופיעים בבגדים תואמים.

החלום הגדול האש היא כבר עברה בסידרת צילומי פירסומת לג׳ינסים ומקווה להיכנס חזק לענף. של סימונה בלומנפלד, המטפלת בשעורותיה בתכשירי חברת **וולה**, הוא להיות דוגמנית־צילום. את טבילת

אילו כל הפקידות של הוועד הפועל של ההסתדרות היו נראות כמו סימונה בלומנפלד בת ה־17, היו לבטח נמנעות שביתות רבות.

כי חיוכה של סימונה התמירה מסוגל לרכך אפילו את מיזגו חסוער של יהושע פרץ.

בוועד הפועל מכירים אותה כהחתיכה של הקרמלין מרחוב ארלוזורוב. היא עובדת במישרדו של גדעון שגיא, האחראי על האדמיניסטרציה, ורובו של היום שקוע ראשה היפה בתוך ערימות חניירת.

לא כן בערב. אז, כשהכוכבים זורחים, מתחילה סימונה לחיות. ביחד עם החבר הדוגמן שלה, בנצי, היא חורשת את הדיסקוטקים של צפון תל־אביב, כשהיא והוא מקפידים להופיע בבגדים תואמים.

חלומה הגדול של סימונה הוא להיות דוגמנית צילום. לשם כך היא מטפחת את עצמה, ואפילו הצטלמה כבר בפירסומת לג׳ינסים.

היא משוגעת על הסופר הארולד רובינס, קראה את כל ספריו בלי יוצא מן הכלל. הדמות הנערצת עליה היא זו של סטיב גאוונט, גיבור הספר תיורשים.

סימונה היא חסידה נלהבת של סידרת הרומן הרומנטי, גמרה לקרוא את כולה.

כשיש לה זמן פנוי, היא אוהבת לשחות, ללכת לקולנוע ולהעריץ את פול ניומן וג׳ין בירקין.
יש לה חוש־הומור משגע, היא אוהבת לעשות פרצופים ולהשמיע קולות משונים. בגלל אופייה הפתוח וחיוכה הגלהב, היא ממהרת להתיידד ומהווה מרכז בכל חברה בה היא נמצאת.

מלכת המים 1976

מטעם העולם הזה בחסות

תנו לי גבר אמיתי. אחד שיודע מה טוב. שיודע גם להשיג דברים טובים... כוס בירה מעולה של גולדסטאר למשל.

המועמדות הסופיות

חפקה: יצחק גיזרי. מארגני ה־מיבצע: מירי זכרוני, רפי זכ־רוני. עיצוב המופעים: דני ליטאי. חדרכת הבנות בחליכה וביטחון במה: לאה פלטשר. המועמדות תנעלנה סנדלים תוצרת בית־החרושת אל־גה. צילום המועמדות: יהושע צפריר.

* * *

לטקס בחירת נסיכת ים־סוף באילת תגענה המועמדות במטוסי ארקיע. כי חופש אמיתי באילת מתחיל בארקיע.

* * *

לנשפים שיערכו בבאר־שבע, אשקלון, חיפה וטבריה תגענה המשתתפות באוטובוסים הממוזגים של חברת טיולי חגליל.

* * *

מלכת חמים 1976 תטוס לאירופה וחזרה במטוסי חברת אולימפיק.

עץ-הזית

המועמדות בתחרות מלכת המים משתמשות במיגוון המוצרים הגדול של „אוליביה": שמן שיזוף, דיאודורנט, סבון וקרם ידיים, כי „בכל בית — „עץ הזית!"

Outdoor Girl

מה שנוגע לטיפוח העור — קרם הלחות וקרם ההזנה של „אאוטדור גירל" הם המוצרים. הם טובים ועוזרים לך להיראות יפה, והכל במחיר זול כל-כך. זה עסק משתלם!

GOTTEX

„גוטקס" יצואן מס' 1 של בגדי-ים-החוף. „גוטקס" ייצאה בשנת 1975 למעלה מחצי מיליון בגדי-ים לעשרות ארצות בעולם הרחב. בגדי-הים והחוף של „גוטקס" גם למלכות המים.

WELLA

מלכות המים יודעות כיצד לזכות בשיער מטופח, את תמצאי את תת-שובה במדריך לשימוש נכון בתכשירי שיער של „וולה". דירשי בפרפומריות ובבתי-המרקחת.

16

טובה קימלמן

החתיכה של הטייסת

מנוחת הלוחמת

כפקידה של טייסת בחיל-האוויר, מתכוננת טובה קימלמן בת ה־19, המאופרת בתכשיר **אאוטדור גירל**, ללמוד אחרי סיום השירות הצבאי כלכלה ומינהל עסקים באוניברסיטת תל-אביב. אחרי הלימודים ברצונה ללכת בדרכו של אביה היבואן ולהיכנס לעיסקי ייבוא וייצוא. את החופשות מהצבא היא מנצלת לשהייה ארוכה בים ולביקורים בקולנוע.

אם יש בחורה שהסיסמא „הטובים לטייס, הטובות לטייסים" הולמת אותה להפליא, הרי זו טובה קימלמן בת ה־19, בוגרת המגמה הסוציולוגית של גימנסיה „בליך" ברמת-גן ופקידה בטייסת של חיל-האוויר. טובה מעריצה את הטייסים שלה, ויש לה דיעה ברורה עליהם: „הם אוהבים להתחתן." לדבריה היא אינה מכירה טייס שעבר את גיל ה־23 ונותר רווק. פרט לטייס הפרטי שלה, איתו יצאה שנה וחצי וכשהציע לה נישואין סירבה לו, מכיוון שהיא עדיין צעירה.

טובה מתגוררת עם אביה, יבואן הטקסטיל, אמה עקרת-הבית ואחיה הבוגר, בבית נאה ברמת-חן. כבתו של אביה היא עומדת ללכת בדרכיו: ללמוד כלכלה ומינהל עסקים באוניברסיטת תל-אביב ולהיכנס לעיסקי ייבוא וייצוא.

אביה, המעריך את כשרונותיה, נתן לה במתנה קורס נהיגה והבטיח לה שעם קבלת הרשיון תקבל מכונית מדגם מיני-מינור.

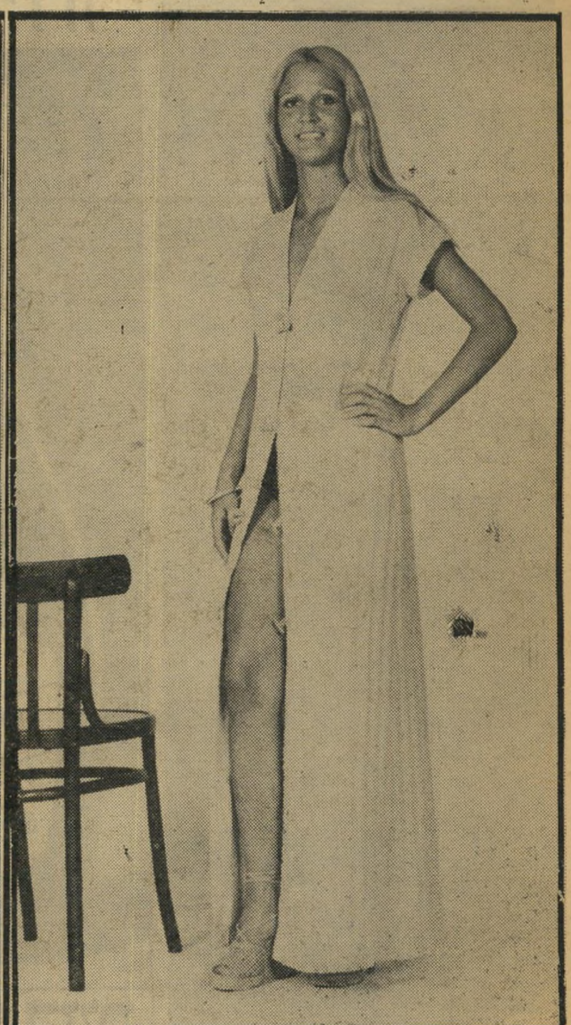
טובה אוהבת לקרוא. עכשיו היא קוראת את הספר לחיות, המספר על ניצולי מטוס שהתרסק בהרי האנדים, שנאלצו לאכול זה את זה כדי להישאר בחיים.

חוץ מזה היא אוהבת ללכת לים כשהיא לבושה בביקיני מינימלי, תוצרת בית-החרושת „גוטקס".

בזמנה החופשי היא פורטת על פסנתר, מטפחת את שיערה והולכת לקולנוע.

היא רואה את תחרות מלכת המים כחווייה ולוקחת את כל העניין כספורט. אם לא תזכה, טוב, אם תזכה, אז טוב מאוד.

בטייסת מחזיקים לה אצבעות ואפילו הסכימו לחסדיר לה מיספר ימי חופשה, בתנאי שתחזור עם אחד התארים כמובן.

למרומים באהבה

בת לאבא יבואן ואמא עקרת-בית, מטרציה טובה קימלמן את הטייסים של חיל-האוויר. אחד מהם גם היה חבר שלה. עד שהוא התחיל לדבר על נשואין. אז אמרה לו טובה: „סטופ, אני צעירה מדי בשביל זה." והם נשארו ידידים. בטייסת מחזיקים לה אצבעות כדי שתחזור מההתחרות עם תואר.

לה ולי - שמן שיזוף לאוהבים להיות יחד

הקיץ יוצא אתכם "לה ולי" אל החוף עם שמן שיזוף חדש לאוהבים להיות יחד.

הקיץ – את תמשחי את גופו והוא ימשח את כתפייך בשמן מיוחד וריחני, לשיזוף מתון ולעור השחום.

לשמן השיזוף "לה ולי" ניחוח נעים ועדין כשל סבון "לה ולי" ודיאודורנט "לה ולי". קחו אותו אתכם הקייץ אל החוף – ותאהבו להיות יחד, גם בשמש.

חדש מעץ הזית

אריאלי

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מדפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • חפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קול קורא.

לכל עיתון מהעיתונים המופיעים ב־ארץ יש הערכה שונה לגבי אורך זכרונו של ציבור קוראיו. ערוך אחד סבור ש־זכרון הציבור מגיע עד לכדי ימים ספורים, אחר חושב שהקורא שלו זוכר חודשים אחדים.

לנו, בהעולם הזה, יש קנה־מידה פשוט ביותר לקבוע מה חושב ערוך כל עיתון. אנו משווים בין התאריך שבו הופיעה ידיעה או סיפור בהעולם הזה, לבין התאריך שבו מופיע אותו סיפור כסוף בילעדי בעיתון אחר, מבלי שהכותב ישרח לציין שהסיפור הופיע שבועות או חודשים קודם־לכן בהעולם הזה. לכך יש דוגמות רבות.

■ ■ ■

בתחילת השבוע שעבר הופיע ב־ידיעות אחרונות סקופ של אחת הבולטות מבין עיתונאיות צהרון זה, בינה ברזל, שסיפר בכותרת מאירת־עיניים כי צו־ההריסה על דירת־הגג של איזי רוזוב, מבעלי גיבור, לא בוצע. כל מה שנהרס שם היה קיר אחד, ולא המיבנה כולו. דירת־הגג של רוזוב הפכה סמל במילחמתו של ראש עיריית תל־אביב שלמה („צ'יצ'") להט בעברייני־הבנייה הבלתי־חוקית ב־שכונת־התיקווה. בכל פעם שהיו מאשימים את צ'יצ' בכך שהוא מתנכל דווקא לבני הפרברים, הוא שלף מאמתחתו את דוגמת רוזוב, ובישר לכולם כי גם אצל התעשיין העשיר מרמת־אביב בוצעה הריסה.

במדור אתה והלירה, שפורסם לפני כחודש (העולם הזה 2020) סופר על התכסיס של צ'יצ' בעניין זה, תחת הכותרת „צ'יצ' והריסת הבתים." הובאו דוגמות רבות נוספות של בנייה בלתי־חוקית של „אנשי שלומנו" בתחום שטח שיפוטה של עיריית תל־אביב.

■ ■ ■

דוגמה אחרת:

כאשר האשים העולם הזה את שר־הביטחון שימעון פרס ואת שר־התחבורה גד יעקובי בקבלת מתנות מאוד, תמונות יקרות־ערך של נפתלי בזם וז'אן דויד (העולם הזה 1965 ו־1966), התייחסו לכך אמצעי־התיקשורת. על־פי יוזמת חוגים ה־מקורבים לשני האישים, התפרסמו בשי־דורי ישראל, במעריב ובהארץ הכחשות על שנאמר בהעולם הזה.

אולם היו מי שהתייחסו לכתבות אלה במלוא הרציניות. שוגיים מהם, תת־אלוף (מיל.) חיים ירון ועורך־הדין שלו אריה מ־רינסקי, דרשו בשבוע שעבר מבית־המישפט־המחוזי בתל־אביב להזמין את שני השרים, ופקידים אחרים, לעדות במישפט־השוחד של ירון. הם מבקשים להוכיח ש־המתנות, שאותן קיבל ירון, אם אומנם קיבל, היו חסרות־משמעות ופעוטות־ערך, על־פי הסטנדרט של מתנות לאישי־ציבור שנקבע על־ידי שני השרים.

העיתונים, שעטו על הסקופ שסיפק להם מחלקת ציוד של חיל האוויר.

השופטת החליטה כי תכריע ב־עניין לאחר שהסניגור יגיש בקשה יותר מפורטת וינמק את הסיבות להבאת כל אחד מן העדים.

התובע, סגן בכיר לפרקליט המ־חוז אהרן שדה, לא נקט עמדה, אך ביקש מן השופטת לבדוק היטב אם אין בבקשה משום הטרחת אישים חשובים ללא סיבה.

בקשת העדים של עו"ד מרינסקי כוללת את שר הביטחון וראייתו, את שר התחבורה וראייתו, את ח"כ משה כרמל, ח"כ עדי אמוראי ו־מגב"ל אל על, מר מרדכי בן אר־י שלגביו צויין בבקשה כי „יביא את כל המסמכים הקשורים למתן הנחות או פטור מתשלום לגבי טיסות של חברי כנסת ושרי ממשלה".

עד נוסף הוא יעקב קדמי, ראש אגף חקירות של המשטרה, כדי ש־יביא את כל המסמכים הקשורים ל־חקירות המשטרה עליהם נמסר ב־

„העולם הזה" 7.5.75 „הארץ" 21.6.76

ה„סקופ" פורסם כבר לפני שנה

מרינסקי, שכחו לציין כי זהו סקופ ישן מאד, שפורסם בהרחבה בהעולם הזה כבר לפני יותר משנה.

■ ■ ■

בחודשים האחרונים מתפרסמות ידיעות בכל העיתונים על הסתבכותה ה־כספית של מועצת פועלי חיפה ושל מז־כירה, אליעזר מולק.

כל עיתון מחליט, כימעט בשרירות לב על הסכום שבו הסתבכה מפ"ח, ומביא פרשנויות משלו על סיבות ההסתבכות. אף עיתון אחד לא ציין כי הידיעה הופיעה לראשונה בהעולם הזה, לפני כחצי שנה, וצויין בה הסכום המדוייק של 82 מליון לירות חבות.

אישור לחילוקי־הדיעות על גובה הסכום בין העיתונים האחרים לבין העולם הזה בא רק בשבוע שעבר, כאשר קבע מבקר־ההסתדרות את סכום ההסתבכות של מפ"ח: 82 מיליוני לירות.

■ ■ ■

כימעט־העתקה אחרת מהעולם הזה קשורה שוב במדור אתה והלירה. במדור זה הופיעה ב־16 בחודש, ידיעה מפורטת, תחת הכותרת חוקרים חשד נגד מנכ"ל „הבנק למלאכה." שישה ימים אחר־כך הופיעה בהארץ ידיעה, חתומה על־ידי סופר הארץ לענייני כלכלה, תחת הכותרת: נציגי בעלי המלאכה ב„בנק למלאכה" מעלים טענות נגד אברהם פיין, המנכ"ל הפורש. החומר בגוף שתי הידיעות היה כימעט זהה.

■ ■ ■

אך הדוגמה הטובה ביותר היא דו"ח אלינו. חלק אחר של הכתבות נוצר כאשר העיתונאי או הצלם נופלים במיקרה על התרחשויות.

הכתבה יריקת פרידה לתייר (העולם הזה 2025), שהופיעה בשבוע שעבר, היתה שילוב של שני מצבים אלה. צלם־המערכת שלמה סתר ליווה ידידה ישראלית שלו לנמל־התעופה בן־גוריון בלוד.

היתה זו פגישת־בכורה של סתר עם ג'ינג'ל־הסבלים בלוד. והוא יצא ממנה מזועזע. כשאזרח כועס הוא מתמרמר, מתלונן לפני ידידיו או לכל היותר שולח מיכתב למערכת אחד העיתונים. כשצלם־עיתונות כועס, הוא מפעיל את מצלמתו.

סתר חזר למערכת, כשבאמתחתו סידרה נפלאה של צילומים שהראו, יותר ממאות מילים, את השערורייה ששמה סבלי־נמל־התעופה־הבינלאומי־של־ישראל.

כשבחנו את הצילומים במערכת, היה ברור לנו שיש כאן סיפור טוב, למרות שהנושא הועלה כבר פעמים רבות בעיתונים. על הכתב מאיר דורון הוטל להת־

חוקרים חשד נגד מנכ"ל „הבנק־למלאכה"

מנכ"ל „הבנק למלאכה", יורם גלאון, חוקר עתה אם קודמו בתפקיד, אברהם פיין, ניצל לרעה את סמכותו והשתמש בכספי הבנק לטובתו האישית. החקירה באה בגלל שאילתה בישיבת מועצת־המנהלים של הבנק, שהוגשה על־ידי חבר־הכנסת יעקוב פרנק, שהוא חבר מועצת־המנהלים. פרנק שאל אם נכון שכספי הבנק הושקעו על־ידי פיין בתוכניות־חיסכון פרטיות שלו.

„העולם הזה" 16.6.76
כעבור שבוע —

נציגי בעלי המלאכה בבנק למלאכה מעלים טענות נגד א. פיין, המנכ"ל הפורש

מאת סופר „הארץ" לענייני כלכלה

נציגי התאחדות בעלי המלאכה במועצת המנהלים של הבנק למלאכה טוענים נגד א. פיין,

תכמים הסכומים שהועברו עד כה ב־170 אלף ל"י, שווי נומינאלי.

ח"כ פרנק הוסיף כי אי־אפשר לדעת מספרי הבנק מניין באו כספים אלה. „הספרים אינם משקפים כיצד נעשתה העיסקה".

נודע כי שר האוצר הטיל על

„הארץ" 22.6.76
— סיפור כימעט זהה

מבקר־המדינה על התעשייה האווירית, ש־פורסם בסוף השבוע שעבר.

הדו"ח, שציטט בהרחבה בכל העיתונים, ושזכה בתגובות ובתגובות־נגד, קבע מפורשות כי ההשקעות במטוסי וויסטוונד ובערבה היו ביזבוז כספי הציבור. הדו"ח קבע גם כי מנכ"ל התעשייה האווירית, אל שוויימר, ועוזרו אשר בן־יוסף, העסיקו עובדים מהתעשייה האווירית והשתמשו ב־חומרים של התעשייה האווירית לצרכיהם הפרטיים. עובדות אלה הן רק חלק משלל פרטים על ליקויים ואי־שמירה על טוהר המידות במיפעל־הענק.

אך לקוראי העולם הזה לא היווה הדו"ח הסנסציוני של מבקר־המדיגה כל חידוש. סידרת כתבות של יגאל לביב בהעולם הזה לפני שמונה חודשים, חשפה את כל מעללי מנהלי התעשייה האווירית. תחת הכותרת המעשייה האווירית (העולם הזה 1991, 1992, 1993 ו־1998), פורסם כל מה שנכתב השבוע על־ידי מבקר המדינה.

כמו תמיד, נזכרו העיתונים לפרסם את החומר הבדוק והמוכח רק אחרי שהיה להם הכיסוי ממבקר־המדינה. הם פחדו לצסוק בו אחרי שהעולם הזה פירסם אותו. העובדה שהחומר נתגלה לקוראיהם שמונה חודשים מאוחר יותר, לא הטרידה אותם.

■ ■ ■

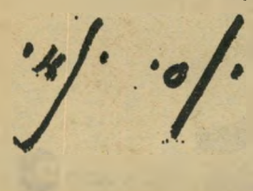
ועניין אחר.

חלק מהכתבות המופיעות בהעולם הזה הן כתבות היזומות על־ידי המערכת, בין אם זה רעיון שהועלה על־ידי אחד מחברי המערכת, או אם תוצאה של מידע המגיע לוות אל סתר למסע נוסף לגמל־התעופה. סתר השלים שם את סידרת־הצילומים שלו, דורון התרשם, ריאיין תיירים, סבלים ואנ־שי־מינהלה, ויחדיו הם יצרו את הכתבה. שהדברים שסופרו בה הרגיזו בוודאי גם איתך.

■ ■ ■

מי שצפה בשבוע שעבר בתוכנית עלי כותרת בטלוויזיה, הבחין בוודאי כי העולם הזה עמד במרכז התוכנית. אינני מתכוון לביקורת־העיתונות של יצחק רועה, בה הוזכר העולם הזה מיספר רב של פעמים, לעניין ושלא־לעניין. במיסגרת של ביקורת שיטחית למדי (בכל ישיבת־מערכת של העולם הזה מוטחת ביקורת חריפה ומעמיקה יותר). אני מתכוון לראיון של ירון לונדון עם מזכיר מועצת פועלי חיפה, אליעזר מולק, שבו לא הוזכר העולם הזה בשמו ולו פעם אחת.

לונדון תקף את מולק בשאלות מביכות, אשר העידו עליו כי הכין היטב את שעורי־הבית שלו. כל החומר שבו השתמש ירון לונדון בשאלותיו נלקח מכתבות העולם הזה על השערורייה במועצת פועלי חיפה, ומ־ידיעות שהופיעו במשך החודשים האחרונים במדור תשקיף.

הדרך יפה לציבור

לחיות בסביבה נקיה ובריאה יותר...
לראשונה בארץ אנו מציעים
תכנית הדברה כוללת למזיקים בגינה ובסביבת הבית!
תכשירי "אקו" פותחו במעבדות המשוכללות של מכתשים בארי־שבע, יצרן חומרי ההדברה הגדול בארץ, נוסו ואומצו ע"י אגרונומים ותברואנים חכו לאישור משרד הבריאות והאגף להגנת הצומח במשרד החקלאות.
שיטת "אקו" מומלצת כשילוב יעיל, חסכוני ובטוח להדברת מזיקים בגינה ובסביבת הבית.
לראשונה, מוצעים תכשירי הדברה לגינה ולסביבת הבית גם לצרכן שאיננו תברואן או חקלאי מקצועי. התכשירים מותאמים לצרכיו של חובב הטבע והנוי, המטפח גינה קטנה ועציצים. הם מדבירים ומונעים התרבות מזיקים בחצר ובחדרי אשפה ומעל לכל מונעים את חדירתם לתוך הבית.
משך הפעולה של תכשירי "אקו" הוא ממושך והם משמשים מטרית הגנה לבית ולסביבתו.
ארזות "אקו" הנוחות והמשוכללות כוללות: אירוסולים, מאבקים, תרכיזים, נוזלים, מגורענים ופתיונות. לכל אריזה מצורף עלון הדרכה.
תכשירי "אקו" יתרמו ליצירת סביבה נקיה — סביבה נקיה היא סביבה בריאה יותר, יפה יותר ונעימה יותר.

אקו-לגינה
דשא
אקו (תכשיר מגורען) — נגד מקקים, נמלים, מזיקי קרקע וכנימות עשב רודוס בדשא (הגורמות לקרחות בדשא).

ורדים וצמחי־נוי
אקו ספרול (תכשיר נוזלי) נגד מחלות צמחים כגון: קמחון, חלדון.
אקו מלתיון (תכשיר נוזלי) נגד מזיקים כגון: כנימות עלה, תריפסים.
אקו דיויפאן (תכשיר נוזלי) נגד אקריות ומכרסמי עלים

אקו-לסביבה
בכדי למנוע חדירת המזיקים לתוך הבית יש להדבירם במקום בו הם חיים ומתרבים (חצרות, חדרי ופחי־אשפה, מערכות ביוב וכו').
אקו (ארוסול לריסוס) נגד זבובים וחרקים מעופפים מחוץ לבית. משך הפעולה הוא כארבעה ימים אחרי הריסוס.
אקו (ארוסול לריסוס) נגד מקקים, נמלים וזוחלים בבית ומחוץ לבית.
אקו נגד מקקים ונמלים בבית.
אקו (תכשיר מגורען) נגד מקקים, נמלים ומזיקי קרקע.
שלושת תכשירים אלה מהווים מערכת הדברה יעילה נגד מקקים ונמלים, בה משלים תכשיר אחד את השני וזו השיטה המומלצת לשמירה על סביבה נקיה ממזיקים. משך פעולתם הוא כחודשיים לאחר הטיפול.
אקו פרומר (פתיונות) — פתיונות מוכנים נגד חולדות ועכברים.

עלון הסברה כללי ישלח לכל דורש.
לפנות: "אקו" ת.ד. 33443, תל־אביב. טל: 255317(03)

מכתשים
מפעלים כימיים בע"מ

האמת של 1948: מי אשם בזוועות?

דו־קרב מרתק התנהל בשבועות האחרונים במדור זה • בין שני מתווכחים מחוננים — ב. מיכאל מחד ובנימין עמידרור מאידך.

ב. מיכאל מוכר לקוראי שבועון זה כאחד מארבעת חמייסדים של המדור "zoo הארץ", שחולל מהפכה בסאטירה העיברית. בנימין עמידרור מוכר כפרשן הצבאי של „העולם הזה", ובחוגי המיקצוע הוא ידוע כפרשן הצבאי מס' 1 במדינה. (סייג זאת, באוזני, אחד האלופים: „זה לא אומר הרבה, מפני שאין אחרים.")

איני מתיימר להיות שופט בדו־קרב זה. שופט צריך להיות אובייקטיבי — ואני בוודאי איני אובייקטיבי לגבי הנושא ששימש סלע־מחלוקת במאבק מילולי זה. מה שקרה במילחמת־העצמאות הוא חלק מחיי — ואיך יכול אדם להיות אובייקטיבי לגבי דבר שהוא חלק מחייו, מעולמו הרוחני, מאוצר חוויותיו וזיכרונותיו, אהבותיו ושינאותיו, רגעי השיא והשפל של קיומו?

איני שופט ואיני בורר. אבל אני רוצה לתרום כמה דברים לוויכוח זה, כמי שהיה עד־ראייה לכל האירועים שעליהם נטוש הוויכוח, והיה מעורב (כחייל פשוט) באחדים מהם.

■ ■ ■

קודם כל, הערה פילוסופית־היסטורית, או חיסטוריוסופית.

גטה אמר, ב„פאוסט", על ההיסטוריה, שהיא ספר החתום בשבע חותמות. מה שנראה לנו כהיסטוריה אינו אלא ראי, שבו משתקפת הבבואה שלנו־עצמנו.

בצורה זו או אחרת, אמרו זאת הוגי־דיעות רבים. כל היסטוריון אמיתי, שאינו כסיל גמור (ואני מכיר כמה „היסטוריונים" שהם כסילים גמורים) מודה בעובדה זו. האיש המסתכל בעבר חי בהווה. הוא דן את העבר על פי מושגיו שלו, במיסגרת העולם הרוחני שלו עצמו — עולם שחוא זר לתקופה שבה התרחשו הדברים. זה נכון לגבי מאורעות שאירעו לפני אלפיים שנה, וזה נכון גם לגבי מה שהתרחש אך אתמול, לפני 28 שנים.

היסטוריון רציני מנסה להתגבר על מחסום זה. היסטוריון גדול מצליח לפעמים. היסטוריון מחונן מצליח לעיתים קרובות. אך אף היסטוריון אחד, ויהיה גאון בן־גאון, אינו מצליח בכך תמיד.

דומני שב. מיכאל ובנימין עמידרור לוקים שניהם במחלה זו. הם לא התגברו על המחסום. שניהם צעירים מדי מכדי להיות שותפים לעולם של 1948. הם חיים בהווה — והם כופים, איש־איש על־פי תפיסתו שלו, את מושגיהם על המאורעות של אז.

שני התיאורים שלהם דומים להצלומים מטושטשים. העצמים העיקריים נראים בהצלומים — הם לא בממדיהם הנכונים, בלא הקצוות החדים, בלא תחושת הפרספקטיבה הנכונה.

■ ■ ■

החיסטוריה של ב. מיכאל מראה שהעם הפלסטיני היה אובייקט חסר־רצון למאורעות של אז. מנהיגים שלא ייצגו איש, מושחתים או מנוולים או מטופשים, חתרו ליטו במקומו כפי שהחליטו — להתנגד לחלוקת־הארץ. לאחר מכן נפלו הפלסטינים קורבן לשורה של מעשי־זוועה יהודיים, בעיקר של אצ"ל ולח"י, שהגיעו לשיאם בדיר־יאסין. כתוצאה מכך ברחו או הוברחו, כשהם אחוזי־אימה.

בקיצור: הפלסטינים הם הקורבן הקלאסי. עשינו להם אי־צדק נורא, ושומה עלינו לתקנו.

החיסטוריה של בנימין עמידרור היא בדיוק הפוכה. אנחנו רצינו בשלום. הסכמנו לחלוקת הארץ. הערבים התנגדו, מפני שהם פראים צמאי־דם. הם ערכו בנו שחיטות, הרגו את נשותינו וילדינו. אמנם, פה ושם עשינו גם אנחנו מעשים לא־יפים, אך זה לא השפיע על המצב. הערבים היו שוחטים בנו במילא, מפני שהם אוהבים לשחוט. אצלם זהו הספורט הלאומי.

בקיצור: אנחנו היינו הקורבנות, אך התגברנו. אם הפלסטינים נדפקו, הרי זה הגיע להם. אין מה לרחם עליהם, בוודאי אסור לעזור להם, וצריכים להתכונן למילחמה הבאה.

קרוב לוודאי ששני ידידי — מיכאל ועמידרור כאחד — ימחו בזעם נגד תיאור מקוצר זה של דיעותיהם. הם לא אמרו את הדברים כך. אני מגזים. אך נדמה לי שכך הצטיירו הדברים אצל קוראיהם — ואני אחד מהם.

עם כל הידידות לשניהם, נדמה לי שתיאוריהם לוקים בחד־צדדיות. ולמאורעות 1948 היו שני צדדים.

■ ■ ■

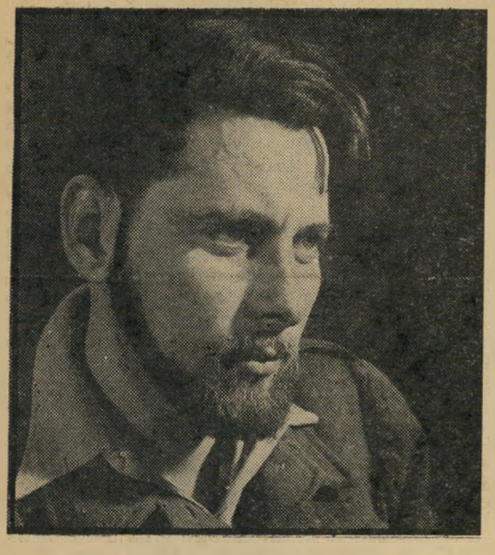
נקח, תחילה, את השאלה ההיסטורית: האם פתחו הערבים הפלסטינים במילחמת תש"ח — זו שאפשר לקרוא לה „מילחמת העצמאות", (כי במהלכה הוכרזה עצמאות ישראל), או „מילחמת השיחרור" (שם כוזב, כי הערבים לא שלטו בארץ קודם לכן, ולא היה צורך להשתחרר מהם; מילחמת־השיחרור היתה נגד חברי־טים), או „מילחמת החלוקה" (כי זאת היתה הסיבה והתוצאה העיקרית שלה) או, סתם, „הסיבוב הראשון" או „המילחמה היהודית־הערבית הראשונה".

ב. מיכאל טוען שהעם הערבי חסר מנהיגות ייצוגית נבחרת, ועל כן אין מעשי המנהיגים הפלסטיניים דאז מחייבים אותו, בעת מעשה או למפרע.

אני מציע לו להרהר שנית בקביעה זו. לדעתי, לא זה בילבד שאינה נכונה, אלא אין היא משרתת את העם הפלסטיני.

כל מי שחי אז, ושחיה לו מגע כלשהו עם בני העם הפלסטיני, יודע כי הוא התנגד אז, ברובו המכריע, בכל שדרותיו, לחלוקת הארץ. הוא האמין שהארץ כולה היא שלו, שהיהודים הם פולשים זרים אשר נשלו תלו כאן על־ידי מעצמות זרות ועוינות, שלבריטים לא היתה הזכות להבטיח ליהודים ארץ שלא היתה שייכת לבריטים, ושגם לאו"ם לא היתה כל זכות כזאת.

אני מעז לטעון כי מנקודת־ראות ערבית היו אלה טענות סבירות למדי.

אורי אבנרי (1948)

הערבים הגיבו אז כמו שחיה מגיב כל עם אחר במקומו. הוא דחה את התוכנית ואחז בנשק כדי לסכל אותה. זאב ז'בוטינסקי, אליל הימין הישראלי, חזה זאת מראש בבירור. ההתנגדות הפלסטינית נראתה לו כתופעה טבעית, ומובנת מאליה. (ראה מאמרו „קיר הברזל", משנת 1934).

הצדק הפלסטיני עמד אז מול הצדק היהודי, והיה זה אך טבעי שכל צד ראה רק את הצדק של עצמו, ולא את הצדק של הזולת.

אשמתם של המנהיגים הפלסטיניים דאז אינה במישור המוסרי, אלא דווקא במישור המעשי. אילו היו חכמים, והיו מסוגלים לחשב את יחסי־הכוחות ולתעריך בדיעה צלולה את המציאות כמות שהיא — בוודאי היו מקבלים את תוכנית החלוקה, אם כי בזעם ובחרי־קת־שיניים.

ליהודים היו מנהיגים כאלה. הם דחו את העצות של אביבי ארץ־ישראל השלמה, שלא היו אז שפויים יותר מכפי שהם היום. הם קראו את מפת־הכוחות והיו מוכנים להסתפק בפשרה המוצעת. זה לא הוכיח על־יונות מוסרית כלשהי, אלא ראייה מפוכחת.

למען הצדק, יש להעיר כאן הערה. כאשר פלוני תובע עוגה המצוייה בידי אלמוני, קל לו יותר מאשר לאלמוני להסתפק במחצית העוגה. כיום, כאשר המצב הוא הפוך, אנו לומדים חוכמה זו. ב־1948 לא שעינו למטורפים שלנו, שדחו כל פשרה. אך כיום, כאשר כל הארץ נמצאת בשליטתנו, הפכו מטורפים אלה גיבורים לאומיים, והעם נוהר אחריהם — בדיוק כפי שנהרו הפלסטינים אחרי מנהיגיהם ב־1948.

■ ■ ■

האם המנהיגים ההם ייצגו או לא ייצגו את העם הפלסטיני בכללותו?

הם לא נבחרו בבחירות כלליות וחופשיות. זה נכון.

אבל האם דרושות בחירות כאלה, כדי לחכיר בלגיטימיות של הנהגה לאומית של עם שאין לו מדינה עצמאית משלו?

• העולם הזה 2016, 2018, 2020, 2023.

המנהיג היהודי: דויד בן־גוריון
כאשר העוגה היא בידי השני —

המנהיג הפלסטיני: חאג' אמין אל־חוסייני
— קל יותר לוותר על החצי

(המשך מעמוד 9)

אם כן, הרי אין גם לגיטימיות להנהגת אש"ף — כפי שטוענת כיום התעמולה הישראלית הרשמית.

אולם בחירות כלליות אינן הקריטריון היחידי ללגיטימיות של הנהגה — אם כי כולנו מסכימים, בוודאי, שזהו הקריטריון הטוב ביותר. כאשר עם מדוכא אינו יכול לקיים בחירות, יש גם קריטריונים אחרים. אפשר לבדוק מהו הקונסנסוס הלאומי, ובאיזו מידה הוא מייוצג על־ידי ההנהגה. האם הכוחות הלאומיים המאורגנים, כפי שהם, מכירים בהנהגה זו וסרים למרותה? האם הציבור, הנוער, נשמעים להוראותיה? האם קיימת אופוזיציה פנימית חזקה, הכופרת בהנהגה?

לפי כל הקריטריונים האלה, המנהיגות הפלסטינית של 1947 אכן היתה לגיטימית, אף כי נקטה קו הרה־אסון לעמה. ולפי אותם הקריטריונים, אש"ף הוא כיום ההנהגה הלגיטימית של העם הפלסטיני כולו — אם נרצה בכך, אם לא. ניתן רק לקוות שיאסר עראפאת יתגלה בבוא העת כמנהיג חכם ואחראי יותר מאשר ג'מאל אל־חוסייני (ובן־דודו, אמין, שהיה המנהיג האמיתי). כל הסימנים מעידים שהמנהיגות הפלסטינית אכן למדה לקח מן העבר, ונעה בזהירות לקראת יישום הלקח הזה.

על כל פנים, אין זה מוסיף כבוד לעם הפלסטיני, אם נתאר אותו כציבור חסר־ישע, שהלך שולל אחרי כנופיה של הרפתקנים, שלא ייצגו איש. העם הפלסטיני פעל ב־1947, ובמחצית הראשונה של 1948, כגוף לאומי מלוכד, בעל אידיאל לאומי ברור. זה הכתיב לו את דחיית התוכנית־החלוקה. הוא פעל על פי הכרתו באומץ־לב, נלחם ונכשל.

בכך לא איבד את זכותו לזהות לאומית, לעצמאות לאומית ולבית לאומי ריבוני. עם המפסיד במלחמה, אינו מאבד את קיומו. אחדים מאיתנו הבינו זאת כבר ב־1949. חרוב הגדול בישראל סבר כי העם הפלסטיני נעלם מן המפה לנצח. הרוב טעה. כיום, באיחור של 28 שנים, מצטרפים יותר ויותר אנשים נבונים לדעתנו.

■ ■ ■

נושא שני, ששימש סלע־מחלוקת לדו־הקרב המר בין מ. מיכאל ועמידרור, הוא הנושא הכאוב של מעשי־הזוועה.

מי ביצע אותם?

האם נכון שהערבים שחטו את הרופאים והאחיות בשיירה המפורסמת להר־הצופים ביגלל הטבח המחריד בדיר־יאסין, שקדם לה בכמה ימים? האם נכון ש־הרצח החמוני של פועלי בתי־הזיקוק היהודיים, בידי עמיתיהם הערביים, בא כנקמה על מעשה־רצח חסר־אחריות של אצ"ל באותו מקום?

ואולי קרה ההיפך — דיר־יאסין לא היתה אלא טעות מצערת, מעשי אצ"ל ולח"י היו אך חריגים, ואילו הערבים ביצעו מעשי־זוועה שיטתיים מתוך תאווה מיפלצתית של עם שוחר־רצח וצמא־דם?

שתי התפיסות כוזבות. יותר מזה: הן מעידות על תלישות מן הרקע האמיתי — שלא לדבר על הזילזול באמת המציינת את התועמלנים הישראליים והערביים כאחד.

שני הצדדים ביצעו במלחמת תש"ח מעשי־זוועה. שני הצדדים רצחו שבויים, הרגו אזרחים, התנכלו ל־נשים ולילדים, בזזו וחרסו.

כאשר יש שרשרת בלתי־פוסקת של מעשי־זוועה, אבסורד הוא לקחת מעשה מסויים אחד ולומר: זהו מעשה־נקם על מעשה שקדם לו. כל צד טוען זאת תמיד. אין ספק שכל מעשה מסוג זה הרתיח את הצד השני וגרם לו לבצע מעשה דומה, ואף גרוע יותר. אך יש לראות את התמונה בכללותה.

מילחמה „מתורבתת", שבה נשמר ההבדל בין לוחמים ובלתי־לוחמים, הוענק יחס חוגן לשבויים ולא נשלחה יד בביזה — מילחמה כזאת היתה אפשרית רק — אם ביכלל — כאשר צבאות סדירים מיקצועיים, ממושמעים מאד, לחמו איש ברעהו, למען מלכים נאורים, על מטרות רחוקות. ככל שהצבא מיקצועי פחות, ועממי יותר, כן הוא פחות־מרוסן. האכזריות של כוחות בלתי־סדירים עולה תמיד על זו של חיילי־קבע מיקצועיים, שחונכו לכבד את „חוקי המילחמה".

יתר על כן, כאשר עמים לוחמים על עצם קיומם, כאשר הם מאמינים שתבוסה במילחמה פירושה השמדה פיסית — נעלמים המעצורים. כאשר כל אשה וכל ילד רואים את עצמם כלוחמים, נעלם „מוסר המילחמה".

■ ■ ■

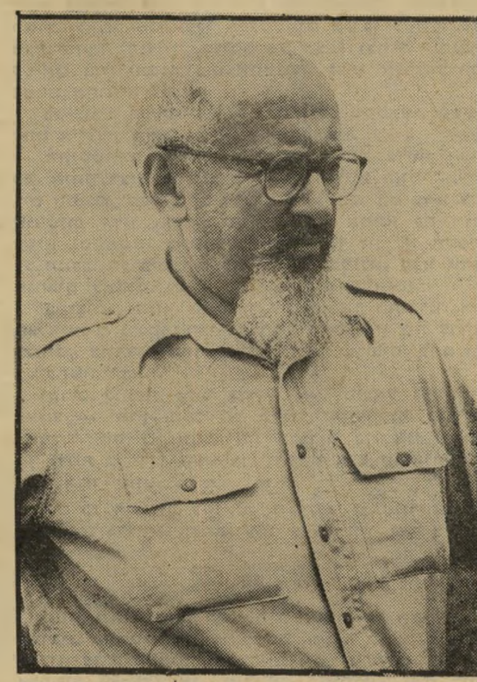
כשפרצה מילחמת־העצמאות, בדצמבר 1947, לא היו לשני הצדדים אלא כוחות בלתי־סדירים.

גדודי ההגנה היו, יחסית, „סדירים" יותר. הפלמ"ח היה כימעט צבא מיקצועי סדיר. שאר הגדודים נכנסו במהרה למתכונת צבאית אמיתית. אפשר היה לצפות מהם לרמה גבוהה יותר של שמירה על „טוהר הנשק" — סיסמה שטופחה על־ידי אנשים כמו יצחק שדה, אם כי לא תמיד יישמה במציאות.

יחידות אצ"ל ולח"י, שלא היו מאומנים למילחמת־שדה, אלא היו עדיין בבחינת לוחמי־מחתרת שחונכו לפעולות פגע־וברח, היו רחוקים עוד יותר ממתכונת צבאית אמיתית, ולכן התמוטטו בשעת־מיבחן, נאחזו היסטריה ואיבדו את המעצורים. עובדה זו, יותר מאי־דיאולוגיה לאומנית קיצונית, גרמה (כך נדמה לי) לטבח דיר־יאסין. היה זה מעשה אופייני של כוח שהתמוטט ואיבד את עשתונותיו.

עד מאי 1948 היו כל הכוחות הערביים בלתי־סדירים. יחידות־השדה היו מורכבות ממתנדבים, שחלקם באו מעבר לגבול, וכל מיסגרת צבאית סדירה היתה זרה להם. אך עיקר הכוח, בפעולות החשובות, היה פרי ה„חזעה", החזדעקות המסורתית של כל הגברים המבוגרים בסביבה, אשר אחזו בנשק, השתתפו בפעולה קצרה וחזרו הביתה.

„מזדעקים" אלה היו, ברובם המכריע, פלחים פרימיטיביים ביותר, עניים מרודים, והם ביצעו בקלות מעשי־זוועה מן הסוג האופייני לשכבות נחשלות. הזדעזעתי, כמו כל צעיר ביישוב דאז, כאשר שמעתי שהראשים

יצחק שדה
זה גם זה —

עבד־אל־קאדר (באמצע)
— שייכים להיסטוריה של הארץ

הכרותים של חברינו, שנפלו או נשבו בקרב, נישאו בראש תהלוכות־ניצחון של האספסוף.

סיפורים כאלה בוודאי תרמו להגברת האכזריות של המילחמה בצד שלנו, וסיפורים אחרים השפיעו באותו כיוון על הצד השני. חשוב להבין כי כולנו — לוחמי שני הצדדים — היינו משוכנעים שנפילה בשבי פירושה עינויים ורצח, שהצד השני יאנוס את חנשים וירצח את האזרחים אם יכבוש יישוב שלנו.

מי ביצע יותר מעשי־אכזריות בשלב הראשון של המילחמה? יתכן מאד שהצד הערבי. מי חרג יותר בלתי־לוחמים, מבחינה כמותית? איני בטוח מה התשובה, ואיני מאמין שיש לכך תשובה מוסמכת.

■ ■ ■

עם פלישת הצבאות הערביים, באמצע מאי 1948, השתנה המצב מכמה בחינות.

הצבאות הערביים היו סדירים. הירדנים והמצרים חונכו באסכולה בריטית חמורה. הם לקחו שבויים ונהגו בהם יפה, בדרך כלל. נשות גוש עציון לא נאנסו, ותנאי השבי היו סבירים.

לעומת זאת, היתה הידרדרות מסויימת בצד שלנו. פלחים ערביים מעבר לחזית, שחזרו אל שדותיהם שנשארו מאחרי הקווים שלנו, נהגו בשיטתיות. אנשי־מודיעין, שביקשו מידע על תנועות האוייב, לא התנזרו משיטות אכזריות, אך יעילות.

חוששני שתיאור זה לא ימצא חן — לא בעיני ב. מיכאל ולא בעיני בנימין עמידרור, ולא כל שכן בעיני התועמלנים המיקצועיים של ישראל וארצות־ערב. אבל זוהי האמת, כפי שראיתי אותה. ניסיתי לתאר אותה, מייד אחרי המילחמה, בסיפרי „הצד השני של המטבע", ועל כן הוטל עלי בחוגים רבים חרם של נידוי הנמשך עד עצם היום הזה.

מה המסקנה?

שהערבים הם פראים תת־אנושיים? שאנחנו היינו מדכאים חסרי־מצפון?

המסקנה האמיתית היא שהמילחמה היא גיהינום. היא משחררת את היצרים השפלים ביותר של החייה האנושית, שהטבע לא העניק לה מעצורים פנימיים כמו לשאר חיות־הטרף. המילחמה היא ממלכת האכזריות, והיא קוראת דרור לטיפוסים השליליים ביותר של החברה האנושית. כל חייל קרבי, בכל מילחמה, יודע זאת.

מילחמת 1948 היתה מילחמה אכזרית במייוחד. האבידות משני הצדדים היו איומות. אילו איבדה המדינה כיום את אותו שיעור הקורבנות שאיבד היישוב אז, היינו מגיעים ל־40 אלף הרוגים. בצד הערבי היו האבידות גדולות עוד יותר.

במשך עשרה חודשים של לחימה רצופה, לא שמעתי ב־1948 אף הרצאה אחת על מוסר־המילחמה, על חוקי־המילחמה, על היחס הנאות לשבויים, על הריגת אזרחים. פעם אחת חילקו לנו „דף קרבי", שגינה מעשי־בזיזה — אך האיש שכתב דף זה, אבא קובנר, גם כתב לנו, על חיילי הצבא המצרי הסדיר: „כלבי דם דינם מוות!"

אפשר לצמצם את אכזריות המילחמה על־ידי הטפה שיטתית למוסר־המילחמה, והענשה חמורה של המפרים אותו. נדמה שלא נעשה כימעט דבר בכיוון זה גם כיום — לא בצד הערבי, וגם לא בצד שלנו.

אך מי שרוצה לשים קץ לאכזריות, חייב לשים קץ למילחמה עצמה.

וכאן אני מגיע לנקודה שנראית לי עיקר הדברים.

■ ■ ■

שלום אמיתי הוא שלום בין עמים, בין בני־אדם.

הוא מצריך קודם כל, יחס נפשי מסויים. הוא מחייב מידה של כבוד הדדי, מידה של הבנה למניעיו ולרגשותיו של הצד השני.

הוא מחייב, על כן, גם גישה מאוזנת יותר למאורעות העבר.

מי שמאמין כי תמיד צדקנו, והצד השני תמיד התנכל לצדק — אינו מסוגל לעשות שלום. מי שמאמין כי הצד השני צדק תמיד, ואילו אנחנו לא צדקנו מעולם — גם הוא אינו מועמד אידיאלי לעשיית־שלום.

מי שזוכר היטב את כל מעשי־הזוועה שביצע הצד השני, אך שוכח את הפשעים של הצד שלנו, בוודאי אינו מסוגל לעשות שלום. הוא מסוגל רק לטפח שינאה עזה עוד יותר, שתוביל למילחמה אכזרית עוד יותר.

אך מי שזוכר רק את חפשעים שלנו, ושוכח או מצדיק את זוועות הצד השני — למי הוא מועיל?! האם הוא יכשיר את הלבבות, שלנו ושלהם, לשלום?

■ ■ ■

הבה ננסה לראות את המילחמה החיא כמו שהיתה באמת: התנגשות גדולה בין שני עמים ושתי תנועות לאומיות גדולות. כל צד חשב שהוא כולו צודק, ולכל צד היו לכך סיבות סבירות.

בלהט הקרב ביצעו שני הצדדים מעשים, שהם מנסים עתה להעלימם מתוך בושה. מי יניח מעשי־זוועה על כפות־המאזניים, וישקול אותם, זה כנגד זה, בדיוק של צורף־זהב.

הבה נלמד לכבד את עצמנו, וגם את הצד השני. הבה נשתדל, עם כל תקושי הכרוך בכך, לראות את התמונה השלמה, וניווכח כי השחור וחלבן והאפור לא התחלק על פי החלוקה הלאומית. בשני הצדדים היו נבלים, ובשניהם היו הרבה־הרבה אנשים הגונים ואידיאליסטים.

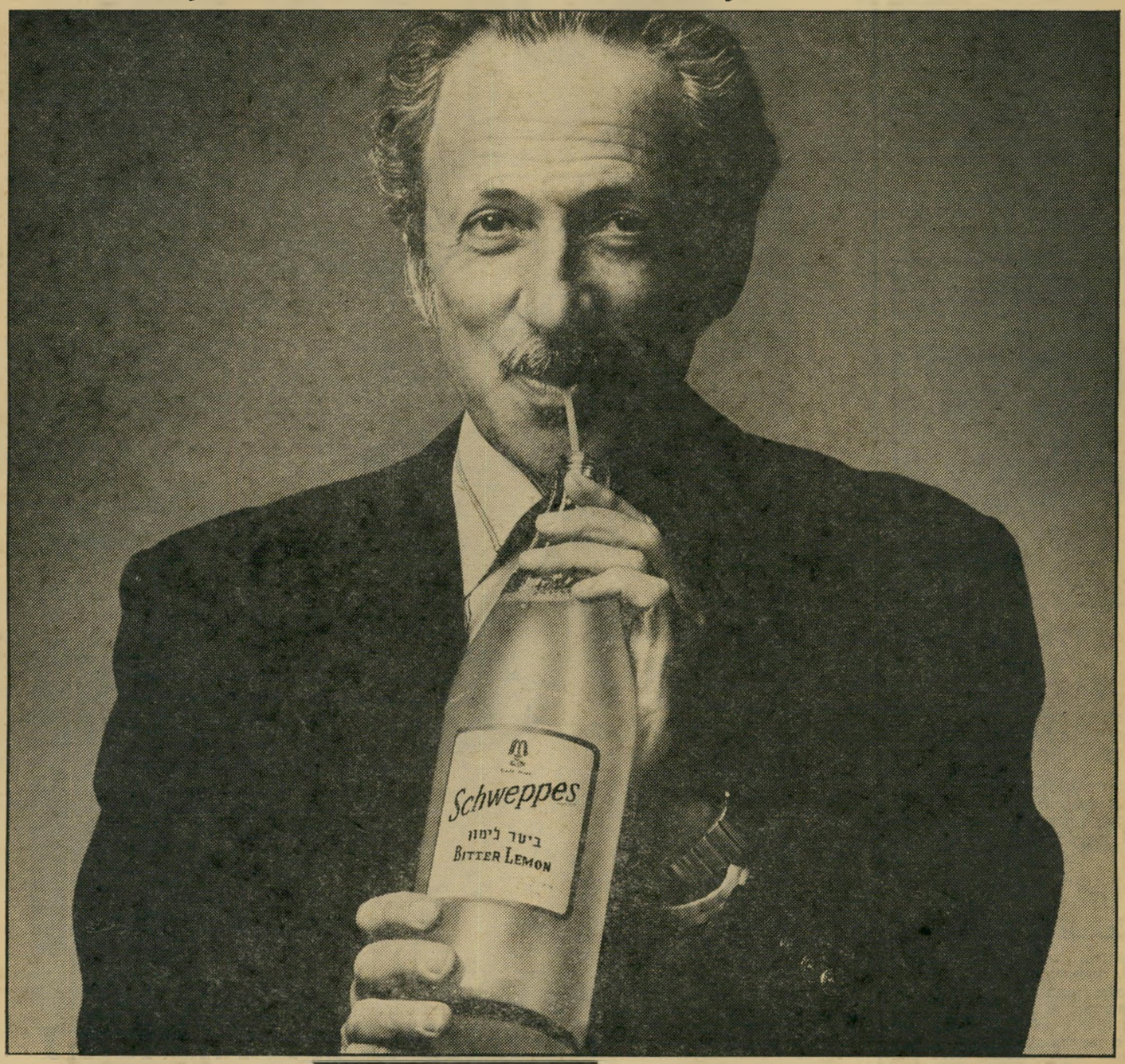
הבה נחדל מלדבר על „כנופיות" ו„פורעים" ו„מסיתים", כאשר אנחנו מדברים על חלוחמים הערביים, שחירפו את נפשם, כמונו, למען הצדק הלאומי שלהם — ונתבע מן הצד השני לכבד אותנו, את לוחמינו, ואת האידיאלים שלמענם לחמנו.

השלום יבוא כאשר יכבדו היהודים את זיכרו של עבד־אל־קאדר אל־חוסייני, המפקד הערבי האגדתי שנפל בקרב הקאסטל, שהיה לפי כל התיאורים אישיות מקסימה — וכאשר יכבדו הערבים את זיכרו של יצחק שדה, אחד האנשים הנהדרים שהיתה לי הזכות להכירם.

זה גם זה שייכים להיסטוריה של הארץ הזאת, היקרה לשני העמים.

אורי אבנרי, תל־אביב

טוב "גדול" אחד בבית מ4 "קטנים" בחוץ.

הבקבוק הגדול רק ב2.75 ש"ח

בעצם, שוופס עושה טוב על הנשמה בכל מקום. אבל, כשמדובר בחסכון, כדאי לזכור כי כל שוופס גדול מכיל 4 שוופסים קטנים ומחירו 2.75 ל"י בלבד. לכן, כדאי לך להחזיק תמיד בבית מלאי של שוופסים גדולים ותוססים. כך תהני את, הגבר שלך, משפחתך ואורחיך ממשקה גדול במחיר לא גדול. כמו שנאמר: הגדולים של שוופס – שגעון.

גולדן אורנג', ביטר לימון, קולה. לימון ליים, שפולית, מי סודה.

Schweppes

הגדולים של שוֻופס.

מכתבים

התאריכים מזימים את ההנחה

מבלי לבקש צל"ש על כך, חנני שמח שלידיעת הציבור הגיעה פרשת ההעברה של כספים מקופת מישרד־הפנים לעיריות, בתנאי שימומנו מוסדות־דת אשר גורמים במישרד־הפנים רוצים ביקרם.

ואכן העולם הזה הוא העיתון הראשון שפירסם על כך ידיעה (העולם הזה 2017), הרבה לפני כל שאר העיתונים. הכתבה היתה מבוססת על פקסימיל של פרוטוקול ועדת־הכספים.

עם כל הערכתי לזריזותו העיתונאית של העולם הזה, אינני יכול לאשר שחיכיתי לגילויו של העיתון כדי לפעול.

כאמור, הידיעה התפרסמה ביום 28.4.76, ואילו אני הפניתי כבר ב־5.4.76, דהיינו שלושה שבועות לפני־כן — תזכיר פנימי לראש־העירייה, שבו העליתי את הנושא וביקשתי פעולה מתאימה. לאחר פירסום הנושא בהעולם הזה העליתי אותו ביום 2.5.76 ג ם בישיבת הנהלת העירייה, ואף נימקתי את דברי בכך שפירסום הידיעה בעיתון הניע אותי להוציא את הנושא מגדר התדיינות ביני לבין ראש־העירייה.

יצחק ארצי
„לא חיכיתי"

ולהביאו לפני פורום רחב שבו לוקחים חלק כ־20 נבחרים ועובדים בכירים.

עמדתי הגיעה לעיתונות היומית רק אחרי פגייתי ליו"ר ועדת־הפנים, ח"כ יורם ארי־דור, בראשית יוני.

לא יהיה זה, איפוא, מדוייק לטעון ש־גיליתי את הנושא רק לאחר עיון ב„סקופ" של העולם הזה. ציון תאריכי הפעולה מזים הנחה זו, שעליה אתם מבססים את ה־תגובה שלכם.

יצחק ארצי, מ"מ ראש־העירייה, תל־אביב

רק"ח והמועצה למען השלום

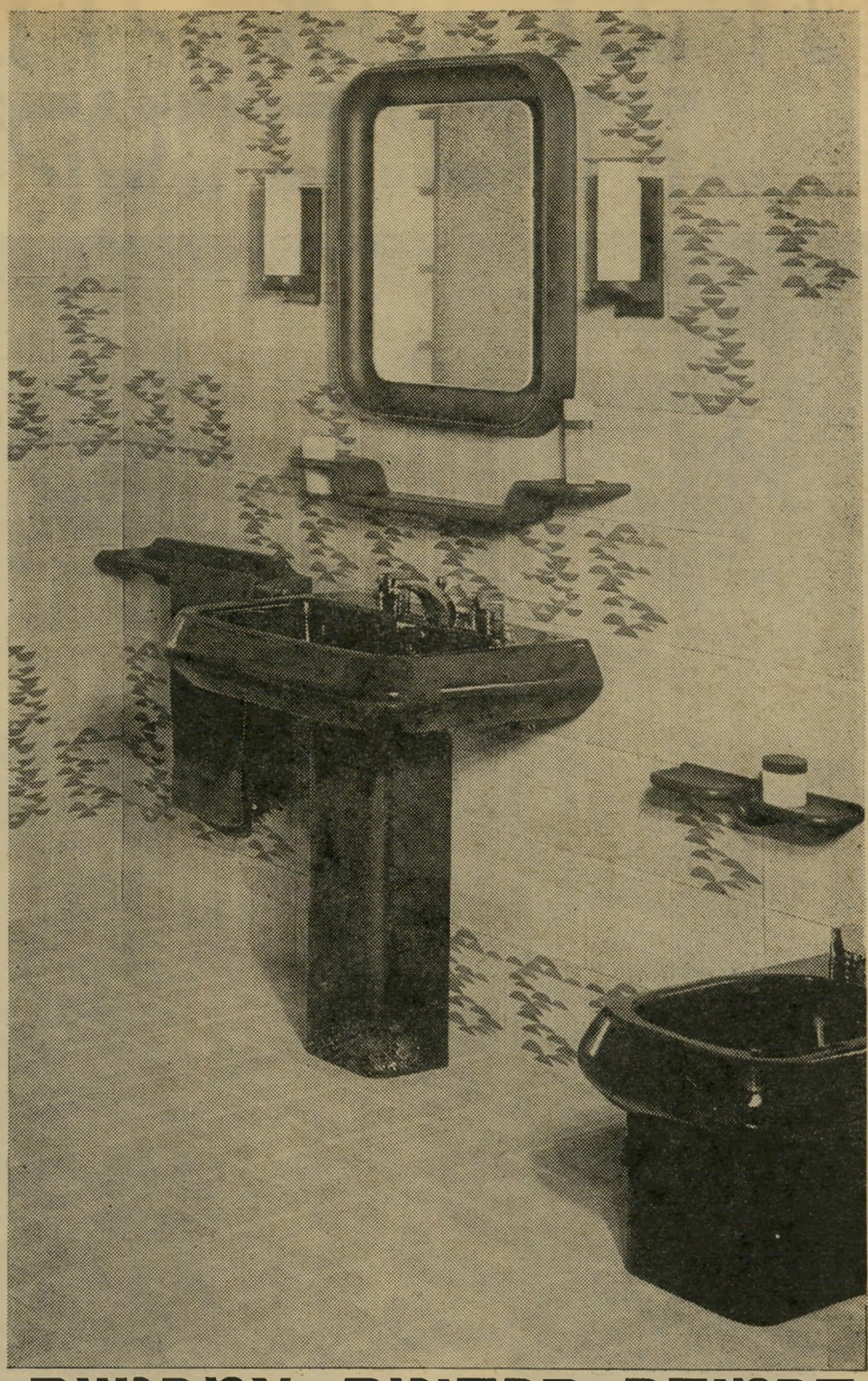
במאמר „מינשר המאה", מדור דיעות (העולם הזה 2009) נוספה השורה „לא הו־פיעו אנשי רק"ח שלא הוזמנו בשלב זה." כדאי לתת את הדעת על משמעותה של הזמנתם האפשרית: רק"ח אינה מיפלגה שעניינה שיפור המדינה הקיימת, ואין בר־צונה לפתור הסיכסוך בינינו לפלסטינים בדרך שבה יכובדו זכויות שני הצדדים — כי רק"ח מכירה ב־ומצהירה על — זכו־יות הצד השני בלבד!

רק"ח הינה מיפלגה המנצלת את זכויות חופש הדיבור והמעש במדינה זו, על־מנת להוסיף וליתן כלים בידי אויבינו ולמען העמק הטריז התקוע בפני המשך קיומנו כמדינה לאומית ייחודית עצמאית. אומרים — יש להם השקפה משלהם; אומרים — זו דעתם, לגיטימית כדיעה וזכאית בבי־טוי. ברם, הן על כך כותב גם סארטר באשר לאנטישמים: „בזכות חופש־הדיבור הם מפיצים תעמולה שטנית שמטרתה — הכחדת היהדות."

ישראל הינה המדינה היחידה בעולם — המתירה פעולה של תנועה שמטרתה המוצ־הרת בפי מנהיגיה — עמידה על זכויות עם השואף להשמיד את מדינתנו, ומצהירה אף על זכותו זו, כעיקר עליון במצעה.

תיטיבו עשות, על כן, אם תבהירו ל־עצמכם עמדה זו ולא תשאפו לאפשר הצ־טרפותם של אישי רק"ח כ„אישים המס־כימים לעובדות היסוד," גם בשלב הבא.

צ.א., תל־אביב

קרמיקה חרסינות אמבטיות
כיורים אסלות וברזים
יבואן משה קטן
לבונטין 1 ת-א 03 623978

נשמח לראותכם בין אורחינו
ביריד אדם ומעונו
ביתן 31
בואו נא לבקר...

ביתן 31
אדם ומעונו

מכתבים

היחודי שהלחין סרטים

רשימתו של הכתב מר דן סיינרו על הסרט נהג מונית (העולם הזה 2023) ראויה לציון זלשבח על היבטיה והתייחסותה ל־רוח תקופתנו. יש להניח שעוד ידובר בסרט זה בעתיד.

אולי ראוי היה שיושם דגש גם על המוסיקה המלווה את הסרט, שהולחנה על־ידי ברנרד הרמן, שהוא כמעט אחרון ה־מלחינים הקלאסיים לסרטים בדורנו מחוץ למיקלוש רוז'ה.

היה זה הסרט האחרון שברנרד הרמן הלחין, ולמרות שהיה כבר חולה אנושות עמד על כך שכל מירקם ההלחנה, התיזמור והניצוח ייערך על־ידו בילעדית. בתום הנצחת המוסיקה על הבד חזר למלונו, ו־ומסר את נישמתו לבורא במיתת־נשיקה קלסית.

ברנרד הרמן היה יהודי שהשתייך ל־קבוצה לא־קטנה של מלחיני־בד (אף הם, רובם ככולם, יהודים) שהשאירו את רי־שומם על עולם המוסיקה והקולנוע כאחד, הן בצורה גאונית והן בצורה מלודית, עד שלא קם להם מתחרה. בגלל אופיו המיוחד הקשה, הקפדני עד גבול הרודנות, האופ־ייני לאומנים הנשרפים בלהט יצירתם ה־שואפת לפיתרונות מקוריים, נודע ברנרד הרמן כיוצא־דופן. מאידך, רוב יצירותיו לסרטים הן יצירות־מופת בעולם הקולנוע. לעיתונכם יש מקום בהעלאת זיכרו ותרו־מותיו במדיום זה.

במידה שמעוניינים מציבור הקוראים יר־צו להביע את תנחומיהם למישפחת המל־חין, יואילו נא לפנות לת.ד. 57 — נס־ציונה, על מנת להעביר את רחשי־לבם ותגובותיהם.

שמואל שמרנברג, נס־ציונה

רק לא לפגוע בסיביל

קראתי את הכתבה „שחקנית על חבל הקליטה" (העולם הזה 2024), ונדהמתי לקרוא את הדברים שיוחסו לי בקשר לשחקנית סיביל דאנינג. דברים אלה לא אמרתי מעולם, וגם לא שמעתי ממנה.

צר לי מאד שהוא פורסם. הדבר הזה עלול לפגוע בסיביל, אני מבקשת להבהיר

ציפורה (פרנסים) ברייר
„לא אמרתי"

עובדה זו. כשם שאינני שואפת לקאריירה בכל מחיר, בוודאי שאינני מוכנה לסכן למען הקאריירה שלי את שמה הטוב של סיביל, שעימה עבדתי בסרט משותף, אקדח האלוהים, שצולם לאחרונה בארץ.

ציפורה (פרנסים) ברייר, תל־אביב

„להקריב" שני שרים

לפיזמון הערבי המוכר היטב, הנשמע פעמים אין־ספור בקולי־קולות, ומכריז כי „מדינות־ערב מוכנות להקריב עשרה חיי־לים ערבים תמורת חייל ישראלי אחד," יהיה בקרוב מתחרה רציני ביותר.

אם תוגשם הלכה־למעשה תוכניתו של ח"כ יוסף שריד, להוסיף עוד שמונה שרים לממשלה, תוכל ישראל להכריז, בפעם הראשונה בהיסטוריה, כי „ממשלת ישראל תהיה מוכנה להקריב שני שרים תמורת שר ערבי אחד."

שמואל אייזן, תל־אביב

לקנות מכונת כביסה ולא ליפול בפח...

מבוכה רבה שוררת כיום בשוק מכונות הכביסה. צרכן הנכנס לחנות למוצרי חשמל ומתעניין במכונת כביסה מוצף מייד בשפע הצעות בשמות שו־נים ובמחירים משונים...

במקרים רבים מנסה הסוחר לשכנע את הצרכן לקנות מכונת כביסה מסו־יימת. הסוחר מחלל את מכונת הכביסה הזו, מסביר את שכלוליה וטוען תמיד ש„זו מכונת הכביסה הטובה ביותר ב־שוק". אם גם זה אינו עוזר, הסוחר מציע כל מיני פיתויים כגון הנחות, מתנות וכו'. בסופו של דבר „נכנע" הצרכן וקונה את מכונת הכביסה ש„הומלצה בחום". מאוחר יותר הוא מגלה שקנה מכונת כביסה בינונית או גרועה במחיר מוגזם.

מה הסיבה לתופעה עגומה זו?

הסיבה היא שהצרכן בור בכל הנוגע למכונות כביסה ולמחיריהן, והסוחר מנצל בורות זו ומוכר לאותו צרכן לא את מכונת הכביסה הטובה ביותר, אלא את זו שעליה הוא מרוויח יותר...

ישנם עקרונות פשוטים מאוד בקניית מוצרי חשמל בכלל ומכונות כביסה בפרט:

א. מכונת כביסה צריכה ...לכבס. ל־כבס טוב ולאורך ימים. היא צריכה להיות חזקה, אמינה, משוכללת ומבית טוב. חשוב לבדוק האם יש לה שרות תיקונים יעיל ומהימן.

ב. בכל הנוגע למחיר העקרון הוא פשוט וכללי: הצרכן צריך לקבל תמורה מלאה עבור כספו, כלומר: להשתדל ולשלם מה שפחות עבור כמה שיותר. מוזר שצרכנים רבים עדיין אינם מכירים עקרון פשוט זה ומשלמים מחירים מופ־רזים, וזאת מתוך חוסר ידיעה. מחיר גבוה אינו מעיד בהכרח על טיב המכונה. לעתים הוא מעיד על מתח רווחים מוגזם ולעתים הוא מחפה על מכונת כביסה גרועה. לרוב, מחיר גבוה מלווה במתן „הנחות גדולות" וזה חסימן חבדוק ביותר לכך שיש יחס מוגזם בין מחיר המכונה לערכה הממשי.

מאחר שמכונת כביסה היא השקעה רצינית, אין לצרכן ברירה בשוק פרוע שכזה אלא לבדוק היטב ובשבע עיניים לפני הקניה, איזו מן מכונה הוא קונה והאם המחיר אינו מוגזם?

אין סיבה להתבייש ולברר נקודות אלו במועד. הטוב ביותר הוא לשאול שכנים ומכרים אודות מכונת הכביסה שרכשו. האם הם מרוצים? האם הם נהנים? האם יש שרות טוב ואמין למכונת הכביסה? אם בין המכרים נמצא מומחה (ולא „מומחה" במרכאות) רצוי לשאול אותו.

כמו כן רצוי לעבור בכמה חנויות ול־ערוך השוואת מחירים וסקר שווקים.

מי שיבדוק מחירים ויערוך סקר שוו־קים ייווכח שבמכונות כביסה „קריסטל" אין הפתעות. חב' „קריסטל" קבעה מחיר אחיד, חוגן וסביר למוצריה. המחיר מתפרסם במודעות בעתונות וע"ג חמכו־נות, אינו מחיר מנופח או מוגזם (לדוג־מא: מכונת הכביסה הידועה „קריסטל ליידי" מחירה כיום 5,350 ל"י).

לא פלא שמכונות „קריסטל" הן חמבוקשות וחנמכרות ביותר בארץ.

צרכן שעיניו בראשו ושיערוך את ה־בדיקות שהומלצו לעיל יגיע למסקנה הנבונה שמכונת „קריסטל" היא חקניה הכדאית ביותר.

★ברט ריינולדס ★קטרין דנב

קצין הבולשת - גברי יותר מתמיד

פילגשו של קצין הבולשת - סקסית מתמיד

בסרטו של רוברט אלדריץ' "HUSTLE"

("המשחק המכור" "או הנועזים")

פגישה עם הגורל

★אדי אלברט ★ארנסט בורגנין

★בן גזנסון

מוסיקה: ללו שיפרין פרנסים ליי

בכורה ארצית בעת ובעונה אחת: תל־אביב „חן" | רמת־גן „אואזיס"

CJC בצבעים רק בקולנוע

הוצאת מסדה בע"מ

ז'בוטינסקי 21, רמת־גן

האם קראת כבר את הברירה

המפנה במדיניות ארצות־הברית ועתידה של ישראל

מאת ד"ר ה.ד. מאיר

זהו ספר חובה לחרד לגורל ישראל

חופש אמיתי באילת מחיל ב„ארקיע"

תן טרמפ לחייל

חסוך מעצמך טרדות.

צרף את בנק הפועלים לועד הבית שלך.

חשבון ועד הבית של בנק הפועלים מונע את הטרדה שבגביית כספים מהדיירים. התשלומים לועד הבית מתקבלים ישירות על ידי הבנק באמצעות פנקס תשלומים עם תלושים מוכנים מראש לכל דייר.

הדייר משלם את מיסי הבית בבנק בזמן המתאים לו והפנקס מהווה תזכורת טובה והוכחה מדויקת למצב חשבונו כלפי ועד הבית.

ניתן גם לחסוך זמן ע"י מתן הוראת קבע לתשלום.

הועד מקבל דו"ח יומי ודו"ח חדשי מסכם על תנועת הכספים בחשבון בצרוף פנקס לניהול רישום הוצאות והכנסות.

מנהל הסניף הקרוב של בנק הפועלים ישמח לתת לך פרטים נוספים על שירות זה.

בנק הפועלים בע"מ

המהפכה השקטה בבנק הפועלים

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת תשכ"ז

מימצאי החקירה ב„בנק למלאכה"

הועברו ליועץ־המישפטי־לממשלה

חשב שטסר
אחראי ?

כה", **יורם גלאון** נגד קודמו, **אברהם פיין**, הועברו לשר־האוצר, הממונה על הבנק. הלה העבירם להחלטת היועץ־המישפטי־לממשלה, **אהרון ברק**.

המימצאים מחזקים את חשדותיו של חבר מועצת־המנהלים של הבנק, ח"כ **יעקוב פרנק**, כי פיין, ועוד כמה בכירים, העבירו לחשבונות־חיסכון פרטיים שלהם בקופת „יתר" מאות־אלפי לירות מכספי הבנק, ללא אישור. מדובר לא רק על פיין אלא גם על מנהל־החשבונות, **קרמר**, מזכיר הבנק, **לביא**, ויושב־ראש ועד־העובדים, **בן־יוסף**.

המעשים נעשו בשעה שיושב־ראש הדירקטוריון היה **חיים שסטל**, החשב־הכללי באוצר כיום. הכספים, שהועברו ללא אישור ל„יתר" נרשמו, כפי הנראה, לחובת קרנות־הגמל של הבנק, ובעלי־המלאכה. חלק מבעלי־המלאכה סבור כי מעשים אלה של פיין היו ידועים ל־מזכיר־הכללי של בעלי המלאכה, **פינחס שוורץ**, שהוא גם חבר הנהלת הבנק. אולם נראה כי שוורץ העדיף לשתוק, שכן פיין סיבסד בכספי הבנק עסקים כושלים של התאחדות־בעלי־המלאכה.

שוורץ היה גם האחראי לעיסקת־חלם של התאחדות בעלי־המלאכה, שנתנה ל־מנכ"ל החברה לשיקום המלאכה, **יהו־דה פדן** ולשותפיו, ריווחי מיליונים, על הקמת מרכז לעיבוד שבבי, ללא כל השקעה, תוך שימוש בשם ההתאחדות ושם החברה הציבורית־ממשלתית לשיקום המלאכה („העולם הזה" 2007).

חבר־הכנסת פרנק אמר, בתשובה ל־שאלה, כי עתה ימתין להחלטת היועץ־המישפטי־לממשלה. אשר לכספים שנל־קחו, הוא סבור כי לוקחיהם יחזירום מרצונם, ואם לאו — הבנק עדיין מחזיק בכספי הפיצויים המגיעים להם.

כל המימצאים של החקירה המייוחדת, שערך מנכ"לו החדש של „הבנק למלא־

למה מתנגד לין לסיוע־הביניים?

דיווחי העתונים מוושינגטון מסרו, כי המתנגד החריף ביותר לסיוע־ביניים לישראל היה ראש אגף התקציבים ה־אמריקאי **ג'יימס לין**, שערך לא־מכבר סיור־התרשמות בארץ. לין טען לפני ה־נשיא **ג'ראלד פורד**, כי ישראל אינה זקוקה כלל לסיוע הנוסף.

איך הגיע לין למסקנה מפליגה זו?

שר־האוצר הישראלי טיפל בו בצורה שלומיאלית. במקום לשכנעו כי ישראל זקוקה לכסף, אירח אותו בכל הפאר והבזבזנות שהביורוקראטים הישראלים רגילים להם בינם לבין עצמם. השיא היה כשלקחו אותו לסעודת־פרידה ב„מישכ־נות שאננים" („העולם הזה" 2025), שעלתה 275 לירות לאיש, בהשתתפות כל ראשי האוצר. שם, על ויסקי וסיגא־רים, סיפרו לו עד־כמה ישראל ענייה...

„דובק" תייצר טבק סינתטי

קונצרן „דובק" מתכונן לייצר ולשווק בשנה הבאה סיגריות המכילות טבק סינתטי — זאת מסר מנכ"ל החברה, **זורח גהל**. הטבק הסינתטי נמצא ב־פיתוח במעבדות החברות הגדולות מזה שש שנים. בספטמבר חקרוב תפרסם ועדה מלכותית בריטית (ועדת האנטר), דין־וחשבון לגבי הטבק הסינתטי ואז, לפי הממצאות הוועדה, ייגשו החברות בעולם לעירבוב טבק סינתטי בטבק טיבעי. מר גהל אמר, כי נראה שרבע מכמות הטבק בכל סיגריה יהיה סינתטי.

אשר לטבק מעלי־חסה, נמצא כי ח־איכות אינה עונה על דרישות הצרכנים, והנושא אינו רציני.

גהל העיר, כי ההלוואות שניתנו למנה־לים בחברה, ואשר דווח עליהן במאזן, ניתנו במיסגרת כלל הלוואות החברה לעובדיה, וגם המנהלים הם עובדים ה־זכאים לחלוואה. הסעיף הנקוב — שכר מחברות־בת למנהלים שלא־בשכר — מת־כוון לתשלומים על השתתפות במועצות המנהלים של חברות־בת של קונצרן „דובק".

למה אלמוגי אינו מפסיק ההקצבות לחרות?

כל חפניות לאיש תחזק של הסוכנות, **יוסף אלמוגי**, כי יפסיק את הקצבות הסוכנות לתנועת החרות בגלל המגבית הפרטיות של **מנחם בגין** בחו"ל, נענו בשלילה. אלמוגי השיב, כי לא תוכח לו שבגין אוסף כספים. כיוון שבגין עצמו אישר זאת בפירסומים רבים, הרי דיברי אלמוגי מזלזלים באינטליגנציה שואלין.

הסיבה לאי־התערבותו של אלמוגי היא שונה. הוא ממתין לוועידת הסוכ־נות היהודית בעוד כחודש, שבה ייבחר יושב־ראש הנהלת הסוכנות, ואינו רוצה לחקים לו אוייב גלוי לפני הוועידה. כך משלים אלמוגי עם הפרת־חוק של ה־סוכנות ועם פגיעה בתרומות שלה, לשם הבטחת בחירתו האישית.

במה להשקיע?

בעיקבות המלצתנו לצאת מן הצמודים לקראת חודש אוקטובר, בגלל החילופים הצפויים בראשי „בנק ישראל" והאוצר, וכתוצאה מכך במדיניות ההצמדה, הגיעו פניות רבות השואלות במה להשקיע את הכסף שיתקבל ממכירת הצמודים.

למי שמחזיק עתה מזומנים, אני ממ־ליץ על שני סוגי השקעות. האחת, ל־טווח הארוך, בתוכניות ח"י 18,000 למי־ניהן, המבטיחות הצמדה מלאה וריבית נאה לטווח של כמה שנים. מי שחושב על השקעה לכמה חודשים, יפנה אל

הבורסה

שוק המניות. מניות חברת „פריון", למשל, שעריה העפילו מעלה־מעלה. מניה זו כדאי מאוד לקנות בשער של עד 230 נקודות, שכן היא תחלק דיבי־דנדה העולה על 20%.

מניות מושכות אחרות הן האופציות שמציעים עתה הבנקים לקוני האמיס־יות החדשות שלהן. מדובר בהנפקות של „בנק־הפועלים" ו„בנק לאומי לישראל".

הנה, למשל, ההנפקה החדשה של „בנק הפועלים". התנאים למניות הרגי־לות, הנמכרות ב־2.35 בלבד, וכל חמש רגילות נותנות אופציה במחיר לירה אחת לקנייה — תוך חמש שנים — של מניה רגילה נוספת. האיש הנבון יקנה מניות רבות ככל היותר, ימכרן מייד לאחר ההנפקה וישמור את האופציות. כך יצט־רך לממן רכישת מניות רגילות ליום אחד בלבד, כאשר ימכור את המניות שחזמין בשער מובטח שכן שערי מניות „בנק הפועלים" לא ירדו בשנים ה־אחרונות.

את האופציות כדאי להחזיק לכמה חודשים, שכן נסיון העבר הוכיח, ש־שעריהן עולים בקרוב ל־80 אחוזים תוך חודשים אחדים.

כך, בהשקעה של לירה לאופציה ומימ־מון רכישת המניות הרגילות ליום אחד, ניתן לעשות כסף רב.

אם לא תספיקו לעשות זאת עם מניות „בנק הפועלים", המתינו עוד כחודש ל־הצעה דומה של „בנק לאומי", ועשו אותו דבר עצמו.

להפקיע את החחנה המרכזית

קרוב ל־300 מיליון לירות חושקעו עד כה בהקמת התחנה המרכזית החדשה של תל־אביב. להשלמתה דרושים עוד 120 מיליון לירות נטו, ושנה וחצי עבודה. חילוקי־דיעות בין ראשי השותף העיקרי לתחנה, „אגד", בגלל חילופי־חשילטון בו ומאבק הסיעות, מונעים הסכם בין „אגד" לשאר השותפים, להשלמת ה־תחנה.

התייקרויות הדלק הופכות את התח־בורה הציבורית נושא ראשוני־במעלה. אין ספק, כי הסדרת תחבורה ציבורית יעי־לה בגוש דן תקטין את כמות הנוסעים ברכב פרטי, ואת הוצאותיהם כתוצאה מכך. גם סידרי התנועה בתל־אביב יוקלו כאשר תיפתח התחנה החדשה.

אם אין השותפים מסוגלים להגיע ל־הסדר, חייבות הממשלה או עיריית תל־אביב להתערב להשלמת התחנה. נציג היוזמה הפרטית בעירייה קרא להפקעת התחנה מבעליה. על שר־האוצר לאמץ את הקריאה, ולהפקיע את התחנה למען תושבי העיר. חובת הממשלה היא לדאוג לטובת הציבור, ולהתערב כאשר היזמים הפרטיים אינם מצליחים להשלים מיפעל.

האוצר פותח מיכתבים מחו"ל

זוהי דוגמת טופס שמכניסים אנשי האוצר למיכתבים שהם פותחים, כאשר מתג־לים בהם כספים זרים. הטופס הממצולם כאן מחייב את מקבל־המיכתב להפקיד את הכסף בבנק, ולהמציא לאוצר אישור על כך.
צנזורה זו מופעלת על פי תקנות־ההגנה של ימי המנדט הבריטי.

משרד האוצר
אגף מטבע חוץ

רחוב קפלן 1, הקריה
ת.ד. 1175, טל. 63111
ירושלים

תאריך: 10.6.76
מספר:
לכבוד
א.ג.נ.,

א. במכתב שנשלח אליך מ־ בחודש
בשנה 1976 נמצא מטבע חוץ בסך של $100 בפרנק/בהסתאה
מס' לפקודת

ב. הנני להזכירך כי עפ"י הוראות תקנה 6 לתקנות ההגנה (כספים) 1941, הנך חייב להציע למכירה את המטבע חוץ, שנתקבל על ידך, לשר האוצר או לכל אדם שנתמנה על ידו, אלא אם כן פטור אתה מהוראות תקנה זו.

ג. בתוקף סמכותי לפי תקנה 11 לתקנות ההגנה (כספים) 1941, הנך נדרש להמציא לי תוך 14 יום מתאריך מכתב זה, אשור של בנק סוחר מוסמך בדבר הפרת המכוס הנ"ל או זקיפתו לזכות חשבון פז"ק על שמך.

ד. אם הנך פטור מהוראות התקנה האמורה, נא להמציא לי הוכחה על כך.

בכבוד רב,
ד. בן־לוי
ממונה מטבע ראשי

טופס הצנזורה של האוצר
לפי תקנות החירום

מה חיפש הסייד מתחת למיטתם של סוזי ואבא אבן?

■ סודות מתחת למיטת חדר־השינה של ח"כ **אבא אבן** ורעייתו **סוזי** גילה ב־שבוע שעבר סייד, שהוזמן לסייד את ביתם של האבנים בהרצליה־פיתוח. הדבר הרא־שון שהוטל על הסייד היה לחלץ את עט־הנובע היקר של אבן, שנפל מתחת למיטה של הזוג. הסייד חשב כי זו תהיה עבודה קלה, אולם כשבא לה־זיז את המיטה הוא הבחין כי היא מחוברת לקיר בעשרות ברגים, והיה צריך לעמול משך חצי־יום כדי לפרק אותה ולח־לץ את עט־הנובע.

■ רק השבוע גילה ראש־הממשלה **יצחק רבין** איך באמת הפסיק לעשן. הוא ניסה להפסיק כבר לפחות חמש פע־מים מאז שנבחר כראש־הממ־שלה, אולם הדבר לא עלה ב־ידו, והוא תמיד חזר אל הסי־גריות, אחרי יומיים־שלושה של עינויים. רק לפני כחודש, אחרי שלקה בהצטננות וחיה נאלץ להפסיק לעשן לכמה ימים, הפכה הפסקה זו סופית — בינתיים. סיפר רבין, הש־בוע: „לא התכוונתי להפסיק לעשן, אבל כתב ידיעות אח־רונות, **גידעון רייכר**, פיר־סם בעמוד הראשון של העיתון שלו שהפסקתי, אז לא היו לי פנים לחזור ולעשן."

■ רבין, אשר הטיל על מנהל מרכז ההסברה במישרדו, **יהודה אירן**, לערוך לו סיור שבועי בעיירת־פיתוח, ביקר בשבוע שעבר בקריית־מלא־כי. לאחר שסייר במיפעלי פקר פלדה, התכנסו הפועלים לפגישה עם ראש־הממשלה. רבין פנה ואמר לאחד הפוע־לים: „מה אתה עושה כאן? קודם ראיתי אותך עובד על מנוף!" השיב לו הפועל: „אני לא עובד על מנוף. זה היה רק בשביל להצטלם."

■ באותו סיור ניפגש רבין עם נכבדי קריית־מלאכי באר־לם־החתונות של העיירה, אולם ארמון. רק אחרי שכבר ישב על הבמה, נודע לו כי בגלל הפגישה איתו נדחתה חתונתם של זוג חרשים־אילמים, תוש־בי העיירה. רבין קם ממקומו והודה לזוג הצעיר, שהסכים לדחות בשעה את חתונתו בגללו. הקהל התלהב מעממיר־תו של רבין והריע לו במחי־אות־כפיים קצובות. רבין הנ־בוך שאל את אחד ממלוויו: „מה הם רוצים, שאני אתן הד־רן ואגיד את זה עוד פעם?"

■ יום קודם־לכן סייר רבין בעיירה הצפונית בית־שאן בלווייית ראש המועצה ה־מקומית **יצחק קינן**. בין ה־מקומות שבהם ביקר היה בית־ספר־ערב, שבאחת מכיתותיו התקיים שיעור באזרחות. רבין שאל את התלמידים: „אולי מישהו מכם מוכן לסביר לי מה עושה אצלנו הכנסת?" כאשר התכוון אחד התלמידים לענות לו ברצינות, נבהל רבין ואמר: „לא צריך, אני סתם התחכמתי!"

■ בוועדת השרים לענייני רווחה, שנערכה בשבוע שע־בר, התלונן שר־החינוך־והתר־בות **אהרון ידלין** על מכת ההדלפות, ואגב כך הודה ש־גם הוא בין המדליפים. טען ידלין, בכעס רב: „אפילו אי־אפשר כבר להדליף כראוי. אני הדלפתי את תקציב מיש־רדי, ולמחרת בבוקר ראיתי ב־עיתונים שהכל התפרסם ב־צורה הפוכה."

■ שינויים נערכו לאחרונה בלישכת שר־העבודה **משה ברעם**. על־פי המלצת בנו, מוכיר המחוז של מיפלגת־העבודה בירושלים **עוזי ברי־עם**, סיפר ברעם את עוזרו האישי **צבי** („טצ'י") **הילמן**, אך לא לפני שנתן להילמן מתנת־סרידה: נסיעה לחו"ל. את מקומו של הילמן כעוזרו של ברעם תפס רב־סרן (מיל.) **משה פרקש**, שקיבל מתנה מייוחדת לרגל המינוי כעוזר־השר: אביו רכש לו כיסא־מנהלים, בשווי של 1700 לי־רות, שאותו הביא פרקש ל־מישרדו החדש.

■ אחרי הילמן בא תורה של עוזרת אחרת של השר לעוף: **רבקה** („ריבי") **תבור־רי**, רעייתו של כתב שידורי ישראל בכנסת **אבנר תבור־רי**. איש אינו יודע מדוע פיטר אותה ברעם, אולם יש הסבורים כי היה זה בגלל הערה של שר־המיסחר־והתע־שייה, **חיים בר־לב**, ש־נאמרה בוועדת השרים לעני־פיתות. ברעם, שהופיע בוועדה בלווייית ריבי, סיפר על מיש־לחת עובדים שביקרה אצלו, אשר חוצפתם „העתיקה לי את מישהו מכם מוכן לסביר לי מה עושה אצלנו הכנסת?" כאשר התכוון אחד התלמידים לענות לו ברצינות, נבהל רבין ואמר: „לא צריך, אני סתם התחכמתי!"

■ בוועדת השרים לענייני רווחה, שנערכה בשבוע שע־בר, התלונן שר־החינוך־והתר־בות **אהרון ידלין** על מכת ההדלפות, ואגב כך הודה ש־גם הוא בין המדליפים. טען ידלין, בכעס רב: „אפילו אי־אפשר כבר להדליף כראוי. אני הדלפתי את תקציב מיש־רדי, ולמחרת בבוקר ראיתי ב־עיתונים שהכל התפרסם ב־צורה הפוכה."

■ שינויים נערכו לאחרונה בלישכת שר־העבודה **משה ברעם**. על־פי המלצת בנו, מוכיר המחוז של מיפלגת־העבודה בירושלים **עוזי ברי־עם**, סיפר ברעם את עוזרו האישי **צבי** („טצ'י") **הילמן**, אך לא לפני שנתן להילמן מתנת־סרידה: נסיעה לחו"ל. את מקומו של הילמן כעוזרו של ברעם תפס רב־סרן (מיל.) **משה פרקש**, שקיבל מתנה מייוחדת לרגל המינוי כעוזר־השר: אביו רכש לו כיסא־מנהלים, בשווי של 1700 לי־רות, שאותו הביא פרקש ל־מישרדו החדש.

■ אחרי הילמן בא תורה של עוזרת אחרת של השר לעוף: **רבקה** („ריבי") **תבור־רי**, רעייתו של כתב שידורי ישראל בכנסת **אבנר תבור־רי**. איש אינו יודע מדוע פיטר אותה ברעם, אולם יש הסבורים כי היה זה בגלל הערה של שר־המיסחר־והתע־שייה, **חיים בר־לב**, ש־נאמרה בוועדת השרים לעני־פיתות. ברעם, שהופיע בוועדה בלווייית ריבי, סיפר על מיש־לחת עובדים שביקרה אצלו, אשר חוצפתם „העתיקה לי את הנשימה." בר־לב העיר לו על־כך בהצביעו על ריבי: „עם עוזרת כל־כך יפה אפשר להג־שים אותך מפה־אל־פה."

■ בר־לב עצמו נראה ב־שבוע שעבר כשהוא יוצא מ־מעלית המלון בו הוא מתגורר בירושלים, מלון מוריה, כש־הוא מתגלגל מצחוק. מסתבר כי תייר, שעלה עם השר ב־מעלית, פנה אליו ואמר לו: „אדוני, אתה לא יודע כמה אתה דומה לגנראל בר־לב." בר־לב השיב לו מייד: „כן, הרבה אנשים כבר אמרו לי את זה."

מרשה פרידמן חברת־הכנסת הפמיניסטית (שניה מימין) גרמה למהומה־רבתי בכנס הגינקולוגים במלון „הילטון" בתל־אביב, כאשר פרצה למקום בראש המלאכותיות. כדי לצנן את התלהבותה של הח"כית, שפך עליה רופא־נשים המתנגדים להתרת ההפלות טואף את המים מתוך הקערה שעמדה לפניו על שולחן־הנשיאות, אולם הקערה נשמטה מידיו ונפלה על רגלו של הפרופסור דויד סר, גם הוא גינקולוג נודע, גרמה לו לכתם כחול שנשאר כמה ימים. בניידת הרימו המפגינות את אגרופיהן, כפי שנוהגות לעשות חברותיהן, מנהיגות התנועה הפמיניסטית בארה"ב.

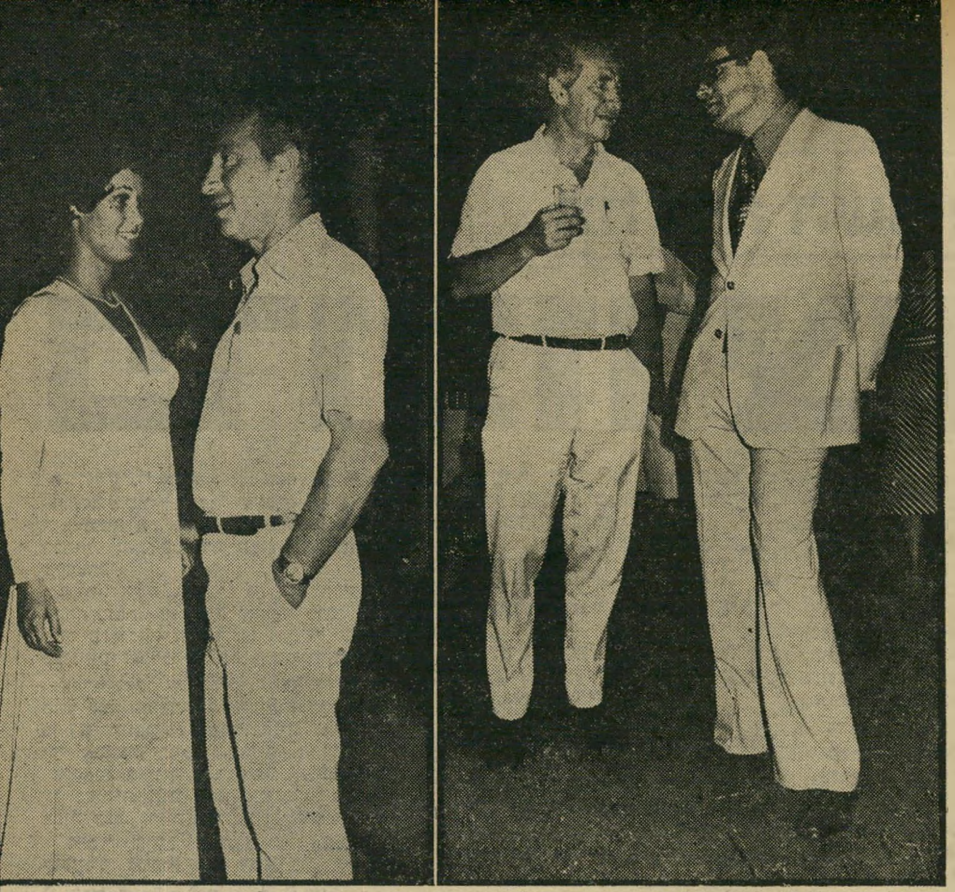

שמוליק וג'וזי קראוס

ערכו ברית־מילה ל־בנם השני, שלו הע־ניקו את השם „שם", אחרי שנתנו לבן הראשון את השם „בן". כמה ימים לפני ברית־המילה השתתפו השניים בחתונה ליד בריכה של מלון. בן קראוס הצעיר התעקש להתפשט באמצע החתונה ולשכשך במי הבריכה, ולשימחת כל הנוכחים אף עשה את צרכיו בתוך המים.

אנשים

יצחק ואחי ליבני

נישאו רשמית וערכו קבלת־פנים על דשא ביתה היפה של מישפחת פוירשטיין, הורי הכלה, מותיקי פתח־תיקווה. קישטו את מסיבתו של מנכ"ל רשות־השידור חמישה שרים — שימעון פרס (למעלה, עם חתן והכלה לחוד); יהושע רבינוביץ, שיעקב אגמון הגדירו כ„סמל המדינה" והתעקש להצטלם בחברתו, כאשר השר מפליג בשבח קישמי אשתו של אגמון, גילה אלמגור (למטה מימין), אהרון יזדין, אברהם עופר וגד יעקובי. במקום נערכה גם פגישה של עורכי־עיתונים, כאשר נוח מוזס מ„ידיעות אחרונות" מנשק את עורכת „דבר" חנה זמר, לשימחתו של משה ז'ק, מעוריכי „מעריב" (תמונה משמאל. מאחור: השר חיים צדוק).

■ בוועדת־הכספים של הכנסת, שדנה במס־ערך־מוסף, גלש הוויכוח לבעיית ההון השחור, המאיים על כלכלת המדינה. שר־האוצר **יהושע רבינוביץ**, שהותקף על מדיניותו, המאפשרת להון השחור לשגשג, טען: „מה אתם רוצים? גם בארצות־הברית יש הון שחור!" השיב לו ח"כ מהליכוד **שימחה ארליך**: „רק כשההון הלבן בישראל יהיה בגודל ההון השחור בארצות־הברית, נוכל להרשות לעצמנו הון שחור."

■ **יריב בן־אליעזר**, נכדו של ראש־הממשלה הראשון **דויד בן־גוריון**, בנה של בתו של „הזקן" גאולה, הגיע לארץ מארצות־הברית, שם הוא עושה את עבודת הדוקטורט שלו. הדבר הראשון שעשה יריב היה לחפש את אלוף (מיל.) **עזר וייצמן** ולהתנצל בפניו. אחרי שיריב קרא בזמנו את גילוייו של וייצמן על כושרו של יצחק רבין לעמוד במצבי־לחץ, הוא שלח לו מיכתב חריף שבו טען נגדו: „איך יכולת לפרסם דבר־שקר כזה על מי שהיה רמטכ"ל של צה"ל?" עתה התליט יריב כי וייצמן צדק, ורמשום כך התנצל.

■ הפתעה בלתי־נעימה היתה לאגודת שוחרי הטכניון, שקיימה כנס לכבוד תורמי הטכניון מחו"ל על מדשאות כפר המכביה ברמת־גן. אורח־הכבוד של המיפגש היה צריך להיות הרמטכ"ל, רב־אלוף **מרדכי** („מוטה") **גור**, אך ברגע האחרון הודיע הרמטכ"ל על ביטול השתתפותו, מבלי להסביר זאת, למרות שבראש הטכניון עומד מפקדו לשעבר של מוטה, אלוף (מיל.) **עמוס חורב**. לאנשי לישכתו הסביר מוטה את ביטול השתתפותו: „בטח יהיו שם הרבה צלמים, ויגידו שאני עוד פעם משתתף בפסטיבלים."

■ הפתעה בלתי־נעימה היתה בשבוע שעבר לשלושת היועצים החדשים של יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית, ח"כ **יוסף אלמוגי**. שלושת היועצים, אלוף (מיל.) **אהרון** („ארוויץ") **דורון**, ה־פרופסור **שבח ויים** ועיתונאי דבר־לשעבר **חגי אשד**, אשר מונה לאחרונה כדוברו של אלמוגי, קיבלו הודעה מהגיזברות כי על־פי הוראת גיזבר הסוכנות **אריה לייב דוליצ'ין** לא ישולמו להם משכורות השירותים של הכנסת ח"כ **יוסף תמיר**. הוא סיפר לנאספים כי באותו בוקר היה הוא אורח עיריית תל־אביב, וסייר יחד עם חבר הנהלת־העירייה **יצחק** („קקלה") **כספי** במיפעלי השופכין של תל־אביב. ח"כ ארליך שאל את תמיר: „בביוב של תל־אביב זה כל מה שיש לך להגיד לטובת רשות השידור?" תמיר הפסיק את סיפורו על הביוב ופתח במיתקפה עזה על הטלוויזיה, שלדעתו אינה מצלמת אותו די הצורך.

■ מנהיג הליכוד ח"כ **מנחם בגין** יצא עשיר בחוויות ממישחק הכדורגל על גביע המדינה בין בית"ר ירושלים למכבי תל־אביב, שבו הוא נכח. „היה לי קל מאד במישחק הזה," סיפר בגין, „רציתי אומנם שבית"ר תנצח, אבל גם אילו ניצח מכבי זה לא היה אסון. אחרי הכל, גם הם בליכוד."

■ מאמרו של עורך־המיסחר והתעשייה **בועז** („בוזי") **אפלבאום** במעריב נגד ראשי המישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה גרם לתסיסה רבה בקרב החברים הצעירים של מיפלגה זו. מזכיר המישמרת הצעירה **נתן רענן** הזמין מייד אצל כתב דבר **יוסי ביידץ** מאמר נגדי עבור שבועון המישמרת הזה. אולם דווקא תיק מיפלגת העבודה בירכו את אפלבאום. הראשון שניגש ללחוץ את ידו היה ראש־הממשלה, ואחריו בירכוהו שר־הביטחון **שימעון פרס**, שר־החוץ **יגאל אלון**, שר־המישפטים **חיים צדוק**, שר־השיכון **אברהם עופר** ומזכיר מיפלגת העבודה **מאיר זרמי**.

■ המילחמה בין מנהלי שני מלונות־היוקרה הירושלמיים, **אירן פינק** מנהל המלך דויד ו**יעקב אבנרי**, מנהל־המכירות של הילטון, הסתיימה השבוע בניצחון הילטון. בעוד שאבנרי ניסה מעמים רבות להשפיע על השגרירות האמריקאית להעביר את שר־החוץ האמריקאי **הנרי קיסינג'ר** מהמלך דויד ללונדון, ולא הצליח, הבטיח **זביגניב בז'ז'ינסקי**, מי שנחשב כיורשו של קיסינג'ר אם ייבחר **ג'ימי קארטר** כנשיא ארצות־הברית, להתגורר בהילטון בלילה שבו ישוחח בירושלים בעת ביקורו הקצר בישראל השבוע.

■ תקלה לא־נעימה אירעה לאחת החתיכות הירושלמיות חידועות, **דבורה מלווה**, ספרנית המכון לקומוניקציה באוניברסיטה העברית בירושלים. מלווה שכרה לפני שבוע, בכסף רב, את חוות־הסוסים ליד עטרות בדרך לרמאללה, כדי לערוך בה מסיבת יום־הולדת. שאליה הוזמנו כל המי־זמי בירושלים. ואומנם, כבר בשעה מוקדמת הגיעו מרבית האורחים והסתערו על האוכל הרב שמלווה הכינה. אולם בשעה 10 בערב, כשרק החלה האווירה להתחמם, הסתלקו מרביתם. רק מאוחר יותר התברר למלווה כי באותה שעה נערכה בביתו של עוזר שר־החוץ, **חיים בראון**, מסיבה לכבוד אנשי מחלקת החדשות של הטלוויזיה, וכל האורחים שלה מיהרו לשם. עם מלווה הנדהמת נשארו רק שניים: ד"ר **עקיבא כהן** וד"ר **נעם למלשטרייך**, שניהם חברי־לעבודה.

■ במסיבת־החתונה של **יצחק ליבני** היה אחד הכוכבים השר **חיים צדוק**. אחד הנוכחים קינטר את **יהושע רבינוביץ** בכך ששמו אינו מופיע במקורות, כמו שמו של צדוק, ולראייה: „צדוק צדוק תרדוף," „אל תתירא מן הצדוק ולא מן הפרוש." רבינוביץ הוסיף פסוק משלו: „גרוגרת דרבי צדוק."

הנדון:

מה היה השר אומר אילו עינו אותו?

פרופורציות

ד"ר עתה קראתי את אחד המיסמכים המזעזעים ביותר שעברו תחת ידי. הוא נושא את הסמל הרישמי של מדינת־ישראל, ואת הכותרת המרהיבה „שר המישטרה".

השר שלמה הילל עונה למיכתבה של חברת־כנסת, ששאלה אותו לגבי שני מיקרים שבהם התעורר חשד של שימוש בעינויים לצורכי חקירה מישטרתית.

אחרי שפסל את המיקרה הראשון, מאשר השר את המיקרה השני. הוא נגע לגער בן 17, שנעצר במישטרת־נתניה ונחקר על־ידי ארבעה שוטרים. הוא התלונן על „הלקאות בצינורות־גומי על אבר־המין ו־על כפות־הרגליים, אגרופים בבטן ובראש, מכות בגב, יריות־אקדח מעל הראש."

השר היקר מאשר כי „בבירור שנערך נמצא כי, לכאורה, נעשה אומנם שימוש־בכוח שלא כדין."

איך זה נמצא? „מסקנת המישטרה התבססה על מימצא אחד, והוא תוצאות בדיקת הפוליגראף שנערכה לו, אשר אישרה כי הוא דובר אמת לגבי הטענה כי הוכה. לא נמצאה כל ראייה אחרת. משום כך נקבע כי הדיון המישמעתי יתקיים בפני דן יחיד."

אילו הוכחות אחרות קיווה השר למצוא? האם ציפה שארבעת מוכי־העינויים ישאירו סימנים על גוף קורבנם? או שיערכו את ההצגה לפני קהל מובחר של עדי־ראייה כשרים?

המישטרה סומכת, בדרך־כלל, בצורה כימעט־עיוורת על מימצאי הפוליגראף (מכונת־אמת). גם מדיברי השר עצמו עולה שהוא מאמין לטענות הצעיר על העינויים.

המסקנה? קצין־מישטרה כלשהו, שיישב כדין־יחיד, ידון את ארבעת השוטרים. ייתכן שיטיל עליהם קנס של 100 ל"י, וייתכן שיוריד אותם בדרגה אחת. יש סדר במישטרה.

כפי שקובע השר עצמו, בשביעות־רצון בולטת: „המישטרה... מיצתה כל דרך חוקית אפשרית כדי להביא את האשמים, אם יימצאו, לדין."

■ ■ ■

לפני שבועיים פירסם העולם הזה את התלטתו של השופט המחוזי דויד וולך בתיק של הנאשם ישראל כהן, שטען כי עונה במישטרת־נתניה באמצעות מכות חשמל וגאזים.

השופט קבע כי „בית־מישפט זה לא יתן ידו לשיטות־חקירה אלה, ועל־כן הנני מצווה על שיחרור מיידי."

כזומר: שופט בכיר ומנוסה אחד מין כי הנאשם אכן נחקר בשיטות־עינויים מתוחכמות, והביע את אמונתו זו באמצעות החלטה מישפטית דראסטית.

■ ■ ■

מה קורה במדינת־ישראל בשנת 1976 כאשר מתגלה — בוודאות רבה — כי במקום מסויים משתמשת המישטרה בשיטות של עינויים הלקוחות מהעדויות על פעולות הגסטאפו, מהדו"חות על הבולשת של צ'ילה או מסיפורי סולז'ניצין?

במדינה דמוקראטית, שבה שולטות אמות־המידה המוחלטות של ההגינות האנושית, היו קורים הדברים הבאים:

המפקח־הכללי של המישטרה היה משעה בו במקום, בצורה פומבית, את מפקד־המישטרה בי־אותו מקום.

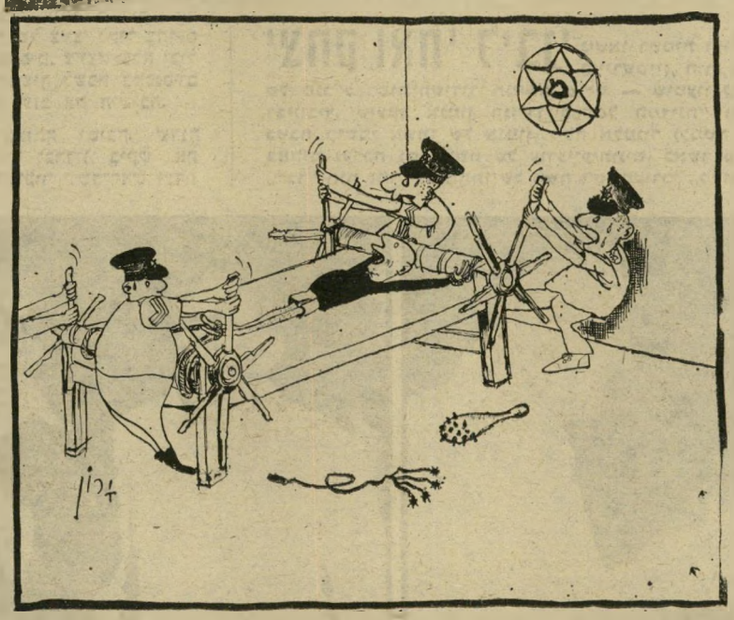
בהיעדר פעולה זו היה השר ה־אחראי מפטר, כעבור 24 שעות, את המפקח־הכללי.

אם לא עשה כך, היה ראש־הממשלה פונה פומבית אל שר־המישטרה, כעבור 24 שעות נוספות, ו־תובע ממנו להגיש לו מיכתב־התפטרות.

אם גם זה לא נעשה, היתה הכנסת מתכנסת עוד באותו שבוע ומכריזה אי־אימון בממשלה.

ואם גם זה לא קורה, היתה העיתונות החופשית באותה ארץ מייסרת את הניוון והחסתאבות של הפרלמנט בשפה שהיתה מביאה להדחת מרבית חבריו בבחירות הבאות.

זהו הסדר הדמוקרטי. אין לו זכר בישראל.

„אתה מודה שהשר הילל צודק שיש חוסר־פרופורציה בפירסומים על עינויים במישטרה?"

מישהם הועמדו — או לא הועמדו — לדין „מישמעתי" — כלומר תהליך פנימי, שבו מפקד־מישטרה משתדל לטשטש ולהציג עד כמה שאפשר את העניין, כדי שלא תהיה סערה ציבורית וכדי שהחקירות תוכלנה להימשך.

המפכ"ל אינו מעוניין, ואינו משמיע הגה. לראש־הממשלה כל זה אינו נוגע. מה פית־אום? הכנסת מסתפקת במיכתב אחד של חברת־כנסת אחת, וממשיכה לשתות תה־עם־לימון במיזנון, בעשן של רכילות מיפלגתית. והעיתונות קוברת את העניין בידיעה קטנה, מתחת לנאומו האחרון של שר־הסעד על עתיד העולם החופשי.

■ ■ ■

רק שר־המישטרה אינו מסתפק בכך. לא, יש לו מה לומר. הוא יודע מי אשם, והוא מכריז על כך בפה מלא:

העיתונות.

רק שורית אחדות במיכתבו של השר ל־חברת־הכנסת מוקדשות לאימות פרשת־העינויים. ארבעים השורות הבאות מוקדשות להתנפלות פרועה על כלי־התיקשורת, המזכירים מדי פעם פרשות של עינויים.

„יש לי טענות קשות לגבי היעדר ה־פרופורציות שבהן מתפרסמים הדברים," מתלונן השר בזעם. „...מצד אחד מצויים (חוקרי המישטרה) תחת תביעה מתמדת מצד הפיקוד שלהם, ומצד החברה, להפעיל מלוא כישוריהם וזמנם כדי להושיב מאחרי סורג ובריח עבריינים קשוחים ו־מתוחכמים, שאינם בוחלים בכל אמצעי כדי לבצע את זממם בחברה. יש משום חוסר־פרופורציה לדבר מעל בימות ציבוריות על מידת הקפדנות או על מידת התובענות בעת־חובענה־אחת."

כדאי לקרוא מילים אלה פעם נוספת.

לשם מה מספר השר בהקשר זה על „עבריינים קשוחים ומתוחכמים" אשר „אינם בוחלים בכל אמצעי"?

האם אין כאן רמז של צידוק לחוקרי־המישטרה שגם הם „אינם בוחלים בכל אמצעי" — מה גם כאשר „מדובר כישוריהם" כוזל את הכישור להצליח בצינורות־גומי על אברי־חמין של חשוד?

■ ■ ■

אך מידת־המפתח היא „פרופורציה".

„...כאשר לעיתים רחוקות (החוקר) נכשל משום שסבר כי עליו לעשות מאמץ נוסף, על־ידי שיחה נוספת, חקירה נוספת, ניסיון לשכנע או המשכה של החקירה עוד שעה או שעתיים, כדי שלא לשלוח חופשי עבריין־מועד, אשר אין לו ספק כי ביצע פשע, אנו מפשפשים ללא־רחם במעשיו ו־מעמידים אותו לעיתים לדין, במידה שחרג מסמכויותיו.

„אנו נוהגים כך בצדק, וכך אנו חייבים לעשות. אם האם תהיה זו משום הפרזה לדרוש מעצמנו, כאנשי־ציבור, ומן ה־תיקשורת המנסה לבטא את דעת־הקהל ב־חברה, לפחות אותה מידת אנינות־טעם וכושר־אבחנה, שאנו דורשים מן החוקר ה־מישטרתי, כדי להבחין בין עיקר וטפל ולראות את התמונה הכוללת בפרופורציות הנכונות?"

הנה שוב, „פרופורציות". מילה נהדרת, „פרופורציות". אני ממש אוהב אותה. אני בטוח שבגרמניה הנאצית ראו את הכל בפרופורציות הנכונות. וגם במחנות גולאג.

ואולי היו הפרופורציות של ה־שר שלמה הילל משתנות באופן קיצוני, אילו היה מישהו מלקה את אבריו בצינורות־גומי, במשך שעה־שעתיים של עבודה־נוספת?

אולי היה כושר־האבחנה שלו משתנה ל־גמרי אחרי עשרים־שלושים מכות־חשמל, בחלקים המתאימים של גופו?

אולי היתה משתנה אז גם „אינ־ות־הטעם" שלו?

■ ■ ■

נגד עיני שלי עומדות „פרופורצ־יות" אחרות, מסולפות וכוזבות.

?פי פרופורציה זו, מישטרה ה־סובלת אפילו מיקרה אחד של עינויים, מכדי להזדעזע למן ה־מפכ"ל עד לאחרון השוטרים, היא חרפה לעצמה ולמדינה.

לפי פרופורציה זו, מישטרה שאינה מסוגלת לבצע את תפקידה באמצעות ה־מת, המיכשור המודרני והשיטות המתוחכ־מות, ותחת כל אלה היא נזקקת לשיטות־האינקוויזיציה של ימי־הביניים, מוטב ל־החליף לאלתר את כל הצמרת שלה, ואת השר האחראי עליה.

לפי פרופורציה זו, כל שוטר החשוד בהפעלת עינויים, מקומו בבית־מישפט פלי־לי רגיל, כמו כל פושע אחר, ולא בבית־דין „מישמעתי" של אנשי־מישטרה, שבו שוררות ה„פרופורציות" של השר הילל. ואחרי שנמצא אשם, מקומו בבית־סוהר רגיל, לתקופה של חמש עד עשר שנים, בין שאר הפושעים הפליליים — ובייחוד בין אותם שהוא טיפל בהם בעבר.

וזהו, כאמור, עניין של פרו־פורציה.

■ ■ ■

איך השתנו בשנים האחרונות ה־פרופורציות של מישטרת־ישראל?

אין צורך להאמין לכל סיפור על עינויים. יש בהחלט לקחת בחשבון שנאשמים רבים ממציאים סיפורי־בדים על עינויים, כדי לפסול הודאות שמסרו אחרי מעצרם, מתוך פחד או בהלה.

אולם אין עוד שמץ של ספק כי בכמה מקומות חדרה שיטה של עינויים למישטרה. בראש הטבלה עומדת, כמראה, מישטרת נתניה, שיצא לה שם של מיני־גסטאפו.

מניין זה בא?

אני מאמין שהסרטן הזה — כמו כמה סרטנים אחרים — הגיע אל תחומי המדינה מן חשטחים המוחזקים.

רבים, שנפשם סולדת מעינויים בבית, היו מוכנים לעצום עין ולאשום לב נוכח הרינונים אודות הפעלת שיטות של עינויים נגד חשודים ביטחוניים באיזורי־הכיבוש.

היה קל לעצום עין. גם שם, הרבה־הרבה מן הסיפורים הם מפוברקים, ומתבדים ב־מהלך של חקירה אוביקטיבית. אך כימעט לעולם אי־אפשר להוכיח עינויים, כשהם מבוצעים בידי אנשי־מיקצוע. לאחרונה היו גם בשטחים המוחזקים מיקרים, שבהם קבע בית־המישפט הצבאי כי הנאשמים עונו.

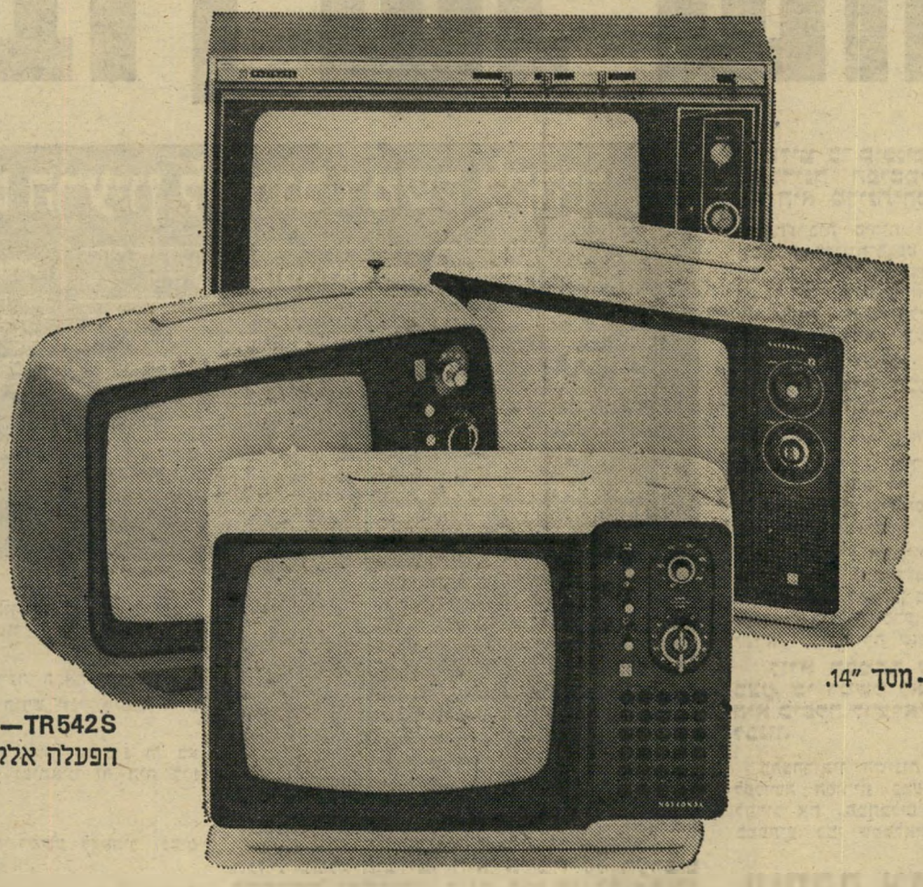
הכיבוש יוצר ריקבון מוסרי. ה־ריקבון מתפשט. טעות היא לחשוב שאפשר לעצרו על הקו הירוק.

השודדים, המנצלים את כלכלת השטחים המוחזקים, חוזרים לישראל, וממשיכים ב־שיטותיהם אצלנו. החוקרים, המפעילים את „מלוא כישוריהם" נגד חשודי־ביטחון ער־ביים בתוך־כרם, מגיעים לנתניה, ומפעילים אותם כישורים מבחילים עצמם נגד חשו־דים פליליים יהודיים.

בבוא היום, נחזיר את השטחים המוחז־קים לבעליהם, מרצון או מאונס. אולם ה־ריקבון ימשיך אז לכרסם בגופנו הלאומי — אם לא נבצע עכשיו, מייד, ניתוח דראסטי כדי לקטוע את האברים הנגועים.

זוהי הפרופורציה הנכונה.

TR239EU — מסך גדול "20.

TR714ES — מסך "14.

TR542S — מסך "12.
הפעלה אלקטרונית (SENSOR).

TR562ES — מסך "12. נבחר ע"י הירחון
הבריטי לצרכנות "וויטש", כ"הקניה הטובה ביותר".

National

בנשיונל אנו מציעים לך מבחר של 4 טלוויזיות בגדלים של "12, "14, ו-"20.
כל מה שאנו משקיעים בטלוויזיה הגדולה, אנו משקיעים גם בקטנה ואף יותר מכך.
הלא אלה הם מסוג הדברים, שאתה מצפה להם מנשיונל ומובטח לך שלא תתאכזב.
בכל הטלוויזיות תמצא את אותו צליל בהיר וצלול המופיע עם לחיצת הכפתור והמתאם עצמו אוטומטית כשאתה משנה ערוצים או מעביר את המכשיר ממקום למקום. כל הטלוויזיות ניידות ומופעלות הן ע"י סוללות נטענות (בתוספת מתקן מיוחד במחיר סביר) והן ע"י זרם החשמל, או בחיבור למכונית (שקע המציתת).
אמנם המכשירים ניידים, אך לא כן התמונה המופיעה על המסך — זהו התכנון של כל טלוויזיות נשיונל — התמונה "מחוזקת" למסך כבחוטי פלדה. בכל הטלוויזיות, תמצא בקרה אוטומטית המכוונת את הגלים למישור הנכון ומונעת ממך כוונים מיותרים.
אם בחרת בטלוויזיה הקטנה שלנו, כדאי שתדע — אינך לוקח אתך הביתה פחות ידע, אלא רק פחות מסך.
להשיג בכל חנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה, אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון.

שימחה דיניץ התעורר באמצע הלילה. היה לו רעיון גאוני. הוא נזעק אל הנרי קיסינג'ר - וכך השתנתה בן־לילה ההיסטוריה של המרחב...

גן־עדן של שוטים

דיניץ יזם הרעיון לקירוב דמשק לקהיר

מאת מתי גזית
שליח המיוחד שלי „הארץ"

שגריר ישראל בוואשינגטון שמחה דיניץ הוא שהעלה את הרעיון ליזמה שתביא את קרובה של סוריה למצרים בניגוד למדיניות הממשלה לקיים פירוד בין מצרים וסוריה.

כפי שנמסר אתמול ב„הארץ", החליטה א״ב לפעול לגיבושו של גוש כזה שיכלול גם את סעודיה וכוויית כאשר המלך האלד מהווה את הכוח האנטי־סובייטי העיקרי בגוש כזה.

פעל בניגוד למדיניות הממשלה

הרעיון הועלה על־ידי השגריר דיניץ לראשונה בפגישתו עם שר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר ב־24 ביוני. דיניץ שאל מה דעתו של קיסינג'ר על כך שההתפתחויות ב־לבנון יצרו אפשרות של צירוף סוריה לגוש מדינות מתונות עם סעודיה ומצרים. קיסינג'ר השיב כי הרעיון ראוי לתשומת־לב.

בפגישה נוספת בין דיניץ וקיסינג'ר, שנערכה ארבעה ימים לאחר מכן, העלה השגריר הישראלי שוב את הרעיון. הפעם השיב קיסינג'ר כי הרעיון נראה לו, והוא אף שוחח עליו עם אישיות בכירה שגם לה נראה הדבר. קיסינג'ר הוסיף כי הוא יבדוק את אפשרות מימושו של הרעיון.

חוגים בכירים בירושלים אמרו אתמול בתשובה לשאלת סופר „הארץ" כי יוזמתו העצמאית של השגריר דיניץ עומדת בניגוד מוחלט למדיניותה של הממשלה. הם הוסיפו כי דיניץ לא קיבל כל הסמכה או הרשאה להעלות רעיון כזה בפני שר־החוץ האמריקאי או גורם בלשהו.

סופר „הארץ" מציין כי מאז החתימה על הסכם הביניים ציין ראש הממשלה יצחק רבין פעמים רבות כי הישגו הגדול ביותר של הסכם זה היה בפירוד שיצר בין סוריה ומצרים.

החוגים בירושלים ציינו עוד כי

דיעה זו אינה לקוחה מעיתון היתולי. היא פורסמה, בכל הרצינות, בעמוד הראשון של עיתון רציני — הארץ — ביום ה־24 ביוני.

למיקרא הדברים, עולה התמונה הבאה:

לישכת שר־החוץ האמריקאי. חודש יוני (מיספר היום המופיע בידיעה הוא טעות־דפוס).

דיניץ: שמע, הנרי, יש לי רעיון גאוני! זה בא לי בלילה. התעוררתי מהשינה, ופיתאום זה היה לי! כימעט טילפנתי לך בו־במקום!

קיסינג'ר: נו, נשמע.

דיניץ: למה לא נקרב את דמשק לקאהיר ונקים גוש מצרי־סורי־סעודי?

קיסינג'ר (תופס בראשו בהתרגשות, צוחק): איזה רעיון פנטסטי! למה לא חשבתי על זה בעצמי? שמע, זה גדול!

דיניץ (בצניעות): אין דבר, קח אותו. אתה לא צריך להגיד שזה בא ממני. אולי תוכל להשתמש בו.

קיסינג'ר (בהתפעלות גוברת): מה זאת אומרת? אני עושה את זה מייד! אני רץ מכאן ישר לג'רי, כדי לספר לו. אני לא יכול לחכות רגע. צ'או! (רץ החוצה).

דיניץ (רוקד על השטיח): חכו עד שרבין ישמע על זה!

קאריקטורה נוראה

אפשר להתייחס אל הקטע הזה בכמה צורות.

אפשר להתפעל מן האידיוטיזם המטהר של האיש בשגרירות שלנו, ששלח את הידיעה למישרד־החוץ, ושל הביורוקרטים בירושלים שהדליפו אותה.

אפשר להתחלחל מול המחשבה שראשי המדיניות הישראלית מאמינים באמת־ובתמים שישראל היא מרכז העולם, והיא המפעילה את מעצמות־הענק ואת מדינות־ערב, כשם שבעל תיאטרון־בובות מושך בחוטי בובותיו.

אך יותר מכל צריך להיכהל מן המחשבה, שמנהיגי ישראל משתתפים במישחק הרה־גורל, העשוי לקבוע את גורל המדינה, מבלי שהם מבינים כלל מה מתרחש סביבם.

שהרי כל מי שיש לו הבנה מינימלית במה שמתרחש בימים אלה סביב ישראל, בביירות, בדמשק, בקאהיר ובריאד, אינו יכול אף להעלות על דעתו קאריקטורה נוראה כמו זו המתוארת בידיעה בנ״ל.

גם מקל וגם גזר

מזה שנתיים וחצי פועלת המדיניות האמריקאית, בהנהגת הנרי קיסינג'ר, לשם מטרה מרכזית אחת במרחב: להוציא את מצריים וסוריה מידי הסובייטים, ולהקים גוש ערבי פרו־אמריקאי, המבוסס על המשולש ריאד־קאהיר־דמשק.

במישחק זה מיזאה ישראל תפקיד של מכשיר דיתכליתי. היא היתה גם המקל וגם הגזר. כמקל־חובלים, היא איימה על הערבים המסרבים לאמריקה. כגזר, היא סיפקה את חפרס לערבים הנענים לאמריקה.

תחילה הופעלה השיטה כלפי מצריים. נאמר לה בפשטות: ברית־המועצות אינה יכולה להחזיר לכם שטחים ולספק לכם כסף. ארצות־הברית יכולה. עיברו למחנה האמריקאי, ותקבלו החזר־שטחים בסיני, יחד עם פתיחת תעלת־סואץ ותמיכה כלכלית נרחבת ממדינות־הנפט הערביות, השייכות לגוש הפרו־אמריקאי.

המצרים נענו. הם ניתקו את היחסים עם ברית־המועצות, עברו למחנה האמריקאי, ישראל חתמה על הסכם־הביניים. הכסף החל זורם למצריים, יחד עם ההבטחות הראשונות של נשק אמריקאי.

רבים ציפו שמייד לאחר־מכן יבוא הסכם־ביניים עם סוריה, שיכלול החזר חלקי של רמת־הגולן.

לאפתעתם, זה לא קרה. ישראל לא הסכימה, ולא היה שום לחץ אמריקאי רציני על ישראל כדי שתסכים.

מה קרה?

פשוט מאד: הסורים סירבו להעניק את התמורה. הם לא הסכימו לפרוש מן המחנה הסובייטי ולעבור למחנה האמריקאי. הם היו מוכנים לשחק מישחקים, לתמרן, אך לא לשלם את התמורה שנדרשה.

כך מתה המדיניות של שלב־אחר־שלב. יצחק רבין הודיע בשימחה שהצליח להפריד בין מצריים וסוריה, ולפגל את העולם הערבי. שום לחץ לא הופעל עוד על ישראל. ומי שיא ראה את חנווה, יכול היה לשקוע בחזומות מתוקים של רגיעה.

הקו האדום ז״ל

ואם כינתיים התרחשו הדברים מאחרי הקלעים. רק כמה סימנים נתגלו. הם לא הובנו בירושלים.

המלך חוסיין קיבל על עצמו את החסות הסורית, ותיווך בינה ובין ארצות־הברית.

סוריה הכינה התערבות מאסיבית בלבנון, שתכליתה היתה כפולה:

- **לחסוך את לבנון מדיניות־חסות סורית,**
- **לחרום את אש״ף כגורם מדיני עצמאי.**

להשיגיט בו סוכנים סוריים, ולהכטיח בדרך זו שהמרינה הפלסטינית העתידה־לקום תהיה אף היא מדינת־חסות סורית.

התערבות סורית זו נהנתה, למן הרגע הראשון, מתמיכת מדינות־הנפט הערביות, ובראשן סעודיה. יותר מזה: ברור כי המיבצע כולו בוצע על־ידי הסורים, בין השאר, כדי למצוא חן בעיני מדינות־הנפט, החוששות מן היסודות הרדיקאליים הבלתי־מבוקרים בקרב אש״ף והשמאל הלבנוני, שעלולים היו להפוך גורם מהפכני בכל המרחב הערבי.

אך תפקיד־המפתח במחלך זה היה של ארצות־הברית.

וושינגטון לא הסתירה מעולם שהיא נתנה את מלוא בירכתה לפלישה הסורית. כוחותיה הצבאיים עקבו אחר המיבצע בניטראליות אוהדת, שופרות־התעמולה שלה שיבחו אותו כמאמץ יפה־נפש „להחזרת השלום על כנו," ומכשיריה הפוליטיים עשו הכל כדי להקל עליו.

בין השאר: האמריקאים הודיעו לסורים שהם יכולים להעביר את גייסותיהם מרמת־הגולן ללבנון ולגבול עיראק, מבלי להסתכן בתעלולים ישראליים. הם גם הודיעו שעל אף דיבורי־הסרק על „קו אדום" דמיוני, לא תתערב ישראל בכל צורה שהיא בלבנון נגד הפלישה הסורית.

לויא הבטחה זו, לא יכלה הפלישה להתיצב, כי דמשק לא יכלה להסתכן באישום שהיא סיפקה לישראל את התירוץ לכיבוש דרום־לבנון.

בהצהרותיו השונות הציג יצחק רבין את הסכמתו לפלישה הסורית כמעשה שנועד לעודד את הסורים להרוג את „המחבלים". בתמונה זו הופיעו הסורים, במפתיע, כמי שממלאים שליחות פרו־ישראלית.

ע׳סקה אמריקאית־סורית

מי עתים שאלו את עצמם את השאלה הפשוטה, שנתבקשה מאליה:

מה היה הבסיס האמיתי להסכם הסודי האמריקאי־סורי?

מובן מאליו שאמריקה לא היתה תומכת בי׳ השתלטות סורית על לבנון ועל אש״ף, אילו היה לה חשש כלשהו שסוריה שייכת עדיין לגוש הסובייטי.

לחיפוך: עצם ההסכמה האמריקאית התבססה, בהכרח, על ההנחה שסוריה כבר נטשה את המחנה הסובייטי, ונמצאת על דרך־המלך אל המחנה האמריקאי.

זהו, בלי כל ספק, רקע העיסקה: סוריה עוברת למחנה האמריקאי, ארצות־הברית תומכת בהשתלטות סורית על לבנון, ירדן והגדה המערבית, בצורה שתהווה מהדורה מודרנית מתוחכמת־יותר של סוריה־רבתי.

ברגע האחרון החישה מוסקבה את אלכסיי קוסיגין לדמשק, במאמץ נואש למנוע את העיסקה. קוסיגין נכשל, וכימעט נזרק החוצה בכלימה. כדי להדגיש את העלבון, הודיע הנשיא חאפז אל־אסד על כוונתו לבקר ביוגוסלביה וברומניה — שתי המדינות הקומוניסטיות שאינן סרות למרות מוסקבה.

אולם הפעולה הסורית נכשלה בשטח. חוסר־הכישרון הזוגיסטי של הצבא הסורי מצד אחד, והתנגדות הנמרצת של כוחות אש״ף ובעלי־בריתם מצד שני, עצרו את המיבצע עוד קודם שהגיע לביירות.

בקרב הכוחות הפלסטיניים שהופעלו על־ידי סוריה נגד אש״ף היתה עריקה המונית אל האחים הנצורים, וייתכן מאד שגם החיילים הסוריים לא יכלו לפעול ביעילות נגד „אורייב" שהיה אך אתמול בעל־ברית נערץ, חיל־החלוץ של האומה הערבית הלוחמת.

עצירת המיבצע הסורי בשטח סיפקה שהות לפעולת יריבותיה. עיראק ריכזה כוחות ליד הגבול הסורי, ואייימה בפלישה לסוריה עצמה, אם זו לא תחדל מהתקפותיה על כוחות אש״ף. מצריים לא התאפקה ונקמה בסורים, מעל גלי־האתר, על מילחמת־ההשמצות שניהלה דמשק נגד קאהיר אחרי הסכם־הביניים. לזב העשירה והפעלתנית התערבה אף היא לטובת אש״ף.

בשטח נוצר מעין תיקו.

הסורים הבטיחו לנסוח את לבנון לטובת כוח בינ־ערבי, אך לא חלמו לקיים את ההבטחה. הכוחות הבינ־ערביים באו במיספר זעום. כוחות אש"ף והשמאל ה־לבנוני החזיקו בעמדותיהם.

מיפגש בריאד

עד רקע זה התחיל השלב האמריקאי הבא שהתמקד בריאד.

סעודיה היא מוקד ההשפעה האמריקאית במרחב. היא גם מוקד הריאקציה הפיאודלית הערבית. עליה הוטלה המשימה לחסל את הני־גודים המפריידים בין המדינות הערביות הפרו־אמריקאיות, ולהקים גוש ערבי פרו־אמריקאי מוצק.

לסעודיה יש הכוח לבצע זאת. עד 1973 היתה מדינה ערבית ממדרגה שנייה, מבחינת יכולתה להשפיע על המאורעות במרחב. מאז הקפיצה האדירה של מחירי־הנפט, אחרי מילחמת יום־הכיפורים, הפכה סעודיה מעצמה חשובה במישור הערבי ובמישור העולמי כאחד. שום מדינה ערבית, ממצריים מיורחה, אינה יכולה עוד להתעלם מתכתיב סעודי.

ליתר ביטחון צירפו האמריקאים ליוזמה מדינת־ממון ערבית שנייה: כוויית.

ראשי סעודיה וכוויית יצאו במרץ למלאכה. עוד זמן רב לפני ששימחה דיניץ זכה במיטתו, בלילה, בהברקה הגאונית שלו, פעלו כל הכוחות בוושינגטון, בכוויית ובריאד להקמת גוש סעודי־מצרי־סורי, שיסלק את ברית־המועצות מן המרחב, שיחסום את הרדיקאליזם ה־ערבי השמאלי, ושיביא לפיתרון כפוי על ישראל.

המיכשולים בדרך להגשמת תוכנית זו אינם מבוט־לים. ההתחרות בין מצריים וסוריה היא עתיקה ועמוקה. לא קל להתגבר עליה, ולא קל להפקיר את הפלסטינים לגבלרי.

עדיין לא ברור אם ועידת־ריאד הצליחה, השבוע, להקים את הגוש, או להניח לו לפחות יסוד איתן שיחזיק מעמד לאורך זמן.

אך ברור שזוה תוכנית ארוכת־טווח, וש־כוחות אדירים ימשיכו לפעול כדי להגשימה.

מ'ברק לאש"ף

מה משמעות ההתפתחות הזאת לגבי התנועה הלאומית הפלסטינית?

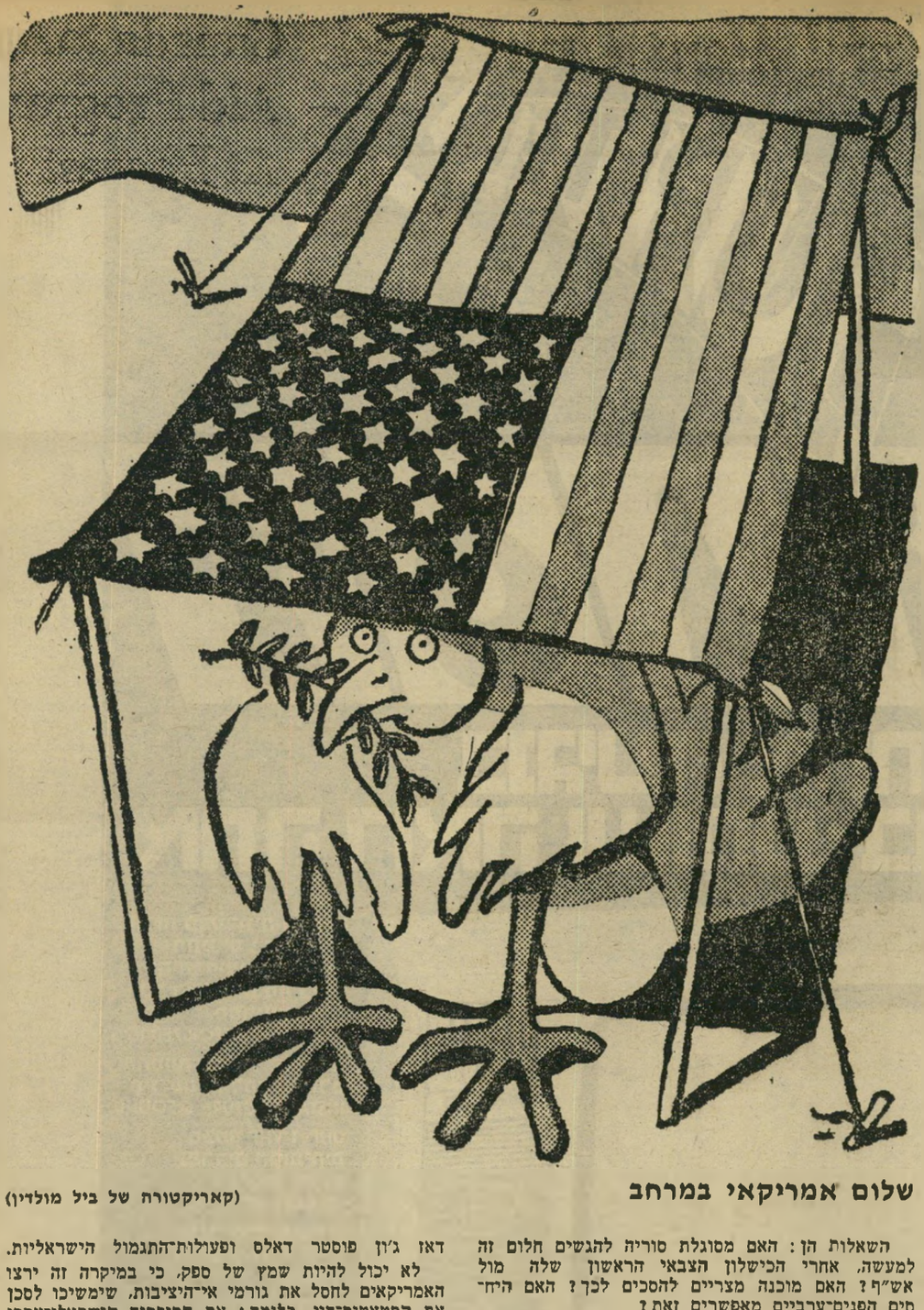

הפלישה (קאריקטורה של מולדין)

ברור שמבחינת הסורים והאמריקאים, הפי־תרון הרצוי הוא השמדת אש"ף.

קיום גוף פלסטיני עצמאי, המורד באפוטרופסות של כל מדינות־ערב בכלל, ושל סוריה בפרט, היא להם לרועץ. מטרתם היא לחסל את האירגון הפלסטיני המרכזי, פתח, הדוגל בעצמאות, ולחסל את האירגונים הקשורים במדינות ערביות אחרות. במיקרה זה יישאר אש"ף כשלט, שמאחריו תפעל קבוצה של סוכנים סוריים, מפקדי אל־צאעיקה הפרו־סורית וגדודי צבא־השיחרור המסופ־חים לצבא הסורי.

כאשר תקום אז מדינה פלסטינית, זו תהיה הנהגתה, והמדינה כולה לא תהיה אלא מעין מחוז אוטונומי סורי.

שלום אמריקאי במרחב (קאריקטורה של ביל מולדין)

השאלות הן: האם מסוגלת סוריה להגשים חלום זה למעשה, אחרי הכישלון הצבאי הראשון שלה מול אש"ף? האם מוכנה מצריים להסכים לכך? האם היח־סים הפנים־ערביים מאפשרים זאת?

יש, כמובן, אפשרות שניה: שהאמריקאים יציעו ליאסר עראפאת עיסקה, שתמריץ אותו ללכת בעיקבות סאדאת ואסד, ולעבור מן ה־מחנה הסובייטי למחנה האמריקאי.

עיסקה כזאת אפשרית בהחלט, אם יבטיחו האמריק־אים לעראפאת מדינה פלסטינית בהנהגת אש"ף, ואם עראפאת יבטיח שמדינה זו תהיה פרו־אמריקאית ובלתי־רדיקאלית.

במיקרה כזה ייתכן כי האמריקאים (בעזרת הסעודים וסאדאת) יתווכו בין אש"ף וסוריה, יביאו להסדר ביניהם, שיסדיר את הקשרים בין המדינה הפלסטינית ובין סוריה וירדן.

איש ריאליסטי כמו עראפאת בוודאי לא יתנגד לכך. המיברק ששלח קיסינג'ר השבוע ל־אש"ף, כביכול כדי להודות לו על שיתוף־הפעולה בפינוי אזרחים אמריקאים מלבנון, היה לפחות צעד סימלי — קטן אך משמעותי מאד — בכיוון זה.

גם הסובייטים מריחים את הסכנה. לפתע, באופן בהול, אחרי השהייה של שנים רבות, הוענק לפתע מעמד דיפ־לומטי למישרד של אש"ף במוסקבה, בטכס מרשים. היתה זו לא רק סטירת־לחי לסוריה, אלא גם ניסיון נואש להדק את היחסים בין מוסקבה ואש"ף, ולמנוע עיסקה אמריקאית־אש"פית.

המשמעות לגבי ישראל

אם אכן תתגשם כל התוכנית הזאת, תשתלט ארצות־הברית על המרחב הערבי, וירושלם תהליך מדיני היסטורי לדחיקת רגלי ברית־המועצות מן המרחב, שאליו חדרו בשנת 1955 ביגלל טימטומו של שר־החוץ האמריקאי דאז ג'ון פוסטר דאלס ופעולות־התגמול הישראליות.

לא יכול להיות ספק, כי במיקרה זה ירצו האמריקאים לחסל את גורמי אי־היציבות, שימשיכו לסכן את הסטאטוס־קוו. כלומר: את הסיכסוך הישראלי־ערבי בכלל, ואת הבעייה הפלסטינית בפרט.

במיקרה זה יכפו האמריקאים על ישראל הסדר־שלום, שיחזיר את ישראל לגבולותיה ה־קודמים („עם שינויים בלתי־מהותיים", לפי נוסח תוכנית־רוג'רס, שנשארה בסיס המדיניות האמריקאית). הגולן יחזור לסוריה, סיני למצ־ריים. הגדה המערבית ורצועת־עזה יהפכו מדינה פלסטינית, אשר בה תשלוט ממשלה פרו־אמריקאית — בהנהגת ממשלה פרו־סורית.

באופן מעשי, תהיה ישראל מוקפת על־ידי שתי מדינות ערביות, שתפעלנה בברית־הדוקה: סוריה־רבתי מראש־הניקרה עד אילת, ומצריים מאילת עד רפיח. במיגזר המיזרחי יוכלו הכוחות הערביים להתרכז במהי־רות, בהנהגת דמשק, כל אימת שזו תרצה בכך.

אם פיתרון כזה יהיה כפוי על הפלסטינים, באמצעות סוכנים סוריים, לא תבוא השאיפה הפלסטינית לעצמאות על סיפוקה. המאבק הפלסטיני נגד קיום ישראל עלול להימשך, באמצעים אחרים, ואולי יותר מסוכנים.

במילים אחרות: ישראל תשלם את מלוא המחיר הדרוש להשגת השלום — אולם לא יהיה זה שלום בין ישראל והערבים, אלא שלום בין ארצות־הברית והערבים, שבו לא תהיה השלמה ערבית אמיתית עם מדינת־ישראל.

מה דעתה של ירושלים על כל אלה? אם לדון על־פי הידיעה שפורסמה בהארץ, חיה ירושלים בגן־עדן של שוטים, ואינה מבינה כלל את חוקי המישחק.

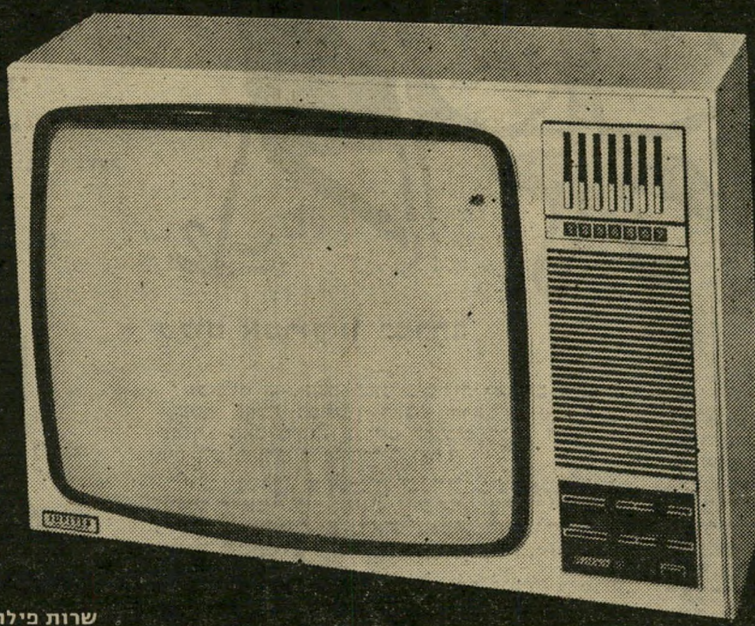
אך ייתכן כי כמה אישים בירושלים מבינים את ההתפתחות, ומקדמם אותה בברכה. אחרי שנואשו מיכוותה של ישראל לנקוט מדיניות־שלום עצמאית, על־פי צרכיה ויוזמותיה — יכול להיות שפיתרון אמריקאי כפוי כזה, שבו תשלם ישראל את המכסימום עבור המינימום, נראה לחם כפיתרון הסביר היחידי חבא בחשבון.

כוכב חדש נולד!

JUPITER

טלוויזיה

בנגיעה אחת
אתה רואה ושומע-בבת אחת!

סודות טכנולוגיה חדישה
מתגלים בפניך מיד
עם הלחיצה הראשונה
כל המעגלים מורכבים
מטרנזיסטורים
FULLY TRANSISTORIZED IC-S

התמונה והצליל מופיעים
מיד עם הדלקת המקלט
INSTANT PICTURE & SOUND

מכווני VHF ו-UHF
נפרדים המעניקים
רגישות וחדות
בלעדיים לתמונה.

מעגל סופי משולב
המעניק צליל HI-FI
משובח.

המלה האחרונה בעיצוב
אירופאי המוסיף הידור
מיוחד לביתך.

ליופיטר שילדת
CHASIS TX 1700 שהיא
המילה המתוחכמת
האחרונה באלקטרוניקה.

TX 1700 כולל ארבעה
מעגלים משולבים
הממלאים תפקידם של
60 טרנזיסטורים –
יתרון טכני מובהק
המעניק ליופיטר אמינות
ותיפקוד מושלמים.

TX 1700 עומד במבחני
ציוד מקצועי
לטמפרטורה, לחות,
יובש וקור.

TX 1700 מושתת על
UNIMODUL SYSTEM.

המפיצים בישראל:
רמת
שרות פילוט בכל פינה ברחבי המדינה

אולמי תצוגה מרכזיים: ת"א, אלנבי 66. חיפה, כיכר מאירחוף, ק. אליעזר

סלוני פילוט: תל־אביב: ביבי אברהם, סלון פילוט, ארלוזורוב 53. הרצליה: פטרוכר וגבע, סלון פילוט, מיקולוב 64. בת־ים: סלון פילוט, דוב קונונוביץ, רח' רוטשילד 14. רחובות: סלון פילוט, ניר אפרים, לוין אפשטיין 27.

רשימה חלקית של מפיצי פילוט ברחבי הארץ: תל־אביב: הללה ורדי, בן־יהודה 100. רדיו קסטל, אלנבי 27; ציפרוט אברמנטו, אצ"ל 44, שכונת התקוה; פיסצקי רפאל, ההגנה 71. סלון להיט, אבן גבירול 20; רוטנברג ראובן, לבונטין 1; פאליק לופו, ארלינגר 2; פייגו בע"מ, מרכז מסחרי, רמת־אביב; בסן שלמה, מרכז מסחרי, רמת החייל. רמת־גן: בכר אשר, הרא"ה 24; טכניקור, ארלוזורוב 10; יואל ישראל, הרא"ה 18; ריגר נחום, קריניצי 2; פאר רבינוביץ, ביאליק 35; שירי אהרון, ביאליק 63. הדר־יוסף: רפייקה אריה, מרכז מסחרי. גבעתיים: נתנאלי משה, כצנלסון 12; שביט, כצנלסון 145. פתח־תקוה: השרון, חובבי ציון 18; קדוש יוסף, חיים עוזר 1; מנור אברהם, חיים עוזר 1; ויסמן אריה, חובבי ציון 23; רדיו אלי, ההגנה 12; לירון, ההגנה 17. בני־ברק: ויס טומי, עקיבא 33; פולק אליהו, עקיבא 158. פרדס כץ: שעשוע שלמה, ז'בוטינסקי 114. חולון: אמבי, סוקולוב 42; סלון סבוי, סוקולוב 77. הוד השרון: חילו, דרך השרון 74. לוד: האור לוד, הרצל 44. תל־מנד: חקיה, מרכז מסחרי, יפו: מ. פינדר, שדרות ירושלים 28; א. לבל, שדרות ירושלים 29. הרצליה: פטרובר, פסג' אגד; אלטון את סיני, סוקולוב 53. חדרה: הכט את פלוטניק בע"מ, רוטשילד 38. נתניה: אושר חבה יוסף, שד' בנימין 13; פטמן יוסף, עמק חפר 4. פיצ'בסקי אברהם, שמואל הנציב 3; דה הרטוק את שטרן „מקסים", הרצל 43; בכר דוד, שד' בנימין 14. נחריה: אוניברסל, שד' געתון 4. עכו העתיקה: קניני זהר. נצרת: דייב עמורי, רח' השוק. טבריה: סיטון יעקב, כיכר העצמאות. בית־שאן: אובניש שלום, מרכז מסחרי. חיפה: טרקלין חשמל זילברשטיין, הנביאים 25; רדיו סימפוניה, הרצל 85; ברנשטיין אלכסנדר, שפירא 13. קרית־מוצקין: שיווק הקריות, פלדמן, שד' השופטים 11. קרית־ים כ': אחים נפטלברג, ירושלים 3. קריית־שמונה: קרייזלר משה, מרכז מסחרי. בת־ים: מושקוביץ, רוטשילד 27; סלון שקל, רוטשילד 32. ראשון־לציון: ברנפלד אמנון, רוטשילד 41. רמלה: יולורי חיים, הרצל 73. אשקלון: כהנא שמואל, רחוב צה"ל 1. באר־שבע: שבתי יוסף, העצמאות 27; פטמן חיים, טרומפלדור 57. דימונה: כליפה יוסף. צפת: ברם פליקס, רח' ירושלים. קרית טבעון: איפיריון טבעון מרכז מסחרי. טבריה: קובי יוסף, רחוב הלגיל. מגדל העמק: בן חיים, מרכז מסחרי. קרית אתא: סלון אורלי, רח' זבולון 4. חיפה: אטקס יעקב, שיבת ציון 1.

✸ הכספים המיועדים לספורטאי בית"ר משמשים לתשלום חובות של חרות!

✸ המזכ"ל מפקיד עשרות מיליונים בריבית נמוכה בבנק שהוא מנהלו!

✸ כ־40% מכלל המחזור של ענפי הספורט הם כספים שחורים!

השחיתות בספורט נמשכת!

חיים גלובינסקי
סובסידיה לבנק פרטי

את לחודש בא שליח של מרכז הספורט של תנועת בית"ר, אל מישרדי המועצה להסדר הימורים בספורט, ברחוב הארבעה בתל־אביב. הוא ניגש אל מזכיר־הכבוד של המועצה, חיים גלובינסקי, מבקש את ההמחאה החודשית. המוקצבת למימון פעולות־הספורט של בית"ר. מדי־חודש מקבלת בית"ר כ־80 אלף לירות מכספי מועצת־ההימורים, חלקה מתוך כלל ההקצבות לתנועות הספורט ומוסדותיו ה־שונים.

כאשר בא השליח אל גלובינסקי, הוא מביא עימו פתק, שבו כתוב לאיזה חשבון יש להכניס את הכסף: אם לחשבון ה־רגיל והאמיתי של תנועת בית"ר, המשמש

מאת

יגאל לביב

את פעולות־הספורט של התנועה, או ל־חשבון המיוחד, שנפתח בבנק הבינלאומי הראשון (לשעבר בנק לייצוא), אשר ממנו עוברים הכספים לתשלום חובותיה של תנו־עת החרות.

נראה כי עבירה על חוקי המדיגה אינה מרתיעה את ראשי תנועת־החרות ואת מוסדות־הספורט שלה, גם לא את מזכיר־הכבוד של המועצה להסדר ההימורים, חיים גלובינסקי. שכן, הוא יודע היטב כי הכס־פים הולכים לתשלום חובות של תנועת־החרות ומצדיק זאת, באומרו כי הוא מקבל הוראה־בכתב מאריה קרמר, השולט ב־בית"ר, והוא עושה מה שקרמר אומר.

גלובינסקי אולי ממלא כל תכתיב של קרמר, גם אם הוא נוגד את החוק. אולם מדוע שותקים נציגי הממשלה במועצה להסדר ההימורים, שהיא גוף ממשלתי, שמחצית ממנהליו הם נציגי הממשלה? במייוחד צריך להשיב על כך הפקיד ה־בכיר באוצר והאיש החזק במועצה, בן־עמי צוקרמן, היודע מהי משמעות הזרמת כספים שלא למטרות להם נועדו. שכן החוק להסדר ההימורים, שחוקק בכנסת, קובע במפורש כי כספי ההימורים ישמשו את צורכי הספורט של מוסדות הספורט — ולא את המיפלגות. תשלום זה הוא גם עבירה על החוק למימון המיפלגות, וספק אם מדווח עליו למבקר־המדינה, כגדרש.

✸ העסקים המוזרים של גלובינסקי

בחינה טכנית: תנועת־החירות הורתה לאחד ממוסדותיה, חוות־הנוער על שם יוהנה ז'בוטינסקי, לקחת הלוואה בבנק לייצוא. לבנק נמסרה התחייבות של מרכז־הספורט של בית"ר, כי ההלוואה תיפרע מכספי הקצבות המועצה להסדר הימורים המגיעים לבית"ר. וכך גם קורה. אריה קרמר, שנשאל על פעולות אלה, טען כי תנועת־החרות מחזירה לבית"ר את הכספים הללו לאחר זמן.

מימון החובות של תנועת־החרות אי־נו הפעולה היחידה של גלובינסקי, המעו־ררת שאלות.

המועצה להסדר הימורים מקבלת מדי שבוע מיליוני לירות, הכנסה מכספי ה־מהמרים בטוטו. היא מפקידה אותם ב־מוסדות בנקאיים עד לשימוש בהם. לפי החוק, 42% מכספי ההימורים משולמים כפרסים.

המדובר בסכום של 40 מיליון לירות בשנה החולפת, מכלל הכנסות ההימורים שהיו 95 מיליון לירות.

סכום־עתק זה מפקיד גלובינסקי בבנק אוצר־לחייל, שאינו מן הגדולים. הבנק משלם על הפקדה זו ריבית מגוחכת של 6% לשנה.

לשם השוואה: בנקים אחרים מוכנים להציע מייד 20% לשנה, תמורת ההפקדה. ההפרש הוא בסך מיליוני לירות.

מדוע עושה זאת גלובינסקי? הוא טוען כי הבנק הוא של חיילים, ואינו מרוויח. ולכן צריך לעזור לו.

אבל גלובינסקי הוא גם איש הנהלת בנק אוצר־לחייל ובעל־מניות בו. בעלי הבנק כבר מזמן אינם חיילים. הם היו חיילים במילחמת־העולם השנייה. היום הם אנשי־עסקים ידועים ומבוססים.

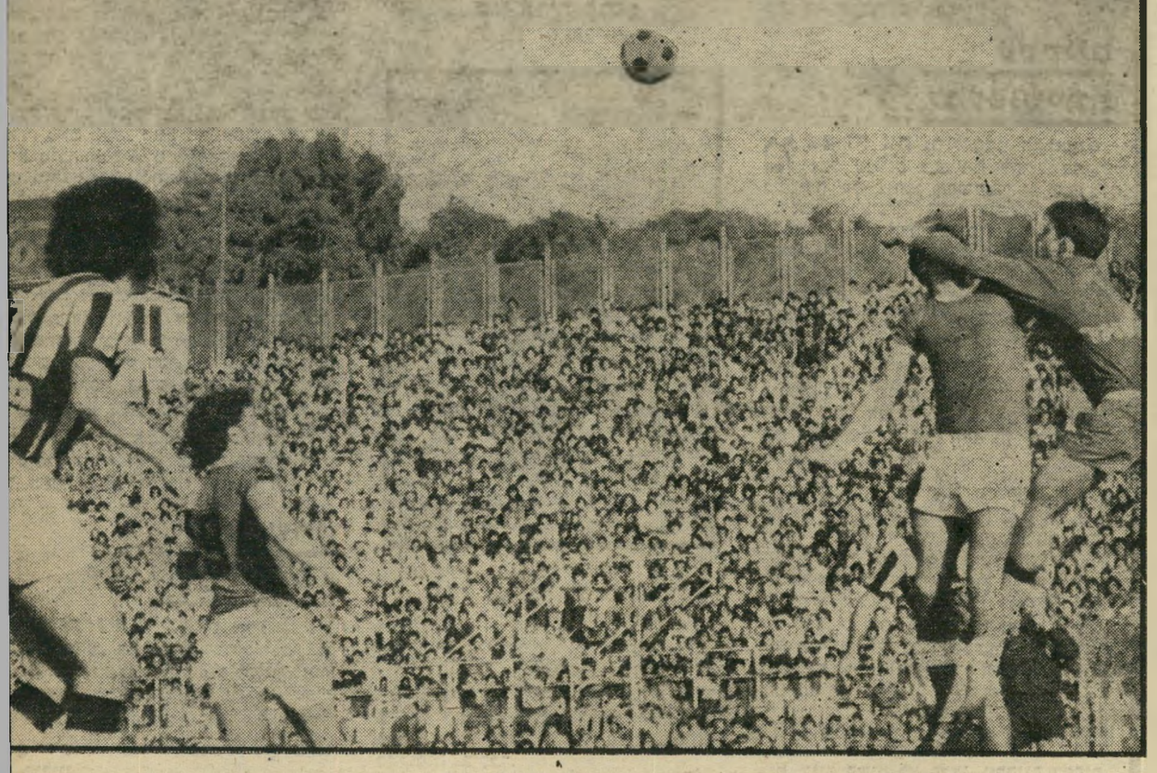
מדוע מעניקה המועצה להסדר הימורים מתנת־חינם זו לבנק אוצר־לחייל?

לראשי המועצה פיתרונים. חיים גלובינ־סקי הוא פנסיונר של טולל־בונה. עתה הוא משמש מזכיר־כבוד ללא־שכר של המועצה להסדר הימורים ושל הוועד האולימפי ה־ישראלי. הוועד הוא גוף ציבורי, השייך לכל מוסדות הספורט, ויש לו תפקיד אחד בילבד: להכשיר ולאמן את נבחרות ישר־אל לאולימפיאדה ולמישחקי אסיה.

גלובינסקי עושה בוועד זה כבתוך שלו.

כך, למשל, אינו מקבל שכר, אבל מאזן הוועד האולימפי מגלה, כי משך הוצאות יותר מ־24 אלף לירות לשנה. תחת שיעסוק באימון ניבחרות, מוציא הוועד האולימפי חוברות־תעמולה נגד האנטי־שמיות, ועוסק בפעילויות מוזרות נוספות.

הוועד מקבל מדי שנה 2.4 מיליון לירות מכספי הציבור למימון פעולותיו. נראה כי ההקצבות גדולות מדי, ואין כל ביקורת על מה שעושה גלובינסקי בכספי הוועד. לפני עשר שנים רכש הוועד, משום מה, קומת־מישרדים ברחוב החשמונאים, והש־כיר אותה לגורמים שונים. אחד השוכ־

מאות אלפים קונים כרטיסים - ואינם יודעים לאן הולך הכסף

השחיתות בספורט נמשכת!

(המשך מעמוד 23)

רים, מהנדס במיקצועו, הסתבך ונשאר חייב לוועד האולימפי עד היום 50 אלף לירות.

לאחר־מכן מכר גלובינסקי את המירדים ברחוב החשמונאים, וקנה קומה בת 100 מטר ברחוב הארבעה הסמוך. הוועד האולימפי שוכן בחדר קטן בתוך הקומה, וכל־כולה מושכרת. מושכרת — אבל בתמורה שאינה הולמת כל־כך דמי־שכירות. הוועד מקבל, לשנה, תמורת השכרת הקומה, 70 אלף לירות, כאשר המחיר הנכון הוא חצי־מיליון לירות לפחות.

כל המודחים חזרו

מ דיץ יבוי חיים גלובינסקי לעשות כרצונו בכספי הציבור? מדוע אין ראשי ההתאחדות לכדורגל, למשל, מתער־

יו"ר מיכה אלמוג
שר־החינוך לקוח...

בים וקוראים אותו לסדר? הסיבה היא הסיתגם הידוע, שמי שמחפש את הצדק — דיו צריכות להיות נקיות.

בשנת 1972 פירסמה ועדת־החקירה הממלכתית, הידועה בשם ועדת־עציוני את סקנותיה על השחיתות בכדורגל הישרא־לי. בעיקבות ממצאיה קרא אליו שר־החינוך־והתרבות דאז, יגאל אלון, את חברי נהלת ההתאחדות דאז, ותבע מהם להת־טר ולא להגיש את מועמדותם מחדש. ושב־ראש ההתאחדות אז היה יצחק זאבי, עם חברי ההנהלה נימנו מיכה אלמוג, זרויקם מילצ'ן, אריה קרמר, יהודה ליליאן עוד.

רק שלוש שנים עברו מאז הוכרחו להת־טר. כיום, יושב־ראש ההתאחדות לכדורגל וא מיכה אלמוג. ממלא־מקומו הוא עזרי־ם מילצ'ן, וסגנו הוא אריה קרמר. יהודה ליליאן אף הוא חזר להנהלה, והוא ראש מישלחת לאולימפיאדת מונטריאול. יצחק אבי מונה על־ידי שר־החינוך־הנוכחי, אה־ון ידלין, כחבר המועצה הציבורית המפ־חת על ענפי הספורט.

כל מודחי ועדת עציוני חזרו לשלוט התאחדות, וברור כי אינם רוצים — ואינם ולים — לומר דבר לגלובינסקי, הזוכר הם את חסד עברם, שבגללו התפטרו.

אחרי הכל, מי זוכר שכאשר ניסה מבקר־מדינה לבדוק את סיפרי ההתאחדות ל־כדורגל, אחרי דו"ח עציוני, מסרו לו כי ל הספרים נשרפו שלא־בכוונה?

כסף שחור על המיגרש

ך זרות־ניהוך כאזה קיימות בענף הספורט, שהמחזור הכולל שבו עבר שנה החולפת סכום של 110 מיליון לירות. תר מ־100 מיליון הלירות הוזרמו לספורט המקורות הבאים:

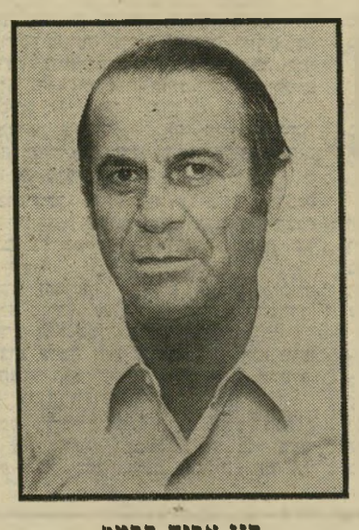
- רשות הספורט הממשלתית נותנת מיליון.
- מועצת ההימורים הממשלתית: 33.1 ליון.
- הסתדרות הספורט הפועל מקציבה 8 מיליון לירות מכספי הוועד הפועל של ההסתדרות, ועוד 14 מיליון הקצבות נפרדות של 75 הסניפים השונים של הפועל.
- מועצות־הפועלים השונות מקציבות אף הן סכומים שונים המסתכמים, ב־1.65 מיליון לירות.
- יתר אגודות הספורט מקציבות מיליון לירות, וסכום כזה נותנות הרשויות המקומיות השונות.
- כ־18.5 מיליון לירות היו ההכנסות ממשחקי הכדורגל, שבהן רכשו 1.2 מיליון כרטיסים.
- ההכנסות מפרסום היו 3 מיליון לירות, מזה התשלום של גולדסטאר למכבי תל־אביב בסך 150 אלף לירות.

ההכנסות מכדורסל היו 3.5 מיליון (300 אלף כרטיסים).

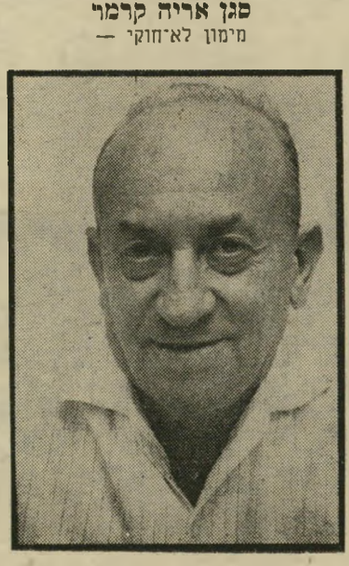
סך כל ההכנסות השונות של ענף הספורט הן 110.75 מיליון לירות, מזה רק 25 מיליון ממקורות עצמיים, והיתר מהקצבות שונות.

אולם להכנסות רישמיות אלה יש להוסיף לפחות עוד כמה עשרות אחוזים הכנסות שחורות, בעיקר סביב הכדורגל. לדוגמה: הפועל באר־שבע הגיש מאזן מבוקר לשנת 1975, והצהיר על הכנסות והוצאות של מיליון לירות. ההכנסות באו מ־16 משחקי־בית, שהכניסו 70 אלף לירות כל מישחק, היינו מכירה של כ־5000 כרטיסים ופחות בממוצע.

במיגרש הפועל באר־שבע 10 אלפים מקומות. לקבוצה קהל אוהד ביותר. בעיר

פנן אריה קרמי
מימון לא־חוקי —

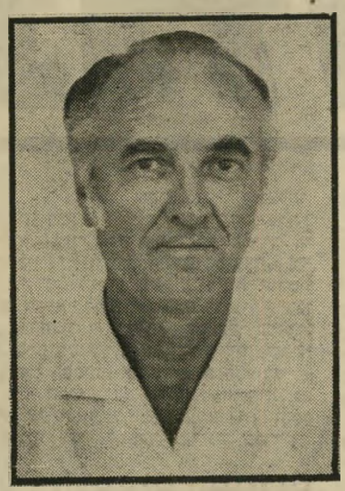
יו"ר דשעבר יצחק זאבי
— בפיקוח המודחים

יש 10 מיגרשי כדורגל של הפועל, ובכל מישחק המיגרש מלא עד אפס מקום. לא ברור מדוע מצהירים על מכירת מחצית המקומות בילבד.

כדי שיהיה מושג על גובה ההכנסות האמיתיות של קבוצה, אפשר לבחון את קבוצת מכבי נתניה. לפי מידע מהימן, יש לקבוצה זו (שעל מיגרשה משחקת גם שימשון תל־אביב) 34 מישחקי־בית. במיגרש 9000 מקומות, וממוצע המכירה הוא 5000 כרטיסים, הנותנים קופה של 100 אלף לירות למישחק, או קופה שנתית של 3.4 מיליון לירות. מזה, חלקה של שימשון הוא 300 אלף לירות. למכבי נתניה נשארים כ־3 מיליון לירות בקופה.

ההכנסות השחורות נעשות בכמה דרכים. אחת: הדפסת כרטיסים לבד, ולא באמצעות ההתאחדות לכדורגל, כך שלא צריך לדווח עליהם. שנייה: מכירת כרטיסים במחיר הגבוה מן המחיר הרישמי, ואת ההפרש מכניסים לקופה השחורה. שלישית: חוגי אוהדים, התורמים כספים ללא רישום. רביעית: מכירה של כרטיסים לפני המישחק, במחיר גבוה, למי שאינו רוצה לעמוד בתור ליד הקופות. חמישית: מכירת מישחקים לקבוצות הזקוקות לנקודות כדי להישאר בליגה.

כל הדרכים הללו יוצרות הכנסות שחורות, המשמשות לתשלומים שחורים. כימעט שאין קבוצה המקיימת את תקנון ההת־

מ"מ עזריקם מיצ'ן
...שר־החינוך נתן

אחדות לכדורגל, המגדיר כמה מותר לשלם לשחקנים. בדרך־כלל התשלום הוא נטו, כאשר עם מס־ההכנסה מסתדרים אחר־כך. משלמים לעיתים בצורות שונות. קבוצה אחת קנתה לשחקן־צמרת וילה, תמורת התחייבותו לשחק שלוש שנים לפחות. קבוצה אחרת מספקת לו מוצרים שונים.

בקצרה: ענף הכדורגל, על 500 קבוצותיו, ניזון וחי מתשלומים ומהכנסות שחורים, כאשר אנשי מס־ההכנסה מעלימים עין מן המתרחש בספורט זה.

עסקנים למען נסיעות

מ צב זה נוח גם לעסקני ההתאחדות, שכל עניינם בנסיעות לחו"ל במקום בשקידה על צורכי הספורט.

למשל: באיצטדיון המרכזי של ישראל, בלומפילד, אין חדרי־שרותים במיגרש, וכל הנזקק להם צריך לצאת מן השערים החוצה. איצדיון זה לא תוכנן כך שיוכל לשמש גם ספורטאי אתלטיקה, וכל־כולו משמש רק כדורגל, ומבוזבז מבחינת השימוש בו.

סביב עשרים השחקנים בכל קבוצה יש מיספר גדול של עסקנים ופעילים, המתערבים בכל דבר, אבל בורחים ומשאירים את הגרעונות כאשר הקבוצה אינה מצליחה.

כך מתפתחת בכדורגל הישראלי תופעה משונה. בעוד השחקנים הוספכים מיקצועונים, נשאר הניהול חובבני. המנהלים הם חובבים לא רק מבחינת הניהול העיסקי — דבר חשוב, שכן מחזורה של קבוצה בליגה הלאומית הוא מליון לירות לפחות לשנה. הם חובבים גם מבחינת הספורט עצמו, וכל עניינם רק בקידום עצמם ותפארתם כעסקנים, ולא בפיתוח הקבוצה לטווח ארוך.

הזעזוע של ועדת־עציוני גרם להפסקת התופעה של קניית מישחקים לצורכי הימורים. כיום פשוט לא כדאי, מבחינה כספית, לעשות זאת. כל שאר תופעות השחיתות, שמעט מהן תוארו כאן, ממשיכות לשלוט בספורט ביד רמה.

במדינה

העם להאמין באידי אמין

חיי הישראלים היו תלויים ביציבותו הנפשית של אדם שהפך סמל אי־היציבות

אידי אמין דאדא, הרודן השחור של אוגנדה, הפך זה־מכבר סמל לאי־יציבות ולאי־שפיות. הקציץ הענק, שהשתלט על ארצו בעזרת סוכנים ישראליים ושהתפרסם לאחר־מכן בקיצוניות אנטישמית, נראה לרבים כדמות מצחיקה, לאחרים כדמות מפחידה.

השבוע היו חייהם של עשרות ישראלים — גברים, נשים וילדים — תלויים בשיקול־דעתו של איש זה.

בליבם כירסמו, בלי־ספק, במשך שעות ארוכות של ציפיה מורטת־עצבים, שאלות כמו: האם ינסה הנשיא הגברתן להתנפל על החטופים, תוך סיכון חייהם של בני־הערובה, כפי שעשה משה דיין במטוס סבנה בלוד ובבית־הספר של מעלות? האם ימכור את הישראלים לפלסטינים? האם יעשה מעשה שכלל לא יעלה על דעתו של אדם שפוי?

בזימה פוליטית. מיליוני הישראלים עקבו בנשימה עצורה אחר המטוס החטוף, בדאגה גוברת לגורל אחיהם.

מזה זמן רב לא עמד מטוס חטוף במרכז החיים הישראליים, כפי שעמד השבוע. היתה לכך סיבה פשוטה: הטרור הבינלאומי של האירגונים הפלסטיניים הצטמצם בזמן האחרון.

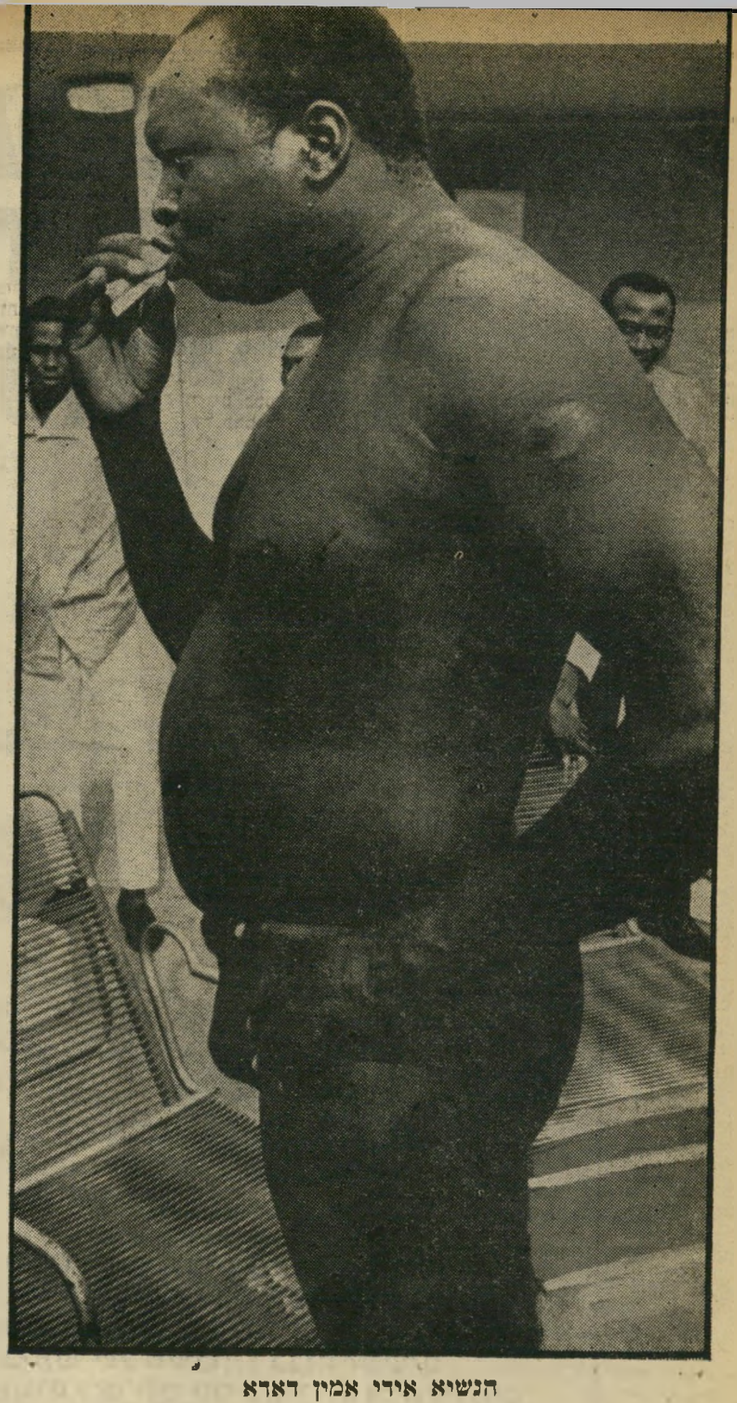
לכך היתה סיבה פוליטית, לא צבאית. המימסד של אש"ף, שבמרכזו עומדת הצמרת של אירגון פת"ח, זכה בהכרה בינלאומית גוברת. אחרי שאש"ף חגג ניצחונות פוליטיים גדולים בוועידת־הפיסגה בראבאט ובאו"ם, הכירו בו יותר ממאה מדינות — שכולן לחצו עליו לחדול מן הטרור ברחבי העולם (להבדיל מלחימה־זעירה בשטחים הכבושים ובישראל עצמה, הנראית בעולם כתנועת־התנגדות לגיטימית).

בד־בבד עם ההכרה הבינלאומית, גברה גם הסמכות של הנהגת אש"ף על הרסיסים השונים של תנועת־הסיידאין. ליאסר ערפאת היה חשוב להוכיח לבעלי־בריתו בעולם שהוא מסוגל לבלום מעשי־טרור נגדם. אנשי חזית־הסירוב אומנם לא הכירו בסמכותו, אך גם היססו להתגרות בו יותר מדי.

מירשם לאי־שקט. כל זה השתנה עם ההתקפה המוחצת של הצבא הסורי על אש"ף בלבנון (ראה עמודים 21—20). ערפאת ואנשיו נאלצו להילחם על חיי תנועתם העצמאית. הם היו זקוקים לעזרת האירגונים של חזית־הסירוב, ובראשם אירגונו של הרופא הנוצרי ד"ר ג'ורג' חבש. „החזית העממי" לשיחרור פלסטין". ממילא לא יכלו עוד להפעיל על חבש וחבריו לחץ לחדול מפעילה עצמאית בעולם.

מעשה־החטיפה של השבוע עלול להיות אות לבאות • אם תתמוטט הסמכות המרכזית של אש"ף, עלול המחנה הפלסטיני הלוחם להתפצל לקבוצות רבות, שתתחרינה זו בזו בקיצוניות מעשיהן, תוך התחברות עם קבוצות־טרור עולמיות. בעיית הטרור האנטי־ישראלי ברחבי העולם, שנראתה כנחלת העבר, עלולה לקום לתחייה בממדים שלא היו כדוגמתם.

• לפני שלושה שבועות הזהיר אורי אבנרי במאמרו „מחר יזל דימעה" (העולם הזה 2023): „אם יצליח המיבצע הסורי, בתמיכת ישראל, עלולות התוצאות להיות: ...החזרת התנועה הפלסטינית לעמדות הקיצוניות ביותר של חזית־הסירוב... אם תחוסל עתה עצמאות אש"ף... תחזור התנועה כולה לימי־ראשיתה. היא תהיה תנועה נרדפת, מרת־נפש, שתעסוק בטרור... אין זה מירשם לשקט, אלא לאי־שקט רצוף."

הנשיא אידי אמין דאדא
להסתער? למכור? להתפשר?

טרור

דראמה באוטבה

לפני אידי אמין עמדה הברירה בין ארבע אפשרויות — וכולן גרועות

גם אילו היה אידי אמין טאקטיקן שקול ומיקצועי, היה מצבו קשה ביותר. ביום ה־שלישי לפנות ערב* עמדה בפניו ברירה בין שורה של אפשרויות, שכל אחת מהן היתה גרועה מקודמתה.

לפני הכל, היה עליו לגלות עם מי, בעצם, יש לו עסק. מעולם לא היה מעשה־טרור כל־כך מעורפל כמו חטיפת מטוס איר־פראנס בדרכו מתל־אביב, דרך אתו־נה, לפאריס.

שום אירגון מוכר של פידאיון לא קיבל על עצמו את האחריות למעשה. נדמה, לפי הסיגנון, שהפעם לא היתה זאת התי־חמקות גרידא, אלא תוצאה של בילבול אמיתי. נראה כי הפעולה בוצעה על־ידי רסיס זעיר כלשהו, או על־ידי סניף של גוף יותר גדול, שפעל בלי הוראות מ־למעלה בין אם אכן עמדה בראשה אשה צעירה, כפי שנימסר ובין אם לא.

הדבר בא לידי ביטוי בכמה סממנים בלתי־רגילים:

● לחוטפים לא היתה מטרה ברורה מראש.

בניגוד למיקרים קודמים, כאשר החוט־פים הצטיידו מראש בנוסחים של תביעות והצהרות פוליטיות, לא היה בידי החוט־פים הפעם מיסמך כלשהו, מילבד אחד: מאמר אנטי־צרפתי מבולבל, כתוב בערי־בית, שבו מוגדרת צרפת כאוייבת־בנפש של האומה הערבית, מאז ימי קארל הגדול לפני אלף שנה. (קארל הגדול, קיסר ה־פראנקים, היה השליט המערבי הראשון שפתח במגעים דיפלומטיים עם המוסלמים במרחב.)

קו זה מנוגד לחלוטין לאינטרסים של הנהגת אש"ף המקיימת יחסים מצויינים עם צרפת.

● ביומיים הראשונים לא היתה בידי החוטפים רשימה של עצורים בישראל, שהם מעוניינים בהחלפתם תמורת בני־הערובה, או שורה של דרישות כספיות מישראל ו/או מצרפת. רק ביום שלישי בצהריים העבירו החוטפים דרישה, לשח־רור 50 עצירים בשחוניים הכלואים בישר־אל, ביניהם גם הארכיבישוף הילאריון קא־פוצ'י. כן דרשו החוטפים שיחרור אסירים ממדינות אחרות.

כמעט ברור שדרישות אלה עלו על דעתם רק בשלב מאוחר של החטיפה ולא היו מתוכננות מראש.

● שום דבר לא הוכן, כנראה, מראש. הלובים סירבו לארח את החוטפים, דבר שהוא כשלעצמו מיקרה נדיר. (כרגע משת־פים הלובים פעולה עם אש"ף, נגד הסורים.) חרטום סירבה לקבלם. הנחיתה באוגנדה היתה מיקרית, מחוסר ברירה, וכך נכנס אידי למישחק.

יכרוץ ברך. נראה כי אידי שמח מאד על ההזדמנות לעמוד במוקד תשומת־הלב העולמית, ולשחק מישחק של מצביא. מה גם שהיתה לו הזדמנות להידמות לאיש ש־הוא שנא והעריץ אותו חליפות, משה דיין.

דווקא תשוקה זו יכלה להסיח אותו לדרך מסוכנת.

האפשרויות לפניו:

● לנקוט בקו הדייגי הקלאסי, להתיש את החוטפים במשא־ומתן מייגע, ולהסתער עליהם בשעת־כושר. מאחר שחיילי אוגנדה אינם יחידה מיוחדת, המאומנת למיקרה כזה, עלולה הסתערות כזאת להסתיים ב־אסון גדול אף מזה שאירע במעלות. אך יתכן שאידי אמין עצמו מקווה להשיג ניצחון מסוג זה שהושג בפרשת מטוס סבנה בלוד, שנכשב במחיר של אבידות מעטות.

● לשכנע את החוטפים לקחת את מטוסם ובני־ערובתם לארץ ערבית, מתוך תיקווה ששם יהיה קל יותר לשכנעם להסתפק בכופר־כסף. כך עשה ברונו קריי־סקי אחרי ההתקפה על מישרדי אופק ב־ווינה.

● לשכנע את החוטפים לוותר ביכלל.

● להסכים לשיחרור הנוסעים הלא־ישראליים, ולאפשר לחוטפים להמשיך ו־להחזיק בישראלים עד אשר יסופקו דרי־שותיהם, הבלתי־ידועות עדיין — אם ביכלל תהיינה דרישות מישראל, ולא מצרפת בילבד.

אך כאשר הגיבור הוא איש כמו אידי אמין, אין כימעט אפשרות להעלות על הדעת כל רעיון שיצוץ בליבו. בשעתו חבע אמין כי גנרל ברייטי יבוא אליו ויכרע לפניו ברך — כתנאי לשיחרור אזרח ברי־טי חף־מפשע, שאותו איים להוציא להורג כמרגל. הגנרל קרא וכרע.

לישראלים באנטבה, כמו לאחיהם בישר־ראל, היתה רק אפשרות אחת: להמתין.

הסברה

נביאי־השלום מירושלים

כישראל הם דוגלים בהחזקת השטחים, אך באמריקה הם מטיפים להחזרתם

אריה ראט, עורך ג'רוסלם פוסט, ישב מול שלושה עיתונאים כושים, עורכיהם וכתביהם של עיתוני המיעוט הכושי בארי־צות־הברית, כשהוא מציג עצמו כנציג מחנה־השלום מירושלים. על שאלת אחד המראיינים, בשידור־טלוויזיה מחוף־אל־חוף ברשת אי־בי־סי, ענה: „אין לנו צורך בשום שטח, מעבר לגבולות 1967. אנו מחזיקים בשטחים אלה רק כדי להחליפם בשלום...".

המראיינים לא התרשמו. הם־עצמם, יחד עם אלפים של יהודים ולא־יהודים, קור־אים את העיתון הירושלמי, שהוא האמ־צעי היחידי לאמריקאים, שאינם קוראים עברית, לנסות לדעת מקרוב מה מת־רחש במדינת־ישראל.

במחקר שפורסם בירחון ניו יאוסלוק, גילה סגן־העורך, דויד מגדל, כי כשליש המניות של ג'רוסלם פוסט מוחזק בידי ההסתדרות, באמצעות בנק הפועלים וה־סוכנות היהודית. בעוד שכמחצית המניות הן בידי חברת משקיעי ישראל ששגריר ישראל באו"ם, חיים הרצוג, הוא נציגה במועצת־המנהלים של העיתון, גם בעת כהונתו הרישמית.

ג'רוסלם פוסט ידוע כאוהד נלהב של משה דיין וגולדה מאיר בעבר, תומך בקו הניצי ביותר של מיפלגת־העבודה.

הצד השני. שאלת השטחים הכבושים התעוררה בראיון, כשאריה ראט הציג את עלייתם של יהודי ברית־המועצות כא־חת המטרות החשובות ביותר של מדינת ישראל והעם היהודי. העיתונאים הכושיים רצו לדעת, אם ישראל לא תשתמש בע־לייתי־היהודים כעילה לכיבוש שטחים נוס־פים. הם ראו, יחד עם מיליונים אחרים של אמריקאים שצפו בטלוויזיה, שהעבירה קטעים ממיצעד ההצדעה לישראל בראשית חודש יוני, את אנשי גוש־אמונים והליגה להגנה יהודית צועדים במיצעד הרישמי אל מול בימת המנהיגים, כשרוב הצופים ב־מיצעד מעל הבמה מוחאים כף בהתלה־בות לסיסמות „אף לא שעל אחד", ולמ־פות ארץ־ישראל השלמה.

אריה ראט אינו הישראלי הרישמי ה־יחידי המצהיר הצהרות נוגדות לעמדותיו הישראליות בישראל, כשהוא מבקר בארי־צות־הברית. גם תחנת־הרדיו הישראלית, כאן ישראל, הממומנת בקרנות סודיות מ־ירושלים, דוגלת בהחזקת השטחים, אך מפרסמת בתשלום מודעות־תעמולה להתנח־לות מסוג שונה לגמרי: „בואו למושבת־הבונגולו הישראלית בהרי קאטסקיל, במדי־נת ניו־יורק." מודעה אחרת מזמינה ישר־אלים, החיים כבר בארצות־הברית, לסור לחברת־נסיעות ה„מסדרת ויזות־כניסה ל־ארצות־הברית לקרוביכם בארץ."

אלה הן שני צידיה של אותה מטבע. נראה כי המסיתים למילחמות, לכיבוש ול־התנחלות הם גם המועמדים הראשונים ליריידה מישראל והתנחלות במדינת ניו־יורק. אלפי הישראליים שניצבו על מדר־כות השדירה החמישית בניו־יורק, בעת ההצדעה לישראל, והריעו בהתלהבות לאנ־שי גוש־אמונים והליגה־להגנה־יהודית, הם

עורך ראט
אחת בישראל ואחת בחו"ל

עדות נאמנה לכך שתומכי ארץ־ישראל השלמה מתרכזים יותר בניו־יורק מאשר בירושלים, חיפה ותל־אביב.

דרכי חיים

הפסטיבל של יגאל

הפסטיבל השבועי של צמרת המדינה נערך הפעם ברמת־גן — לרגל תעריכה של אחד מבני העיר

בצהרי יום השישי האחרון צילצל הטלפון במוזיאון העירוני של רמת־גן, יחד עם מאות אורחים נוספים. הקדים אותו אורח־הכבוד של האירוע, שר־הביטחון שימעון פרס. שכניו של מוזיאון רמת־גן לא ראו מימיהם קהל כה נוצץ וחגיגי. הם יצאו למירפסות, וצפו בהצגת האישים ונשות החברה, שהגיעו הפעם אל הפרובינציה.

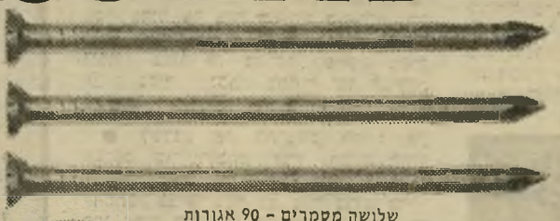
גירדה לא יכלה לבוא. הפסטיבל השבועי נדד השבוע לרמת־גן, בגלל אירוע יוצא־דופן בעולם האמנות דווקא. תערוכת־יחיד בת 100 ריישומים, הגדולה ביותר ש־הוצגה אי־פעם בארץ, של הצייר הצעיר (25) יגאל נמיר, חבר אגד זדור שלישי ברמת־גן.

גם גולדה מאיר היתה אמורה לבוא ל־

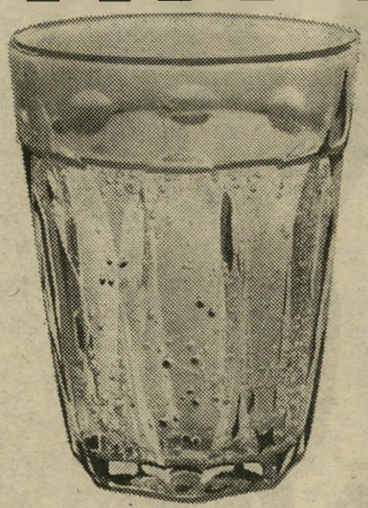
(המשך בעמוד 32)

* המועד הסופי שבו נסגר גליון זה של העולם הזה.

מה אפשר לקנות היום בפחות מלירה?

שלושה מסמרים – 90 אגורות

כוס סודה – 100 אגורות

שיחה בטלפון ציבורי – 50 אגורות

משלוח מכתב בארץ – 45 אגורות

קופסת גפרורים מתאימה לתקן ישראלי – 17 אגורות

נסיעה עירונית באגד – 90 אגורות

הנסיעה בקווים העירוניים של "אגד" עולה כיום 90 אג' בלבד.
סכום שאפשר לקנות בו לא יותר מאשר שלושה מסמרים, או כוס סודה, או שתי ביצים.
נשמע מוזר?

המציאות מוזרה עוד יותר.
ילדים עד גיל 5 – אינם משלמים אף אגורה אחת בעד הנסיעה ב"אגד".
גילאי 5–10 נהנים מהנחה של 20% ממחיר הכרטיס, ותלמידים בעלי תעודות תלמיד בגיל 5–18 נהנים מהנחה של 53.5%!
החיילים בשירות סדיר ובצבא הקבע נוסעים ב"אגד" – חינם.

סטודנטים ונכים מקבלים הנחה של 10%, וקשישים בני 60 ומעלה נהנים מהנחה של 35% ממחיר הכרטיס.
בסופו של חשבון, רבבות אנשים הנוסעים יום יום בקוי "אגד" משלמים רק 90 אג' ופחות, בעד כרטיס הנסיעה באוטובוס.

נכון, יש סובסידיות. אולם גם כאשר מביאים אותן בחשבון, עדיין נמוך מאד מחיר הכרטיס מהמחיר הריאלי, המתחייב מההוצאות הדרושות להפעלת שרות אוטובוס תקין.
חשוב לנו שתזכור כל זאת.
במיוחד כאשר מאשימים אותנו בצבירת הפסדים.

אגד

את המועמדות בתחרות

מלכת המים 1976

צילם צלם האופנה

יהושע צפריר

טל. 03 - 285961

המועמדות בתחרות

מלכת המים 1976

תגענה לנשפים
באוטובוסים המרווחים של חברת

טיולי הגליל

טל. 03-223172 — 03-220819

הוא עונה במישטרה בגלל פשע שלא ביצע - ואחרי ששוחרר נתפסו והורשעו המבצעים האמיתיים

„כבלו את ידי, הכניסו אותי לניידת והיכו אותי..."

בחצות הלילה נכנסו לתא־המעצר שני אנשי־מישטרה. „נאדף פואז, קום! לוקחים אותך!" פקדו. עיניו של הצעיר בן ה־18, נאדף פואז, תושב הכפר בקעה־אל־גרבייה במשולש, כוסו ב־פיסת בד שחורה, וידיו נכבלו באזיקים.

„אנחנו זורקים אותך לים!" הודיעו לו השוטרים. „נמאס לנו ממך. לא רצית לדבר — נזרוק אותך לים!"

הסמל טאפש, ורב־שוטר סיאגה, דחפו את העצור לתוך ניידת המישטרה. המכונית עזבה את תחנת־המישטרה בפרדס־חנה, ונעלמה באפילה. נאדף לא נזרק לים, כפי שהובטח לו על־ידי שומרי החוק, אלא רק הוכה באגרופים בתוך הניידת, עד הגיעה לנצרת. הקצין, בדרגת מפקח־מישטרה, מליחי, נמוך־קומה, רזה ושחרחר, אמר לנאדף: „תגיד שהשתתפת בשוד ונתנהג אתך יפה." „אני לא הייתי בשום שוד! לא הייתי אף פעם במקום הזה!" השיב העצור, כשעיניו עדיין מכוסות בבד השחור וידיו באזיקים.

„תעלו אותו למעלה," פקד הקצין על רגה. שלושת אנשי־המישטרה אספו את העצור מעל המדרגות, והכניסו אותו שוב לניידת־המישטרה. השעה היתה כבר קרוב לשלוש לפנות־בוקר. העצור הועבר למישטרת פרדס־חנה. בחצות־הלילה שוב הועלה לניידת, ונשלח לטול־כרם.

„תוריד את המיכנסיים!" ציווה עליו הקצין. נאדף התפשט, ונשאר עומד בחדר החקירות. שני החוקרים, הסמל ורב־השוטר, הורו לו להרים את הידיים ולא לזוז. הם קשרו את אשכיו של הצעיר בחבל ארוך, והורו לו: „תודה שאתה עשית את השוד, אחרת אנחנו מתחילים!" הוא הוסיף להכחיש בתוקף.

השוטרים משכו בחבל. נאדף זעק מכאב והוריד את ידיו כדי לתפוס בחבל. אחד החוקרים, שהחזיק בידו צינור־ברזל הלם בעצור. „תרים את הידיים!" צעק החוקר.

„ותגיד שאתה עשית את זה!" „אני לא עשיתי..." ניסה נאדף לטעון.

החוקר משך שוב בחבל, והעציר חש כאב נורא באשכיו. הוא התעלף. „תגיד שכן! תגיד שכן!" המשיך החוקר לצעוק.

נאדף פואז שכב על הריצפה, ללא הכרה. החוקרים שפכו עליו מים. כשהתעורר, צעקו עליו: „תקום! ידיים למעלה! תגיד שאתה עשית! יש לנו ראיות שאתה עשית את השוד!"

נאדף ביקש קצת מים.

„אין מים!" התעללו בו החוקרים. „תגיד שאתה עשית!"

משך שעות נמשך המישחק. העצור עמד עירום, בידיים מורמות, כשהחבל קשור לאשכיו. החוקרים היו מושכים בחבל, נאדף היה נופל על הבירכיים ומוריד את ידיו, ואז היו השוטרים מכים אותו בצינור־ברזל עד שהתעלף.

„במשך שעות ביקשתי שיתנו לי קצת מים. ביקשתי שיתנו לי להשתין. הם צחקו ולא נתנו לי," סיפר נאדף.

מפקח־המישטרה שיקר

כך התעללו חוקרי מישטרת ישראל בנאדף פואז בן ה־18 במשך עשרה ימי מעצרו, עד שהביאוהו שוב לבית־מישפט־השלום בנתניה, להארכת המעצר.

נאדף פואז איננו איש העולם התחתון. אין לו הרשעות קודמות. מעולם לא נחקר ולא נחשד בפשעים פליליים. אביו, ראשיד פואז, הוא בעל עיטורים ביטחוניים שהועניקו לו על־ידי מדינת ישראל על שירותיו. בירדן הוא נידון למוות.

„אמרו לי להרים ידיים..."

אנשיו, שני החוקרים, הסמל ורב־השוטר, החלו שוב מפעילים אגרופיהם ואת רגליהם, ובעטו בנאדף שעלה על המדרגות בתחנת־המישטרה, כשהם רודפים אחריו. כשהגיעו לקצה המדרגות, תפסו השוטרים את העצור ושלכו אותו למטה, על המדרגות, כשהוא מתגלגל ממדרגת למדרגת נאדף נעצר בביתו, בכפר בקעה־אל־גרבייה, על־ידי מפקח־המישטרה מליחי מלישכת התפקידים המיוחדים של מישטרת מרחב השרון.

בפני בית־מישפט־השלום בנתניה נשבע קצין־המישטרה מליחי, וטען כי הוא מבקש לעצור את נאדף פואז ל־10 ימים נוספים בחשד שביצע, יחד עם עוד שני אנשים, שוד מזויין בגדה המערבית. אמר מליחי לשופט אריה סגלסון:

„יש בידי חומר מודיעיני, אשר אוכל להציגו רק בפני כבוד השופט, המחשיד את החשוד פואז ושותפיו. שיחרורו של החשוד עלול לשבש את החקירה. לפי מיטב ידיעותי, אין לפואז הרשעות קודמות. אני היום איש לישכת התפקידים המיוחדים. היום יש בידינו רק המידע החסוי, ומלבד זה יש לנו הזיהוי חססונטאני." דקת אחת בילבד אחרי שאמר זאת, אמר הקצין (הדבר רשום בפרוטוקול הדיון של בית־המישפט), כי לגבי החשוד אין כל זיהוי. המתלונן שנשדד בגדה המערבית, ואשר התבקש על־ידי המישטרה לזהות את נאדף פואז כאחד משלושת הפושעים, שהיו לבושים במדי צה"ל בעת שביצעו את השוד, לא הצביע על העצור פואז כלל. מכאן שקצין־המישטרה מליחי שיקר בבית־המישפט בהיותו תחת שבועה.

„ראיתי את המכות שקיבל החשוד," סיפר הקצין מליחי לשופט סגלסון. „דיווחו לי טלפונית הביתה, שהוזמן אליו רופא."

בשלב זה קם נאדף, הרים את חולצתו, והשופט רשם בפרוטוקול: „הוא הרים את חולצתו והראה לי על גופו, מצד שמאל, פסים אדומים המתחילים מהגב ונמשכים עד החזה, וטענתו היא שאלה הם סימנים של מכות שהוכה על־ידי השוטרים במישטרת טול כרם, בצינור־ברזל. נוסף לכך אומר החשוד, שקשרו את אשכיו ואת רגליו לחבל כדי למשוך. הוא הצטווה לעמוד עם ידיים מורמות במשך שעות. לי אין סמכות לאשר ביקור רופא פרטי של מישפחת העצור, בכדי לבדוק אותו."

„כיסו עיני בבד שחור..."

בשלב זה קם קצין־המישטרה, ושוב לחץ על בית־המישפט לעצור את נאדף פואז ל־10 ימים נוספים, בטענה שאם ישוחרר, הוא עלול לחבל בחקירה.

(המשך בעמוד 28)

חוקרי המישטרה שעינו אותו הועמדו למישפט. הורשעו ונשפטו לקנס קטן ומפקדם אף הועלה בדרגה

מאת
מרסל זוהר

(המשך מעמוד 27)

השיב השופט, כפי שנרשם בפרוטוקול: „שמעתי היום מפיו של המפקח מליחי שאחד העצורים, אף הוא חשוד כשותף למעשה־השוד, שוחרר כבר בערבות והוא חופשי לחלוטין. לא אוכל, על כן, להבין מדוע אותו אדם לא יחבל בחקירה, ואילו החשוד, אם יהיה חופשי — כן יחבל."

הקצין־המענה קיבל פרס

הוסף השופט: „אם חשש המישטרה הוא שיימסר לשני האנשים הנוספים כי אכן מבוקשים הם, הרי יכול היה לעשות זאת אותו חשוד שכבר שוחרר, ועל כן לא נותר עוד לחשוד לחבל בחקירה, ובמיוחד נגד השניים, שהרי נגד עצמו אין יותר מה לחקור. מצווה אני לשחרר אותו בערבות."

סיים השופט: „וגם זאת אומר: הזדעזעתי לראות את סימני המכות על גופו של החשוד אשר, לדבריו, נגרמו לו על־ידי שוטרים במישטרת טל כרם. אני מוצא לנכון להביא העניין לחקירת מישטרת ישראל."

הדבר קרה בחודש אוקטובר בשנה שעברה. עורך־הדין משה אלוני, פרקליטו של פואז, לא הסתפק בהמלצתו של השופט סגלסון. ב־26 באוקטובר 1975, שלח אלוני מיכתב רשום לשר־המישטרה ולמפכ"ל, שאול רוזוליו, ובו תיאר את העיוורים שעבר נאדף פואז. כחודשיים אחרי המיקרה, הודיע המטה הארצי של המישטרה לפרקליט אלוני, בין השאר: „פקד מליחי (בינתיים הועלה הקצין מדרגת פקד. לא רק שהוא, ראש צוות החקירה, לא הועמד אפילו לדין מישמעתי, אלא אף קיבל פרס). ראש צוות החקירה הוסיף, כי נתן הוראה מפורשת לאנשי הצוות, והזהירם לבל ישתמשו בכוח במהלך חקירת הקובל. האם זה לא קירקס?

„לדאבוננו, תוצאות הבדיקה (במכונת־האמת) מחשידות את סמל שני טאפש ואת רב־שוטר סיאגה בהכאת הקובל. המטה הארצי של המישטרה מודה שנאדף פואז הוכה, בעת שחקרוהו בתחנת־המישטרה בטול כרם. לא כן בעניין קשירת חבל סביב אשכיו." עד כאן המיכתב של המטה הארצי של המישטרה.

המישטרה ניסתה להגן על עצמה, ומשכה את הפרשה שמונה חודשים. רק בשבוע שעבר הסתיים הדיון המישמעתי־הפנימי של המישטרה בפרשת עינוייו של פואז על־ידי חוקרי הצוות של הקצין מליחי. הקצין עצמו קיבל פרס על החקירה שניהל בפרשת פואז. הוא הועלה בדרגה, בזכות יעילות שיטות־החקירה שלו. נגד פואז לא הוגש כלל כתב־אישום, מאחר שהוא חף מפשע. המישטרה עצרה בינתיים שלושה אנשים אחרים, שהואשמו בביצוע המזויין בגדה המערבית.

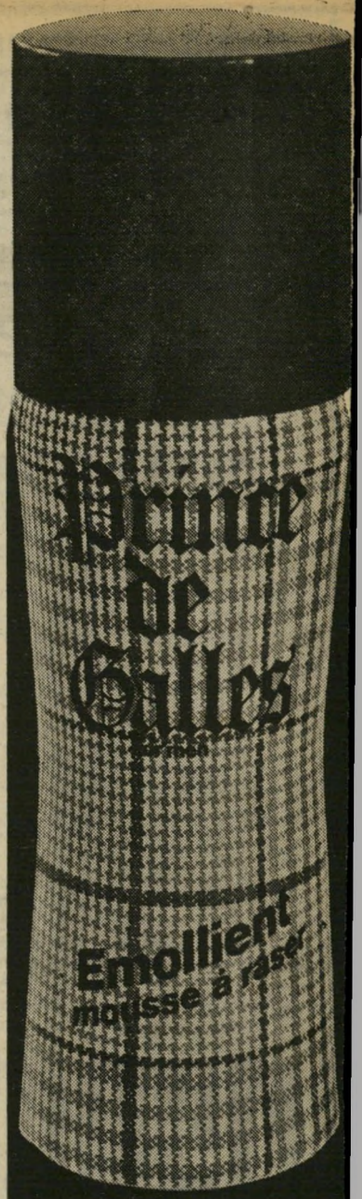
שני החוקרים הזוטרים, שהיכו גם הם את פואז, נקנסו ב־200 לירות וב־300 לירות. הם ימשיכו לשרת במישטרת ישראל, כאילו לא קרה דבר.

וכך נשארת פתוחה שאלה אחת לפחות: מדוע לא הובאו אנשי־המישטרה שעינו את נאדף פואז, לדין פלילי, כמו כל אזרח המבצע פשע? האם העיוורים היו בגדר עבירה משמעתית בלבד. האם שני אנשי־המישטרה הנ"ל לא חבשו את כובעיהם שלהם לפי התקן? או אולי לא הצדיעו למפקדיהם, ומשום כך הובאו לדין מישמעתי?

מי כן אחראי?

גבי כץ אזרח פשוט, הנחשד שביצע עבירות מסוג זה שביצעו חוקרי המישטרה בטול כרם, היתה המישטרה מבקשת בוודאי מבית־המישפט לעצור אותו עד תום ההליכים המישפטיים נגדו.

שר־המישטרה שלמה הילל אינו רואה עצמו, כנראה, אחראי למה שקורה היום במישטרת ישראל. הוא יכול לטעון שלמישטרה יש מפכ"ל בשמו, שאול רוזוליו. אך המפכ"ל כבר לא מגלה סימני דאגה. הוא עסוק כעת בהכנת מיזוודותיו לקראת קבלת הגיוב החדש שלו, אחרי שיעזוב את המישטרה.

prince de galles
קלאסי לגבר
זמיר בע"מ ת"א
המפיצים: חברת נורית בע"מ

בכל בית „עץ הזית"

סקופ

מפקד חיל־האוויר נותן דוגמה של ביריונות בכבישים

מאת יוסי יגאי

בשבוע שעבר תקף „העולם הזה" את מפקד חיל־האוויר, האלוף בני ימין פלד, על שאישר חשבונות מסיבה של אחד מקציניו הבכירים, שהגיעו לסכום הפנטאסטי של 430 אלף לירות — סכום שהוצא מתקציב־הביטחון.

בעיני המערכת היתה הפרשה כה חמורה, עד שהחלטנו לחזור אליה גם בגיליון זה (ראה מיסגרת), בתוספת פרטים חדשים.

לא כל קשר לסיפור המסיבות של הקצין הבכיר, שאותן אישר מפקד חיל־האוויר, הגיע למערכת סיפור על התנהגותו של האלוף פלד בכבישי. המערכת מצטערת על כך ששתי פרשות שונות לגמרי כאן לפניה בסמיכות כה רבה, עד כי עלול להיווצר הרושם המוטעה של מסע מאורגן נגד האיש — אך העניין חמור מכדי לדחות את פירסומו.

עד תופעות הביריונות בכבישים, המרתיחות את דמם של הנהגים הללא־הרף, נכתב כבר רבות בעיתונים.

העובדה שמספקדי צה"ל חייבים לשמש כדמויות מחנכות, לא רק לחייליהם אלא לציבור כולו — הפכה כבר מזמן אחד מניכסי־צאן־ברזל של החברה הישראלית.

אולם נראה כי מפקד חיל־האוויר, האלוף בנימין („בני") פלד, אינו יודע אף אחד מכללים אלה. אחרת, קשה להבין את התנהגותו בכבישים בעת שהוא לובש מדים, ויושב בתוך מכונית־השרד שעליה נס מפקד חיל־האוויר.

לפני כארבעה חודשים, ב־12 בפברואר השנה, בסביבות השעה 8.15 בבוקר, נסע האלוף פלד עם נהגו האישי מתל־אביב לכיוון חיפה. בהיותו נאמן לסיסמה „רק להם מותר לטוס", סיסמה שאומצה בנאמנות על־ידי נהגי ומפקדי חיל־האוויר, נסע נהגו על הכביש בפראות רבה מבלי שהאלוף יעיר לו על כך.

ברמזורים הראשונים של הרצליה, הרמזורים שבהם הסנייה שמאלה תיא למלון אכדיה ומימין קיים מעלה לכפר־שמריהו ולהרצליה העיר, חתך נהגו מכונית אזרחית שבה ישב באיתה עת הסטודנט החיפאי אלכסנדר ספקטור.

אך נהגו המשתולל של האלוף נאלץ היה להיעצר, אחרי שיירה שעמדה לפני רמזור אדום. ספקטור, שהוא עולה חדש מאורוגוואי, נבהל מהצורה שבה חתכה אותו מכונית האלוף. הוא נעצר במסלול מקביל למכונית הצבאית, ואמר לנהג: „כרגע סגרת לי את הדרך. ציפצפתי, ולא שמת לב."

„אמרתי זאת מתוך כוונה שהוא ישים לב לנהיגה שלו." סיפר אחר־כך ספקטור. „לא היתה שום חוצפה בדברים שלי. ידעתי שאם הדבר היה קורה במהירות יותר גדולה, היתה נגרמת תאונה, וזאת רציתי למנוע."

אולם כוונתו הטובה של ספקטור לא עשתה רושם על האלוף פלד. סיפר ספקטור: „הקצין ענה לי בגסות: ‚טוב, תמשיך לנסוע'."

ספקטור המשיך בנסיעה כ־10 מטרים, עד שהגיע למשאית שחנתה ראשונה ברמזור, בנתיב האמצעי של הכביש המהיר. בינו לבין המשאית המתינו באותה עת, להתחלפות האור האדום ברמזור, כארבע מכוניות. כשהתחלף הרמזור לירוק, נתקעה אחת המכוניות בין המשאית לבין זו של ספקטור. ספקטור סטה למסלול השמאלי, עקף את המכונית התקועה, עקף את המשאית שכבר החלה לנסוע, וחזר למסלול האמצעי.

מבלי שספקטור יבחין בכך כלל, הוא גרם למכוניתו של סלד לבלום בסטותו בין המסלולים. סלד ונהגו חשבו, כפי הנר־אה, שהנהג האדחי „נוקם" בהם על שחס־מו את דרכו קודם־לכן ומכוניתו של ה־אלוף החלה דולקת בעקבות ספקטור.

ברמזור השני של הרצליה, הרמזור שבו הפנייה שמאלה היא להרצליה־פיתוח וימי־נה לכפר־שמריהו, שוב התעכב ספקטור בגלל האור האדום. מכוניתו של סלד נעצ־רה אחריו, מפקד חיל־האוויר ירד ממנה וניגש אל ספקטור. „הוא פתח את הדלת הימנית, ואמר לי: ‚אחרי הרמזור תע־צור, ותראה מה יהיה לך.' הוא סגר את הדלת במכה כזאת שכ המכונית רעדה.

האלוף הכניס מכות

„אחרי זה פחדתי," ממשיך ספק־טור בסיפורו, „ובמקום להמשיך ישר, כאשר האור ברמזור התחלף, פניתי ימינה, לתוך כפר־שמריהו, בתיקווה למ־צוא שם מכונית־מישטרה."

כמו תמיד, כאשר אזרח מחפש מישטרה, הוא אינו מוצא אותה. ספקטור התבונן במראה, ראה כי מכוניתו של האלוף אינה עוקבת אחריו עוד, והחליט להסתובב ולחזור לכביש הראשי, כדי להמשיך בנ־סיעתו לחיפה.

„כשהתקרבתי לאותם רמזורים, ראיתי שהקצין והנהג שלו ממתינים לי. כשהם ראו אותי הם התקרבו אלי, ואז עצרתי. שניהם ירדו מהמכונית. הנהג נעמד מול הפנסים שלי כדי שלא אוכל לנסוע, וה־קצין ניגש לדלת שלי ואמר לי: ‚רד מייד מהמכונית!'" ספקטור המבוהל השיב ל־סלד: „רק המישטרה יכולה לבקש את זה ממני. אם אתה רוצה, ניגש ביחד למישטרה."

ממשיך ספקטור לתאר את ההתרחשויות: „הוא הכניס את היד שלו למעיל, במקום שבו נמצא הלב, וחזר על המילים ‚רד מהמכונית'! פחדתי שיש לו אקדח ביד, אם־כי אני מוכרח להודות שכל הזמן לא ראיתי בכלל אקדח אצלו. ירדתי מהמ־כונית. הוא דחף אותי לקיר והכניס בי מכות. תוך כדי כך הוא לקח את הפרטים שלי והנהג שלו, שעמד על ידנו כל הזמן, רשם אותם בפנקס שלו."

חוש־הצדק של הסטודנט העולה־החדש התעורר אז. הוא דרש ממפקד חיל־האוויר לגשת איתו לתחנת־מישטרה, כדי שיוכל להגיש נגדו תלונה על תקיפה. תשובתו של סלד היתה על־פי הנוסח הצברי המוכר של מפקד חיל־האוויר: „אני אקח אותך לאן שאני רוצה."

רק אחרי שספקטור עמד על דעתו בתו־קף, הסכים לבסוף סלד לנסוע עימו לתח־נת־מישטרה, ואמר לו: „בסדר, סע לפני."

ליד המחלף החדש של נתניה־דרום אותת ספקטור לפלד כי הוא עומד לפנות שמאלה, כדי להיכנס לנתניה. פלד אישר לו בתנועת „כן", כי קיבל את האיתות, אך נהגו המשיך לנסוע לכיוון חיפה.

ספקטור הסתובב, והמשיך לנסוע אחרי מכוניתו של האלוף. במחלף הבא, בכני־סה הראשית לנתניה, הוא אותת שוב לאלוף לפנות לנתניה. ואומנם, שתי המ־כוניות נכנסו למחלף אולם סלד התחרט, כפי הנראה, ופנה שוב לכיוון כביש חיפה. ספקטור נעצר ליד מכוניתו של האלוף, ואז החליט כנראה סלד לסיים את המישי־חק, ולנסוע בכל־זאת לתחנת־המישטרה בנתניה.

כאשר הגיעו שתי המכוניות, על־פי בק־שתו של ספקטור, למישטרת נתניה, מיהר סלד להיכנס לתוך תחנת־המישטרה. ליומ־נאי, שנדהם מביקורו הבלתי־צפוי של מפ־קד חיל־האוויר בתחנת־המישטרה שלו, אמר האלוף: „עצרתי את הבחור הזה," והצביע על ספקטור.

ספקטור מסר עדות, שנרשמה על־ידי שוטרת אשר, כפי שהמישטרה נוהגת בד־רך־כלל, ערכה בה שיכתוב פרטי משלה. כאשר עמד ספקטור על דרישתו לרשום את כל פירטי המיקרה לאמיתם, ביקשה השוטרת מכל הנאספים לעזוב את החדר ולהשאירה ביחידות איתו. ואז צעקה עליו: „אל תעלה על העצבים שלי, ותתחום!" ספקטור המבוהל חתם.

מתלמיד־מופת — לתלמיד נחשל

דידיו שר אוכסנדר ספקטור בבניין 13 של מעונות הסטודנטים בקריית־הטכ־ניון בחיפה, יודעים לספר עד־מה הש־פיע עליו המקרה. „הוא עולה חדש מאו־רוגוואי, ושם אין כל־כך דמוקרטיה. הוא פחד, ובמשך לילות רבים לא ישן. אם זה היה קורה באורוגוואי, היו מייד עוצ־רים אותו ומכים אותו. למרות שהוא היה כבר כמה שנים בארץ, עדיין לא הצליח להשתחרר מכל מיני פחדים שהותירה בו מולדתו," סיפר אחד מהם השבוע.

אין ספק כי השתוללות של אלוף בצה"ל על הכבישים, והתנהגותו של נושא מדים ודרגות כמו פירחח־רחוב, מהווה נזק לכל מי שראה את האלוף המשתולל. אולם במיקרה של סלד היה בכך משום נזק כפול. לשם כך יש לדעת את סיפורו של ספקטור.

אחרי שנענה להפצרותיהם של שליחי־עלייה באמריקה הדרומית, החליט אלכסנדר ספקטור לעזוב את מישפחתו האמי־דה באורוגוואי ואת לימודיו בטכניקום שם, ולעלות לישראל. תוך תקופה קצרה הפך אחד התלמידים המוזחירים ביותר בפקולטה להנדסת־חשמל בטכניון, ושיל־טונות הטכניון מודים כי הוא היה אחד מתלמידי־המופת שלמדו אי־פעם במוסד זה.

אלכסנדר ספקטור אף התערה היטב ב־חיי הארץ. הכסף ששלחו לו הוריו איפשר לו לרכוש מכונית, והוא התגורר במעונות הסטודנטים רק משום שביקש קירבת אנ־שים רבים, כדי להפוך ישראלי לכל דבר.

הוא פגש בחיילת צעירה, אשר התחכ־מות הגורל גרמה שהיא שירתה דווקא במיפקדת חיל־האוויר, במישרד סמוך לזה של האלוף פלד. השניים עמדו להינשא. בתחילת השנה חל משבר במישפחתו של אלכסנדר באורוגוואי, והדיון הגיעו אליון לארץ. מצב־רוחו החל יורד פלאים, והוא אף החל מתרשל בלימודיו.

התקרית עם מפקד חיל־האוויר הי־תה בבחינת הקש ששבר את גב הגמל. משך שבועות אחדים הסתובב ספקטור כשהוא מבוהל, וכל ייעוץ שהעניקו לו שלטונות הטכניון, לא עזר להרגיעו. הוא פנה לאישי־ציבור, עלה לכנסת, והתחנן לעזרתם של חברי־כנסת. אחד מאלה, ש־סיפורו של ספקטור נגע ללבו, שלח ל־מישטרת־נתניה מיכתב ובו ביקש הסב־רים על התקרית, אולם משך ארבעה חוד־שים לא נענה.

„הצבא והמישטרה חזקים אפילו יותר מהכנסת," טען ספקטור לפני ידידיו. כל אותה עת ירד בלימודיו ללא־הרף, והפך תלמיד נחשל. „ממש בן־אדם אחר," כפי שסיפר השבוע אחד מבכירי המרצים שלו.

כשעזבה אותו חברתו, החיילת, שאותה עמד לשאת לאשה, היה ספקטור בטוח כי זוהי תוצאה ישירה של פגישתו האומ־ללה שלו עם מפקד חיל־האוויר, מפקדה של החיילת. הוא פנה להנהלת הטכניון, ובפיו בקשה יוצאת־דופן: לקבל, באמצע שנת־הלימודים, חופשה בת שנה, ולצאת לאורוגוואי. לאור ציוניו המעולים לפני המשבר שלו, החליטה הנהלת המוסד ל־אפשר לו זאת. אולם חבריו משוכנעים שהוא לא יחזור עוד לארץ.

מלבד הביריונות־לשמה של מפקד חיל־האוויר על הכביש, גרמה התנהגותו המ־בישה גם ליריבתו של הצעיר המצטיין.

כשהוא נאמן להרגלו לחבל ככל האפ־שר בדימוי הציבורי של צה"ל ושל מפק־דיו הבכירים, לא הגיב דובר צה"ל, תת־אלוף יואל בן־פורת, על הפרשה. גם בק־שת העולם הזה לקבל את תגובתו של האלוף בנימין פלד, אשר היתה אולי שו־פכת אור נוסף על הפרשה ומסבירה, ולו במעט, את פשר התנהגותו, לא נענתה על־ידי דובר צה"ל.

„העולם הזה" חשף את השערורייה של מסיבה אחת - פרס הכחיש את השערורייה של מסיבה אחרת

מסע ההטעיה

הכתבה שהופיעה ב„העולם הזה" ב־שבוע שעבר, „ויסקי על כנפי צניחה" („העולם הזה" 2026), עוררה סערה בקרב קצונת צה"ל. טלפונים רבים, ביניהם של מפקדים בכירים בחיל־האוויר, הגיעו ל־מערכת, חלקם של קצינים שהשתתפו ב־מסיבה אך למרות זאת בחלו בה — אחרים של קצינים מחיל־האוויר, ששמע המסיבה הגיע גם לאוזניהם.

איש מן המטלפנים לא פיקפק בגובה הסכום הפנטאסטי שצויין בכתבה — 430,000 אלף לירות — כסכום שהוצא עבור המסיבה. אחד המפקדים הבכירים של החיל אף ביקש למסור בירכת יישר־כוח ל„העולם הזה" על פירסום העובדות: „עתה ייקל עלינו להפסיק את מסיבות השחיתות האלה, שהורסות כל חלקה טובה," אמר.

גם הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי („מו־טה") גור, התייחס לפתע למסיבה. הוא ביקש למנות ועדת־חקירה או קצין־חוקר, ותוך 24 שעות היו המסקנות מונחות לפניו.

לפתע התעורר גם שר־הביטחון, שמעון פרס, לחגיב על שערוריית המסיבה. אך הוא עשה זאת בדרך המיוחדת לו, אשר הזכירה את הימים הטובים של „ונייטד פרס". לכתב הצבאי של „הארץ", זאב שיף, נרמז כי ח"כ בועז מואב שלח מיכתב לשר־הביטחון, ובו ביקש את פירוט ההוצאות של המסיבה שערך הקצין ה־בכיר של חיל־האוויר באילת. לשיף נמסר, כי אצל מואב נמצאת התשובה למיכתב, ולפיה עלתה המסיבה רק 24,105 לירות — כ־6 אחוזים בלבד מן הסכום שנקב „העולם הזה" בכתבתו.

ואומנם, ב„הארץ" הופיעה, ביום ה־שישי, ה־25 בחודש, שלושה ימים אחרי הופעת „העולם הזה", ידיעה ובה פירוט הוצאות המסיבה.

המסיבה האחת — והמסיבה השנייה

אולם — מדליפיו של שר־הביטחון שכחו להדגיש את הבדלי התאריכים בין מסיבה א' למסיבה ב'. מסיבת הקצין הבכיר שעליה נכתב ב„העולם הזה", נער־כה לפני קצת יותר מחודש, בשבת, ה־15 במאי, ואילו המסיבה שאליה התייחס מפקד חיל־האוויר, בנימין פלד, במידע שהעביר לשר־הביטחון, נערכה כבר לפני יותר משלושה חודשים. מיכתבו של ח"כ מואב לפרס יצא כבר בערב חג הפסח, ה־15 באפריל, חודש ימים לפני שנערכה המסיבה שעליה כתב „העולם הזה".

אולם עצם הפירסום שניזם על־ידי שר־הביטחון, ואשר נועד להטעות, גילה כי אותו קצין בכיר ערך לא רק מסיבה אחת על חשבון הציבור, לכבוד האירוע המסעיר אלא לפחות שתיים. בעיקבות הפירסום ב־„העולם הזה" וב„הארץ", הגיעו למערכת ידיעות על לפחות שלוש מסיבות נוספות שנערכו, בחלקן על חשבון הציבור, כדי לציין את עלייתו בתפקיד, אם־כי לא בדרגה, של אותו קצין הולל של חיל־האוויר.

הידיעה ב„הארץ" (25.6.76)
סכום מגוחך

אולם גם התשובה שנתן מפקד חיל־האוויר לשר־הביטחון, ואשר נמסרה ל־ח"כ מואב, אינה יכולה אלא לעורר גיחוך. לפי הפירוט המופיע במיסמך של שר־הביטחון, שהוא שונה מזה שהופיע ב„הארץ" — אם כי סך־הכל הוא שווה — התחלק הסכום בן 24 אלף הלירות כך:

- ארוחה, נוסף למזון הצבאי הרגיל, ל־2000 אורחים — 1500 לירות.
- תשלום ל„גשש החיווי" תמורת הו־פעתם — 2761 לירות.
- הפרש המחירים בין טיסת מטוס „דקוטה" העושה טיסת־שירות רגילה ל־אילת, לבין טיסת מטוס „סי 130" שתמ־ריא לכבוד אורחי המסיבה — 18,344 לירות.
- עבודות בינוי במוסך־המטוסים ה־גדול שבו נערכה המסיבה, הוצאות הכנה למסיבה ומערכת רמקולים וחשמל — 1500 לירות.

חישוב זה מעלה, אוטומטית, את מארגני המסיבה לדרגת אשפים כלכליים, וכדאי היה שצה"ל ישתמש בשירותיהם לכל אחת מפעולות הבינוי והאירגון שלו. זה ישתלם לו.

- קשה למצוא מישהו שיוכל לארגן סעודת־ערב חגיגית — והמשתתפים ב־מסיבה זו טוענים כי אכן היתה חגיגית ביותר — שתעלה רק 70 אגורות לאדם! אין ספק כי שר־הביטחון הוטעה בנקודה זו.
- תעריפי „חגשש החיווי" להופעות רגילות ולהופעות בצה"ל, ידועים לעוס־קים בדבר, ומגיעים לסכום בן 10 אלפים לירות. למסיבה זו נקראה הלהקה למי־לואים והופעתה לא עלתה פרוטה. הסכום בן 2761 הלירות, שבו נקב שר־הביטחון, מעיד על חוסר־הרצינות של תשובתו כולה.

האם, ומי, יועמד לדין?

בלי להתייחס כלל לניחוש שבסכום שהוצא, על־פי תשובת שר־הביטחון, על בינוי בתוך המוסך ו־הכנתו למסיבה ל־2000 איש, חרי תעריפי השכר למסיבות, אחרי התנחות חניתנות לצה"ל, ידועים וקבועים. אירגון מערכת רמקולים וחשמל למסיבה בסדר־גודל זה, בנקודה מרוחקת כמו אילת, עולה — על־פי הערכה זחירה — כ־10 אלפים לירות, אחרי ההנחה לצה"ל. אין ספק כי גם בנקודה זו הוטעה שר־הביטחון.

אולם בינתיים נתגלו עוד מסיבות, בשרשרת המסיבות לכבוד הקצין הבכיר שעבר לתפקיד אחר. במועד סמוך למסיבה שבה מוכן צה"ל להודות, נערכה עוד מסיבה אחת, פנימית יותר, שבה הש־תתפו פקודיו של אותו קצין, ואשר ה־סכום שהוצא עליה נשמר בסוד כמוס.

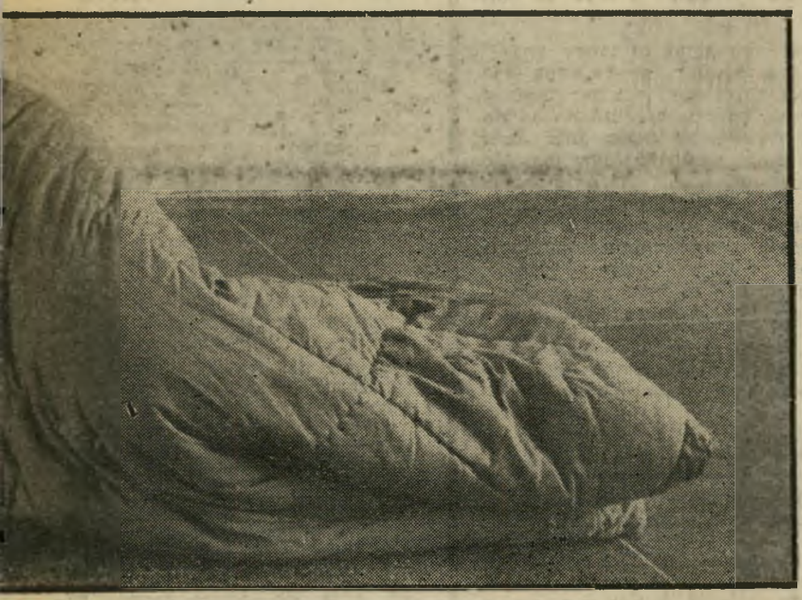
מלבד המסיבה שאליה הוזמנו כל אותם שלא הוזמנו למסיבות הקודמות, שנער־כה במוצאי השבת האחרונה, ועליה בי־שר „העולם הזה" בשבוע שעבר, נערכת, לפני שבועות אחדים, מסיבה נוס־פת לקצין הבכיר, הפעם בבירה, כדי שגם חבריו הירושלמיים של הקצין הבכיר יוכלו לחגוג.

מכל התגובות, התמיהות והתכחשות שהגיעו למערכת בשבוע החולף, מאז פורסמה הכתבה על מסיבת 430,000 ה־לירות, ומכל הסכומים המצוצים מן ה־אצבע שהודפו על מסיבותיו של הקצין הבכיר, רק דבר אחד עדיין לא נאמר: האם, ומי, יועמד לדין על הפרת הוצאות שערורייתיות אלה של כספי־ביטחון.

בכל לילה חוזר על עצמו מחזה החרפה ברחוב הירקון: אזרחים רובצים כפליטים לפני השגרירות

אמריקה,

לילה לפני השגרירות: צעירה מכורבלת

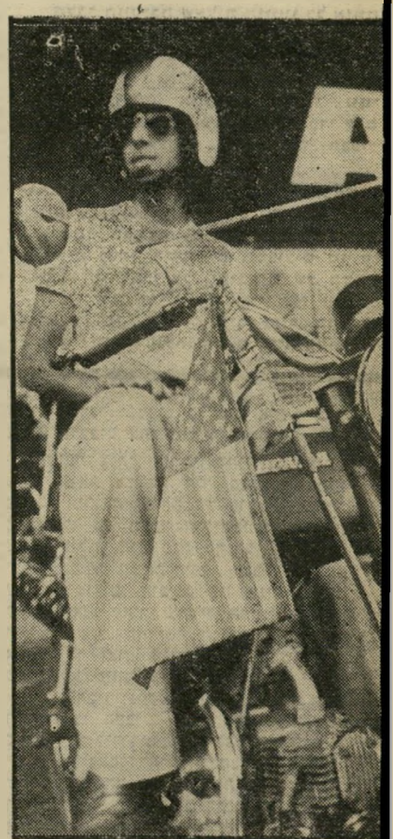

על המישמר בתוך ביקתה קטנה, ליד פתח בניין השגרירות האמריקאית, ישן יהודי קשיש, הממתין לאור ראשון בתיקווה להיות בין המאושרים שיתקבלו בבוקר בשגרירות. הביקתה משמשת בדרך־כלל את השוטרים.

ה שעה: ארבע לפנות־בוקר. על המידרכה שממול לבניין השגרירות האמריקאית, ברחוב הירקון בתל־אביב, חבורת גברים ונשים מקובצת ומכורבלת בתוך שקי־שינה ושמיכות. ממכונית לאיסוף אשפה, העוברת ברחוב, צועקים שני פועלים: „טפו עליהם! גמושות! זונות!" ויורקים על קבוצת הישנים. תוך דקות אחדות מתעוררים כולם. „איזה לילה מחורבן" אומרת, מתוך פיהוק, ורד, בת ה־20, הישנה זה „רק" הלילה הראשון מול השגרירות האמריקאית. „נשבר לי הגב, הייתי מוותר כבר על הוויזה הארורה."

לדגל צעיר על הגגה ממתין גם הוא לקבלת הוויזה. ליתר ביטחון ולהזדהות הויף חדגל האמריקאי.

ממידרכה למידרכה מן ו (למע שמול השגרירות (מימין). אך גם משם הם מסולק

אומר לעצמו, מתוך שק־השינה, אליהו עמרם בן 29, ש„נמאס לי מן המדינה הזו, ובגלל זה אני ישן כאן על המידרכה כבר לילה שלישי. היום אכנס לשגרירות ויהי־מה!"

אל חבורת המתעוררים מצטרפים נוספים. כולם מכרים ותיקים, ונפגשו כבר אתמול או שילשום על המידרכה הזאת. הם בני־המזל, שאירגנו לעצמם סידורי־לינה בתל־אביב כדי שלא ייאלצו לבלות את לילותיהם על המידרכה. „כשבאתי לכאן, לפני ימים אחדים, קיבלתי שוק," סיפרה ניצה, אק־דמאית שביקשה לערוך טיול בארצות־הברית. „קודם לכן, פניתי באמצעות מישרד־נסיעות לשגרירות האמריקאית, ב־מטרה להשיג אשרה שתאפשר לי לערוך טיול במשך ארבעה חודשים ברחבי ארצות־הברית, טיול שעליו חלמתי תמיד. מישרד־הנסיעות סירב לטפל בהשגת הוויזה שלי, בטענה שהאמריקאים קיבלו הוראות שלא לתת ויזות לתקופה ארוכה כזו."

הרצל
מסדר רשימה

מ ספרת ניצה:

פניתי לבד לשגרירות. נאמר לי שיש אפשרות שאשאיר את כל המיסמכים, ו־

אמריקה!

מישה מאולתרת

אירגן לעצמו צעיר בעל־תושייה. למראשותיו הניח שמיכה שדאג להביא מביתו, ונשכב על אחת המכוניות, שנשארה חונה ליד השגרירות האמריקאית כל הלילה. „דווקא ישנתי טוב," אמר כשהתעורר. „בכלל לא הרגשתי שאני ישן באלכסון, ועוד על מכונית אמריקאית."

שני לילות

מבלות ליד בניין השגרירות האמריקאית שתי הצעירות ה־חיננויות, שסירבו להזדהות בשמן, „בגלל שאנחנו לא רוצות בעיות עם השגרירות אחר־כך." את הלילות, לדיברהן, בילו בטיולים בדיזנגוף. את שעות היום הארוכות העבירו על המעקה ליד בניין השגרירות בשיחות־רכיל, בקריאה.

אולם התשובה שקיבלתי היתה שוב הזמנה לראיון. ההזמנה הזו לא הזיזה, כנראה, לשומר השגרירות. „תחכי כמו כולם," אמר לי, „היום לא יקבלו אותך." על המידרכה שמול השגרירות עמדה קבוצה של אנשים, שאירגנו את רשימת האנשים שיתקבלו בשגרירות למחרת היום.

התברר שהשגרירות אינה מקבלת יותר מ־20 אנשים ביום אחד והם עובדים מ־שמונה בבוקר עד ארבע אחרי־הצהריים. „הרשימה למחר מלאה, את יכולה להרשם למיספר 68," אמר לי אחד מארגני ה־רשימה. ביררתי בין האנשים, וכשהסתבר לי שביום אחד לא נכנסים לשגרירות, לצורך קבלת ויזות, יותר מ־30 אנשים

(המשך בעמוד 34)

בשק־שינה ממתינה ליומה השלישי בתור

אקבל את הוויזה כעבור ימים אחדים הביתה. עברו שבועיים, ולא קיבלתי את הוויזה. בינתיים נאלצתי להחליף את כר־טיס־הטיסה שהיה ברשותי למועד אחר. אחרי שלושה שבועות קיבלתי תשובה מה־שגרירות, שעלי להופיע באופן אישי ל־ראיון. כשהגעתי לכאן, לפני שבועיים, היתה בידי ההזמנה מהשגרירות, ודיברתי עם אחד הפקידים הישראליים, שעובדים במחלקה המאשרת ויזות. הוא התנהג אלי כאילו הייתי אפס, וחקר אותי על מטרות ביקורי בארצות־הברית. הוא שאל אותי על מסלולי הטיולים שאני מתכננת, ועוד שאלות מרגיזות אחרות, שנתנו לי להבין כי הוא חושב שאני משקרת ומתכוונת לרדת מן הארץ, ולנסות להסתדר בעזרת חברים ישראליים להשאר שם. לבסוף שלח אותי החוצה, ואחרי חצי־שעה הודיע לי שאוכל לקבל ויזה רק לשבועיים, מכיוון שאין לי מכרים או אנשים אחרים, שיכולים לתמוך בי בארצות־הברית. הסברתי לו ש־אבי מקבל קיצבה חודשית מארצות־הברית, מכיוון שנפצע בתאונת־דרכים שם, ואין לי בעייה עם מטבע זר. הוא עמד בסירובו, והלכתי. ביררתי במישרד־נסיעות, ואמרו לי שאם אשיג אישור מתאים על הקיצבה של אבי, אוכל לנסות לבקש את הוויזה פעם נוספת. פניתי שנית בדרך המקובלת,

מידרכה שליד בניין השגרירות האמריקאית ה), מגודשים חממתינים לוויזות אל המידרכה ם, על־ידי פקידי חברת־התעופה **אייר פראנס.**

4 בבוקר

צבי ואיתן, הממתינים זה הלילה השני לתורם להיכנס לשגרירות, שרועים על המידרכה וחוטפים תנומה קלה וטרופה. „כל הלילה לא יכולנו להירדם," סיפרו. „לקראת הבוקר התמוטטנו." למחרת זכו לקבל את הוויזות.

תושבי אילת, שימו לב!

אירועי נולכת הנוים 1976

ביום שבת, ה־3.7.76, משעה 11.00 בבוקר, ייערך בחוף הצפוני אירוע המוני לקהל הרחב

יפהפיות

★

תזמורת

★

בירה בנוחיר קרנבל נויום ו' עד נוצ"ש

★

אנונים

ספינת הטיול המפוארת „דולפין" תארח את המועמדות והאמנים בשייט לאורך חוף אילת.

האירוע ההמוני יסתיים בשעה טובה בכפר של רפי נלסון.

מלכת העולם 1976 חטום לאירופה וחזרה במטוסי חברת

OLYMPIC

היא נולדה בגיל 24. יפהפיה חכמה ומושכת וכולם נטרפו אחריה...

„ילדי המחר"

רוק הדסון

רודי מקדוול

ברברה קרדה

בכורה ארצית בקולנע

„תל־אביב"

תל־אביב

2 הצגות ערב:

9.30 — 7.15

בשיטת וורנר פוקס בצבעים רק למבוגרים

במדינה

(המשך מעמוד 25)

פתיחת התערוכה של יגאל, שאותו היא זוכרת כצלם השובב, שליווה אותה ב־מילחמת־ההתשה. אך בגלל מחלתה של בתה, שרה, נעדרה. תחת זאת שיגרה גולדה ליגאל מיברק חם, ובו איחלה לו הצלחה. ח"כ משה דיין אינו שוחר־אמנות אך רעייתו, רחל, לא ויתרה, ובאה ל־מחרת בבוקר עם נכדתה.

יגאל נמיר, המשופם ומקורזל־השיער, מצייר מגיל 14. הוא בוגר בית־ספר תי־כון לאמנות של ויצ"ו במגמת ציור, גרא־פיקה ופיסול. מזה עשר שנים הוא מחפש את דרכו האמנותית. הוא רשם כבר בפחם וטוש, ציין בשמן ובציבעי־מים, גילף חיות ונשים בעץ, פיסל בגבס ועיצב תכשיטי־כסף. בהיותו חייל בשירות סדיר שירת כצלם צבאי, תחילה בצנחנים ולאחר־מכן בדובר־צה"ל. כל אותה תקופה עשה רישו־מים וסקיצות של הווי צבאי.

כאשר החליט יגאל, לפני כשנה, לערוך

צייר נמיר ומעריצה*
הוא היה המום

תערוכה, מצא כי ציורי חיילים פצועים שיתתי־דם, קברים של חיילים אלמו־ניים, גוויות מרוטשות וטנקים שרופים אי־נם בדיוק מה שהישראלי המצוי רוכש היום כדי לתלות בסלון שלו. הוא גנז את כל ציורי־השמן הצבאיים שלו, וחזר ל־אהבתו הישנה: רישומי נשים בעירום פי־גוראטיבי עדין.

ריצים לשכוח את המחדל. „אף אחד לא רוצה לזכור את הלם יום־הכיפו־רים או להכניסו הביתה מחדש," אומר יגאל. „כולם רוצים לשכוח את המחדל. אבל ידעתי שכולם אוהבים נשים יפות. שנה תמימה ציירתי את היופי הנשיי ב־עירום, והתברר שצדקתי בשיקולי." ב־תערוכה כלל רק כעשרים דמויות של גברים, כולם עלובי־חיים כפי שניראו לו ב־תחנה המרכזית בתל־אביב והמבטאים, ל־דעתו, את סמל הישראלי ה„דפוק".

האטרקציה היתה סידרת הרישומים של נשים בהריון. מאלה התלהבו גינקולוגים וחברי־כנסת כאחד, קנו את כולם. אבל את העיסקה הטובה ביותר עשו המיליונר סמי (שמואל) פלאטו־שרון ואשתו אנט. פלאטו ראה את הרישומים של דויד בן־גוריון וגולדה מאיר, שהוצב על כן־כבוד ולא היו למכירה, והחליט שהם יהיו שלו. נמיר סירב למכרם, אבל פלאטו לא ויתר. רק אחרי שהבטיח לצייר כי יתרום יצירות אלה למוזיאונים, נעתר נמיר למכרם לו.

התערוכה במוזיאון רמת־גן הוציאה את יגאל נמיר מאלמוניותו. תוך שלושה מים קיבל הצעות אחדות להציג מיצירותיו ב־גלריות בתל־אביב.

---

* אנט שרון, אשתו של סמי („פלאטו") שרון, גיבור הפרשה הכלכלית בצרפת.

בשבוע שעבר עכרו חברי ועדת הפנים והשיחות הציבוריים של הכנסת חוויה מזעזעת. לפניהם הופיע סגן־ניצב (מקבילו לסגן־אלוף) יעקוב נחמיאס, מהמטה הארצי של משטרת ישראל, מפקד צוות־מודיעין מיוחד שהוקם במישטרה למיכחמה בתופעות הפרוטקשן או, בלשון המישטרה: סחיטת דמי־חסות.

היתה זו ההודאה הפומבית הראשונה של המישטרה בקיומה של תופעת הפרוטקשן בישראל, והיא לוותה במיגים קשות ובגילויים מרעישים, בדבריו של סגן־ניצב נחמיאס.

יעקוב נחמיאס, מי שהיה סגן־אלוף בי"צה"ל, בן למישפחה ותיקה מראשון־לציון, הפריז מיכחמה על כרישי העיזים־התחתון בי־ארץ, קרא תגר על המישטרה עצמה, על ש־אינה מתייחסת ברצינות מספקת לתופעה או־תה הגדיר כ„סרטן ממאיר," ואף איים בכרמז על אישי מדינה בכירים הנותנים חסות לי־ידידיהם המאפיונרים של העולם התחתון.

„העולם הזה" מביא את דבריו של נחמיאס מתוך הפרוטוקול החסוי של ישיבת הוועדה.

המפכ"ל שאול רוזוליו
4 שוטרים נגד סרטן ממאיר

עדותו הסודית של קצין־מישטרה

בכיר בוועדה של הכנסת מאשרת:

אישי־מדינה מחפים על הפרוטקשן

א ני מזפקד מטעם המטה הארצי על על נושא הפרוטקשן, ועומד בראש צמ"ם — צוות מטה מיוחד * לנושא זה.

בכל אחד מן המרחבים החשובים נקבע אדם מייוחד שתפקידו לעסוק בנושא סחיטת דמי חסות (סד"ח). נוסף לאותו אדם קיים, כאמור, הצוות המרכזי במטה־הארצי, הפועל ליד קצין־המודיעין הארצי. כל מרחב מופקד על הגיזרה שלו, ופועל בהתאם לסדר־עדיפויות שלו, על אחריותו. מטבע הדברים, שהאדם המופקד במרחב על עניין הסד"ח איננו פנוי לנושא זה בילבד, אלא הוא עסוק גם בעניינים אח־רים, הפגנות וכדומה, ואילו הצמ"ם עוסק בענייני סד"ח בילבד. מכאן שהתוצאות של הצמ"ם הן טובות.

התמונה המצטיירת בעיני אנשי ה־צמ"ם, חמורה הרבה יותר מכפי שנראה מן הדו"חות היבשים. אנחנו נפגשים עם אנשים ושומעים אותם. לא תמיד גובים עדויות, ולא תמיד מקבלים תלונות. מטבע הדברים קיים מחסום של אימה — אנשים פוחדים לדבר ולהסתבך.

לא כל מיקרה־סחיטה מובא לידיעת המישטרה. רוב הנסחטים, בתנאים הקיי־מים, מעדיפים להיסחט ולשלם, מחוסר־ברירה. הסחטנים נהנים מ„מוניטין טוב," תיים עבודה דומה בשוק־הכרמל. יעדים נוספים של סד"ח הם בארים, דיסקוטקים, מועדונים, מיסעדות, חנויות ומיפעלי־תעשייה שונים.

יש בידי פירוט מיספרי של אירועי סד"ח לחודשים ינואר־מאי 1976, כפי שנתקבל מהמרחבים. בדרך־כלל, מספר הידיעות רב ממיספר החקירות, משום ש־קשה לטפל בכל ידיעה. במחוז הצפוני היו לנו 40 ידיעות — חקירות — 20. במחוז הדרומי — 58 ידיעות, 53 חקירות. הסך־הכל הארצי — 178 ידיעות לעומת 81 חקירות.

לגבי שריפות נראה לי שבמידה מסויי־מת יש במיקרי השריפות משום אינדיק־טור למצב. 80 שריפות נימנו בחודשים ינואר־מאי 1976, בחלקן הצתות על רקע סד"ח. קיימת ריכוזיות מסויימת במקומות של השריפות. יש לכך מיספר הסברים. ראשית — מטבע הדברים, מרכזי־תעשייה כנגריות, ממוקמים כולם באיזור מסויים, והם פגיעים יותר. יחד עם זה, אני מוצא שהמיקום של חלק מההצתות מקביל לזה שאנחנו רגילים לו בנושא הסד"ח.

קשה לדעת כמה מבין 80 השריפות מסוגות כהצתות. יש הצתה של מכונית, ויש הצתה של מיפעל. יש הצתות שסיבתן אינה ברורה. איננו רוצה להטעות. אין לנו ידיעות מדוייקות.

הצתת מכונית והצתת מיפעל, שניהם חמורים כשהם נעשים על רקע של פרו־טקשן. ההבדל הוא שהמכונית חונה ליד ביתו של אדם, ואילו המיפעלים שהוצתו בדרך־כלל הם קרובים לריכוזיות. יש הבדל מבחינת המיקום, לא מבחינת ה־חומרה.

מה שנוגע לסד"ח בשוקים: בשוק ה־סיטונאי לא מצאנו תופעה של סד"ח. מצאנו תופעות אחרות, שבחלקן הן ב־חזקת טעם־לפגם או עבירות. פרוטקשן ממש בשוק הסיטונאי אין, להוציא תקו־פת האבטיחים, שנמכרים לא בשוק עצמו אלא בחניון האבטיחים, וכאן הסיפור שו־נה. איננו כולל בתופעת הסד"ח גם את המיקרה של שני הבריונים שהשתלטו על כל נושא ההובלה בשוק, אבל אינם מאפ־יינים את נושא הפרוטקשן ממש. אדם זר לא ייכנס לשוק, אבל אין כאן עניין של סחיטת־דמי־חסות ממש.

לא מעט תורמת לתופעה של פרוטקשן בשוקים הרמה של חלק מפקחי־העירייה, שיש ביניהם כאלה שעברם פלילי, ואסור שיעבדו בסוג זה של עבודה. איננו מדבר על עברם הרחוק, זכותו של אדם להש־תקם ולחזור לחברה. לא־פעם ראינו, ש־עבריינים מסויימים הם גם בעלי־דוכנים בשוק הכרמל, והם נהנים מחסות מסויי־מת של חלק מן הפקחים, אם־כי כמובן לא כולם. יש בין הפקחים אנשים טובים ונאמנים, שלא אחת מסכנים את עצמם. אחת המסקנות שלנו היא שהיתה כאן כוונה לפתור בעיות־סעד, אבל נוצרה תופעה של דחיקת בעלי־דוכנים אותנטיים מן השוק ותפיסת דוכניהם על־ידי בירי־יונים, שבשבילם הדוכן איננו מקור ה־פרנסה.

דמי־שכירות לדוכן הם היום לא פחות מ־35 אלף לירות לשנה מראש. יש עבר־יינים שיש להם גם בית־קפה, ויש להם ארבעה דוכנים בשוק־הכרמל, והם עצמם כמובן אינם עובדים בדוכן.

לפחות אחד מהם מוגדר כמיליונר ממש. ושוב, איננו מתכוון לאותם מיסכ־נים שבאמת עובדים ליד הדוכן.

לעניין זה של הסד"ח יש השפעה ב־חוגים שונים, גם מחוץ לעולם הסד"ח עצמו. דוגמה: אותו נער בן 16, שלאור מה שקרא בעתונים גיסה אף הוא את ידו בסחיטה, אם כי ברור שכאן אין מיק־רה של פרוטקשן ממש, אלא של ניסיון לסחיטה לפי הדוגמה שקרא עליה.

כל מפקד־מרחב מופקד על המרחב שלו, ולא יסבול „התערבות זרה" של המטה. אנחנו מגדירים את עצמנו כצוות שבא לסייע למרחב. רוב הפעילות שלנו מתרכזת כיום בתל־אביב, ששם רוב מיק־רי הסד"ח. אנחנו עובדים בקשר הדוק עם היחידה המרכזית, שהעמידה לרשות־נו מיספר מקורות טובים מתוך השוק.

בהיעדר יכולת להעמיד אדם מייוחד במרחב לנושא זה בילבד, אנחנו עושים עבור היחידה המרכזית את העבודה ב־שטח. נראה לי שהיום אנחנו הגורם ה־יחידי העוסק בעניין זה בשוק הכרמל. אנחנו, כלומר ארבעת האנשים. כרגע אנחנו עסוקים גם במיקרה של סחיטה באחת העיירות * וגם התפזרות זו של כוחותינו מאיסה קצת את עבודתנו.

לשאלת ההתערבות שלנו במחוזות, ו־לטענה כאילו נעשה איתנו חסד — צריך להבין את המחוזות. לא ייתכן שגורם כל־שהו יבוא מבחוץ, ויתחיל להתערב שם ללא תיאום. לא מדובר כאן בחסד. תוך כדי הלהיטות שלנו, אנחנו יכולים לעתים לגרום למחוז נזקים, משום שלמחוז יש סדר־עבודה משלו.

■ ■ ■

ח ייב להיות תיאום. איננו יכול לפעול באורח עצמאי, ללא ידיעתם והסכמתם. אחרת, נראה לי שהייתי בלתי־נסבל שם.

בשוק־הכרמל יש מישפחה בשם גל'אר, אבל היא איננה יחידה. השוק מחולק לקטעים ולגזרות. בכל חלק פועלת קבוצה אחרת, וכל קבוצה עובדת בתוך גבולות מוסכמים. איש איננו חורג מתחומו. אחת הקבוצות השכילה לתת מסך של חוקיות מסויימת לפעילותה, וזהו הקטע של רחוב הכרמל עצמו. הם פתחו מישרד־שמירה, הוציאו רישיונות, מילאו טפסים, והחתימו בעלי־דוכנים שמבקשים מהם לשמור עלי־הם — ליכאורה, הכל מתנהל חוקית. דמי־הגבייה הם בין 5 ל־20 לירות לשבוע.

הם חתמו על טפסים, ויש להם קבלות — הכל ברשותי. איננו יכול לומר אם זוהי חברה רשומה כחוק, ממבט ראשון היא נראית חוקית, אבל אני צריך עוד לבדוק, מבחינתם, הכל מכוסה בניירת. ראיתי את האנשים שגובים את הכספים בשוק, ורושמים מי שילם ומי לא שילם.

לגבי המפקח שגובה כספים — ידוע לי על פקח אחד שהוא גם בעל דוכן בשוק. אין לי הוכחות לגבי מועדוני־לילה. כל מה שנדמה לי שאני יודע, וכל מה שכולנו יודעים — הוא בעל־ערך. אבל ללא רא־יות, זוהי הוצאת־דיבה, ואיננו יכולים להסתכן. הדברים אינם פשוטים. לא די שאני יודע — החוק כובל אותי.

מה שנוגע לשוקים והקשר עם הרשות המקומית: נעניתי וזכיתי בשיתוף־פעולה הדוק ביותר עם ראש עיריית תל־אביב, שסיפק לי את כל החומר שביקשתי, את רשימות הפקחים ובעלי־הדוכנים. בשלב מסויים, המישטרה גם תעביר לו את מימצאיה־שלה. הדברים עדיין בטיפול. נכון שיש פקחים שמשתפים פעולה באו־רח ברור וגלוי עם אותם ביריונים סחט־נים בשוק. יש לנו שמות, ונעביר אותם למי שצריך.

מה שנוגע להעלמות־מס בשוק הסיטו־נאי — זה קיים, ועוד איך. לא אלאה אתכם בכל הפרטים. השוק הזה הוקם בשנות החמישים, לאוכלוסיה קטנה ב־הרבה מזו של היום, לשיטחי־חקלאות קטנים יותר. ביניתיים גדלה האוכלוסיה, וגדלו שיטחי־החקלאות, והשוק נשאר ב־ממדיו הקודמים. הדבר תרם לא במעט לתופעות השליליות. איננו חייבים לחיות עם זה, אבל מדובר באנשים שתפסו שם חזקה, ואין לאן להתרחב. אינני בא להציע שיעשו שם מה שעשו בפאריס או בלונדון, שהוציאו הכל מחוץ לעיר ובנו הכל מח־דש. אבל זה מה שתרם לבעייה.

השתרשה שיטה של מעין „שמור לי ואשמור לך" בין חלק מבין אנשי המוע־צה־לייצור־ולשיווק של ירקות לבין עצ־מם, בין חלק מאנשי המועצה לייצור ושי־ווק ובין חקלאים־מגדלים, סיטונאים־משוו־קים מורשים, ומיפעלים שונים, ובין סיטו־נאים־משווקים לבין עצמם ובינם לבין ראמפיסטים, סבלים, מובילים, צרכנים שונים, פקחי־עירייה, ואישים שונים בע־לי השפעה ועמדת כוח.

לשאלה הקונקרטית של ההובלה בשוק

(המשך בעמוד 36)

הפרוטקשן חי ונקיים!

כאנשים המסוגלים לכל. למרבה הצער, יש גם סחטנים הטוענים למוניטין של קשרים טובים עם חלונות גבוהים. מכאן שאם נסחט מסויים כבר מעלה על דעתו אפשרות של הגשת תלונה, החשש שגם ב„חלונות גבוהים" מסויימים יהיו נגדו, מרתיעו מכל מחשבה על הגשת תלונה.

לגבי ממדי הסד"ח והיקפו: ראשית, ניסיון להפחית מחומרת המצב, על סמך העובדה שאין תלונות מנסחטים, יש בו רק כדי להוליך שולל ולהטעות. ראש הצמ"ם מקבל על עצמו את האחריות ל־קביעת העובדה שממדי הסד"ח והקיפו הם מעל לידוע ולנראה על־פני השטח.

במרחבים העיקריים נקבעו אנשים לטי־פול בנושא הסד"ח — אדם לכל מרחב. עומס עבודה, משימות שוטפות ותכופות, מונעים אובייקטיבית את האפשרות לטי־פול בסד"ח בילבד. ליד קצין־מודיעין ראשי במטה הארצי הוקם צוות־מודיעין מייוחד, המורכב מארבעה אנשים, לטיפול בנושא הסד"ח. בממדיה ובתהליך גידולה והתפשטותה, תופעה זו היא „גנע סרטני," והיא מעל ומעבר ליכולתו האובייקטיבית של צוות המורכב מארבעה אנשים.

■ ■ ■

ת יפעת סד"ח קיימת ברוב ה־שוקים. הצוות סיים עבודת־איסוף בשוק הסיטונאי. לקראת סוף החודש תס־

* במשטרה נוהגים לכנות את הצוות: צוות־מודיעין־מייוחד.

* כוונתו היתה לפרשת יהודה יפת ב־דימונה, אשר התפוצצה ימים אחדים לאחר מסירת עדותו לפני הוועדה.

(המשך מעמוד 31)

מכסימום, החלטתי שאם כבר מאורגנת רשימה ואני מיספר 68, אלך הביתה ואבוא כעבור יומיים.

כשהגעתי כעבור יומיים, בשעה שבע בבוקר, היתה מהומה שלמה. תורים ארוכים של אנשים ניצבו צמודים לקיר ה־שגרירות, בתור ארוך. שומר ישראלי, העובד בשגרירות, סידר את האנשים ועבר ביניהם כמו שוטר־צבאי במיסדר בבסיס־טירונים. פרצופים אחדים ניראו לי מוכרים משילשום. פניתי אליהם, ושאלתי מה קורה. הם ענו לי: ,לכי לרשימה.' אז גם התברר לי שיש אחראי מקומי חדש על רשימת האנשים בתור להיכנס לשגרירות. שמו היה הרצל, והרשימה שבידו היתה חדשה. היו בה 217 מיספרים, ואני לא הייתי מיספר 68. לא הופעתי בה בכלל.

,איפה הרשימה הקודמת?' שאלתי אנשים שהכרתי משילשום. הם הסבירו לי שאתמול הוחלט לארגן את הרשימה מחדש. בשעה עשר בלילה, כך אמרו לי, החליטו שמי שנמצא בשטח, כלומר מול בניין השגרירות, שמו יישאר ברשימה, ומי שלא נמצא שם, שמו יימחק. ,כך נמחק השם שלך,' הסבירו לי. אחרי שעה, שנכנסתי כבר כולי לעניינים, הבנתי שאם אני רוצה להיכנס לשגרירות בימים הקרובים, אצטרך להישאר כאן.

מחפשת־ויזה ניצה
„נזרקנו כמו כלבים"

אז התחילו 48 השעות הנוראות בחיי. בסוף היום, לקראת תחילת הערב, ישבתי רצוצה על קצה המידרכה, מול בניין השגרירות. ממידרכת השגרירות זרקו אותנו למידרכה ממול, יצא אחד המנהלים של מישרד אייר־פראנס, ויצעק עלינו: ,נפולת נמושות! אל תעמדו מול המישרדים שלי!' בהתחלה לא שמנו לב לדבריו. אחר־כך הוא יצא שוב, עם עוד פקידים, והם זרקו אותנו שוב למידרכת השגרירות. ככה היה שעות אחדות. נמאס לי, והתיישבתי על קצה המידרכה. אנשים חשבו שאני זונה, ופנו אלי לא פעם. אבל זה היה יותר טוב מאשר להיזרק כמו כלבים ממידרכה אחת לשנייה. זו היתה מחאה פרטית שלי.

מידרכת מול מידרכת

ב**ערך בחצות**, היינו במקום 40 חברה, ומישהו הציע שנפתח רשימה חדשה. ברשימה הזו הייתי כבר מיספר 25. שמחתי מאד, כי לפעמים, כשעובדי השגרירות גומרים את 20 האנשים הירים מיים שלהם, הם מזמינים פגימה עוד חמישה מבקשי ויזות. ישבנו במיסדרון הצר שבין שני מישרדי־הנסיעות, מול בניין השגרירות, שרנו שירי ארץ־ישראל ו־חשבנו לאן הגענו. בחורה אחת השאילה לי שמיכה צבאית (היא היתה חיילת מ־הקריה). התכרבלתי על המידרכה, ונרדמתי. ביום המחרת לא התקבלתי בשגרירות.

היום השלישי על המידרכות היה כבר יותר יום מחאה. רציתי, על־ידי נוכחותי, להביע מחאה על מה שקורה במדינת ישראל, מול ובתוך השגרירות האמריקאית. התחלתי לשמוע מה מדברים כולם. אחת המזכירות בשגרירות, ידידה ישנה שלי, סיפרה שמסתובבות שמועות שמישרד־החוץ לחץ על השגרירות האמריקאית, באמצעות מישרד־החוץ האמריקאי, שתגביל את מספר הוויזות לישראלים המבקשים אשרות־כניסה לארצות־הברית לפרק־זמן ממושך. הידיעה הזו עוררה התמרמרות. בא לכאן גם איש הפנתרים השחורים, אבל גירשו אותו מהר. חשבו שיוכלו להעלות אותנו על הגל שלהם. אנחנו בסך־הכל רוצים ויזה.

באותו יום התקדמתי, והייתי כבר מיספר 5. אנשים קינאו בי נורא, כי השאלה הפופולרית היתה: ,איזה מיספר יש לך?' כמו בקופת־חולים. הלילה עבר כמו ביום הקודם. בחצות שוב שינו את הרשימה. כנראה תמיד יש מישהו שמעז להציע הצעות שכולם חושבים עליהן ולא אומרים, מפחד. לי לא איכפת היה, כי נמצאתי במקום ואף אחד לא היה מעז למחוק את שמי. מישהו, שהכרתי אתמול, קפץ לדיזנגוף והפסיד את תורו. כשהגיע, בערך באחת אחר־חצות, כימעט שהרג את מארגן הרשימה החדשה. בסוף הוכנס שמו, ומיספרי חזר להיות 5, כמו קודם. באותו יום היתה גם ההתנגשות המפורסמת עם השוטרים.

זה היה במיסגרת ריב־המידרכות. החלטנו להישאר על המידרכה ,בצד האמריקאי', כי הרי אנחנו לקוחות השגרירות. הזמינו משטרה, והם זרקו אותנו למידרכה הישנייה. השוטרים הלכו, ואיש ממישרד אייר פראנס גירש אותנו כמו קודם. היום בבוקר אני מקווה להתקבל.

לחץ חד־פעמי

עד כאן סיפורה של ניצה. שעות אחדות לאחר־מכן קיבלה את הוויזה, שעל השגתה עמלה חודשיים וחצי. היא עובה את בניין השגרירות האמריקאית מאושרת ומחייכת, וסימנה את ה„וי" המפורסם לקהל מאות האנשים, שהביטו בה בקינאה בולטת. „זה אומנם לא לארבעה חודשים כמו שביקשתי, אבל גם חודשיים יספיקו," אמרה.

ניצה מיהרה לביתה, „להתרחץ ולישון," כך היא מסכמת את שני הלילות הארוכים מול בניין השגרירות האמריקאית.

אחרים עוזבים את בניין השגרירות ממורמרים ונרגזים מקודם. „איזה מין יחס?" שאל, ונשאר ללא־מענה, יוסף כורש (32). „הפקידים הישראליים, שעובדים במחלקת־הוויזות, מתנהגים אלינו יותר גרוע מהשומרים. כאילו אנחנו כלבים ממש. פניתי, מייד אחרי קבלת הוויזה, אל פקיד אמריקאי שהיה במקום, והתלוננתי בפניו על היחס של הפקידים הישראליים. הוא צחק לי בפנים.

„לא רק שהפקידים הישראליים מתיחסים בברוטאליות אל מבקשי הוויזות. לא מסיקות השאלות המרגיזות, כאילו כל אחד רוצה להגר ולגור באמריקה ,שלהם'. מה שהכי מרגיז זה שהם עובדים לאט, בכוונה. זוהי ממש השפלת האדם."

בשנה שעברה, אומרים בשגרירות, עבדו במחלקת־הוויזות 17 פקידים. השנה עובדים במחלקה רק שבעה פקידים. בעת ביקורו של כתב העולם הזה בשגרירות, בשבוע שעבר, עבדו במקום, בקבלת קהל, רק שלושה פקידים. „השנה עובדים במחלקת־הוויזות שישה עובדים ישראליים מסגל השגרירות," אמר ניספח־העיתונות של ה־שגרירות האמריקאית, ג'ו וגל. „המיספר 17 איננו מדוייק. במחלקת־הוויזות עבדו, ועובדים גם השנה, שישה עובדים. במחלקת־ההגירה עובדים השנה חמישה אנשים, במקום שישה בשנה שעברה. פרט לכך מקבלות מחלקות הוויזה וההגירה עזרה ממחלקות אחרות בשגרירות, בזמני עומס כמו עכשיו. בשנה שעברה היתה עזרה כזו, וגם השנה קיימת אותה עזרה."

התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, שעסקיה ניזוקים כתוצאה מהסחבת להשגת ויזה לארצות־הברית, החליטה לפנות אל השגרירות האמריקאית ולהציע עזרה. „הצענו לשגרירות שאנחנו נעזור להם ל־התגבר על העומס, ללא תשלום מצד השגרירות. למעשה, סוכני־הנסיעות מסדרים את הדרכונים, ובכלל זה את השגת האשרה עבור לקוחותיהם. השנה יש לחץ גדול של מבקשי־אשרות, והשגרירות אינה יכולה להתמודד עם הלחץ הזה. הצענו שלשה אנשים שיעזרו לטפל בקהל. השגרירות האמריקאית סירבה לקבל את ההצעה."

(המשך בעמוד 36)

רחל גרדה

מכונית ה„מיני־מיינור" הקטנה הגיעה לצומת הרחובות סירקין ו־כצנלסון בגיבעתיים, ונעצרה לברר אם הדרך פנויה. אך האמבולנס שנסע אחריה לא נעצר. הוא עקף את המיני בסיבוב חד מצד שמאל, שבר ימינה, נכנס בכנף ה־מכונית הפרטית הקטנה וסגר אותה. בכך הגיע המירדף הקצר והדרמאתי לקיצו.

מן האמבולנס ירדה הנהגת, רחל גרדה, אשה מלאת־גוף לבושה במדי מגן־דויד־אדום. היא ניגשה אל המכונית הפרטית וניסתה לפתוח בכוח את דלתה הימנית. אך נהגת המיני־מיינור, רחל נוגה, הבטיחה עצמה ונעלה את דלת המכונית מבפנים.

באותו רגע נעצרה מאחרי האמבולנס המכונית השלישית שהשתתפה במירדף, ובתוכה הצלע השלישית במשולש הסוער, שלום גרדה, בעלה של נהגת־האמבולנס. גרדה, גבר שחרחר ונאה, הנראה כבן 30־פלוס, צעיר מגילו האמיתי, יצא במהירות ממכוניתו, לפת את אשתו הזועמת וגרר אותה חזרה לאמבולנס שלה. הוא העלה אותה על הרכב, ואז יצאה נהגת המיני־מיינור, רחל נוגה, לבדוק את הנזק שנגרם למכוניתה.

ברגע שהגיעה נהגת המכונית הפרטית לחזית האמבולנס, זינק זה ממקומו וסגע בה. האשה הבלונדית חטפה את המכה ב־ביטנה ונצנחה על הכביש. היא התעלפה במקום, ובעודה חסרת־הכרה הכניס אותה שלום גרדה לתוך מכוניתה, והעבירה ל־בית־החולים על־שם שיבא בתל־השומר.

המירדף הרומנטי התרחש בצהרי ה־12 ביוני השנה ובשבוע שעבר, בדיון שהתנהל בבית־המישפט לתעבורה בתל־אביב, הובהרו פרטיו. רק בנס לא הסתיים המירדף במוות. השאלה הטיבעית שהועלתה לאחר בירור הרקע לתקרית, היתה: האם ניסתה רחל גרדה, האשה החוקית, לדרוס את מאהבת של בעלה שלום, רחל נוגה, או שהיתה זו תאונה בלבד?

האשה (מימין) דרסה את המאהבת (משמאל) של הבעל (למטה) - והיא נאשמת בנהיגה בקלות ראש

שלום גרדה

אמבולנס נשמו חשוקה

האמבולנס הדורס

בצהרי היום רדף אמבולנס מגן־דויד אדום ברמת־גן, ברחובותיה של ג׳בעתיים, אחרי מכונית פרטית מסוג מיני־מיינור. ליד הגה האמבולנס ישבה רחל גרדה בת ה־40, אם לארבע בנות בעלת ותק של 13 שנה בנהיגה. במכונית הפרטית הנרדפת נהגה אותה שעה רחל נוגה בת ה־36, המאהבת של שלום גרדה, בעלה של נהגת האמבולנס.

נאשמת, בין השאר, בכך שפגעה ברחל נוגה וגרמה חבלות בגופה. בעצם, אין היא מואשמת אלא בנהיגת רכב בקלות־ראש.

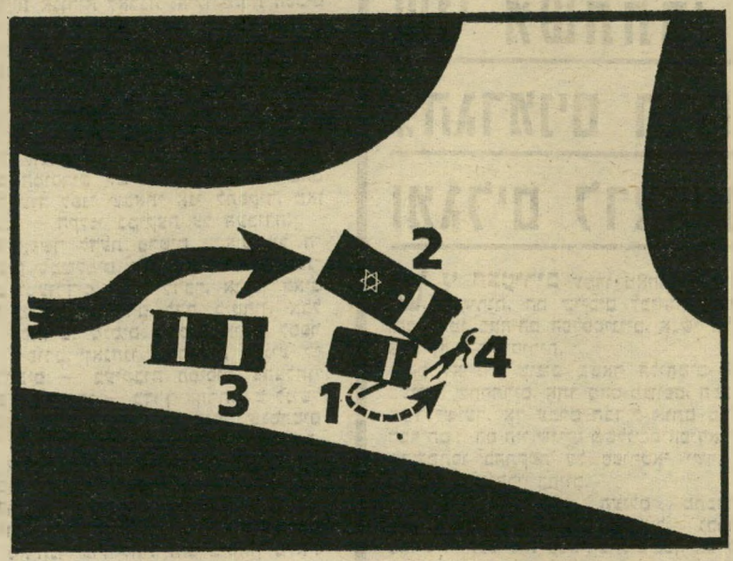
רחל נוגה (36), ספרית במיקצועה ש־אינה עובדת כיום, היא אשה דקת־גיזרה, בעלת שיער בלונדי צבוע ואותות הזמן על פניה. היא נולדה ברוסיה, עלתה ארצה, נישאה, ובעלה הראשון נפטר ב־ארצות־הברית. אחרי מותו חזרת לישראל. על נישואיה לבעלה השני מספרת רחל:

„אני נשואה לבעלי, נתן נוגה, קרוב ל־11 שנים. הוא עבר פעם בתימנע, באילת. לפני כחמש שנים החלו יחסי עם בעלי להתערער, ואנחנו נמצאים בהליכי־גירו־שין. את שלום גרדה אני מכירה כבר כשבע־עשרה שנים. בתחילה היו שתי ה־משפחות שלנו ידידות, אבל זה נגמר כשהתחילו יחסי איתו, לפני כשלוש שנים.

„בעלי יודע על יחסי עם שלום גרדה, וגם אשתו של שלום יודעת. היו לנו, לה ולי, כמה פגישות באקראי, ובפגישות אלה היא קיללה וגידפה אותי, ובמיקרים אחדים גם איימה עלי שתפגע בי. היתה תקופה שהיא הטרידה את בעלי בעבודה ואותי בבית. לפני כשנתיים שלחה אלי אלמוני שאיים עלי. בבוקר אותו יום שהאיש בא אלי, ראיתי את רחל גרדה כשהיא נוסעת במכונית פרטית. ישב איתה גבר, וראיתי שהיא הצביעה לעברי. אותו גבר, הוא ש־איים עלי שיפגע בי.

„יחסי עם שלום היו רציניים, ותיכננו עתיד משותף. אינני רוצה דבר מרחל גרדה, אלא שתניח לי לנפשי. אין לי כל תביעות נגדה, פרט לנזק שנגרם למכו־ניתי.״

אך בשבוע שעבר סיפרה רחל נוגה בבית־המישפט לתעבורה: „האמבולנס נכ־נס בי בכנף השמאלית מתוך כוונה לפגוע בי. אלה היו האיומים שלה גם לפני־כן. קיבלתי מהאמבולנס מכה בבטן, והתעלפתי. הנאשמת ראתה אותי, כך אני מתארת לעצמי, כשעמדתי לפני האמבולנס. במיש־טרה אמרתי ששמעתי התנצלות מנוע ומייד אחר־כך חבטה. לא הרגשתי שהאמבולנס נעצר. אני רק מתארת לי שהוא נעצר. אחרת לא הייתי כאן היום.״

כך זה קרה

„אני נסעתי וראיתי שהאמבולנס נוסע אחרי. עמדתי לפנות שמאלה לרחוב כצנלסון, ואז הופיעה רחל עם האמבולנס, ועקפה אותי מצד שמאל ונכנסה בי בכנף השמאלית הקדמית. רחל ירדה מהאמבולנס וניסתה לפתוח בכוח את הדלת של המכונית שלי. אז הופיע שלום, בעלה, ולקח אותה לאמבולנס. אני יצאתי מהמכונית שלי לראות מה הנזק שנגרם לי, ובדרגע שהייתי מול חזית האמבולנס, הרגשתי פיתאום דחיפה בחלק התחתון של גופי. לא נראה לי שרחל רצתה לדרוס אותי בכוונה.״ כך סיפרה רחל נוגה בעדותה שהוגשה לבית־המישפט.

למעלה: (1) המיני־מיינור; (2) האמבולנס הדורס; (3) מכוניתו של שלום גרדה; (4) רחל נוגה שיצאה ממכוניתה והלכה לבדוק את כנף מכוניתה, נדרסה. למטה: הצטלבות הרחובות סירקין־כצנלסון בג׳בעתיים, המקום שבו אירעה התקרית.

רחל נוגה

על התקרית שקדמה לתאונה, סיפ־רה רחל גרדה במישטרה: „נסעתי בג׳בעתיים, ברחוב סירקין, ונעצרתי כי ראיתי את בעלי שלום. הבחנתי במכונית המיני־מיינור של רחל נוגה, שהיא המא־הבת של בעלי. ירדתי מהאמבולנס וניגשתי אליה, והתנהל בינינו ויכוח.

„האמבולנס זינק קדימה״

„בעלי הכניס אותי לאמבולנס, ואז היא ברחה עם המכונית מהמקום. אני נסעתי עם האמבולנס אחריה. עקפתי אותה עם האמבולנס מצידה השמאלי, וסגרתי אר־תה. ירדתי מהאמבולנס, ושוב התחיל ה־ויכוח בינינו. בעלי הגיע, והפריד בינינו. הוא לקח אותי לאמבולנס, והעלה אותי עליו.

„באותו זמן, ממנוע של האמבולנס פעל, ברגע ששילבתי להילוך, רגלי החליקה מדוושת־המצמד ואז האמבולנס זינק מעט קדימה. תיכף עצרתי אותו. רחל, שעמדה מחוץ למכוניתה, לפני חזית האמבולנס, קיבלה מכה בגופה.״

גירסתה של רחל השנייה, המאהבת, לגבי התקרית, אינה שונה בהרבה מזו של נהגת־האמבולנס. סיפרה רחל נוגה: „עמדתי עם שלום (גרדה) ודיברנו, ואז הופיעה רחל (אשתו) כשהיא נוהגת באמבולנס. היא עצרה, יצאה מהאמבולנס והתחילה להקים צעקות ולכנות אותי ׳זונה׳. שלום ניסה להכניס אותה לאמבולנס ולהרגיעה, שלא תצעק באמצע הרחוב. אני נסעתי, וראיתי שהאמבולנס נוסע אחרי. כשרחל ירדה מהאמבולנס היא קיללה אותי, צעקה וגרמה להתקהלות.״

„היא איימה שתפגע בי״

ה תאונה והחתנגשות בין הנשים נחקרו על־ידי מישטרת מרחב דן, וב־ענף־התנועה של מחוז תל־אביב. עקב המימצאים, התעורר חשש שהיה מדובר בניסיון־לרצח. נגד רחל גרדה הוגש לבית־המישפט לתעבורה כתב־אישום, שבו היא

„עוד לא החלטתי עם מי״

כ אשר נתבקשה רחל גרדה לספר מה עבר עליה בשלוש השנים האחרו־נות, מאז החל בעלה שלום ביחסיו עם המאהבת שלו, פרצה בבכי מר. רחל, נהגת האמבולנס של מגן־דויד־אדום ברמת־גן, היא ילידת חיפה, ולפני 21 שנים נישאה לשלום גרדה. נולדו להם ארבע בנות, שהקטנה בהן היא בת שמונה כיום. אחת הבנות משרתת בצה״ל.

רחל מתגוררת עם בנותיה ברחוב אמנון־ותמר ברמת־גן, לבדה, אחרי שבעלה עזב את הבית לפני שמונה חודשים, ומתגורר עם רחל האחרת ברחוב רש״י ברמת־גן. לשלום גרדה, שרברב מצליח, יש עסק משגשג לאחזקת מכשירי־חימום ברחוב שינקין בגיבעתיים.

„אינני מבינה מה קרה לשלום,״ אמרה רחל גרדה. „אני הייתי נאמנה לו במשך למעלה מעשרים שנות נישואין. והוא עזב אותי, ואת הילדות, כאילו שאנחנו זרים לו. לא מעניין אותו אפילו ההורים שלו. אני לא מתכוונת להשמיץ אותו, אבל זה נורא כואב לי.

„התחלתי לעבוד כנהגת־אמבולנס לפני כשלוש שנים. לפני־כן נכנסתי למגן־דויד־אדום לחפש לי תעסוקה, בהתנדבות. אני אוהבת את המתח הזה. יש נשים שמת־פרקות מהמתח במיטה, אבל אני נאלצתי להסתפק בהתפרקות זו כנהגת־אמבולנס. אני נאלצת לפעמים לנסוע מהר, כדי להציל חייו של חולה או פצוע, אבל אני נהנית מהמתח הזה.

„לא רציתי לדרוס את המאהבת של בעלי, פשוט, הרגל התחלקה לי מהקלאץ׳, ולכן פגעתי בה. יש לי הרבה סבלנות, למרות מה שעשה לי שלום, ולא רק זה. יום אחד הוא אמר לי שיביא את תפילגש שלו לנהל את המישרד ברחוב שינקין. איזו חוצפה מציידה! לא די שהיא נכנסה למיטה של בעלי, היא עוד רוצה להיכנס למקור־הפרנסה של הילדים שלי? אמרתי לשלום, שאם היא תעז להיכנס למישרד שלו, אז אני אטפל בה. הוא לא הביא אותה למישרד. במקומה יושבת שם הבת שלי.

„אני רוצה ששלום יחזור הביתה. אני משוכנעת שהוא יחזור. אני אוהבת אותו, ואחכה לו עד שייפקחו עיניו והוא יגלה שהוא לא הגבר היחידי אצל המאהבת שלו.״

ושלום גרדה אומר: „אני עוד צריך להחליט עם איזו אשה אשאר.״

אמריקה, אמריקה

(המשך מעמוד 34)

סיפר יוסף וייס, יושב־ראש התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות בארץ.

„ההצעה היא יפה, ואנו מעריכים את התאחדות סוכני הנסיעות בישראל, אולם סירבנו לקבל אותה בגלל סידורי־ביטחון מיוחדים, הנהוגים לגבי עובדי־השגרירות, ובגלל ההכשרה המיוחדת שעוברים פקידי מחלקת־הוויזות," הסביר ניספח־העיתונות של השגרירות האמריקאית. „הלחץ הזה הוא חד־פעמי, בגלל חגיגות המאתיים שנה בארצות־הברית, ובגלל האולימפיאדה ב־מונטריאול בקנדה, המתרחשת הקיץ.

„כל מי שנוסע לאולימפיאדה במונטריאול, רוצה לבקר גם בארצות־הברית. לכן קיים הלחץ. בקשר עם הסיפורים על אנשים שישנים על המידרכות, ועל יחסם של השומרים והפקידים, אני מצטער ומתנצל בפני כל מי שנפגע. אבל צריך גם להבין אותנו. סך־הכל איננו עצלנים. ב־40 אלף ויזות ואישורי־הגירה טיפל צוות די מצומצם של עובדי מחלקות הוויזות וההגירה בשנה האחרונה. בחודש האחרון בלבד, הוצאנו 12 אלף אישורי־כניסה לארצות־הברית."

קנוניה של מישרד־החוץ?

ה תורים התארכו, הרשימות רבו, והשגרירות עצמה האטה את קצב עבודתה. מדי־בוקר (להוציא ימי שבת ו־ראשון) יוצא, בשעה שש וחצי בבוקר, אחד הפקידים התורניים בשגרירות ותולה על הקיר החיצוני של השגרירות האמרי־קאית דף־נייר ריק, שעליו יכולים רק 20 מאושרים לרשום את שמותיהם.

„למעשה," הסביר ניספח־העיתונות, „מטפלים במחלקת־הוויזות בהרבה יותר בקשות. אלה הן בקשות של אנשים, באמ־צעות סוכני־הנסיעות שלהם, לקבל אשרות־כניסה לפרק־זמן קצר." ניספח־העיתונות הכחיש מכל־וכל כי מישרד־החוץ, הישר־אלי והאמריקאי, הגיעו לידי הסכם משותף שלפיו יוגבל מיספר מקבלי־הוויזות. על טענות בדבר סיבובים ביורוקרטיים, שלא היו קיימים עד לפני חודשים אחדים, השיב וגל: „זו בעיית כוח־אדם רגילה ותולפת. „לא קיבלנו שום הוראות להגביל את מיספר הוויזות לארצות־הברית. לא מ־מישרד־החוץ האמריקאי, ולא ממישרד־החוץ הישראלי. בקשר עם בקשות־הגירה, הטיפול גם כן רגיל."

גם דובר מישרד־החוץ, בנימין אבילאה, טען כי לא היו כל מגעים בין השגרירות ומישרד־החוץ בעניין בקשת אשרות־כניסה לארצות־הברית. „אלה אינטרסים אמריק־איים. אנחנו לא מתערבים," אמר הדובר.

רצון־ברזל ועצבי־פלדה

ב ינתיים ממשיכים החיים מול ה־שגרירות האמריקאית בתל־אביב לז־רום כרגיל. מדי־יום יש התקהלויות של מאות אנשים, המבקשים להיכנס לשגרירות לצורך השגת אשרה. השומרים הישראליים של השגרירות ממשיכים בהתנהגותם ה־ברוטאלית כלפי המתמתינים המתרבים. ה־רשימות הפנימיות, שאותן מנסים לארגן הממתינים העצבניים והמורגזים, מגבי־רות את המהומה. צעקות, חילופי־מהלומות, קללות ואי־הסדר הם המחזה הרגיל בימים האחרונים על המידרכות מול בניין השג־רירות. החייל האמריקאי במדים הכחולים של חיל־הנחיתה, הניצב ליד דלפק־הקבלה בכניסה לשגרירות, מגחך לעצמו.

„למי שיש שכל," אמר אריה רוזנצויג, סטודנט־שוטר השומר מחוץ לשגרירות, „שיבטל את הטיול שלו לארצות־הברית. כך הוא יחרוץ כסף, ותימנע ממנו כל ה־השפלה הכרוכה בקבלת הוויזה הנכספת." רבים מסכימים איתו, ובאמת מבטלים את טיוליהם, או לפחות מותירים על ארצות־הברית. האמריקאים אינם מצטערים על כך יותר מדי. בסך־הכל, אין להם בעייה של מיעוט תיירים. להם יש עודף באורחים ישראליים, שבאים לטייל ונשארים שם. והם עושים, כנראה, הכל, שלפחות הכניסה ל„ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות" תהיה מלווה בייסורים. „צריך רצון־ברזל ועצבי־פלדה כדי להגיע לאמריקה הקורצת," ספק התלוצץ ספק אמר ברצינות דובי כהן (26), שהכין את עצמו לקראת ליל־השינה השלישי על המידרכה.

הפרוטקשן חי וקיים!

(המשך מעמוד 33)

— אין ספק שהדבר גובל בטרור. לא פעם קורה שלסיטונאי כלשהו חסרה מעט סחורה, והוא רוצה להביא לחנותו מחנות קרובה. הוא חייב להיעזר ב„שירות ה־הובלה" של שני האחים הבריינים, גם כשמדובר בהובלה של 20 מטרים.

יש שני אחים, חיים ויוסף נפתלי, ש־כל הובלה שלהם עולה 100 עד 250 לי־רות. דבר זה מייקר, לצרכן, כל קילוגרם סחורה ב־10 עד 20 אגורות. אבל מיקרים אלה אינם נכללים במיסגרת הפרוטקשן.

אותם סבלים שבשעתו הכרנו אותם כ־סבלים של השוק הסיטונאי — היום, אינם עוד הסבלים בפועל, אלא הם אנשים שמגיעים עם תיקים, כשאת עבודת־הסב־לות עושים אחרים.

י ימות העלמת־הכנסות והת־חמקות ממס. זה חל לא רק על ה־סיטונאים אלא גם על המגדלים. זה מת־חיל בכך שלא כל הסחורה שנשקלת מקבלת את התמורה לפי ק"ג. חלק ניתן במזומן, וחלק בצ'ק. לא מצהירים על כל הכמות. שני הצדדים גם־יחד מציגים מצב של מחזור כספי קטן יותר, אבל שוב, כל הדברים הללו אינם שייכים ישירות לסד"ח. אני אינני עוסק בהם.

קורה בהחלט שחשבונות־מכירה ממול־אים לעתים לא על שם החקלאי־המגדל, אלא על שם אחר. הוא הדין לגבי הצ'קים. קיים רישום כוזב של כמויות ואיכויות, דבר שמסייע להתחמקות מתשלום מס.

הסבלים שעובדים באמת בסבלות מקב־לים 10 אגורות לארגז, ואילו יתרת הסכום מתחלקת בין ה„בוסים". קבלני־הסבלות אינם משלמים מיסים לעירייה, ולא מס־הכנסה. יש בידי פרטים בדבר המחירים.

לגבי פרוטקשן ושיטות־ארגון: כבר הזכרתי שקיימת חלוקה בשוק, ויש שם סדר. כמה אנשים עוסקים בסד"ח — אינני יכול לומר. אני מכיר קבוצה של כ־20 איש המוכרים למישטרה, שהטיפול בהם החל עוד לפני שבאתי אני לתפקיד. מאז הגענו — הקלנו במיקצת על העבודה.

אי־אפשר לדעת פרטים מלאים על ה־אנשים שמשלמים. אנחנו הולכים אל האנ־שים ומעודדים אותם לדבר. אנחנו באים בלי מדים, מבטיחים להם ביטחון. אבל הם מפחדים. מנסים לשכנע אותם לספר את סיפורם, ואנחנו משתדלים להגיע ל־עבריינים — בעיקבות הסיפור שהצלחנו להשיג ממישהו — בדרך אחרת. יש למשל מיקרה של שני אחים גברתנים, שנסחטים על־ידי אדם מסויים בעיירה מסוימת. עד אתמול היה שיתוף־פעולה מלא איתם. אתמול הם באו ואמרו: „אולי כדאי ש־תעצרו את האיש לא בעזרתנו?" כי הם מפחדים מנקמה מאחיו של אותו סחטן. ומי מאיתנו יכול לתת להם ביטחון מלא?

קשה לאמוד את המיספר. במרחבים עושים עבודה טובה. בנתניה עוברות חול־יות של שלושה אנשים מטעם המישטרה בכל בתי־המלון, ושואלות מי הם העוב־דים והאם הם נדרשים לשלם, ומחתימים את הבעלים. יש התעוררות, ויש מודעות. אבל האנשים מפחדים לדבר. אין שום רתיעה בעולם־התחתון מאז הקמת היחידה שלנו. בשלב זה אנחנו עוסקים בעיקר באיסוף מידע, בכוונה להשתמש בו. בחלקו הוא על סף האפשרות להשתמש בחומר ולהתחיל בפעולות בשטח.

עד היום אין עוד אף מעצר אחד ש־אפשר לזקוף לזכות המדור שלנו. עד עכשיו אספנו ידיעות ופתרנו מיספר בע־יות, אבל טרם הכנסנו אף עבריין לכלא. המרחבים עצמם הכניסו לכלא לאחרונה את שלמה סעדיה משוק הכרמל, ונמצא כעת בכלא אדם נוסף שגם הוא קשור בפרוטקשן — ישראל דנוך. אלה הם שני עבריינים גדולים היושבים עכשיו בכלא.

מה שנוגע לתפיסת מקרקעין: אני רואה זאת בהחלט כחלק מעבודתי. דיווחתי על איזור סלמה שבו תפסו קרקעות, משלמים לאנשים כדי שייצאו — והם חוזרים ו־תופסים קרקעות אחרות בשטח. בנייה בלתי־חוקית איננה בתחום עבודתנו.

מה שנוגע ל„חלונות גבוהים" — בפי־רוש אינני מתכוון למישטרה, אלא לגור־מים אורחיים. עבריינים טוענים: יש לי זה־וזה, וראו מה קרה לאחד. יש התער־בויות מטעם אישים במדינה. הם נהנים ממוניטין טוב. למשל: שלושה אנשים נעצרו בלילה מסויים. הם שוחררו כהרף־עין. כשאני מדבר עם עבריין פשוט, הוא אומר לי לפעמים: „אל תתחיל אתי," והוא מצביע בכיוון מסויים. (ואינני מדבר על איום, אלא על קשרים.) על־כל־פנים, יש כמה דברים שטעונים בדיקה.

האם

למלט מפיהם את הפרטים — כשחלק ניכר מן המאורעות מודחק ומטושטש בזיכרונם, ורק קטעים אחדים — הפחות־טראגיים — זכורים היטב ובבירור.

גם חבריהם לא ערכו להם קבלת־פנים נלהבת, כאשר חזרו הביתה, כמה שבועות אחרי המעשה, בעיקבות חטיפת מטוס גר־מני. להיפך: הם נודו כפחדנים, מפני שנכנעו, ולא התאבדו כחבריהם. רק ה־שלישי בחבורה — עדנאן גאשי — נתקבל בכבוד. הוא נפצע קשה בעת מעשה, ולא היה מסוגל, מבחינה גופנית, להפעיל את הקאלאשניקוב נגד עצמו.

שני האחרים נכלאו בכלא צבאי שב פתח, שוחררו רק לאחרונה, כדי להשתתף כחיילי פתח במיל־חמת־האזרחים הלבנונית.

בראיון מיוחד בביירות טוענים שני משתתפי הפעולה במינכן:

„הגרמנים הרגו את הישראלים!"

ומגלים לראשונה פרטים סודיים

ש ני הצעירים עמדו מאחרי מיתרס בביירות. הם שייכים לכוחות פתח, והם לחמו באחיהם הפלסטיניים, אנשי אל־צעיקה הפרו־סורית.

הם לא היו שונים משאר הלוחמים — צעירים שחרחרים, אחד מהם משופם, השני מגודל־שיער. אך ערכם הבדיל אותם מכל חבריהם: הם היו שניים משלושת הפידאיון שהשתתפו בהתקפה על ספורטאי ישראל במינכן, ושנותרו בחיים.

בשעה שספורטאי העולם מתכוג־נים לאולימפיאדה במונטריאול, גברה מחדש ההתעניינות במאורעות מינכן. חברה אמריקאית הכינה למועד זה סרט מרתק בשם 21 השעות של מינכן. כדי לזכות בתמיכת השילטונות הגרמניים, נאלצו ה־אמריקאים לשנות את התסריט ארבע פע־מים. הגרמנים תבעו לשנות עובדות וקיטעי דו־שיח כדי לייפות את חלקם במאורעות.

אולם כתב השבועון הגרמני שטרן לא הסתפק בכך. הוא נסע לביירות, חיפש בסבלנות את המשתתפים ששרדו בחיים. הוא מצא אותם, אחרי מאמצים רבים, ריאיין אותם במשך שלושה ימים רצופים. תוך כדי גילה את שמותיהם האמיתיים: מוחמד ספדי וג'מאל גאשי. השלישי, עדנאן גאשי, בן־דודו של ג'מאל, לא הופיע ל־ראיון.

מפקנת הראיון: גירסת השיל־טונות הגרמניים, שנתקבלה כמי־דה רכה גם בישראל, אינה נכונה בנקודות מכריעות. היא פוברקה כדי להגן על שמם הטוב של ח־שילטונות הגרמניים עצמם, שגילו כמחדל המאורעות חוסר־אחריות וחוסר־כישרון מדהימים.

המסקנות העיקריות, הנובעות מן הסיפור של הצעירים הפלסטיניים:

● הספורטאים הישראליים נהר־גו — כרוכם — עלידידי השוטרים הגרמניים, בחילופי־האש הפרועים בשדה־התעופה חצכאי הגרמני.

● רוב הפלסטינים שהשתתפו בהתקפה התאכדו, עלידי פקודה שקיבלו מראש.

אם ציפה הכתב הגרמני למצוא לפניו צעירים ערביים יתירים, שופעי פאתוס, המתפארים במעשם ההיסטורי — הרי טעה.

הופעת השניים היתה שונה לחלוטין. הם היו מדוכאים, עצבניים, מבולבלים. לא זו בילבד שלא התפארו בפרשת מינכן, אלא אף דיברו עליה בגימה של התנצלות ובושה. היה צורך בשלושה ימים של שאלות כדי לגלות מהם עבר עבירות חוזרות־ונישנות נגד המישמעת הצבאית של האירגון. אמר מפקדם: „מאז חזרו מבית־הסוהר הגרמני, הם לא התאקלמו כאן שוב." הכתב הגרמני מציין כי ידיהם רועדות, מבטם תקוע בתיקרה, וסיניהם נפולות כפני חולים.

התיאור מאשר כי כל משתתפי ההתקפה היו אנשי אירגון פתח. אירגון בשם „ספ־טמבר השחור" לא היה ולא נברא, אלא היה רק שם־צופן לפעולות מסויימות של פתח בחוץ־לארץ.

„כולכם כבר מתים!"

ג'מאל גאשי היה בן שישה חודשים, כאשר ברחה מישפחתו מן הכפר שלה בארץ (לא נאמר איזה) במילחמת־העצמ־אות, ועברה ללבנון. שם השתכנה במחנה־הפליטים סברה, תחילה באוהלים, לאחר־מכן בצריף, עד שהאב בנה לעצמו דירה של שני חדרים. המישפחה גרה שם עד היום. רוב משתתפי ההתקפה באו, כנראה, מאותו מחנה.

בהיותו בן 21 הצטרף ג'מאל לאירגון פתח, הצטיין — לדבריו — בפעולות על הגבול הישראלי, הועבר למחנה־אימונים בדרום לבנון. בקייץ 1972 קיבל צו־תנועה למחנה אל־חמה בסוריה, כדי להתכונן ל־פעולה מיוחדת בחוץ־לארץ. שם הצטרפו אליו 14 צעירים אחרים — שמתוכם נבחרו, בתום האימונים, שמונת החגיכים המצטיי־נים לפעולת מינכן. ג'מאל ומוחמד, שהצ־טיינו אז בקורי־רוח ובשיקול־דעת, היו בין המצטיינים.

15 ימים לפני התחלת האולימפיאדה קיבל מוחמד ספדי כרטיס־טיסה למינכן, יחד עם דרכון מזוייף על שם עבדאללה סאמר. בנמל־התעופה במינכן קיבל אותו פלסטיני תושב גרמניה. במשך הימים הבאים חי בין פלסטינים דוברי־גרמנית, שהכירו את מינכן היטב. הוא נצטווה לשוטט בעיר ובכפר האולימפי כדי ללמוד את התנאים, בילה בערבים בחברת נערה גרמניה.

רק 24 שעות לפני ההתקפה נפגש ספדי עם שיבעת חבריו, ונסתבר לו כי גם הם שהו כל אותה עת במינכן, בתנאים דומים. המנהיג היה לוטפי עפיף („עיסה") (28), בן אותו מחנה־הפליטים, שעבד חמש שנים בגרמניה. סגנו היה מוחמד מצלחה (27), מהגדס, שעבד בחברת־נפט גרמנית במינכן. למחרת היום ביקרו כולם יחד בכפר

שיקרו הגרמנים?

האולימפי, צפו — ממקומות שונים באולם — בתחרויות המתאבקים הישראליים. ב־ערב סעדו יחד, ליד שולחן שהוזמן עבורם מראש, במיסעדה ליד תחנת־הרכבת. משם עברו לדירה פרטית, וגם שם עמדו שמונה צלחות על השולחן. הם נצטוו להגיע את

מר מזפקד עד הבית.

במיסדרון הקומה השנייה נתקלו הפורצים בישראלי הראשון, כנראה מאמן־המתאבקים משה ויינברג. הם הכריחו אותו להראות להם את חדר חבריו.

כאשר רצו לפתוח את הדלת, הטיל אחד

שיחזור מבויים

השחקן הישראלי מרטין גילת מגלם בסרט ה־אמריקאי 21 **השעות של מינכן** את הספורטאי משה ויינברג. בתמונה נראים התוקפים כשהם גוררים את גופתו של ויינברג החוצה. זהו פרט כוזב: במציאות השליכו התוקפים את גופתו של ויינברג מחלון החדר.

המחנקשים - כיום

וג'מאל גאשי (מימין) היו שני הפידאיון היחידים שנכנעו מרצון למישטרה הגרמנית, וכ[illegible] מכך נודו ונעצרו על־ידי חבריהם אחרי שיחרורם. רוב המתנקשים ניספו.

הקבוצה ידעה כי ממשלת ישראל לא תסכים לעולם לשחרר 200 אסירים תמורת בני־הערובה. מטרתה האמיתית של הפעולה היתה למשוך את תשומת־ליבו של העולם לעניין הפלסטיני.

לכן, הופתעו כאשר הסכימו הגרמנים — למראית־עין — לאפשר להם לטוס לארץ ערבית, יחד עם בני־הערובה. הם האמינו כי מאחרי כל עמוד מתחבא צלף, אך כאשר נכנסו למסוקים, ואלה המריאו לעבר שדה־התעופה, החלה מבצבצת בהם התיקווה שהכל ייגמר בשלום. תחושה של הקלה השתררה בלב כולם.

במשך מחצית השעה של הטיסה התחילו כולם לדבר בלי־הרף. טוען ג'מאל גאשי:

„גם הישראלים התפרקו. איכ־שהו חשבו כולם: הצלחנו. כפעם הראשונה התחלתי לחשוב ממש על בני־הערובה. ישבנו יחד במסוק בצפיפות כל־כך גדולה זנגענו זה בזה. בירדתי ערנאן דיבר עם ישראלי על עניינים אישיים, למרות רעש המנוע. נדמה לי שדיברו על אשה וילדים.

„גם הישראלים הבינו, בוודאי, שגורלנו קשור בגורלם. נזכרתי בפקודה לירות בבני־הערובה, אם נמצא את עצמנו במצב חסר־תוחלת. אמרתי לעצמי: אף אחד לא אימן אותנו להרוג אנשים כבולים, חסרי־אונים."

לעומת הקטע במסוק, שנזכר חיטב, מטושטש הקטע הבא. מה אירע בשדה־התעופה הצבאי פירסטן־פלדברוק?

שני הפלסטינים דיברו על כך בצורה מקוטעת ומעורפלת. המאורעות, שארכו למעלה משעה, נראים להם כאילו אירעו תוך כמה שניות נוראות.

ברור להם רק כי מס' 1 ומס' 3 — לוטפי עפיף ועדנאן גאשי — פסעו לעבר מטוס־הבואינג שעמד על המסלול. פיתאום נורתה היירייה הראשונה. ג'מאל גאשי: „לפתע היו יריות. עיסה (עפיף) נפל מייד. בן־דודי רץ בזיג־זאגים חזרה למסוק שלנו. ליד הגלגל הקדמי נפל וקרא לי. הוא היה פצוע. לא יכולתי להגיע אליו. יריתי בורקורים."

השניים מסכימים ביניהם על דבר אחד, המותר לחלוטין את ה־גירסה הגרמנית הרישמית: מייד עם הפתיחה ביריות קפצו כני־הערובה הישראליים, שהיו כבולים רק בידיהם, מן המסוקים, וניסו להימלט.

הגרמנים טוענים כי כל בני־הערובה נר־צחו בתוך המסוקים, על־ידי הפידאיון.

טוען מוחמד ספדי: „יריתי צרור ברג־ליהם של שני ישראלים. האחרים נפלו כאשר ירו רק הגרמנים.

„השוטרים הגרמניים ירו כמטו־רפים. הרי הם ביכלך לא יכלו לי־הבדיל בין הישראלים ובינינו!"

השניים לא ידעו מי מחבריהם נותר בחיים. הם ראו אחד מחבריהם, מתחת מסוק אחר, שהרג את עצמו ברימון־יד. קרוב לוודאי שהיה זה בן ה־18, חאלד ג'ואד. הם עצמם הפרו את הפקודה להרוג את עצמם בכדור אחרון, ונכנעו לגרמנים כעבור שעה.

ב־29 באוקטובר 1972 נחתף מטוס לופט־האנזה, ונסחט שיחרורם של השניים. עד לרגע שהגיעו לטריפולי, הם האמינו ש־מביאים אותם לישראל. אך גם בטריפולי — לדיבריהם — „לא קיבלו אותנו כמו גיבורים."

שאל הכתב הגרמני: „האם אתם מוכנים להשתתף עוד פעם במיבצע כזה?" ג'מאל גאשי: „בפעם הבאה הייתי רוצה להילחם בציונים בישראל עצמה." אך ביניתיים הם לוחמים נגד החברים הפלסטינים של איר־גון אל־צעאיקה, משרתי סוריה, ברחובות ביירות.

מסוק המוות

אחד ממסוקי מישמר־הגבול הגרמני, שבהם הובלו התוקפים ובני־הערובה מן הכפר האולימפי לשדה־התעופה. בעת הטיסה שוחחו הישראלים עם הפלסטינים על מישפחותיהם. מתחת למסוק מונחת עדיין גופה, כנראה של הפידאי בן ה־18 שהתאבד ברימון־יד או של אחד מחבריו.

מוחמד ספדי (מרים ידו בסימן „ו"), כפי שהצטלם לפני כמה ימים בבירות. הוא הצהיר מכך נודו ונעצרו על־ידי חבריהם אחרי שיחרורם. רוב המתנקשים ניספו.

דרכוניהם המזויפים על הצלחות — כל אחד על צלחת לחוד — ולשרוף אותם.

אז אמר להם המנהיג: „אתם יודעים שאתם תצשו מה שתעשו למען פלסטין. למן הרגע הזה, ראו את עצמכם כמתים — כמי שנפלו למען העניין הפלסטיני."

אחדים נשכבו על הארץ, אחרים נשארו יושבים על הכסאות. איש לא אמר עוד מילה. בשעה 3.30 בבוקר הגיעו שלוש מכוניות, שהסיעו אותם אל פירצה בגדר הכפר האולימפי. לכל אחד מהם היה תיק אולימפי, ובו תת־מיקלע זרימונים, התא־ריך: 5 בספטמבר, 1972.

בתקופת האימונים, לא למדו המש־תתפים איש את שם רעהו. הם הש־תמשו בשמות הבדויים, שהופיעו בדרכונים המזויפים. במינכן כינו זה את זה במס־פרים — ממיספר אחד עד מיספר שבעה. הם התחלקו לשלוש חוליות — הפורצים בראש, המנהיגים דוברי־הגרמנית באמצע, והמאבטחים בסוף. לחולייה האחרונה הש־תייך הצעיר שבחבורה, חאלד ג'ואד בן ה־18, שהתארס עם גרמניה וחי בברלין.

החמשך מטושטש. רק פרט אחד נאמר ע"ידי חשניים בכיטחה: בפתח הבניין עמד שוטר גרמני במדי המישמר האולימפי, שנכנע מויד, מסר את נשקו, נדחף לתוך חדר ושוחרר לאחר־מכן. לפי ה־גירסה הרישמית, לא היה כל מיש־

גם הישראלים התפרקו

במהלך המשא־ומתן המייגע לא האמינו התוקפים לדיברי הגרמנים. „הם משתמשים בתכסיסים הישראליים, ורו־צים להתיש אותנו," אמר המנהיג לאנשיו. „מה שאמרתי נשאר בתוקפו: אתם כבר נפלתם למען העניין הפלסטיני!"

הישראלים את עצמו מבפנים לעבר הדלת. ספדי ירה. יוסף רומנו נפצע, ומת מאובדן דם.

טוען ספדי: „לא רציתי להרוג. אסור היה לנו לאבד זמן, כי הישראלים כבר הוזעקו על־ידי הרעש. קלעתי לעבר החלק התחתון של הדלת." ספדי וגאשי טוענים שאינם יודעים מי ירה והרג, לאחר־מכן, את ויינברג, בשעה שזה ניסה לברוח יחד עם המתאבק גד צברי, שניצל.

התוקפים דחפו את תישעה בני־הערובה הישראליים לתוך חדר בקומה הראשונה. עדנאן גאשי, שלמד במייוחד עברית לקראת ההתקפה, נשא באוזניהם נאום־תעמולה על הציונים ששדדו את ארצם של הפלסטינים. לתימהונו, לא הבינו אחדים מן הנוכחים את דבריו. הסתבר כי לא ידעו כלל עיברית, מפני שהיו עולים חדשים מברית־המועצות ומארצות־הברית.

המשך להתנהג בדיוק כמו שהתחלת, ותזכה להערכה לה אתה מצפה. זכור שיש בעולם מקום ליותר מאדם מוצלח אחד ושהצלחתם של אחרים אינה מזיקה לך כפי שאתה חושב. במישור הרומנטי — תן לה לרוץ אחריך קצת, ואל תתן לה לרכב עליך. אם היא עדיין ממשיכה לאחר לפגישות — אל תחכה לה יותר מעשר דקות. זה יעזור ויגביר את אהבתה אליך, ואף תתחיל לכבד אותך.

* * *

הימים הקרובים יתנו לך אפשרות נדירה ל־התקדם מבחינה מיקצועית, חברתית וכספית גם יחד. ימי אמצע השבוע יזמנו לך סיכויים רבים ליזום מיפנה חיובי גם במישור המשפחתי, ואם תחמיץ את ההזדמנות, תעשה בכך עוול גדול לנפשות הקרובות מאוד לליבך. היומיים האחרונים של השבוע צופנים סיכוי להתעוררות רומנטית מלהיבה, שתוצאותיה יורגשו.

* * *

כשאתה מצליח לחיות ערמומי או רע, המחיר עלול להיות גבוה מדי. תחושות הקינאה שלך עלולות לסבך אותך יותר ויותר. אתה נוטה להתרגש מכל דבר קטן. רצוי שתלך לרופא פסיכולוג אם אינך יכול להתגבר על המשברים הגדולים. תאומה — נסי להיות מודרנית, צאי בחברה מתאימה, ואם אינך מוצאת את בן־זוגך, זו לא בושה להיעזר בשדכן. היכון לנסיעה ארוכה.

* * *

אתה עומד על סף התמוטות. הכל באשמתך. מי אמר שאתה צריך לעבוד כל־כך קשה? האם מישהו מעריך את עבודתך? האם אתה מרוויח יותר? לא ולא. לכן, מתן מעט את עצמך. הקדש יותר תשומת־לב לבני משפחתך ולאנשים הסובבים אותך. מהם יבוא לך האושר האמיתי. לך, בת סרטן, מצפה שבוע די שיגרתי בשטחים רבים. מומלץ ללבוש בגדים רועשים.

* * *

התפתחויות מהירות ונעימות למדי, העשויות לבוא עליך ברצף מהיר, מאמצע השבוע ועד סוף החודש, יעמידו אותך בפני הכרעה חשובה שאין מנוס ממנה. בהדרגה תתגבש בך ההרגשה כי אינך עוד מה שהיית לפני חצי שנה, זכי אתה עומד בפני פרשת דרכים. במידה רבה לא יהיה עליך לטרוח יותר מדי כדי לקבוע באיזה כיוון לפנות. מישהו ממקורביך כבר החליט במקומך.

* * *

היידיות החדשה שגילית תלך ותיפרח לממשו ניפלא. אף אם תרצי, לא תוכלי לקלקל אותה. אתה, בן בתולה, התכונן לנסיעה ארוכה, היא תוסיף לאישיותך. ואם תרצה, גם לכיסך. קינאה של חבר לעבודה לא תצליח לשבש את דרכך. סיכסוכיו ייכשלו והבוסים שלך יתנו דוקא לך את הג'וב עליו חלמת. חתול שחור עבר בין שניכם והיחסים ביניכם התקלקלו. שניכם מצטערים על כך, אך מתביישים להודות בכך. היה גבר והודה.

אם תפקח עין ותתבונן היטב באנשים ובאירועים הסובבים אותך, צפויים סיכויים לרומן נעים, או לקידום הקריירה והמעמד החברתי. משא־ומתן שהתחלת בו לפני זמן מה, ושנראה לך בשלביו הראשונים כהרפתקה פוריה, עשוי להתגלות השבוע כצעד נבון מאוד, מלהיב ומרתק. מה שחשוב עוד יותר — הוא ייעשה רווחים גדולים בעתיד. נסה לפתור כבר עכשיו את הבעייה המשפחתית המציקה לך.

* * *

הביקורים המשפחתיים בהם תהיה מעורב יביאו עימם טירדה, אך לטווח ארוך יש תלמו לך. נהג בסבלנות וחקשב היטב למבוגרים ממך. אל תנסי לעמוד על שלך ולהתנות לו תנאים. אם תניחי לו להמשיך לרכב עליך, תגרמי לך סבל. אל תפחדי להיות תקיפה, הוא לא יברח.

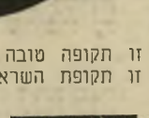
* * *

אין כל סכנה שיתעלמו ממך בעת שיחה, באשר ניחנת בכושר ביטוי אז, ובקולך יש גוון החלטי ובוטח. בפני קהל גדול אתה מבריק במיוחד, אך אתה נוטה לשכוח שלשיחה דרושים שניים, ואינך נותן לבן שיחתך אפשרות לבטא את עצמו. אתה גם נתון יותר מדי למצבי־רוח ואינך יודע להבחין בתגובותיו של בן־זוגך.

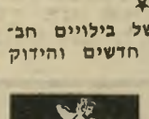

זו תקופה טובה לכישרון היצירה שלך. זו תקופת השראה אשר תגרום לך סיפוק. אתה מנסה לעשות גדולות, אך בצעדים מהירים מדי. לך צעד אחד צעד כדי להגיע למטרה הנכספת. תזכה לתשבוחות מאנשים שחיו פעם יריביך. אל תעמיד בנסיון את חבריך לעבודה. בת־גדי — המשיכי בעלילות אהבותיך.

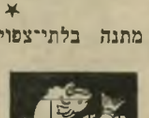
* * *

השבוע יעמוד בסימן של בילויים חברתיים, רכישת ידידים חדשים והידוק מחדש של קשרים ש־התרופפו זה מכבר. תחביב הקשור במלאכת־יד, והמשותף לך ולרבים מבני חוגך חברתי, יעניק עניין ותוכן לחייך ויוציא אותך מהשיעבוד ממנו אתה סובל כבר זמן רב. בת־דלי הרפתקאה רומנטית קצרה באופק.

* * *

מתנה בלתי־צפוייה מקרוב משפחה או מידיד קרוב. קבלי אותה והחזירי לו כגמולו. לך, טלה, מצפה שבוע מלא חוויות. פעולה אותה אתה מתכנן כבר כמה חודשים, תתבצע השבוע לשביעות רצונך. סוף השבוע מתאים לנסיעות ארוכות. זה גם יפיג המתח שהצטבר.

טלוויזיה

צל"ג

השיעמום נגאנדי

● למסיקה **דנה כגן** ולמנחה **מרק שפס**, עבור תוכניתם מיפגש עם הצלם **מיכה כרעם** (יום שישי, 25 בחודש). ברעם הידוע כצלם רגיש וכאיש־שיחה נעים ומבריק, היה קפוא ומשועמם תחת שאלותיו המסובכות והערותיו המתבלטות של שפס, ובמיסגרת חסרת חדימיון והכי־שרון שבה תחמה אותו כגן.

● צל"ג גם ל**צבי** („צבה") **גורן**, עבור כתבת־היומן שלו על הודו של **אינדירה גאנדי** (יום שישי, 25 בחודש), במיסגרת יומן השבוע. כבר מזמן לא הופיע בתחנת־שידור במדינה חופשית שיר הלל ושבח לרודנית ההודית, על אי־סור שביתות ודיכוי חופש־העיתונות, כמו כתבתו של גורן, שממנה הסתייג אפילו עורך יומן השבוע **רם עברון**, בהערתו שהיתה מלווה בהרמת־גבה, לאחר סיום שידור הקטע.

מאחרי המסך

הכוסת חפסיק

שידרים

נראה, כי עוד במושב הנוכחי של הכנסת ייוותר הכתב הפרלמנטארי של הטלוויזיה, **אילמלך רם**, מחוסר־עבודה. קואליציה מוזרה של חברי־כנסת מהליכוד, ובראשם יושב־ראש ועדת־השידורים של הכנסת **יוסף תמיר**, עם יושב־ראש־הכנסת **ישראל ישעיהו שרעבי**, הוקמה לאחרונה — כדי להעביר בוועדת־הכנסת החלטה שתאסור את הצילומים בישיבות המליאה.

לדעת תמיר־את־ישעיהו, בוחר רם דוקא אותן הדקות שבהן אולם־המליאה ריק, ומצלם דווקא חברי־כנסת בעליבותם. לתמיר יש טענות משלו, על כך שהטלוויזיה מצלמת את אנשי השמאל על חשבון הליכוד, ואילו ישעיהו טוען גם כי הטלוויזיה דואגת לצלם דווקא בעת שמתחוללות בבית סערות, וזאת על חשבון „גאומים רציניים" של שרי־הממשלה.

כתב פרלמנטארי רם
אסור להראות את האמת!

כבר עתה ברור, כי הצעתם של תמיר־ישעיהו, כאשר תועלה, תזכה בהתנגדות חריפה ביותר, דווקא מצד גורמים שמחוץ לכנסת, אם־כי גם בין חברי הכנסת יש הרואים אותה בחומרה רבה.

שלושה במקום אחד

מהצל"ש שניתן במדור זה בשבוע שעבר (העולם הזה 2025) ל**צבי גיל**, מפיק הסרט גלים בינוניים עד רוגשים, **אפשר היה להבין כאילו סרט זה היה היחיד אותו הפיק גיל בשנה האחרונה — ולא היא.**

צבי גיל מבקש לציין כי מלבד תוכנית זאת הוא הפיק, בשנה וארבעת החודשים שחלפו, גם את הסרטים: סטטוסקופ לא עושה חדשות והמיבצר האחרון. כן מבקש גיל לציין שמלבד הפקת שלושה סרטים אלה, הוא היה עסוק, ב־16 החודשים האחרונים, באירגון כנס הארי־ני, שנערך במשך שלושה ימים בירושלים, בו השתתפו נציגי תחנות רדיו מכל רחבי אירופה.

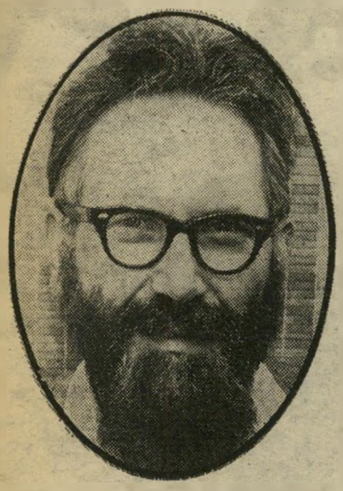
גוש־אמונים

יוצא למיתקפה

כשחזר הרב **בנימין צביאלי** משליחות שעשה בדרום־אפריקה, הוא לא תיאר לעצמו את הקשיים שיציגו על דרכו בטלוויזיה דווקא חבריו למחלקת שידורי הדת.

צביאלי הקים את המחלקה והיה מנהלה הראשון. מייד אחרי שנסע לדרום־אפריקה, קיבל את הנהלת המחלקה **אדיר זיק**, איש גוש אמונים, אשר הפך את שידורי הדת בטלוויזיה לנחלתם הבלעדית של אנשי הגוש, ואף העניק תוכנית קבועה לאחד ממנהיגי הגוש, **חנן פורת**.

כאשר חזר צביאלי לארץ, הוא קיבל את ראשות המחלקה. לדעת צביאלי, כבודו של גוש אמונים במקומו מונח, אולם למדינה יש חיידת נוספים על גוש אמונים, והוא החליט לשמור על הפרופורציות

עורך צביאלי
אסור להראות את גוש־אמונים

הנכונות בשידורי הדת. לצעד זה התנגדו עובדי המחלקה, מנאמניו של זיק, והם מנסים עתה להכשיל את צביאלי בכל דרך שהיא, ולהביא להסתלקותו מראשות המחלקה.

נסיעות ב־55 אלף לירות ליום

על־פי הערכות, תוציא השנה רשות השידור כ־20 מיליוני לירות על נסיעות במוניות ותשלום אחזקת רכב לעובדיה. לפי הערכה זו יוציאו עובדי הרשות למעלה מ־55 אלף לירות ליום, עבור הוצאות דלק ומוניות.

לרבים מעובדי הרדיו והטלוויזיה יש זכות חתימה בכמה תחנות־מוניות בערים הגדולות, ולרשות ידוע על מיקרים רבים שבהם מנצלים העובדים את המוניות לנסיעות פרטיות. כן ידוע על מיקרים, של עובדים אשר הרכב שלהם מוחזק על־ידי הרשות, והמבכרים לנסוע במוניות ועל־ידי כך לקבל את אחזקת הרכב כתוספת־שכר נטו.

לפי אותה הערכה, יהיה הסכום שאותו תשלם רשות־השידור עבור שעות נוספות אף הוא גבוה, כ־15 מיליוני לירות, שהם כ־42 אלף לירות ליום. השערורייה בנושא השעות הנוספות היא כפולה: אין כלל פיקוח על רישום שעות אלה, וכל עובד שלו מאשרים שעות נוספות, יכול לרשום אותן ככל העולה על רוחו. אך גרועה מכך העובדה כי האבטלה הסמוייה, בעיקר בטלוויזיה, גוברת והולכת מיום ליום, ובעוד שעובדים מסוימים מקבלים תשלום נכבד עבור שעות נוספות, יושבים עובדים אחרים בבית, מבלי שיצדיקו אפילו את משכורת־היסוד הגבוהה שהם מקבלים.

SUAVE סואב
השמפו המשפחתי

סואב השמפו המעולה, שפותח במעבדות הלן קרטיס בארצות הברית
וכבש לו שם באמריקה, באוסטרליה ובאירופה,
מוגש עתה גם למשפחה הישראלית.
סואב השמפו לכל המשפחה מוגש בארזית עגק במחיר חסכוני
ובמבחר מגוון, המתאים לכל שיער:
לשיער שמן – Suave Lemon, לשיער יבש Suave Lenolin ו־Suave Condioning,
לשיער רגיל Suave Condioning, Suave Egg ו־Suave Herbal
לשיער פגוע Suave Protein.
להשלמת טיפוח השיער ושמירתו מוגשים Suave Cream Rinse
ו־Suave Herbal Rinse, המסלקים שרידי מלחים
ומעשירים השיער בשמנים טבעיים וויטמינים,
לטיפוח השיער, ללא צורך בחפיפה – Suave Hairdressing Cream

HELENE CURTIS
הלן קרטיס

מפיצים: הלטים בע"מ, טל. 04·665505/03·255762

סרטים

סרט של קומוניסט עצמאי

בדיחה ציונית התהלכה באיטליה לפני הבחירות האחרונות: הנוצרים־דמוקרטים, כך סיפרו, מפחדים להפסיד בבחירות, ו־אילו הקומוניסטים מפחדים... לנצח. זאת, משום שהראשונים התרגלו, אחרי 30 שנה, לכיסאות הממשלה, ואילו מתנגדיהם מעדיפים נוחיות של מחאה בלי אחריות, על אחריות של החלטה בלי נוחיות.

הבחירות חלפו, ועכשיו כולם צריכים להיות מרוצים, כי הרי הכל נותר, עקרונית, כפי שהיה. היחידים שאינם שבעי־נחת הם אותם אנשי־מצפון במחנה השמאל, מיעוט לכל הדיעות, אבל מיעוט המסרב לשתוק. כמו, למשל, הסופר הסיציליאני ליאונרדו שיאשיה, או במאי־הקולנוע ה־נפוליטאני פרנצ'סקו רוזי. שניים אלה אחראים לסרט בעל שם יוצא־דופן, גוויות נפלאות, שהיה אחד ממוקדי־העניין בפסטי־בל־הסרטים האחרון בקאן.

רציחות של שופטים. כפי שכבר ברור, המדובר הוא בסרט פוליטי. ואין שכתב שיאשיה לפני שש שנים, בשם ה־הקשר, ובו סיפר על שורת רציחות של שופטים, בארץ דימיונית, רציחות המובי־לות את חזקר־המישטרה לחשיפת קשר מסובך ומורכב להשלטת דיקטאטורה. למ־רות ששום איש, מיפלגה או מקום באיט־ליה לא הוזכרו בפירוש ברור היה לכל, כאשר הופיע הספר, כי ממדובר במשל, והנמשל הוא המצב הפוליטי של איטליה. ומאחר שכך, הרגיז הספר את כולם. ה־ימין טען ששיאשיה טופל עליו אשמות חסרות־שחר ורואה דרקונים מאחרי כל פינה תמימה, ואילו השמאל כעס על שהוצג כמשתף־פעולה במישחק־הכוחות בשילטון, ועוצם עיניו לפני מה שלא נוח לו לראות.

בין גוויות עתיקות לגוויות טרי־יות. גוויות נפלאות (אולי התרגום המת־אים יותר, לשם הסרט, הוא גוויות מכוב־דות, כי הכוונה לכבודם של השופטים) נפתח, אומנם, בטיול בין גוויות. השופט, המייועד להיות הקורבן הראשון, בסידרת הרציחות, צועד לאורך מערת־קבורה. ה־סרט מסתיים בגוויות טריות, השוכבות תחת פיסלי־אבן קלאסיים במוזיאון. ומה שמתרחש בין הגוויות המוצגות בהתחלה בכך משום תימה. שיאשיה הוא אומנם אחד הסופרים המכובדים, היום, באיטליה, אבל הוא גם חבר־פרלמנט, שנבחר בסיצי־ליה כעצמאי בעל דיעות קומוניסטיות, אך לא כנציג המיפלגה. ואילו רוזי ידוע כאיש־שמאל ותיק, שהפך אחד היוצרים החשו־בים ביותר היום בקולנוע האירופי תודות לסרטיו, שבהם הוא חוקר באירוח מדוקדק וקפדני את רקבון החברה המערבית.

מקור סירטו החדש של רוזי הוא ספר לבין הגוויות השרועות בסוף הסרט, הוא בעצם סיפור התפוררותה של הדמוקרטיה.

בהתחלה, נדמה כאילו מדובר במותחן. שלושה שופטים נרצחים בזה אחר זה, ו־מפקח המשטרה רוגאס (לינו ונטורה), ה־חוקר בפרשה, מוצא שהשלושה היו מעור־בים בעיוות דינם של מיספר אנשים, ביני־הם רוקח מיסתורי הנעלם לאחר שיחרורו מן הכלא. הוא מנסה להביא מימצאים אלה לפני הממונים עליו, כאשר שופט נוסף,

הגוויות המכובדות ב„גוויות נפלאות"
המתים מספרים את סודות החיים

לינו ונטורה כמפקח המישטרה, מעניק ראיון
בפעם הראשונה השוטר הצודק

רק 26.00 לי"ר

Rich Skin Care Cream
קרם הזנה עשיר לפנים, לצוארך ולאיזור עיניך.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים במחיר נמוך בכ־50% מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

יופי יוסי צבר/סטודיו גל

העתב, בהגרלת כדור הזהב של מפעל הפיס

הערב בטלוויזיה (אחרי „מבט לחדשות") תוצאות ההגרלה

עין 148

פרס ראשון עשוי להצטבר ל:	1,000.000	ל"י
פרס ראשי:	500,000	ל"י
פרס כדור הזהב:	500.000	ל"י

25 שנות פעילות לקידום החינוך והבריאות

סרטו של וולט דיסני עם פיטר יוסטינוב

רק נוכח כבר נעלם...!
תסתובו שחור-הצקו
שבוע 2 גורדון ת"א

תתגלגלו מצחוק בלהים של החופש הגדול

שלא היה לו כל קשר לעיוות־הדין, מוצא מותו באותה צורה.

הרשויות מנסות לשכנע את רוגאס ש־יניח לחקירה, הוא מתעקש להמשיך בה למרות שהושעה מתפקידו, ומתוך אמונה באפקטיביות של מימסד, הוא מנסה להביא את מסקנותיו לפני ערכאות גבוהות יותר. עד שהוא נתקל, ברגע מסויים בתחושה ש־בעצם איש אינו מעוניין בחקירה שלו, ולא זו בלבד אלא שהרוצח, שהוא אולי, אותו רוקח מיסתורי, שהתכוון תחילה לנקום, הפך כלי־שרת לרציחות פוליטיות. רוגאס מספר זאת לידידו, עיתונאי קומוניסטי, וזה מפגיש אותו עם מזכיר המיפלגה, המדבר בזכות „פשרות בלתי־נמנעות שיש לעשות כשמגיעים לשלטון" לפני שהשניים, השוטר ומזכיר־המיפלגה, מחוסלים יחד, במוזיאון שבו נפגשו.

מה עדיף — האמת או המהפיכה? ובאפילוג, על רקע ציור־קיר ענק המתאר את הלוויתו של פאלמיירו טוליאטי (מי שהיה מנהיג המיפלגה הקומוניסטית באיטליה לאחר המילחמה), משיב מזכיר־המיפלגה לעיתונאי הרוצה לפרסם את כל הפרשה: „צר לי, אך אי־אפשר לפרסם, כי לא כל אמת היא מהפכנית".

מישפט אחרון זה, שלא נלקח מסיפורו של שיאשיה אלא נשאל על־ידי הסרט מאימרה של מנהיג קומוניסטי איטלקי בשם פאיאטה, שאמר פעם: „אם ניאלץ לבחור בין המהפיכה לאמת, נבחר במהפיכה." זהו סלע־מחלוקת שעליו התנפצו גלים רבים בקומוניזם האירופי, וסיכסוכים מפורסמים כמו זה שבין אלברט קאמי לז'אן־פול סארטר פרץ על רקע דומה (אז טען סארטר שלא צריך להודות בקיום מחנות־כפייה ברוסיה הסובייטית, כדי שלא לפגוע ב־אינטרסים נעלים יותר).

תאים רקובים במיפלגה. שיאשיה ורוזי מצדדים באמת. „זוהי אזהרה למפלגה הקומוניסטית, פן תאבד את העוצמה והחירות המוסרית, המעניקים לה כיום את התוקף לפעול נגד התאים הרקובים בפוליטיקה האיטלקית. ידוע לי שיש קומוניסטים הסבורים שאין צורך באזהרות מסוג זה, אבל כל מה שאני יכול לומר הוא ששהיתי צורך דחוף, לפני שש שנים, ל־הזהיר, וזאת היתה גם הרגשתו של רוזי כשעשה את הסרט. לא הרא, ולא אני, עשינו זאת מתוך הנאה עצמית."

הצבא ברחוב — הדיקטטורה מוכנה. ככל שמתקדם הסיפור, מסתעפים יותר פעולת המימסד ותהליכי השתלטותו על הפרט, באמצעות מיקרופונים שתולים על רצועות של כלבים, בוגדים ושוטרי־חרש. וככל שנחשפת המזימה שבמישטר, היא נראית כוללת יותר. הדרך היעילה ביותר להשליט דיקטטורה בארץ כלשהי, היא לשכנע את ההמונים בחיוניותה. כדי לעשות זאת, הדרך היעילה ביותר היא לעורר תרעומת בליבם נגד חוסר־היעיל של המישטר הקיים, למשל תוך פגיעה במוסד שמקובל על הכל כאחד והיחידי שאינו מוטל בספק — מערכת־השיפוט.

לכן, אם נמצא במיקרה מישהו שהחליט לחסל שופטים, צריך המימסד לאמץ את האיש אל ליבו, ולעודדו שימשיך במיפעל המבורך מעבר לנקמה האישית. ההמונים הנזעמים, שיראו בפגיעה במערכת־החוק ניסיון להצר את זכויותיהם, ייצאו לרחוב להפגין. ברגע זה, מוכרחה הממשלה להע־מיד מולם טנקים וחיילים, שישמרו על הסדר. וכאשר הצבא ברחוב, הדיקטטורה מוכנה. ושותפים בה, כפי שמציג הסרט בבירור, לא רק הממשלה והצבא, אלא גם המישטרה והחוק, בעלי־ההון והכנסייה, הקואליציה והאופוזיציה. וברקע נעים ה־אינטרסים הזרים, המיוצגים על־ידי מכונית מרצדס לבנה, בעלת לוחיות־זיהוי שווייצ־יות, הנוכחת בכל מקום אסטרטגי.

רקוויאם למהפיכה. ואשר לקבוצות הקטנטנות של מוחים למיניהם, ואפילו הכנים ביותר, גם הם שותפים שלא־מרצונם למישחק הקושרים: כל עוד הם מסתפקים בצעקות, יכול קולם להשלות את הצופה מן הצד כי באותה מדינה שולטת עדיין הדמוקרטיה. כאשר הם חורגים מן הגבול המותר, אפשר תמיד לקרוא להם טרוריס־טים ולפעול בהתאם.

כאן טמונה הדילמה שבפניה ניצבת ה־מיפלגה הקומוניסטית. האם עליה להצטרף להמונים הזועמים בדרך למהפיכה, ולהובי־לם לטבח שיעדה להם הדיקטטורה־שבדרך, או שמא עליהם להתאפק וללכת בדרכים הפרלמנטריות המקובלות, ולהילחם ברוד־נים בכלי־הנשק שלהם־עצמם? שיאשיה קרא לסיפורו רקוויאם למהפיכה, מושג ש־נראה היום, לאחר שש שנים, ברור עוד יותר אחרי נאומו של ג'ורג' מארשה, מנהיג הקומוניסטים הצרפתיים שדיבר על הצורך בשינויים ללא מהפיכה.

אני כמאי — ?א פוליטיקאי. תשו־בה חלקה לדילמה, אין למצוא בסרט. רוזי היה מאז־ומתמיד איש שהציג בעיות, ולא המציא תשובות. „אילו הייתי צריך להגדיר את סרטי, הייתי אומר שהם מתארים עי־מות בין גישות שונות, השקפות־עולם שו־נות וערכי־מוסר שונים," אמר פעם רוזי בקשר לסרט מוקדם יותר שלו (ידיים על הכרך), על השחיתות של קבלני־הבניין ב־נאפולי). אולם הגדרה זו מתאימה לסרטיו גם היום. „אומנם, הדמויות שלי הן סמלים סוציאליים בעיקרן, אבל אני מקווה שעל המסך הן מקבלות מימדים של דמויות מן ה,קומדיה דל ארטה'." במסיבת־עיתונאים ב־קאן כשהופגז בשאלות אם הוא מתכוון ישירות למנהיגי הקומוניסטים והדמו־כריס־טיאנים בארצו, ענה: „כל אחד רשאי לחשוב על סרטי מה שהוא רוצה. אילו הייי־תי פוליטיקאי, הייתי מציא תשובות ל־בעיות העומדות על הפרק באיטליה. אבל אני איני פוליטיקאי אני במאי, ולכן אני מספר סיפור ושואל שאלות."

בסרט זה, כבסרטיו האחרים, עוקב רוזי אחר הסיפור כחוקר שמנסה יחד עם הצו־פה, לחשוף את האמת שמאחרי התמונות. ותמונות אלה הן בעלות עוצמה בלתי־רגילה. לדוגמה: מעשי הרצח. אלה אינם מוצגים בצורה מפורשת. שופט מתרומם כדי לקטוף פרח־לילך, ומחליק באיטיות לארץ, ללא רוח־חיים. שופט אחר נמצא על אוטוסטראדה, בין מכוניות דוהרות כשכלב מיילל ליד גופתו, ואיש איננו נע־צר. שופט שלישי נוטל ידיו בכיור, כשמי־הסבון מקבלים לפתע גוון אדום.

הרחוב כתפאורה. כשונא־אולפנים מושבע, מצלם רוזי את כל הסרט ברחוב או בתיפאורות טיבעיות. וכבר נאמר לא פעם שהרחוב האיטלקי עולה על כל תיפ־אורה באולפן. הארכיון העירוני של פאלר־מו, המשמש בסרט כארכיון־המישטרה, ציורי ועשיר כל־כך בקישוטים, עד ש־נדמה כאילו זוהי תיפאורה מלאכותית ולא מקום אמיתי.

שחקניו הם מן המעולים הקיימים היום באיטליה, מלינו ונטורה בתפקיד הראשי ועד למאקס פון־סידוב (שופט בית־הדין ה־עליון), מאלן קוני (שופט איסטניס) ועד למארסל בוזופי (אחד החשודים), משארל ואנל הותיק (הקורבן הראשון בסרט) ועד לרנאטו סלוואטורה (שוטר המסייע לוונ־טורה בשלב מסויים של החקי־רה); הם נבחרו בשל תכונותיהם האישיות, לא פחות מאשר בשל כישרונותיהם.

השוטר החיובי הראשון. „כן, נכון, זה השוטר החיובי הראשון שאני מתאר בסרט," הגיב רוזי בחיוך על שאלת עי־תונאי. „למה בחרתי דווקא את הצרפתי, לינו ונטורה לתפקיד זה? ובכן, בחרתי בו לא רק בשל הערכתי כלפיו, אלא גם משום שהוא מסמל בעיני הקהל את דמות האיש שאינו משכיל מדי, לא חשדן מדי, אדם עשוי חסיבה אחת, הגון, מיקצועי, קל להזדהות עימו ויותר מזה: הוא די חזק, בחזותו, כדי לייצג את מבצע החוק ויש בו הבעה בלתי־מעורערת של אדם צודק." התוצאה הסופית היא סרט שמעורר מחש־בות, מטיל ספקות בכל מיני אמיתות ש־נראות כאילו מובנות־מאליהן, לא רק ב־איטליה, אלא בכל מקום בעולם, ומוביל את הצופה למחשבה שלא כל מישטר ה־קורא לעצמו דמוקרטי, הוא בהכרח כזה. ומי יודע, אם יימצא איזה מפיץ־סרטים אמיץ במייוחד, שיעז להביא את הסרט ל־ארץ, יתחיל אפילו הצופה הישראלי לחשוב בצורה יוצרת או, כמו שאומר רוזי: „מה שמעניין אותי יותר מכל, הוא בהכרח כזה.

מרטין קלי ומעריצים: מיזוג־אוויר

ייתכן מאד שכאשר חם מאד בחוץ, והשעה פנויה, ואין מה לעשות עם הילדים בבית (החופש הגדול הנה הוא בא), יכולים הארבעה לספק תעסוקה לשעתיים, מה־גם שבתי־הקולנוע בארץ בדרך־כלל ממוזגי־אוויר פחות או יותר.

קארלס והאדסון: חמוקי ההמצאה

לנצור בתוכה את כל חוכמת העולם, מן המחזות של ברנרד שאו, דרך שח־מת נוסח אליוכין ועד לשימוש במחשבי המחר. וכל התבונה הזאת עוזרת לה להבין שהמשך קיומה תלוי בחרס חיים אחרים. כדי להשלים את התמונה, פורחת המלודרמה, כאשר הפרופסור מגלה שוב עניין בחיים, תודות לחמוקי המצאתו, להזכיר לאינטליגנטים את פיגמליון וגליתיאה.

כל זה רדוד ושיטחי, והפוטוגניות של רוק האדסון וברברה קארלס היתה הולמת יומרות צנועות יותר.

יצחק גיזרי - מירי זכרוני - רפי זכרוני

עורכים

באילת

בחסות ראש העירייה מר גדי כץ

את טקס בחירת

נסיכת ים־סוף

במיסגרת אירועי בחירת

מלכת המים 1976

מטעם **העולם הזה** בחסות **בירה גולדסטאר**

הטקס יתקיים ביום השישי, 2.7.76, בשעה 9.00 בערב על שפת בריכת

מלון לרום

12 יפהפיות ★ תוכנית אמנותית מפוארת ★ בירה „גולדסטאר" חינם ★ תזמורת

★ תצוגת בגדי־ים וחוף של „גוטקס" ★ מתנה לכל אשה ונערה בקהל: איפור

עיניים של „אאוטדור גירל" ★ שעשועונים ★ הגרלות של מערכות איפור

מושלמות של „אאוטדור גירל" בשווי אלפי ל"י חינם

יחה - יצחיק - יבדר - ישעשע הבדרן מס. 1 של ישראל

אורי זוהר

נציגי ישראל לאורוויזיון — המלחין-זמר — הזמר הכושי מג'מייקה

שוקולד מנטה מסטיק ★ ג'קי אלקיים ★ טוני ריי

מכירת כרטיסים מוקדמת במלון „לרום", „בית הלחמי" ו„אלה"

* * *

הקהל יחזה במועמדות המשתמשות במיבחר מוצרי „אוליביה" של „עץ הזית" ● טיפול בשיער המועמדות על־ידי מוצרי „וולה" ● הבנות תגענה לאירועים באילת במטוסי חברת „ארקיע" המשתתפות תצגנה סנדלים תוצרת בית־החרושת „אל־גה" ● הדרכת הבנות: גב' לאה פלטשר

משרדי הפקה: „י. גיזרי — מופעים", טל. 03-227063

פיתאום נזכרו כולם: מרקו כבר לא

עורך מסיבות - אז עשו מסיבה לזיכרו

ארוחה על חשבון הז"ל

נאום גורודיש האלוף (מיל.) שמואל גונן, שהיה סמל תחת פיקודו של מרקו בחטיבת השריון של האלוף יצחק שדה, סיפר שמרקו הרס"ר, שהיה ידוע בצליעתו הקלה עקב פציעה, נהג לצעוק על החיילים בשעת מיסדר: „אני רוצה שתצעדו ישר בדיוק כמוני!" והדגים להם את הליכתו המפורסמת. משמאלו: אלוף פינחס („פינייה") להב, שהיה אף הוא מידידיו של מרקו.

צליק מצ'ובט צליק, הידוע בכינויו „ליצן הבוהמה", טען למראה הרבים שהגיעו למקום, שג'קי, בעל המסעדה, החליט שלא הולך לו עם אנשים חיים, ולכן הוא עבר לעשות חגיגות לכבוד מתים. מאחרי צליק — איש גלי־צה"ל יצחק בן־נר, שהקליט את כל מהלך המסיבה יוצאת־הדופן.

אי"בי שובת אייבי נתן הגיע לאזכרה העליזה, בעיצומה של שביתת־הרעב שלו, אשר עד כה גרמה לו לרזות ב־14 קילו. הוא לא נגע במזון, אולם דאג לאספקה שוטפת של תה סיני חם. רפי נלסון (משמאל), שהגיע במיוחד מאילת, קיבל שיחת־טלפון מייד עם הגיעו למיסעדה. מעברו השני של הקו פנה אליו אדם, שהזדהה בשם מרקו, ואמר לו: „אתה אוכל עכשיו על חשבוני, ואני גם יודע באיזה מלון אתה גר!" רפי נבהל למישמע קולו של מרקו והחוויר, אולם מייד נתגלה לו שזו הייתה מתיחה שבויימה על־ידי דני דגן ומייק סטולובצקי, שטילפנו אליו מקפה **קאפרי** הסמוך. למטה: השחקנית גליה ישי, רחל רביד ועדי קפלן, שמרקו עזר להן בראשית דרכן, באו גם הן לצחוק לזכר מרקו יחד עם עשרות שחקניות ושחקנים.

בנין מתווכח אלוף־מישנה (מיל.) עמוס בנין, שהיה מפקדו של מרקו, הגיע למסיבת־האזכרה בחברת אשתו ציפי ומדריך התיירים שלמה אושרוב (משמאל) ששאל את ג'קי את השאלה המפורסמת של מרקו: „איפה החמוצים?" ג'קי השיב שבזמנו של מרקו לא היה התפריט במיסעדה סיני, בלי חמוצים.

מרות שחלפו שנתיים וחצי מאז הלך לעולמו, כמעט שאין אירוע חברתי שבו אין מזכירים אותו.

כולם זוכרים את כלבי הדני הגדולים שלו. כולם נזכרים בפקודתו של מרקו לכל בעל־מיסעדה: „שים שולחן... אבל אל תשכח את החמוצים..." עברה חתיכה — שוב אימרת־שפר של מרקו: „החתיכה הכי גדולה במיזרח־התיכון..." ואם היא גם יפה וגם חכמה, אז: „זו יש לה ראש גדול ותחת לא־נורמלי..."

גאנדי נזכר בלהיטותו הגדולה להסיע אמנים להופעות בפני חיילים בביקעה, והאמנים נזכרים כיצד, בתור אמרגן, תמורת עמלה של 10 אחוזים, היה גם

(המשך בעמוד 44)

ארוחה על חשבון הז'ל

(המשך מעמוד 43)

מסיע האמנים, גם מפקח עליהם בשעת ההופעה, גם מאכיל אותם בסעודה דשנה וגם מחזיר אותם הביתה. כמה היה נשאר לו מזה? תידה. עד היום.

לאמנים יש סל מלא סיפורים על מרקו. אילנית זוכרת כיצד היה מצווה עליה בעת ההופעה: „אל תשירי רק לאמצע, תשירי גם לצדדים...“ וידוע הסיפור על מרקו שהחזיר אמנים בלילה הביתה, במהירות פרועה למדי. במכונית ישבו יוסי בנאי, רן אלירן ועוד שחקן־תיאטרון אחד, כישרוני אבל לא־כל־כך ידוע. כאשר עצר אותם השוטר, אמר לו מרקו: „תראה, יש לי באוטו את יוסי בנאי ואת רן אלירן, חוזרים מהופעה בצבא.“ השוטר הצדיע, אמר כל הכבוד וויתר על הרפורט. כאשר המשיכו לנסוע שאל השחקן: „למה הזכרת רק אותם ואותי לא?“ השיב לו מרקו: „ואת הרפורט — אתה היית משלם?“

מאז נפטר, שברו ידידיו את ראשיהם כיצד להנציח את זכרו. פעם ישבו יהורם גאון, בעלת־הגלריה עמליה ארבל, העיתונאי עמנואל בר־קדמא והמיסעדן ג'קי רונן, והעלו רעיון לנסח לוחית־זיכרון ממחכת שתוצמד בכל אחת מהמיסעדות ומועדוני־הלילה שמרקו רגיל היה לשבת בהם. אפילו סיכמו על הנוסח, אבל לא יצא מזה דבר.

הנכדה של הרבי מברדיצ'ב

מרקו תורג'מן נולד בתל־אביב, כבן־זקונים למישפחה חברונית ותיקה ומייוחסת. היו לו שישה אחים ואחיות, ואביו היה המוכתר המפורסם של יהודי תל־אביב—יפו בזמן מילחמת־העולם הראשונה, בתקופת שילטון התורכים. האפתעה הגדולה ביותר היתה לו, למרקו, כי אשר שמע מפי שלמה שבא, חוקר תולדות ארץ־ישראל, שבעצם אין הוא כמו שחשב תמיד, „ספרדי טהור.“ מצד אביו יש לו אילן־יוחסין אשכנזי למהדרין. סבתו היתה נכדתו של רבי יצחק הלוי מברדיצ'ב הי מכונה, בגלל טוב־ליבו, „סניגורם של עם ישראל.“ עכשיו אפשר היה להבין גם את העניין התורשתי.

הוא היה, אומרים ותיקי החבר'ה, הפלייבוי הראשון של העיר העברית הראשונה. אחר־כך בא הפרק של מילחמת־העצמאות וצה"ל. מרקו היה הרס"ר הראשון בחטיבת־השיריון של האלוף יצחק שדה. היו לו מפקדים כדויד אלעזר, חיים בר־לב, חיים לסקוב. האלוף גונן היה סמל אצלו.

הוא יצא מהצבא עם נכות שהקנתה לו רישיון למישרד־כרטיסים (לאן בפסאז' דיזנגוף) ומכונית אמריקאית גדולה. אך מרקו נחנק עד־מהרה במישרד־הכרטיסים שלו, ומסר אותו בהשכרה. תחת זאת העדיף ללוות במכוניתו אמנים זרים שהגיעו ארצה. קיים ידידות אמיצה עם מארלנה דיטריך, הארי בלאפונטה, רביעיית הגולדן־גייט וכל המי־ומי שהגיעו ארצה בשנות החמישים.

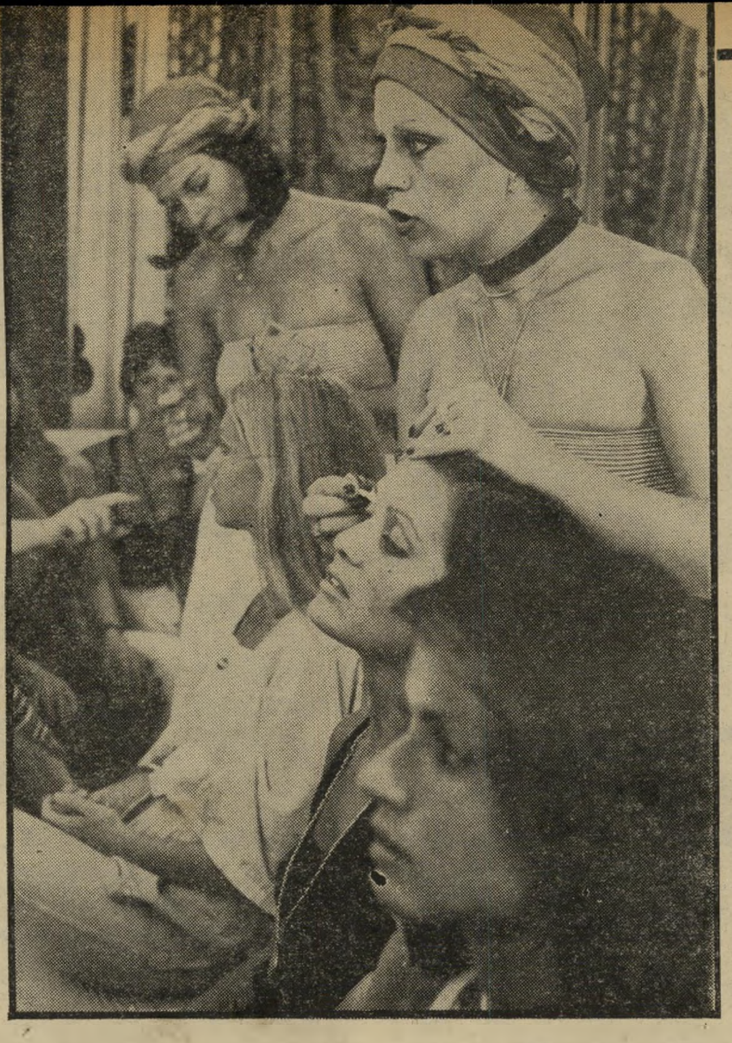
מכאן לאמרגנות לא היתה הדרך ארוכה. הוא גילה צמד צעיר בשם אילן ואילנית, הרכיב שלישיית־קצב בשם שלישיית הי שוקולדה — שמהם צמחו צביקה פיק, גבי שושן, ושוקי לוי (כיום בן־זוגה המצליח של אביבה פז בחו"ל). הוא טיפח ואהב את עדנה גורן, ייצג את שושנה דמארי ואת יפה ירקוני. כאשר חזרו, כל אחד לחוד, גאולה גיל ורן אלירן, אחרי שנים ארוכות באמריקה ובלי קשרים בארץ, פנו אל מרקו. עד־מהרה הפכו השניים אמנים מבוקשים וצעדו על־בטוח במיצעדי־הפזמונים. את אילן ואילנית הוא הצעיד עד לפרס כינור־דויד, וכאשר נערך הטכס דאג שתקשרו אליהם לחוץ־לארץ, שם שהו באותה עת. מרקו ידע כיצד לפנות לאמנים. „תלבשי,“ היה אומר לאילנית, „שמלה יפה שתוציא לגאולה גיל את העיניים...“ ואילו לגאולה גיל בהג להגיד אותו דבר — „שיוציא ליפה ירקוני את העיניים...“ אין דוקומנטים על מה שאמר ליפה ירקוני.

במילחמת יום־הכיפורים כבר היה אחרי שני התקפי־לב שאותם, אגב, דאג להסתיר — אבל המכונית שלו והאמנים שלו היו שוב בקו. ייתכן שהמאמץ הזה, הוא שהביא עליו את הקץ.

הרעיון להנציח את זכרו של מרקו לא נשכח. העילה הרשמית לסעודת־האזכרה היתה לכונן קרן למתן מילגות לעידוד אמנים צעירים, על שמו.

משב קיץ של יופי

אירוע בחירוז מלכת המים 76' מתחילים השבוע

א"ב של יופי יועצות היופי של חברת הקוסמטיקה **אאוסדור גירל**, יהודית חלוץ (עומדת מימין) ורחל לוטן, מלמדות את גאולה הדדי (מימין), אורלי חידה (במרכז) וטובה קימלמן את יסודות האיפור. כל המועמדות תקבלנה מערכת איפור מושלמת של **אאוסדור גירל** בשווי אלפי לירות. בתמונה משמאל: המועמדות בשעור הליכה ובטחון־במה אצל לאה פלטשר, שעזרה לבחור את המועמדות.

מי שרא ראה את עשרות החתיכות שהציפו את מישרד הפקת תחרות מלכת המים 1976, אחרי פירסום מודעה בהעולם הזה שקראה למועמדות, לא ראה חתיכות מימיו.

הן הגיעו: שחורות ובלונדיות, אדמוניות וערמוניות, גבוהות ונמוכות, צנומות ומלאות, תלמידות־תיכון ופקידות, סטודנטיות וחיילות. מגיל 16 עד 21. הן הציפו את

עקב אכילס בחנות הנעליים עזורי קיפלה אורלי גופר את הג'ינס שלה כדי למדוד זוג סנדלי־עקב תוצרת אל־גה.

למה כובע? שואלות טובה קימלמן וסימונה בלומנפלד, שצולמו בכובעים המלווים את תצוגות בגדי־הים והחוף של חברת גוטקס. כל המשתתפות בתחרות תקבלנה מתנות יקרות־ערך מהחברות **עץ הזית, אאוסדור גירל, וולה** וגוטקס, שהעניקו את חסותן למיבצע, ותורמות רבות להצלחת הנשפים.

המטה המיוחד שהוקם לצורך המיבצע, והביאו איתן משב־קייץ, רעננות ונעורים.

קשה היה לרפי זכרוני, מנהל מחלקת־המודעות של העולם הזה, ולאשת יחסי־הציבור מירי זכרוני, האחראים על המיבצע־העונק, לערוך בחתיכות סינון ראשוני.

אולם לא היתה ברירה. בנישפי מלכת המים אמורות היו להשתתף 15 מועמדות בלבד. אחרי שיחת־היכרות קצרה, נתבקשו המועדות להופיע לפני מירי ורפי בבגדי־ים. אחרי הכל, מלכת המים חייבת להיות לא רק יפה, כי־אם גם בעלת גוף חטוב.

הסינון הראשון הותיר 30 מועמדות. הבחירה היתה קשה. בכל אחת מן ה־30 היה משהו מייוחד. לכן נלקחו הבנות אל מבינת היופי בעלת־הניסיון, המורה לטיפוח־החן לאה פלטשר. יחד עם נציגות חברת־הקוסמטיקה אאוסדור גירל, ערכה סינון נוסף, ונותרו 20 מועמדות.

אז החל השלב המעשי של המיבצע. מבין ה־20 נבחרו שתיים, אמיצות במייוחד, שהסכימו להיות הנחשוניות שתמונתן, כולל סיפור קצר עליהן, הופיעה בהעולם הזה. הבנות היססו. אחרי הכל, אין זה קל לעבור בבת־אחת מן האלמוניות אל הפירסום.

אחרי שתמונות השתיים הראשונות התפרסמו בעיתון, ראו שאר הבנות כי השד אינו נורא כל־כך, ומכאן ואילך לא היתה בעייה בבחירת שתי המועמדות שתופענה בעיתון. מדי שבוע הוקדש יום מיוחד לטיפול אישי בשתי מועמדות. הבנות היו מגיעות בבוקר לבית־החרושת גוטקס, שם היתה המלבישה הראשית של המיפעל, אוהה, מתאימה להן בגדי־ים ומערכת־חוף. מייד לאחר־מכן היו הבנות מוסעות לחברת אאוסדור גירל וזוכות לסדנת איפור מקצועית.

ליטוש אחרון

למועמדות הסופיות בתחרות הותאם איפור אישי על־ידי יועצת היופי יהודית חלוץ, שנעזרה במאפרות של חברת אאוטדור גירל. חלק מהמשתתפות התאפרו בהנדסתנות זו לפנות הראשונה. בתמונה

טיפול מידיהן של היועצת הראשית

של החברה שוש ארזי ועוזרותיה.

השלב הבא היה מיפגש במישרדי חברת בירה גולדסטאר, שנתנה חסותה למיבצע. שם ציפה להן הצלע יהושע צפריר, שצילם אותן על רקע הבאר המיוחד העשוי עץ־ אלון. שם גם היתה מתחילה החגיגה ה־ אמיתית. הבנות, שבתחילת היום עדיין לא הכירו זו את זו, היו, בעזרת הבירה והאווירה החמימה מסביב, פורקות את המתח. כשהצטלמו שתי המועמדות, סימונה בלומנפלד וטובה קימלמן, הופסקה ישיבה שנערכה במקום והמשתתפים באו לחזות בשתי עלמות־החן.

מייד אחרי הצילומים במיפעלי הבירה היה יהושע צפריר, שהבנות כינו אותו בחיבה יוש, נוסע איתן אל אחד מאתרי־ הצילום הפזורים ברחבי תל־אביב, כמו גן־ההרפתקאות או הגן על־שם צ'ארלס קלור, לסידרת־צילומים נוספת. בכל תהליך הצילומים ליוותה את המועמדות ציונה קידר, אשת הצייר דן קידר, שדאגה לכל מחסורן.

פעם בשבוע התקיים שעור לטיפוח החן וההתנהגות על הבמה, בהדרכת לאה פלטשר. ביום אחר בשבוע קיבלו הבנות שעורי־אי־ פור, שכן חלק מהן, כמו המועמדת מיכל דובי, מעולם לא התאפרו והיה צורך ללמ־ דן את התורה מההתחלה.

כשנלקחו המועמדות למדידת נעלי אל־ גה, התעוררה בעייה: המועמדת מרינה כץ, תלמידת תיכון־חדש בתל־אביב, לא נעלה קודם־לכן נעליים גבוהות־עקב, ולא היתה מסוגלת להלך על עקבים. מרינה קיבלה קורס מזורז מבעל־המיפעל, אריה כספי. עתה, אחרי שההכנות תמו והמועמ־ דות הציגו עצמן בפני הציבור, מעל גבי העיתון, לא נותר אלא לצפות לנישפי־ הבחירה ולראות מי תזכה, ובאיזה תואר.

מסורת המלכות והזוהר

טיכסי בחירת מלכת־המים — מסו־ רת ארוכה. הטכסים מתקיימים כבר 19 שנים. בין המפורסמות של השנים שעברו היתה גם הדוגמנית ויוויאן דל־ ביאנקו, שמאוחר יותר נבחרה כמלכת־ יופי ושינתה את שמה לאביבה ישראלי. ויוויאן נישאה למיליונר אמריקאי. מלכת־ מים אחרת, שגם היא נבחרה כמלכת־יופי והתחתנה עם איש־עסקים מפורסם, היא יהודית מזור. שלא לדבר על חני פרי, גם היא מלכת־מים לשעבר וכיום דוגמנית בינלאומית, היושבת בניו־יורק. התואר של מלכת־המים הוא שפתח בפני איריס דוויי־ דסקו את הפתח אל עולם הזוהר והאופנה, שבו נחלה הצלחה.

מובן שלא כל מלכות־המים פנו לחיי זוהר ודוגמנות. רבות מהן חזרו אל ה־ אלמוניות, כטלי פרידמן היפהפיה, שרבים ניבאו לה עתיד של דוגמנית, אך היא העדיפה חיי־מישפחה שקטים.

השנה הוקדשה תשומת־לב רבה במיוחד למיבצע מלכת־המים. מירי זיכ־ רוני התפנתה מכל עיסוקיה, ונכנסה רוחב־כבולה לתוך המיבצע. יחד עם גיסה, רפי זיכרוני, החלו השניים לפני כחצי שנה במיבצע שלא היה עדיין כדוגמתו בגודל ובהיקף בארץ.

בתקציב־ענק תוכננו שישה נישפי־בחי־ רה: על שפת בריכת מלון לרוס באילת, במלון שאול המלך באשקלון, בקולנוע קרן בבאר־שבע, בחוף השקט של טבריה ובקולנוע ארמון בחיפה, כשהנשף המסכם ייערך בהיכל התרבות בתל־אביב.

בחלק מהיישובים נתנו ראשי העיר את חסותם, באחרים את עזרת העירייה, למופ־ עים. בטבריה למשל, נתן ראש־העירייה משה צחר הוראה לעובדיו, להוציא ביום קיום טכס בחירת נסיכת הכינרת, את ה־ ציוד השמור בדרך־כלל ליום־העצמאות. באילת הורה ראש־העירייה, גדי כץ, לעזור למארגני טכס בחירת נסיכת ים־סוף בכל האביזרים העומדים לרשות העירייה. חברת ארקיע נטלה על עצמה להוריד את המשתתפות לאילת. במות מיוחדות יורדו מתל־אביב לאילת ולטבריה. ספינת־השיוט דולפין של חברת יעלת הועמדה לצורך המיבצע ותשמש במה צפה לאירוע שייערך על חוף הים באילת. יאכטה ענקית נתרמה גם על־ידי עיריית טבריה ומרכז תיירות ומרפא, כדי לפתוח עליה את המופע בטבר־ יה. ליאכטה זו תובאנה המועמדות על־גבי סירות־מירוץ, ועליה הן תגענה לחוף השקט. אנשי העיריות הקדישו מחשבה לקישוט הסירות וחופי־הרחצה. חברת האוטובוסים טיולי הגליל נידבה אוטובוס ממוזג אוויר, שיוביל את המועמדות לנשפים.

הבמאי דני ליטאי התגדב לביים את המופעים, ואורי זוהר ינחה את חלקם. אמנים רבים ייטלו בהם חלק, כשעל החלק הזה של המיבצע מנצח האמרגן יצחק גיזרי.

מלבד ששת הנשפים ייערכו שלושה קרנבלים לקהל הרחב — בחופי אילת, טבריה ואשקלון — בהשתתפות אמנים ותיזמורות.

טיסה לאירופה

זוכה בתואר הנכסף מובטחת טיסה הלוך־ושוב לאירופה, כולל אירוח מלא, מתנת חברת אולימפיק. אולם גם אלה שלא תזכינה, ייצא הפסדן בשכרן: כל אחת מהבנות תקבל מערכת ביגדי־ים זהות בשווי של אלף ל"י, מתוך חברת גוטקס, מו־ צרי אוליביה של חברת עץ־ הזית, ומערכת־אי־ פור מושלמת של אאוט־ דור גירל בשווי אלפי לי־ רות. ואם לא די בזה, התבשרו המועמדות כי חברת אאוטדור גירל תערוך ביניהן תח־ רות פנימית, וזו שתדע להתאפר באופן הנכון והיפה ביותר, תזכה בטיסה ללונדון וחזרה, כולל אירוח מלא מטעם החברה.

חברת־הקוסמטיקה דאגה גם שלא לקפח את הנשים שתבואנה לחזות במופעים. כל אחת מהן תקבל במתנה מוצר קוסמטי אמיתי, לא דוגמה, לא מוצר מיניאטורי, כי־אם מוצר שניתן לרוכשו בחנויות.

ואם כל זה לא מבטיח להביא רעננות, נעורים, יופי ושימחת־חיים של קייץ, אז מה כן?

מנוחת הלוחמת

המועמ־ דת חנה סולומון אחרי יום גדוש בחזרות של איפור, מדידת ביגדי־ים, וצילומים, תופסת מנו־

היריד הבין-לאומי תל-אביב

ליריד הגדול אדם ומעונו

בגני התערוכה - יריד המזרח
22 ביוני - 10 יולי

הכל בכל ביריד הגדול

לראות לבלות וליהנות -
מאות תצוגות ואלפי מוצרים לבית ולמשפחה.

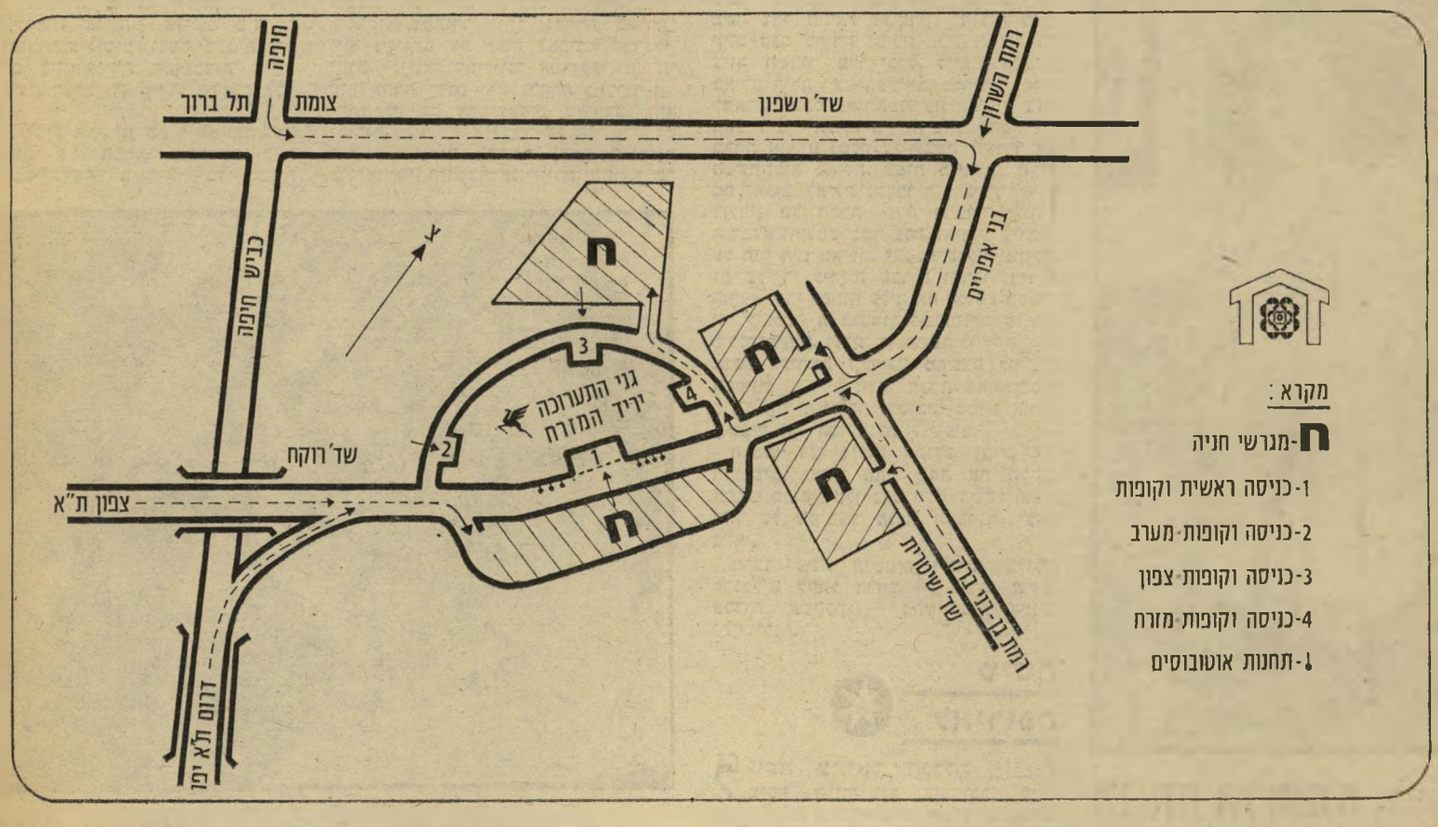
ריהוט ועיצוב פנים – שטיחים וכיסוי קיר – טקסטיל הלבשה ואופנה – אביזרי מטבח ואמבטיה – אלקטרוניקה בידורית – כלי נגינה ותקליטים – חימום וקירור – בישול ומאור – בניה מתנות וחפצי חן – צעצועים מחנאות וספורט – קוסמטיקה – עשה זאת בעצמך

ביתני לאומיים של בריטניה וגרמניה. בזאר בין-לאומי לוגה פארק.

פתוח: בכל יום (פרט ליום ו') בשעות 17.00 - 23.00
במוצ"ש - עד חצות.
דמי כניסה: ביום חול – 8 ל"י (לילדים וחיילים – 5 ל"י)
במוצ"ש - 10 ל"י (לחיילים וילדים - 8 ל"י)
מגרשי חניה: מול הכניסה הראשית, במגרשי הדרייב-אין וליד צומת מעוז אביב - בני אפרים.

סעו ליריד בתחבורה הציבורית

אוטובוסי "דן" 28, 47 מהתחנה המרכזית דרך כביש פ"ת וכביש חיפה.

יריד המזרח, חברה לתערוכות בע"מ ת. ד. 21075 תל-אביב 61210, טלפון 474131

תמרורים

נולד. נכד שני לחבר־הכנסת **אמנון לין** ולרעייתו **רות**, בן בכור לשי ולרות לין. האב הטרי חוגג את הולדת בנו יחד עם סיום לימודי־הרפואה, ובכך הוא מצטרף לאחיו הצעיר, **רן**, שגם הוא רופא ואב לבן. האם רות, שכבר סיימה את לימודיה האקדמאיים, היא מורה בסמינר אורנים.

נישואין. במילאנו **שמואל רוזנבוים**, בנו של ד"ר **טיבור רוזנבוים**, עם **מרים זיפר**, תושבת העיר. בטקס בלטו בהיעדרם מכריו הישראליים של האב, שהיה פעם ידידם של כל המי־ומי בצמרת הישראלית.

הוענק. לד"ר **אלברטו גביזון** (25) הפרס הלאומי הספרדי במדעי הרפואה, מידי המלך **חואן קארלוס**, בטכס מיוחד שנערך בארמון המלכותי במאדריד. הפרס הוענק למדען הישראלי, חוקר במחלקה לביולוגיה של התא במכון וייצמן ברחובות, עבור הישגיו המיוחדים בתחום לימודי הרפואה באוניברסיטת גרנאדה שבספרד. ד"ר גביזון, רווק, עלה ארצה לפני שנה וחצי.

נבחר. לכהן שוב כנשיא איגוד הה־שחקנים האמריקאיים, למשך שלוש השנים הבאות, השחקן הישראלי־לשעבר, **תיאודור ביקל**.

נחוג. יובל שנים ל**ישי שיבובסקי**, ראש המועצה המקומית של זיכרון־יעקוב, שהגיע לתפקיד זה אחרי שהיה במשך שנים ארוכות נהג וקצין־ביטחון־ארצי באגד.

נפטר. **פיט ריצ'ארד**, בן 10 שבועות, בנו של חבר להקת האבנים המתגלגלות, הגיטריסט **קית ריצ'ארד** וחברתו **אניטה פאלנברג**. לזוג שני בנים נוספים. האב, שידע כי בנו חולה אנוש, המשיך בסיבוב ההופעות, עד שנתבשר על מות בנו.

נפטר. ד"ר **מורים סייג** (59), כימאי נודע ונשיא הקרן הקיימת לישראל בארצות־הברית, לאחר ששימש שם קודם־לכן כנשיא המיזרחי. הוא התמוטט על במה, לפני אלפי מוזמנים, בעת שעמד למסור ספר תנ"ך לרעיית הנשיא **בטי פורד**, לכבוד חגיגות ה־200 שנה לארצות־הברית.

נפטרה. **יוכבד סריג** (62), אשתו של **אריה סריג** (סירקין), סגן המנהל הכללי במישרד־הביטחון. עבדה כמזכירה ב־

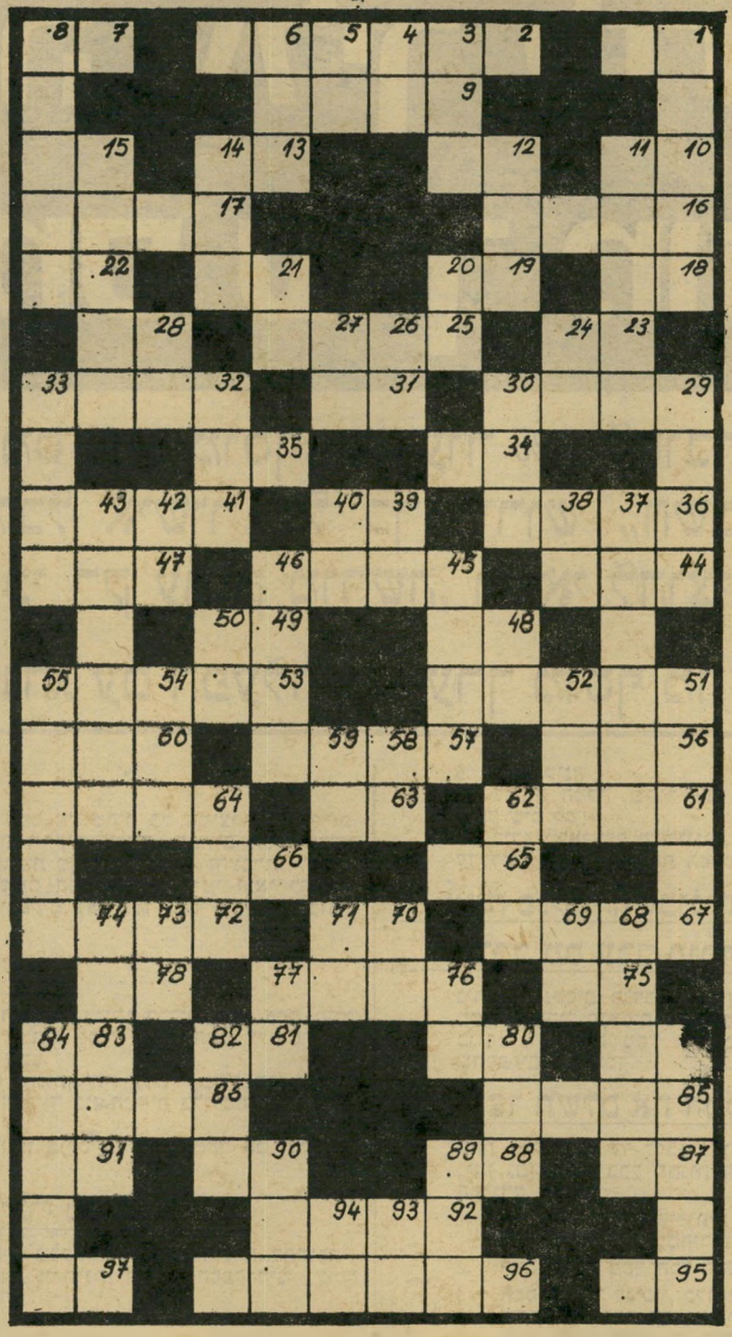

יוכבד סריג
נפטרה

כירה בחברת המשקם, היתה דמות פעילה למען שיחרור אסירים ביטחוניים בזמן המנדט הבריטי ואף פעלה בזמנו לשיחרור בעלה מהכלא. לאחר שנשפט במישפט מפורסם הידוע כ"מישפט סירקין־רייכלין", ובזכות פעולתה לשיחרורו הוא ריצה רק שליש מעונשו. השאירה אחריה בן, **גירעון**, המשרת בצה"ל בדרגת סרן.

נפטר. **ששון צמח** (80), ממנהיגי העדה הבבלית בארץ. שימש עד 1950 כציר בפרלמנט של עיראק, וכאשר התירה הממשלה העיראקית את העלייה לישראל, היה חבר־הפרלמנט היחידי שוויתר על נתינותו העיראקית כדי לעלות לישראל, אף שרכושו הוחרם. השאיר אחריו מישפחה עניפה, בתוכה בנו, ד"ר **יעקוב צמח**.

תשבץ העולם הזה 2026

מאוזן:

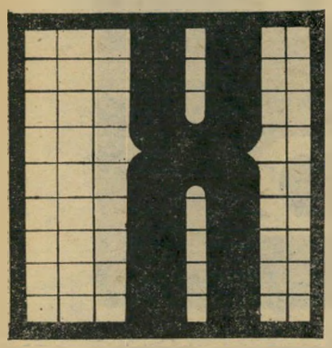
1. בירת הנגב (ר"ת); 2. פרי הצלף; 7. כלי־קיבול גדול; 9. חולה מחלת־הנפילה; 10. מכלי השחמת; 12. מעבד את הבצק; 13. מזמר; 15. כוהן־צדק (ר"ת); 16. ילטוש עיניים ניכחו; 17. בהשאלה: גבר; 18. תייש בלי "זנב"; 19. מקל־תמיכה; 21. מחלפי הפה; 22. מבלה את הלילה; 23. קידומת הולנדית; 25. כלי־קיבול לנוזלים; 28. תבואה; 29. מושבה בעמק־הירדן; 30. זז ממקומו; 32. חבורה, ציבור; 34. בן־אדם; 35. אפס כוחו; 36. למעלה מכל ספק; 39. אחד ההורים; 41. אמת; 44. נוכח; 45. עובד־אדמה; 47. חובר־קישור המשמש בבנייה; 48. נקי וטהור; 49. תבלין לקפה; 51. חי קוצני; 53. בושם מיקראי; 56. בעל־מלאכה ב־תעשיית הרהיטים; 57. אשרה; 60. מיפעל רהיטים ישראלי; 61. מפורר לסירורים זעירים; 63. נזכר לעיל (ר"ת); 64. תהיו דומים ל־; 65. מיקווה־מים ענק; 66. מבני נוח; 67. מתבודד, מתבדל; 70. מאכלם של בני־ישראל במידבר; 72. נערה, אשה צעירה; 75. שייך ל־; 76. תנועת־גלים קלילה; 78. לא קשה; 79. מחלקי הפנים; 80. חומת מים; 81. מילת־בקשה; 83. שנולד קודם זמנו; 85. צחוק קל מאוד; 86. גמושה גס־רוח; 87. היה שופט בישראל (ש"מ); 88. בלבד; 90. יחידת התסר;
91. מילת קריאה; 92. כשפים אפריקאיים; 95. גוף שלישי רבים; 96. יסוד כימי שאין בו תכונות מתכת; 97. רך בצאן.

מאונך:

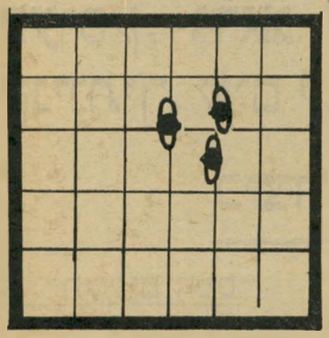
1. סבון; 3. שר־החוץ הצ'כי בתקופת מסאריק; 4. ירביץ; 5. סוף בלי התחלה; 6. הירדן הוא כזה; 8. נסיכות בדרום הודו; 11. אופי, טבע; 12. יחידה של מטוסים; 14. ריבית קצוצה; 15. ממחלות המגיפה; 20. מילת שלילה; 21. רוך, נועם; 24. מאור קטן; 26. אף; 27. הוות, קיים; 28. כתבה את "האדמה הטובה" (ש"מ); 29. משהו; 30. הבי!; 32. מעמסה; 33. חם מאד; 37. ציפור ציבעונית נאה; 38. אלוהות; 39. מילת ברירה; 40. קוסם; 42. ממלא־מקום (ר"ת); 43. שכונה ליד תל־אביב; 45. ביחד; 46. חרדה גדולה; 48. פקודה; 50. בהשאלה: מרכז; 51. חצר לאיחסון עצים; 52. הצילו, הושיעו; 54. פרח־נוי; 55. רעש; 58. מטבע יפאני; 59. זיכרונו־לברכה (ר"ת); 62. זכר בעיזים; 64. דקל; 68. גיצים; 69. נהר באפריקה; 70. בגד־שרד; 71. מילת־זירוז; 73. בהמת־משא בטיבט; 74. מין גבינה "צהובה"; 76. הבל; 77. מילת הסכמה; 79. מין אבן יקרה; 80. ארץ זרה; 82. מכלי הבנאי; 84. רכונה; 89. שר בממשלת ישראל (ש"מ); 90. פנים; 93. סופו של יום; 94. אמונה.

קשקשת 2026

הפעל את דימיונך ונסה למצוא ציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר מסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. התגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 2024

● שלושה מכסיקאים נפגשים (מבט מלמעלה).
אלה גומז, רח' תחכמוני 3, ירושלים

● „כניסות" של תולעים לווופל עלית.
שלמה רוף, רח' יצחק שדה 37, חיפה

● הפועל חדרה לבני־יהודה: „נדמה לי שראיתי את הכוח בסביבה."
בנימין הרשקוביץ, רח' גורדון 13, רחובות

● חיידקים במסננת.
שוריוי לוי (בר־אור), רח' אבן־גבירול 175, תל־אביב

השבוע בדרייב־אין
ערב תערוכה וקולנוע
למבקרי יריד אדם ומעונו סרטים מצויירים בצבעים ללא הפסק

אנו מחפשים בתים חמים עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב פלמח 30, יפו,
טל. 827621.

מע"מ
אגף המכס והבלו

עוסק נכבד - מה עליך לדעת "במס ערך מוסף"

מ־1 ביולי מופעל מס ערך מוסף, בשיעור 8%. לטובתך, הבטח רישומך כעוסק, ודאג לקבל אישור על כך. דרוש "חשבונית־מס" על כל קניותיך. שים לב כי רק עוסק מורשה, רשאי להוציא "חשבונית־מס".

כיצד תנהג עם הפעלת מס־ערך מוסף מה־1 ביולי?

א. תשלום המס

עם הטלת מס ערך מוסף, יווסף המס על מחיר כל המוצרים הנמכרים, והשירותים הניתנים, פרט לפירות וירקות טריים. תשלום המס ייעשה על־ידי דיווח ותשלום של המס שגבית מן הלקוחות — והעברתו לאוצר. בעת הדיווח התקופתי לצורך תשלום המס לאוצר, הינך זכאי להפחית מהמס שאתה משלם, את המס שספקים גבו ממך, אם בידך "חשבונית מס" על אותו המס.

ב. קביעת המחיר

קביעת המחיר ללקוחות יכולה להיעשות בשתי דרכים; אם אתה מוכר בקימעונאות, תוכל להשאיר את המחיר לפני הטלת המס, ולהוסיף על סך כל החשבון בקופה, את סכום המס.
אפשרות שניה היא: כי הפריטים בחנות, יהיו במחיר כולל מס. במקרה זה, בעת הדיווח התקופתי עליך להפריד בין המחיר בלי מס, לבין המס.
עוסק זכור!
החוק מטיל עליך חובה לציין באופן בולט במקום עיסקך אם המחירים כוללים מס, או המס יווסף בקופה.

ג. רכישות מספקים — ניכוי מס

כאמור, זכותך לנכות מהמס שגבית מלקוחותיך, בעת הדו"ח התקופתי, את המס שספקים חייבו אותך. זכות זו תינתן רק אם הספק הינו "עוסק מורשה" והוציא לך "חשבונית מס".

ד. מיהו "עוסק מורשה"?

זה שמחזור המכירות השנתי שלו עולה על 350 אלף ל"י, ובעיסקו יותר משני מועסקים (כולל הוא עצמו) יחשב כ"עוסק מורשה". בעלי מקצועות חופשיים (עורכי דין, רואי חשבון, מהנדסים וכו'), יירשמו כ"עוסק מורשה" בלי קשר למחזור המכירות והשירותים שהם נותנים, ומספר המועסקים. **רק מי שנרשם כיוזמתו**, ובידו תעודת רישום שהוצאה על־ידי מנהל המכס והבלו, יחשב כ"עוסק מורשה".
עוסק אחר שאינו ממלא את התנאים האמורים, וברצונו להיות "עוסק מורשה", יפנה לתחנת המכס והבלו הקרובה, ושם יקבל פרטים בדבר הדרך לקבל מעמד של "עוסק מורשה".

ה. מי שאינו "עוסק מורשה"?

מי שלא נרשם מיזמתו כדין, או מי שנרשם אולם אינו ממלא את התנאים לקבלת מעמד של "עוסק מורשה", הינו "עוסק זעיר". כמו־כן, הבנקים, חברות הביטוח ומוסדות ללא כוונת רווח כגון: עיריות, מוסדות של המדינה, קופת־חולים, ארגוני צדקה, סעד, בריאות וכו'. כל אלה לא יהיו עוסקים מורשים ולכן לא יהיו רשאים להוציא "חשבונית מס".

ו. מהי "חשבונית מס"?

"חשבונית מס" הינו חשבון מכירה המקובל בעסקים, הכולל פרטים נוספים:
1. כותרת המודיעה כי המדובר ב"חשבונית מס".
2. רישום כי מוציא החשבונית הינו "עוסק מורשה" ומספרו.
3. רישום נפרד של המחיר בלי מס, והמס עצמו.
4. חתימת ה"עוסק המורשה", או אדם מטעמו.
5. שם הקונה.
6. רישום המלה "מקור" על מקור החשבונית הנמסר לקונה.

עוסק שים לב!
אם בידך מלאי של חשבוניות, ואתה זכאי להוציא "חשבונית מס", תוכל עד ל־1.4.77 להוסיף את הפרטים הנדרשים בחותמת.

ז. איזה פנקסי חשבונות — עליך לנהל לצורך מס ערך מוסף?

ניהול הפנקסים הנדרש לענין מס הכנסה, ישמש גם לצורך מס ערך מוסף. בניהול פנקסים זה, יווספו כמה פרטים המיוחדים למס ערך מוסף, כגון: "חשבונית מס" ורישומי המס שנגבה על־ידך מהצרכנים והמס שהספקים גבו ממך.

ח. כיצד תשלם את המס לאוצר?

אחת לחודשיים, עד ל־15 לחודש, עליך לדווח בטופס שיומצא לך ואשר ניתן גם לקבלו בכל תחנות המכס והבלו. בטופס הדיווח יש לכלול את הפרטים הבאים:
1. סך המכירות והשירותים שנתת — כולל מכירת נכסים קבועים, ציוד ומקרקעין (במחירים שאינם כוללים מס).
2. המס הנובע מסך־הכל המכירות האמור.
3. המס המותר לניכוי, כלומר: מס ערך מוסף הנקוב ב"חשבונית המס" שברשותך, ומס ערך מוסף ששילמת על טובין שרכשת. את ההפרש שבין סכום המס על המכירות, למס המותר לניכוי, עליך להפקיד בבנק, לחשבון האוצר, ושם גם תמסור את טופס הדיווח.

ט. כיצד משלמים את המס על מכירות ושירותים שהחלו בהם לפני תחילת החוק?

1. **לגבי סחורות:**
הסחורות שנמסרו לקונה לפני תחילת המס, אין חובה לשלם עליהן מס, אפילו אם המחיר ישתלם לאחר תחילת החוק. סחורות שטרם נמסרו, חלות עליהן החובות שבחוק.
2. **לגבי שירותים:**
שירותים שטרם נסתיימו ועד תחילת החוק (כגון: ריפוי שיניים, עבודות צביעה, שטרם נסתיימו וכו'), חובת המס היא על אותו הסכום שטרם שולם עד תחילת החוק.

עוסק

אנו תקווה כי תעשה את כל הסידורים המתאימים בעיסקך, כדי שתוכל לשרת כראוי את לקוחותיך, ולשלם את המס כנדרש.

עוסק, זכור!

המס שתהיה חייב בו הינו המס שגבית מלקוחותיך. על כן, בהתאם להוראות החוק, יינקטו אמצעים חריפים כנגד אותם עוסקים שלא יגישו דו"חות ולא ישלמו את המס בזמן.
אם נתעוררו אצלך שאלות לגבי המס, אל תהסס מלפנות לאחת מלשכות הייעוץ וההדרכה למס ערך מוסף, בלשכות אלו תוכל גם לקבל חוברת הסבר וטפסים הדרושים לך.

תל־אביב

המפונים ישלמו

מפונים זועמים טוענים, כי חברת „חלמיש" מעכבת את דירותיהם המושלמות עד ליום החלת מס־ערך־מוסף

„נעלה על באריקאדות! לא ניתן לעשירים להתעשר עוד יותר על חשבוננו! נשבות ונפגין, אם יהיה צורך בכך!" הצהרות־זעם בסיגנון זה מושמעות בשבועות האחרונים במישרדי חברת־הבנייה חלמיש שבשדרות ירושלים ביפו. משמיעים אותן בני מישפחות משכונות יפואיות, שהיו אמורות להתפנות עוד בתחילת שנה. זו, על־פי החלטת עיריית תל־אביב—יפו.

מי ישלם מס־ערך־מוסף? דוברן של אותן מישפחות, אשר מיימון, המתגורר בגיבעת־עלייה ביפו, הסביר את חששות המפונים: „מדובר ביותר מחמש־מאות מישפחות, המתגוררות ביפו, אשר שילמו עד עכשיו דמי־שכירות חודשיים לחברת עמידר. לפני שנה הוחלט לפנות אותנו מיפו. לי, למשל, הוצעה דירה בבית משותף בסלמה ו'. שילמתי פיקדון. את השאר הייתי אמור לשלם במשכנתה, וחברת עמידר שילמה לחלמיש 35% מערך הדירות.

„הבטיחו לנו שניכנס לדירות בחודש מארס השנה. עכשיו כבר חודש יוני אבל

דובר מיימון
„לא נהיה פראיירים!"

חברת חלמיש עדיין לא ערכה את החוזה איתנו. אפילו לא נערכה עוד ההגרלה, שצריכה לקבוע מי יקבל איזו דירה. הדירות בסלמה ו' כבר גמורות מזמן. אבל חברת חלמיש רוצה למסור לנו את המפתחות רק אחרי שיוטל מס־ערך־מוסף, בחודש יולי.

„זה לא הוגן שאנחנו נשלם מס־ערך־מוסף על רווחים שחלמיש עשתה מהדירות. לכן קיימת התמרמרות, בין מישפחות המפונים. בשבילנו, פירוש תשלום מס־ערך־מוסף יהיה התחייבות לשלם משכנתה כל החיים. על זה נילחם בעיריית תל־אביב ובחברת חלמיש."

ההערכות היו מוטעות. מנכ"ל חברת חלמיש, פינחס פרבר, הסביר, כי המפונים נתונים בבהלה מייותרת. „נתנו הערכה שנגמור את הדירות בסלמה ו' במארס. ההערכה היתה מוטעית. אנחנו אומנם גמרנו את בניית הדירות, אבל היו בעיות עם עיריית תל־אביב, שהיתה צריכה לחבר אותן לרשת המים, החשמל והביוב. את עבודות החיבור האלה התחילו רק לפני זמן קצר.

„אשר עם הטענה שאיכלוס הדירות מתעכב, במגמה שהמפונים עצמם ישלמו את מס־ערך־מוסף, אין לה בסיס. שום מפונה לא נדרש, ולא יידרש, לשלם מס־ערך־מוסף. בקרוב תיערך ההגרלה, ייחתמו החוזים, והמפונים ייכנסו לדירות החדשות."

תשובת המנכ"ל לא הרגיעה את מישפחות המפונים. „באחד ביולי הם מתכוונים להעלות את המשכנתאות שלנו. לפני שיוטל מס־ערך־מוסף הם לא יערכו בכלל את החוזה איתנו," הם אומרים בביטחון גמור. ובינתיים גועשות הרוחות בגיבעת־עלייה, ויש כבר המדברים על „הפגנות נוסח שכונת התיקווה." „לא נהיה פראיירים של חלמיש!" הכריז אשר מיימון.

מינוטים

הקרב על הסטודנטים

הערבים

רק"ח ומצפן מנהלים מיחמה על הסטודנטים הערבים

„מי בעד פרישה מאגודת הסטודנטים — ומי נגד?" זוהי השאלה הבוערת, המטרידה כל סטודנט ערבי בקמפוס של האוניברסיטה העיברית בירושלים בשבוע האחרון.

שאלה זו התעוררה בעיקבות מחלוקת חריפה בין הסטודנטים הערביים לבין עצמם, על רקע הצעה לפרוש מאגודת־הסטודנטים, לאות־מחאה. ההצעה, שהובאה לפני יעד הסטודנטים הערביים בירושלים, הועלתה על רקע ההתנגשויות בין הסטודנטים הערביים ותומכיהם אנשי קמפוס לבין הסטודנטים היהודיים, שאירעו לפני שבועות אחדים באוניברסיטה. (אלות־גומי בדשא", העולם הזה 2021).

„מצפן ואוואנגארד מפיתים." שבועיים בלבד לאחר הבחירות לאגודת הסטודנטים בירושלים, שבהן זכתה הרשימה היהודית־ערבית, קמפוס, במיספר קולות מרשים (850) — ורק על חודם של חמישים קולות לא גברה על רשימת הליכוד, קסטל — ימים ספורים לפני סיום הלימודים והבחינות, החלה התסיסה בין הסטודנטים הערביים פורצת החוצה.

את מהלך האירועים שהביאו להצעת־ההחלטה על פרישת הסטודנטים הערביים מאגודת הסטודנטים הסביר סטודנט, המעורה בענייני ועד הסטודנטים הערביים: „הסטודנטים הערביים היו, מאז־ומתמיד, נתונים בין רק"ח, המקובלת כמתונה בין הערבים בקמפוס, לבין קבוצות שמאלניות קיצוניות, כמו אוואנגארד ומצפן־ירושלים. „אחרי התנגשות־הדמים על הדשא ב־גיבעת־רם, החלו אנשי מצפן מרימים קולם כדי למשוך את הסטודנטים הערביים לפרישת מאגודת הסטודנטים, ולהחזרת פינקסי־החבר. הם הצליחו למשוך לצידם אנשי־ועד אחדים בראשות ריאד מפלחי, ראש ועד הסטודנטים הערביים, שכינסו בשבוע שעבר ועד זה אשר החליט, באופן בלתי־חוקי, לפרוש מן האגודה. בלחץ תומכי רק"ח, ברשות סוהל דיאב, חבר הוועדה, שקראו למתינות והיו נגד נקיטת פרובוקציות, כונסה בסוף השבוע אסיפה של כל 500 הסטודנטים הערביים בירושלים. התברר, שבעצם רוב הסטודנטים הערביים הין נגד פרישה."

האם ייבחר ועד חדש? לדיברי סטודנטים ערביים, כוונתם של אנשי מצפן ואוואנגארד היא להביא לפילוג בין הערבים. „להם נוח יותר להתהדר במלבוש של יהודים־ערביים. הם התקנאו מאז־ומתמיד בקמפוס וניסו להסית אותה לקיצניות. ההזדמנות שלהם הגיעה אחרי התקרית בגיבעת־רם," מסביר סטודנט ערבי, איש רק"ח.

מן הצד השני של המלחציים לוחצים את הסטודנטים הערביים אנשי רק"ח. „למעשה," טען סטודנט ערבי, מראשי ועד הסטודנטים הערביים בירושלים, „גם רק"ח מנסים לעשות הון פוליטי מהסטודנטים הערביים. מה שלא השכיל ועד הסטודנטים הערביים לעשות הוא לשמור על האיזון הדק שהיה קיים בו, בזכות המיסגרת של קמפוס, בין רק"ח והשמאלנים הקיצוניים."

מיחמות הצדדים. אחרי אסיפת הסטודנטים הערביים, שבה הוחלט שלא לפרוש מאגודת־הסטודנטים, הוגשה על־ידי חברי הוועד, התומכים בפרישה, הצעת אי־אמון בוועד הנוכחי. בימים הקרובים, עוד לפני תום שנת הלימודים, תתכנס מחדש אסיפת הסטודנטים הערביים. והיא ש־תכריע.

האפשרויות הקיימות: פרישת חלק מהסטודנטים הערביים תומכי מצפן מאגודת הסטודנטים והקמת ועד־סטודנטים ערבי חדש, שיהיה בראשות תומכי רק"ח, או

(המשך בעמוד 54)

רק 24.00 לי"ר

Moisturizer
קרם לחות
מעולה לכל גיל.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים במחיר נמוך בכ־50% מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

צילום: יאסי צבאר/סטודיו גל

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763: 04-665505

חופשה משגעת בסלע האדום

חברת קל מציעה לכם את כל תענוגות מועדון הסלע האדום באילת, בהנחות גדולות, במשך החודשים יוני ויולי. אוכל מפתה, גבינות ויין חופשי בכל ארוחה, בידור, צחוק, הצגות ותצוגות, ספורט, שייט, סקי, דייג וצלילה.
החגיגה בעיצומה — בואו והצטרפו!

פרטים והזמנת מקומות:

"קל" - שרותי נופש

תל־אביב, רחוב גורדון 28, טלפון 222042 (24 שעות ביממה)
רמת־גן, רחוב ביאליק 56, טלפון 731773
ירושלים, רחוב המלך ג'ורג' 23, טלפון 228258
באר־שבע, רחוב החלוץ 112, טלפון 30003
ובמלון הסלע האדום אילת, טלפון 059-3171

עמדות

הטעם הספרותי של רבין ✶ מחזה של עמוס קינן
על דויד בן־גוריון ✶ הכותרת הנאצית של עיתון
ארץ־ישראל השלמה ✶ העירייה כמו"ל של גראפומנים

יצחק רבין

עמוס קינן

יוליוס שטרייכר

אשר רייך

רבין מעודד אידיש

מי מריבה

בחודש אוגוסט עומד להיערך בירושלים כינוס עולמי של סופרי־אידיש, בהשתתפות הסופרים יצחק בשביס־זינגר וחיים גראדה, העומדים להגיע מארצות־הברית (שעה שספק אם משורר חשוב כאהרון וארגליס יוזמן לכינוס מברית־המועצות). מטרת הכינוס היא לעסוק ברימום קרנה של סיפרות־האידיש בעולם. במהלך הכינוס יחולקו מענקי ראש־הממשלה לעידוד כתיבת יצירות באידיש.

גישתו של ראש־הממשלה, יצחק רבין, בתקופה האחרונה, לסיפרות ולתרבות, היא מפתיעה. מצד אחד הוא טוען שהמורים לא הגיעו להישגיהם של אנשי־הצבא. הוא מקים ועדה לשילוב תושבי ישראל הערביים. ואז הוא מחלק מענקי עידוד־יצירה באידיש, ולא בערבית.

סיפרות־האידיש אינה זקוקה לעידודו של יצחק רבין. היא היתה מעולה לפניו, ומן הסתם תהיה מעולה גם אחריו. רבין, שחשף לאחרונה בציבור את טעמו הסיפרותי וציין לשבח ספר שירי־מלחמה גלוזים של עמוס אטינגר, מצפה מן הסתם לטפח דור סופרי־אידיש, שיכתבו אשפה־סיפרותית דומה לזו של עמוס אטינגר, וכמה מניפלי סיפרות־הפלמ"ח הלוגמים לעיתים ברנדי במחיצתו של ראש־הממשלה.

אלא שאליה וקוץ בה, משוררי וסופרי־האידיש למיניהם הינם אנארכיסטים מטיבעם ופורקי־עול. גם שירתם פורקת־עול ועצמאית, והיא עלולה לשבור את מפרקתו הסיפרותית המדומה של ראש־הממשלה.

מכל מקום, ראש־הממשלה מבזה את המורים, ולא את המערכת אשר מפעילה אותם. הוא מתעלם מקיומם של סופרים ערביים בישראל. הוא מרומם את עמוס אטינגר, וחש עצמו פטרון לסיפרות־האידיש של המחר. האם רוצה רבין להגביה את חומות הגיטו־התרבותי שהקימו קודמיו?

„פרוזה"

צאן ברזל

בנוף התרבותי בישראל, העמוס כיתבי־עת ריקנים, המסובסדים על־ידי המימסד, העטופים בנייר־כרומו מבריק ימלאי יומרות, גדל לאחרונה גידול־פרא לא־מסובסד, המוסיע אחת בחודש, על נייר־עיתון פשוט, כאשר יחסו לסיפרות הוא תכליתי, וללא נוצות־טווס דהויות־צבע.

בימים אלה ראה אור גיליון מס' 6 של הירחון פרוזה. יש בפרוזה שירה עיברית טובה, ללא שומן אקדמאי, ופזילות לעבר כמה אפיפיורי־שירה שהמליכו־עצמם בתל־אביב בירת־השירה. למשל, השיר „קין" מאת אשר רייך, שבו כתוב בין השאר:

„...שמו על מצחו דולק כגורלו / ודם אחיו עוד בידיו וכתובת־קרקע / צעקה ארוכה ביסורי הדרך. / כה עריצי וסהרורי האיש קין / הולך וחי כמצורע בפרא עוונו / נע ונד בארץ עם עיני בצורת...

זוהי שירה מודרנית פשוטה, ללא יומרות, עם דימויים בעלי אחיזה במציאות. בגליון זה ניתן למצוא את שיריו של דויד אבידן, שעוררו שערוריה ב„ערב עכשיו", שנערך לפני כחודש בצוותא. במחזור־השירים עשר תישדורות מלווירן־ריגול מתברר שלסיגנונו הלשוני רב־העוצמה טרם קמו יורשים, והוא כותב:

„אדוני אלוהינו אתה ידעת / שאנחנו לא יודעים דבר וחצי דבר / עשה לנו נס עכשיו שנדע כל מה שידעת / כל מה שתדע כל מה שתחשוב כל מה שתרגיש / עשה לנו נס עכשיו שנוכל לעשות ניסים / למען עצמנו ולמען זולתנו ולמען אדוני אלוהינו / ואל תגביל אדוני אלוהינו את אפשרויותינו / יותר מאשר הגבלת את אפשרויותיך / ותן לנו עולם קטן משלנו / שנברא אותו בשישה ימים ולא נגוח / ביום השביעי יותר משביעית היום / ואל תרחם עלינו אדוני אלוהינו / רחם על הקטנים ועל השוטים / רחם על העמים ועל הארצות / ותן לנו כוח להיות אנחנו עצמנו..."

במרכז גיליון פרוזה מצוי הטכסט המלא של האריה, מחזה מאת עמוס קינן. מחזה בעל היסטוריה עצובה, הסורשת אך מעט מדלותם של חיי־הרוח במדינה.

האריה, שנכתב במחצית שנות ה־50', בעיברית, טרם זכה בהצגה של ממש בארץ, וזאת למרות שהוצג בכחצי־תריסר ארצות. נוסחו המלא פורסם בלטר נובאל של מוריס נאדו בצרפתית, וכן באנגלית, באיטלקית ובפולנית. בצד מחזהו של קינן מצוי מאמרו של גידעון עופרת על המחזה, שבו הוא כותב: „בהאריה, האשה היא גם האם וגם המתמסרת לאקט המיני. האשה היא הורתו של התינוק — שהוא דמות המנהיג הלאומי במחזה — אך היא גם הנענית לפיתוי המיני של המנהיג ושל הגהג בשתי סציגות שונות." ובמקום אחר כותב עופרת במאמרו: „...בהאריה קיימת עדיין בחוזקה ההערצה לבן־גוריון, האריה (שהוא התינוק) וכל אקט העזיבה מלווה במשבר גדול...".

על־ידי פירסום מחזהו של קינן, קיימו עורכי פרוזה צדק היסטורי כלפי החשוב והמקורי שבמחזאים הישראליים. עכשיו מקנגת תיקווה, שפרנסי התיאטרון הציבורי בארץ ימצאו מנוחה מקריאת פינטר־אלבי־מילר וכו', על־מנת לקרוא את מחזהו של קינן, ואולי אפילו כדי להצדיק את קיומם ולהציג את המחזה הזה.

כן מתפרסם בגיליון זה סיפור מאת יוסף מונדי, המעלה כמה סימני־שאלה לעבר הפרוזאיקאים המיקצועיים של הסיפרות העיברית העכשווית — שאלות המתמקדות בערך הפרוזה שלהם.

בפרוזה מצויות גם יצירות של יוצרים צעירים ובלתי־מוכרים, דבר המעיד על פתיחות עורכיו. בכלל, עיתון לסיפרות שהצליח בשני גיליונות להביא מיצירות פינחס שדה, יונתן רטוש, יונה וולך, דויד אבידן, יוסף מונדי, אביגדור המאירי, עמוס קינן וגבריאל מוקד, עיתון כזה הוא יצגני ביותר לגבי הסיפרות העברית.

נאדות באוזני המבקר

בחטף

14 מענקים להוצאה־לאור הועניקו על־ידי קרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות. בין מקבלי המענקים **ש. שיזם** (שיר לפקיד מדינת־ישראל); **בנימין גלאי** (סדום סיטי); **אייל מגד** (פנגליש פואטרי); **יפה צינס** (?) ואחרים. ארבעה מענקי־יצירה שנתיים הוענקו על־ידי הקרן ל**חדווה הרכבי, סמי מיכאל, עזר רבין ויורם קניוק** ● מהפיכת חצר' התרחשה בין כתלי פאן קלוב הישראלי, ובמהלכה הודחו הסופר **אהרון מגד** ועסקן־הסיפורות **שמאי גולן** ממישלחת „סופרי ישראל" לקונגרס פא"ן הקרוב. במקומם נקבעו **חיים תורן וא. ב. יפה** לייצג את הסיפרות העיברית בקונגרס. אמר על מינוי זה משורר ירושלמי בולט: „חיים תורן ייצג את הסופרים המתים, ואילו א. ב. יפה יישא את קולם של הסופרים שאינם כותבים" ● בעיתון התנועה למען ארץ־ישראל השלמה, זאת הארץ, הופיעה כותרת הראוייה לעיתון הנאצי דר שטירמר של הגאולייטר יוליוס שטרייכר. הכותרת „ערבי נשאר ערבי" מתנוססת באותיות של קידוש־לבנה מעל לתרגום השיר „אפשר לתת שהות, אבל לעולם לא נשכח" של **סמיח אל־קאסם**. באותו גיליון מצוי פיזמון בעל הכותרת „החמור" מאת המשורר **יהושע טן־פי**. הפיזמון עוסק ב**שלמה אבינרי**, מנכ"ל מישרד־החוץ. טן־פי המשורר הוא הכתב הפרלמנטרי של הארץ, שם הוא חותם בפסבדונים **יהושע טירה** ● סופרים רבים, שפתחו ביום ו' האחרון את הדף הסיפרותי של הארץ, שמחו שלא למצוא בו את הכתובת: „עורך: יורם ברונובסקי". אלא שלאכזבתם, **יורם ברונובסקי** לא פוטר ממישרתו אלא יצא לחופשה, ואת מקומו תפס זמנית **יהושע קנז** ● אחת ההשמצות הגדולות בקריית־ספר נעשתה במוסף הארץ על־ידי **דורון רוזנבלום**, וזו הוטחה בד"ר **גדעון עופרת**, המתמסר ל„אמנות מושגית". רוזנבלום מסיים את מאמרו: „...אך הנה אני רואה אצל גדעון („מסיבות פרובוקטיביות רב־חושיות") עופרת, כי ביום א' הקרוב תיפתח בבית־האמנים בתל־אביב „תערוכה מסוג זה, וכולי ציפיה דרוכה לבאות. סוף־סוף אווכה (ואדווה לכם) אם זוהי בדייה, או לא — אחת ולתמיד! (ההכנות לתערוכה בעיצומן: האמנים לשים בצק, מכינים בקבוקי־חלב, המתגוששים הגרוזינים מחממים את שריריהם, ומישהו אולי מתכונן להוסיע במוסע של נאדות, מול אוזנו הכרייה של המבקר־הדוקטור. למדינתנו הקטנה יש כבר דוקטור לזה, אם לא חוג באוניברסיטה)." דומה שהתקפה זו לא תעבור בשתיקה, וצפוייה התכתשות רב־עיתונית בין דורון רוזנבלום לגידעון עופרת.

„אני מעמיד כלפי חוץ פני בורגני, שעה שאני אנארכיסט בתוכי ✷ אני עובד כמורה כדי שלא אצטרך לכתוב בעיתון ולהתחנף לאנשים שאני בז להם..."

מונולוג של זאב בודד

יהודה עמיחי, אחד הבולטים בקרב יוצרי השירה העיברית החדשה, נולד בגרמניה ב־1924. במילחמת־העולם השנייה שירת בבריגדה היהודית, ובמילחמת־העצמאות לחם בחטיבת־הנגב של הפלמ"ח, בוגר האוניברסיטה העיברית בירושלים.

ספר־שיריו הראשון עכשיו ובימים האחרים הופיע ב־1955. סיפורי עמיחי ושיריו תורגמו ל־20 לשונות. בשנים האחרונות הוא השתתף בכמה פסטיבלים בינלאומיים לשירה יחד עם עזרא פאונד, רוברט גרייבס, ו. ה. אודן, ווזנסנסקי, אנה אחמאטובה, אוקטביו פז, פאבלו נרודה, אלן גינסברג ואחרים. עמיחי זכה בפרס ברנר לספרות (1969).

לאחרונה ראתה אור מהדורה חדשה של סיפרו לא מעכשיו, לא מכאן, ובימים אלה עומדת לראות אור מהדורה מתוקנת ומלאה של שירים 62—1948. לפני כחודש ימים זכה עמיחי בפרס ביאליק.

הנה דבריו:

● למדתי עיברית החל בגיל ארבע בגרמניה, בבית אבי, שהיה מאד דתי. היכרותי הראשונה היתה עם עיברית של תנ"ך, תפילות, פיוטים וזמירות. אחד המורים שלי לשולחן־ערוך היה סבו של הנרי קיסינג'ר, זקן נחמד. שורשים לשוניים אלה שימשו חומר־דלק להתמודדות הלשונית שלי עם מטבעות־הלשון והערכים הדתיים. לשון שירי היא, למעשה, המשך התמודדותי עם אבי. משהו כמו „אל תסכת למוסר אב", שבו משמשים בעירבוביה אהבה והתנגדות, בדיאלקטיקה שהיא ידועה ביותר בספרות העיברית. גם התנ"ך מהווה חלק מתוך תוויותי וחיי בארץ. נופים. מילחמות.

● **כל הלילה עלה צבא מן הגילגל / להגיע עד שדה־חקטל ועד בכלל. / המתים באדמה שכבו בערב ובשתי. / אני רוצה למות על מיטתי. / עיניהם היו צרות כבטנק האשנבים, / אני תמיד מעטים והם רבים. / אני מוכרח לענות. הם יכולים לחקור אותי. / אבל אני רוצה למות על מיטתי. / שמש דוס בגיבעון. הוא מוכן לעמוד נצח. / בשביל להאיר לעורכי קרב ורצח. / אולי לא אראה את אשתי, / אבל אני רוצה למות על מיטתי. / שימשון, גבורתו בשיער ארוך ושחור, / את שלי גזזו כשעשוני לגיבור / חובה ולימדוני לדרוך את קשתי. / אני רוצה למות על מיטתי. / ראיתי כי אפשר לגור ולהסתדר / ולרהט גם לוע אריה, אם אין מקום אחר. / כבר לא איכפת לי למות ביחידות, / אבל אני רוצה למות על מיטתי.**

● באני רוצה למות על מיטתי קיים האדם הבודד, שאינו רוצה להידרס על־ידי שיטה. כתבתי את השיר ב־1949, אכשר השתחררתי מצה"ל. רציתי לקבל דירה שלא קיבלתי, מתוך דירות שהובטחו בירושלים לחיילים משוחררים. כעבור כמה חודשים התמלאו הדירות באנשים שלא לחמו ועשו בהן מיסחר, פקידי־סוכנות וכו'. היות שהייתי במילחמה, בנגב, ביחידה לוחמת, לא יכולתי לתפוס דירה כאשר כולם תפסו. לקח לי זמן להבין את העיקרון הזה. וכאשר הבנתי, הלכתי וכתבתי שאני רוצה למות על מיטתי.

מאז, אין לי שום אשליות. השיר הזה עזר לי להגדיר את מצבי מהבחינה המחשבתית. למדתי כי כל חברה מאורגנת היא רעה מיסודה, ואינה יכולה להיות מתוקנת. השירה עוזרת לי להתגבר על החברה. אין לי עוד אשליות שחברה קפיטליסטית או קומוניסטית בארץ תביא טובה לפרט. ייתכן שביסודם מביעים שירי אנארכיזם לא־תוקפני, שבו אני מעמיד כלפי חוץ פני בורגני, שעה שאני אנארכיסטי בתוכי.

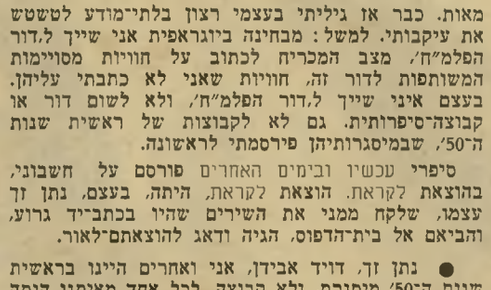
● דרכי לשירה היתה הדרגתית. היה לי מחנך נפלא, ד"ר פינחס בלומנטל, שפקח את עיני לסיפורת העולם. דרכו הגעתי לסיפורת האנגלית. מאוחר יותר, בצבא הבריטי, גיליתי את ו. ה. אודן. השירה שהוא כתב בשנות ה־30' היא כה אנושית, ועוסקת בפרט הלכוד במצבים היסטוריים, תוך כדי ספקנות לכל דבר.

גם שני משוררים גרמניים, אלזה לאסקר־שילר וריי־נר־מאריה רילקה, הטביעו בי את חותמם. באוניברסיטה גיליתי את שירי שמואל הנגיד. פרופסור שירמן חשף לי אותו, ונתן לי להתבשל על שיריו ביובש רב. שיריו האכזיסטנציאליסטיים של שמואל הנגיד הפכו האידיאל הסיפרותי שלי. מהם נטלתי את המרובעים שלי, למרות תוכנם המודרני.

● התחלתי לכתוב שירה לקראת סוף מילחמת־העצמאות. כבר אז גיליתי בעצמי רצון בלתי־מודע לטשטש את עיקבותי. למשל: מבחינה ביוגראפית אני שייך ל„דור הפלמ"ח", מצב המכריח לכתוב על חוויות מסויימות המשותפות לדור זה, חוויות שאני לא כתבתי עליהן. בעצם אינני שייך ל„דור הפלמ"ח", ולא לשום דור או קבוצה־ספרותית. גם לא לקבוצות של ראשית שנות ה־50', שבמיסגרותיהן פירסמתי לראשונה.

סיפרי עכשיו ובימים האחרים פורסם על חשבוני, בהוצאת לקראת. הוצאת לקראת, היתה, בעצם, נתן זך עצמו, שלקח ממני את השירים שהיו בכתב־יד גרוע, והביאם אל בית־הדפוס, הגיה ודאג להוצאתם־לאור.

● נתן זך, דויד אבידן, אני ואחרים היינו בראשית שנות ה־50' מיסגרת, ולא קבוצה. לכל אחד מאיתנו היתה ביוגראפיה שונה. לא קולקטיבית, כפי שהיה בין „דור משוררי־הפלמ"ח", כל אחד מאיתנו בא מרובד אחר ביישוב. צמחנו באווירה אנונימית, ולא היינו בנים לראשוני ההתיישבות. נתן זך ואני היינו בנים של מהגרים, שהגיעו ארצה מגרמניה באמצע שנות ה־30'. היינו בנים

יהודה עמיחי
יש משורר לכל אסון

של אנשים שהתיישבו בתל־אביב ובירושלים. משהו לגמרי אנונימי. לא היה ביניינו קונסנסוס. לכן, לכל אחד מאיתנו יש שירה אחרת.

● דרך חיפה באת. הנמל היה חדש, הילד היה חדש. / על הבטן שכבת, לא כדי לנשק את אדמת הקודש, / אלא מפני יריות 1936. חיילים בריטיים / חובשי מיגבעות אימפריה גדולה עשויות שעם, / שליחי מלכות מתפוררת, פתחו לך את / מלכות חייך החדשה. מה שמך? חיילים / פתחו לך בזרועות קעקע חרות: דרקון, שדי / אשה וירכיה, סכין ונחש קדמון מתפתל, שושנה / גדולה ועכוזי נערה. מאז שוקע כתב־ / הקעקע וציוריו לתוכך פנימה, בלי שייראה / בחוץ. הכתב הולך ושוקע בחריטה מתמדת וכאב / עד לנישמתך, שגם היא כתב מגולגל כמו / מזוזה לאורך גופך הפנימי... (מתוך מסעות בנימין האחרון מטודילה).

● בראשית שנות ה־50' היו שני מיבצרים סיפרותיים. האחד של סופרים ותיקים, שהתרכזו מסביב ל־מאזניים וינקו עדיין מביאליק, פיכמן ובני־דורם, ואיש לא עירער על זכויותיהם. במיבצר השני היו „סופרי דור־הפלמ"ח", שהתרכזו מסביב לשבועון משא ולאורלוגין והתרבות המתקדמת, שבאחוזתם הסיפרותית התנהלה אווירה תרבותית־סטאליניסטית. ואם להתוודות, הרי אחד משיריי הראשונים (שיר שלא כונס בספר) היה שיר־אבל למות סטאלין שפורסם בעל המשמר. גם אני הייתי קורבן של אותה אווירה תרבותית ריאליסטית־סוציאליסטית שהיתה אז בארץ — אווירה שהצלחתי להימלט ממנה עוד בצעדי הראשונים בשירה.

● אחד השירים ששלחתי באותה תקופה למשא הוחזר לי על־ידי עורכו, אהרון מגד, בתוספת ההערה „השיר נראה לי, אבל אינני יכול להדפיס אותו. מה יש בו? יש בו ייאוש!" בשנות החמישים, כל שיר או סיפור היה צריך להיות בעל סיום חיובי, עמוס בזיוף רומנטי. מעניין לראות, שהסופרים שחיו אז בין רומנטיקה מזוייפת לריאליזם מזוייף, מתבסמים כיום ביצירות מלאות ייאוש של עצמם.

● על סיפרי הראשון נכתב מעט מאד. למשל, אחד י.ב. מיכלי, תקף במאמר את מתי מגד ש„העז" לכתוב „ביקורת חיובית" על שירי. מיכלי רתח וזעם על שמגד מחשיב בכלל את שירי כשירה. אבל כמה שנים מאוחר יותר, כתב אותו י.ב. מיכלי, על אותם שירים עצמם, כמה הם נפלאים וכיצד הוא גילה אותם.

● אלא שמאז מחצית שנות ה־50' מתרחש תהליך איטי של השתחררות והשתפרות האווירה התרבותית בארץ. דומה כי מחסומי־קול, שהוצבו פעם בפני גישות שיריות חדשניות, נשתחקו, ואינם עוד. ובמשך השנים נטבעו מיסגרות חדשות, פתוחות יותר.

● למרות הרווחה הרעיונית הקיימת כיום בתרבות, מסתבר שיש כמה מתמחים סיפרותיים. יש „מומחים־לשואה". למשל, כאשר מגיע יום־השואה, מופיעים סופרים מסויימים ברדיו, בטלוויזיה, בטלפון, ברשמקול ובכל מקום. ומייד אחרי זה מגיע יום־הזיכרון לחללי־צה"ל. ואז מוציאים את חיים גורי מתוך הסליק, ולפעמים מצרפים לשיריו כמה משיריי. יש גם מי שדואג שלא לערבב מין בשאינו מינו. הארץ מלאה במדביקי־תוויות. כך שנוסף לתוויות אווילית של „משורר מילחמה וזיכרון", מדביקים לי מדביקי־התוויות תווית של „משורר־ירושלים", דבר המעלה בי לעיתים מיאוס וקבס. יש במדביקי־התוויות האלה מן הטימטום והריישעות.

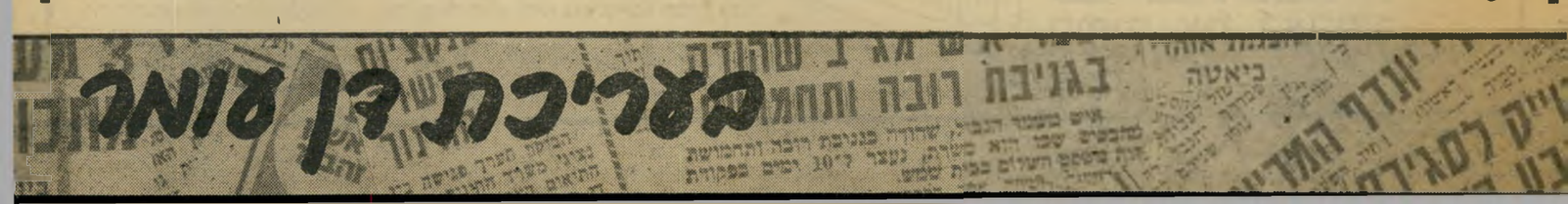
● עקרונית, איני מתפרנס מכתיבה. ב־1946, כאשר שוחררתי מן הצבא־הבריטי, יעץ לי ידיד, צייר זקן מעולי־גרמניה, הרברט אפלבאום: „רכוש לך מיקצוע, פקיד או מורה, כדי שכמשורר לא תצטרך לכתוב בעיתון ולהתחנף לאנשים שאתה בז להם." אימצתי את עצתו. לכן למדתי הוראה. עשר שנים לימדתי בבית־ספר עממי, אחר־כך בתיכון, וכיום אני מלמד בבית־מידרש־למורים. קיבלתי עשרות פרסים סיפרותיים. ספרי נמכרים ברבבות, ולמרות זאת אני שומר על עיקרון העצמאות, שלימדני הרברט אפלבאום. גם בנסיעות לפסטיבלים בינלאומיים לשירה, שבהם השתתפתי, לכולם הוזמנתי באורח אישי, להוציא חצי־נסיעה לאנגליה. כל הנסיעות שולמו על־ידי ממשלות זרות, אוניברסיטאות.

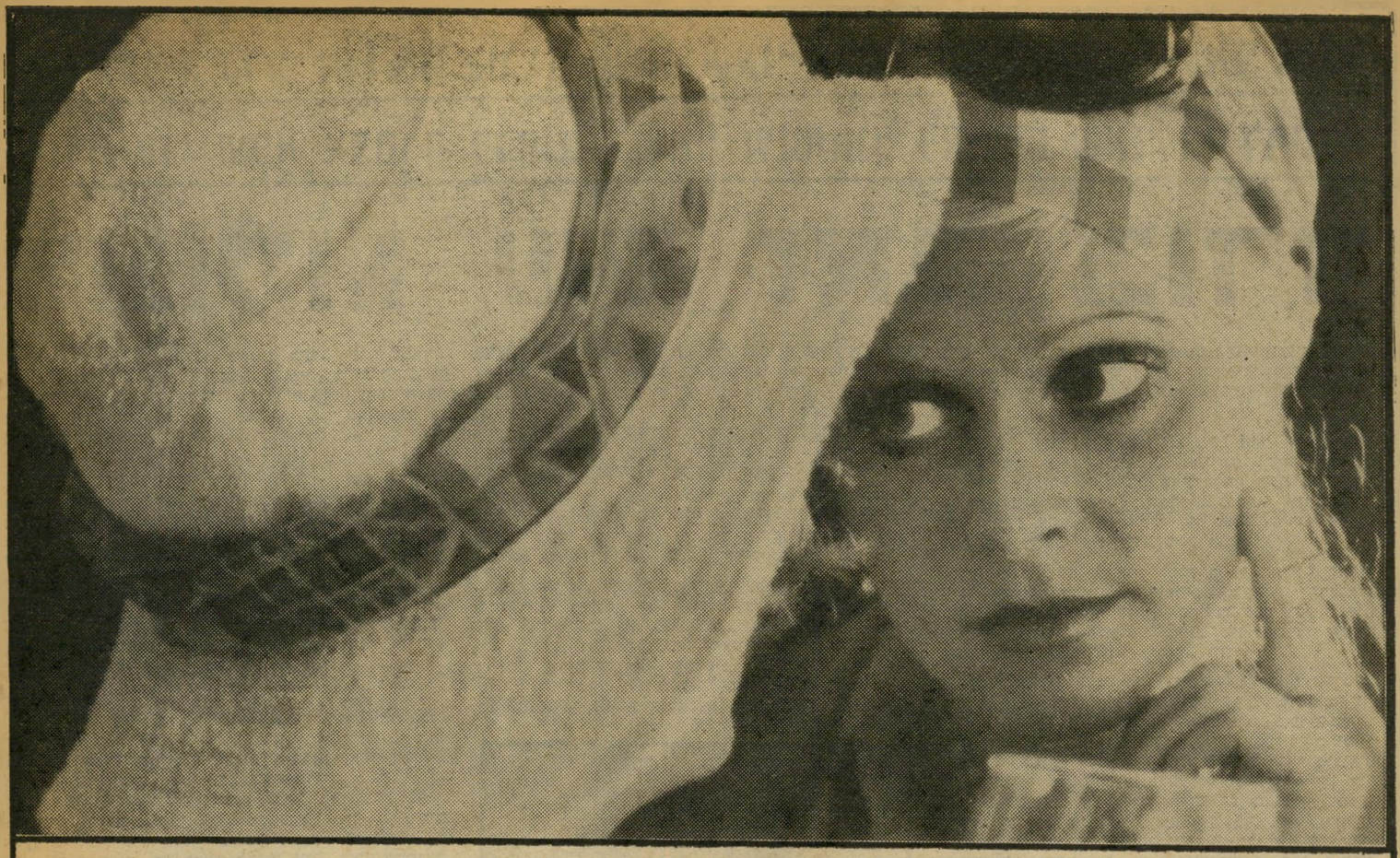
● איני מוכן להיות ממוסד. כנראה, זו הסיבה שהביאה אותי לכתוב את הרומן מי יתנני מלון. בספר זה ניסיתי להרוס את שני הדברים המקודשים לי ביותר, את האהבה והשירה, ולעשות מהם צחוק מר, סאטירי, ולעיתים רשע. נראה שהספר הקדים את התקופה. הוא עוסק ב„נפולת של נמושות", בישראלים שהתנקזו לתוך בית־מלון ניו־יורקי. ניסיתי לתאר, מבעד למארג־חייהם המכוער, כמה היבטים של כיעור בנוף הישראלי האנושי. כל שניסיתי היה להקים בניו־יורק מין ארץ־ישראל־זוטא, לפגוע בגאוותנות שקדמה ל„מחדל". הרומן הזה הביא להתנפלות־רבתי עלי. בין המתנפלים אני זוכר תוכנית־רדיו, שבה השתתפו „בני־סמכא" בספרות כשולמית אלוני ויגאל תומרקין, אשר נרתעו ביותר מן המתירנות המינית והחברתית שתיארתי בספר, ולחמו בי בפוריטאניות רבה.

● בערב יום־העצמאות '73' פירסמתי בהארץ את קינות על המתים במילחמה. לא היתה זו נבואה למילחמה שהתרגשה עלינו כמה חודשים מאוחר יותר. הרי בארץ הזאת אין צורך לנבא מילחמות. השורות הראשונות בשיר הן:

„אדון ברינגר שבנו / נפל בתעלה, חפרוה / זרים בשביל אוניות, לעבור במיפרץ, / עובר דרך שער יפו, לידי: / הוא רזה מאד: איבד / מישקל בנו. / לכן הוא צל קל בסימטאות / ונאחז בלבי כענפים דקים / ונגרפים..."

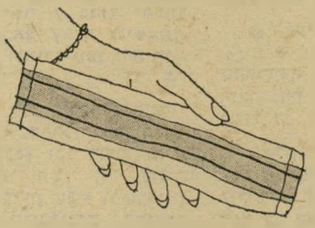
השורות הללו הביאו את משה שמיר לכתוב שהן הומוריסטיות. קשה לי לצחוק להומור השחור של משה שמיר. מוזר, אבל הוא מייצג גישה שלילית ושחלטנית בנוף התרבותי בארץ, אנשים שלא מסוגלים לסבול אדם הכותב על מה שהוא רוצה לכתוב, ואיך שהוא רוצה לכתוב. זה חלק מן ההרגלים התרבותיים בארץ, אין לי חלק בהרגלים הללו. איני אבר מתוך גוף. אני כותב־שירים, ולא משורר. השירה אינה הדבר הכי חשוב בחיי. מה שקורה לי בחיים חשוב לי יותר.

שילמתי 6.50 ל"י והפסקתי לדאוג

לא תארתי לעצמי שניתן להשיג בארץ תחבושת כל-כך טובה. כעת, כשיש לי, אין זה ענינו של אף אחד חוץ ממני. אני נהנית מפרטיות מלאה, נוחות והרגשה נפלאה של בטחון עצמי. כך זה מאז שמצאתי את תחבושות נימפה, ויש לכך שלוש סיבות:

1.לתחבושת אין אפשרות תזוזה

לכל תחבושת נימפה פס המצמיד אותה לתחתונים הרגילים. כך נשארת התחבושת יציבה, מה שמבטיח לך נוחות מירבית בלי צורך להשתמש בסיכות, חגורות או תחתונים מיוחדים.

2.הגנה מיוחדת מפני הכתמה

בתחבושת נימפה ציפוי פלסטי מיוחד המונע הכתמה. המבנה המיוחד של התחבושת מגביר את כושר הספיגה שלה לכל אורכה ולא רק בנקודה אחת כמו בתחבושות הרגילות. בזכות הציפוי המיוחד יש לך הרגשה טובה של בטחון בימים שאת זקוקה לכך ביותר.

3.סילוק נוח ביותר

לאחר שנימפה סיימה את תפקידה קרעי את התחבושת בקלות לאורכה, השליכי לאסלה והיא תשטף עם המים. דבר זה מעניק לך נוחות ופרטיות מוחלטת.

4.היכן להשיג את נימפה?

את נימפה, באריזה קומפקטית של 10 תחבושות, תוכלי להשיג בבתי-המרקחת, בסופרמרקטים, בחנויות כל-בו לנקיון ובפרפומריות.

נימפה

סופגת את דאגותיך

נימפה - מוצר של סלוואפלסט יצרני מוצרי חבישה רחוב המגשימים, קרית מטלון, פ"ת

aroyo-barel

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 713
התאריך: 28.6.51

גיליון „העולם הזה", שיצא לפני 25 שנה בדיוק, הציג במאמר בפיזרה „נוער מחפש את המחר" את חיים טסה, בן 17, חייל משוחרר, נכה־מיזחמה, איש־אצ"ל לשעבר, כשהוא קרוע בין האתמול המחתרתי לבין המחר הלאומי־רוחני. כיום, 25 שנה מאוחר יותר, משמש חיים טסה כנציגן של שכונות דרום תל־אביב במועצת העיר.

כשבועון־חדשות, עסק אחד ממדורי אותו גיליון בניסיונות־הקרנה שנעשו בארצות־הברית במכשירי טלוויזיה ציבוריות, בכחירות שקרבו, כשוק השחור שפרח. הישראלים של אותה תקופה רעבו לריח חוץ־לארץ, וצוות השבועון הביא לגיליון זה כתבה מצולמת על ישראלים המפזיגים ל־48 שעות לחו"ל — „יומיים בחוץ־לארץ" עם הספינה „גלילה".

בשער הגיליון מופיעה מרים, שחקנית ה„חיש־טרון" וה„צ'יזבטרון", אשר תמונות רבות שלה תיש־כצו את שער הגיליון הקודם.

חבר־עירייה חיים טסה ב־1951, בשפת־הים של תל־אביב, תחת כתובת של הארגון־הצבאי־הלאומי.

אבן קיבל חודקה מנציג בריה"מ ✱ האיש שפרץ עם תח"מיקלע לכנסת אינו רוצה להיות פסיכי ✱ באדר רוצה וילה על הר־הכרמל

העם

קל־טת המדינה

33 יום לפני הבחירות אינה מורגשת שום התרגשות. הרמקולים החלו מטרטרים, כרוזים והאשמות רודפים זה את זה. מתי־חות האזרח: אפס.

אחת הסיבות לכך, ביישוב הוותיק: הבעיות השנויות־במחלוקת ברורות ביותר, וכימעט כל האזרחים כבר החליטו בליבם לאן הם שייכים. התעמולה תשפיע רק במעט בחוגים אלה.

סיבה שנייה לריפיון ולאדישות היחסית: רוב האזרחים הבינו כי גורל הבחירות יוכ־רע על־ידי גורם שאין להם שום שליטה עליו — העולים החדשים. אמר צעיר מזו־קן, בבית־קפה בתל־אביב: „חשבתי שהמ־דינה קולטת עולים. עתה מתברר שהעולים קולטים את המדינה."

בחירות

תמורת 7000 ל"י

„האנגלים מממנים את מערכת־הבחירות של תנועת־החרות!" שמועת־זוועה זו הד־הימה את חברי התנועה ואוהדיה, שהכינו עצמם להטלת פתק הנושא את האות „ח" לארגז־הקלפי ביום הבחירות.

הבסיס לשמועה: עיתון־התנועה חרות מכר את דירת מערכתו לצירות הבריטית (תמורת 7000 לירות), העביר את מערכתו למצודת זאב, בניין מוסדות התנועה, מול גן־מאיר.

הכנסת

קווי־טלפון משותפים

יחד עם פעולת חקיקה סדירה, שהת־בצעה בפני בית ריק, הספיקה הכנסת הרא־שונה, ביום ה־43 לפני פיזורה, לסעור ב־דיון על חוק חסינות חברי־הכנסת.

כמה חברים, בעיקר מאנשי מפא"י (שלמה לביא, עדה מימון, מאיר ארגוב) התנגדו למסור זכויות־יתר (טלפון ללא־תור, מכוניות במחירים רישמיים, נסיעות־חינם) וביטחון יתר (אי־ביצוע מאסר, בלא הסכמת הכנסת) לחברים, הטילו נימה בד־חנית בדבריהם. אמרה אחות שר־הדתות, עדה מיימון המפא"יית: „מצטיירת בפני (תמונה) של 120 חברי־כנסת, שיש להם זכות־בכורה לשיחות־טלפון, המשתיקים את כל קווי־הטלפון בארץ."

אף חששו של ב.ג., שזכה בפירסום רב, כי החסינות עלולה לטפח קיני־ריגול בבתי החברים, לא היה לעניין. צדק נציג מפ"ם, ישראל בר־יהודה: אין כוונת הצעת־החוק להעמיד את חברי־הכנסת מעל החוק. הכוונה: למנוע מאסר חברי כנסת על־ידי מתנגדיהם הפוליטיים, באמתלות סליליות.

ארגונים

פקודת־היום: שלום

אחרי שהתנועה הבינלאומית לממשלה עולמית (פדרלית) הקיפה שלושים מיליון חברים, מהם שלושים אלף פעילים, הגי־עה התנועה גם ליישראל. מתוך התגדלותה למילחמה („פקודת־היום היא שלום!") ומתוך תיקווה לאיחוד מיליוני אזרחי־העו־לם לבניית עולם יותר טוב, הגיעו המייס־דים (וביניהם אנשי־שם כאלברט איינשטיין, תומס מאן, רוברטו רוסליני) למסקנה כי הפיתרון הכולל הוא פדרציות מדינות־העולם, שתנוהל על־ידי פרלמנט עולמי.

כבר אמר דוויט אייזנהאור, והוא מומ־חה לעניין, כי „מילחמה אינה פותרת דבר." עולם אחד יפתור הכל, יבטיח שלום ולחם, ימנע הישנותם של מיקרים קורי־אניים (שבהם אשמים, לדעת הפדרליס־טים העולמיים, שני הצדדים גם יחד: הם אינם מוכנים לוותר, להתפשר, לחיות ב־עולם אחד).

המשק

העיקר: הכנסות

מדיניות האוצר אינה עומדת בתיאום מוחלט עם המילחמה בשוק השחור. פקיד־האוצר, הנכנס למחסן־רהיטים, אינו מתחשב בזה אם המחיר לרהיט מתאים לצו בהת־אם לחוק מניעת ספסרות. העיקר להדביק בולי מס־מותרות. הסוחר רוצה לראות בזה גושפנקה רישמית לחישוביו, אבל לעיתים קרובות צפוייה לו אכזבה רבה. הפקחים אינם מתחשבים עם גובה התש־לום של בולי־המותרות, והסוחר נתבע לדין.

השבוע הוגשה דוגמה נוספת. יודע האו־צר רק מחיר אחד עבור דולרים: 35.7 גרוש לדולר. כאשר מביאים סחורות, והאו־צר צריך לגבות מכס, לפי ההוראות החד־שות של האוצר כל דולר הוא 71.4 גרוש.

משפט

במקום מוסד, ב"ת־סוהר

כאשר סיים השופט את הקראת פסק־הדין נגד אברהם צפתי בבית־הדין־המחו־זי בתל־אביב („ולכן אני דן אותך ל־שנתיים מאסר.") היה זה ניצחונו של הנידון.

20 חודשים אחרי שנאסר בכנסת (ששכ־נה במלון טן־רמו) בתל־אביב, נושא תח־מקלע סטן, לאחר כל המאבק הקשה נגד הרוסאים הספסיכיאטריים, הלך צעיר זה, איש קיבוץ גזר, לבית־הסוהר במקום לבית חו־לי־רוח.

לכאורה פעל כאן אך־ורק עניין של נוהג משפטי: התביעה אינה יכולה להביא הוכחות כי הנאשם הוא בלתי־שפוי בדע־תו. דבר זה יכולה לעשות הסניגוריה. ומשום כך ביטל השופט את עדותם של חצי־תריסר רופאים, שקבעו כי אברהם צפתי הוא טיפוס פאראנואי, סובל מ־מאניית־רדיפה וכיוצא באלה. לפיכך נידון לשתי שנות מאסר (על נשיאת נשק והקמת רעש במקום ציבורי, ללא סיבה מספקת).

צפתי לא הכחיש, במשך החקירות ה־ממושכות שהתנהלו נגדו, את עובדת נשי־את הנשק. קוא גם הודה בהקמת רעש („נכון, בגללי קם רעש בכנסת, ובאופן כזה אני גרמתי לרעש") ואולם להגדרה „בלי סיבה מספקת" — לזאת לא הס־כים צפתי. סניגורו הגיש עירעור לבית־המישפט העליון. „אני מקווה," אמר השו־פט, „שתשתחרר באינסטנציה הגבוהה יותר ותהיה אזרח טוב ויעיל." לשמע מילים אלה של השופט השתחווה צפתי, העלה חיוך רב־הבטחות על פניו המוארכים וה־שופים: „אני מקווה, כבוד השופט."

אנשים

✱ כאשר הצליח לבסוף עיתונאי אמ־ריקאי (כושי) למשוך את (גנראל) **דאגלס מק־ארתור** לראיון, גילה הלה אהדה רבה לגזעים הציבעוניים (שביניהם בילה את 25 השנים האחרונות) והוסיף, כהערכה לשירות החיילים הכושיים בצבאותיו, ב־קריאה: „יש לי ביקורת חריפה מאד בקשר לחיילים הכושים ששירתו תחתי: לא של־חו לי די מהם!"

✱ **לדוויט אייזנהאור*** היו דא־גות אחרות: בסיימו סיור (מאכזב) באיזור מערך כוחותיו באירופה, ביקש הצעות תגים לחילותיו. בין ההצעות: יונת השלום (של פיקסו) על רקע של אגרוף חמוש פלדה; אנדרטת־החיירות על רקע מפת העולם.

✱ כאשר (הגנראל) **עומר בראדליי**, ראש המטות האמריקאיים, פירסם, השבוע, את ספר זיכרונותיו, יכלו ללמוד ממנו הרבה. ציין בראדליי, בין השאר: „32 שנות שירותי בצבא של ימי־שלום לימ־דוני שלושה דברים: להתעסק בענייני, לשמור על לשוני ולמנוע את הופעת שמי בעיתונות."

✱ כאשר ח"כ ד"ר **יוחנן באדר**, איש חרות, דחה את הצעת חוק הערבויות ה־ממשלתיות למשכנתאות, הסתייע בדוגמה אישית, במה עלולה להסתיים ערבות מ־שלתית, ואמר: „נניח שיש דירה של שמונה חדרים על הר הכרמל," הספיק לרגע, והעיר לעצמו (דרך המיקרופון): „הלוואי והיתה לי."

כאשר דיברי־הלעג של באדר הלכו וחח־ריפו, תמהו שני תריסרי הח"כים, הנו־כחים באולם (ראה כנסת), על שתיקתם של ח"כי מפא"י. הסביר **עקיבא גוב־רין**: „אני לא אקרא אפילו קריאת־ביניים אחת. הוא יפסיק את דבריו מרוב שיעמום."

✱ לאחר־מכן התקיף **ישראל בר־יהודה**, איש מפ"ם, •• את הליקויים ש־בהכנות לקראת הכנסת השנייה, והוסיף: „בשורה של משקים קיבלו הודעות (כר־טיסי־בוחר) לכל המתים, שנרשמו כבעלי זכות־בחירה לכנסת השנייה."

✱ גדולה יותר היתה אכזבתו של **משה שפירא**, שר־הפנים, שמישרדו ממונה על ביצוע ההכנות לבחירות הכנסת השנייה. סיבת האכזבה: שמו של שפירא, מנהיג „הפועל המיזרחי", לא הופיע ברשימת הבוחרים.

✱ אולם הפתעה ממשית ציפתה לאזרח הראשון במדינה: נשיאה, **הר"ר חיים וייצמן**, לא זכה בכרטיס הודעה־לבוחר, ונאלץ לפנות למישרד־הפנים, הקרייה, ולבקש כרטיס־בוחר.

✱ חוברת־התעמולה האחרונה בהוצאת מרכז מפא"י, המדינה והעם, הכילה חי־דוש: במאמרו של ראש הממשלה ומפא"י, **דויד בן־גוריון**, הופיעה מילת הקישור „את" בכל אותם מקומות שבי. ג'. רגיל להשמיטה.

✱ שגריר ישראל בוושינגטון, **אבא אבן**, ההולך ומחלים ממחלתו, זכה בעי־דוד מוסרי מתאים: **יעקב מאזיק**, נציג ברית־המועצות באו"ם, שלח לחברו הישר־ראלי (המשמש מילבד תפקידו כשגריר גם ראש מישלחת ישראל ליד האו"ם) אי־חולי־החלמה, מלווים בארגז בקבוקי־וודקה וקופסאות קאוויאר.

* שהיה אז מפקד כוחות נאט"ו.

** למעשה איש אחדות־העבודה, שהי־תה אז חלק ממפ"ם.

(המשך מעמוד 49)

השארת המצב כמות־שהוא, עד לתחילת שנת הלימודים הבאה.

„איך שלא ייגמר הסיכסוך, המפסידים העיקריים יהיו הסטודנטים הערביים, שכוחם יפחת והשפעתם תחלש. המילחמת בין רק"ח ומצפן פגעו בינתיים רק בנו," התמרמר סטודנט ערבי.

חינוך

מילחמת האוניברסיטות

אוניברסיטות תל־אביב וירושלים נלחמות על המועמדים לשנת־הלימודים הקרובה

בתכסיסים שלא היו מבוישים אפילו סטודנטים ותיקים

„את המילחמות בין האוניברסיטות השונות עורכים על גבנו," מתלוננים מועמדים רבים לאוניברסיטות בשבועות האחרונים. הסיבה לתלונות היא העובדה, שאוניברסיטת תל־אביב עדיין לא שלחה תשובות קבלה או אי־קבלה למועמדים לשנת־הלימודים הבאה. האוניברסיטות האחרות שלחו תשובותיהן כבר לפני יותר מחודש.

„רוצים להכטיח תלמידים לעצמם." סיפר מועמד לאוניברסיטות תל־אביב וירושלים: „אין זה סוד שמי שרוצה ללמוד באוניברסיטה מגיש את מועמדותו לשתי אוניברסיטות לפחות. בחינות־הכניסה נערכות בחודשים מארס ואפריל.

„את התשובות על קבלה או אי־קבלה לאוניברסיטה, מבטיחים לשלוח למועמדים לא יאוחר מחודשיים אחרי בחינות־הכניסה. השנה עמדו בכך כל האוניברסיטות, חוץ מאוניברסיטת תל־אביב. באישורי־הקבלה מקבלים המועמדים טופס, שאותו עליהם להחזיר לאוניברסיטה תוך שלושה שבועות מיום ההודעה על הקבלה, זכמו־כן עליהם לשלם אלף לירות מיקדמה על חשבון שכר־הלימוד, גם זה תוך שלושה שבועות. אם לא מבצעים את הפעולות האלה, לא נשמר המקום באוניברסיטה.

„אוניברסיטת תל־אביב עדיין לא החלה לשלוח תשובות למועמדיה, ולעומת זאת כבר פתחה את ההרשמה לקורסי־הקיץ, שתפקידם להכין את המועמדים לקראת שנת הלימודים."

גניבת סטודנטים. הנהלת האוניברסיטה בתל־אביב מתרצת את אי־מתן התשובות ב„סיבוכים ביורוקראטיים." למעשה הודו עובדים אחדים, המופקדים על מישלוח התשובות, כי הורו להם לעכב את בדיקת מבחני־הכניסה ואת מישלוח התשובות.

„אין זה סוד שהאוניברסיטות נלחמות על מועמדים, במיוחד לקראת השנה הקרובה, שבה מצפים לירידת מיספר הסטודנטים בכל האוניברסיטות. אוניברסיטת תל־אביב מצאה דרך מקורית לאלץ מועמדים טובים ללמוד דווקא בתל־אביב ולא בירושלים או בבאר־שבע," סיפר אחד מעובדי המינהלה באוניברסיטת תל־אביב, האחראי בין השאר על רישום תלמידים חדשים. „מי שעדיין לא שילם את המיקדמה על חשבון שכר־הלימוד לאוניברסיטה אחרת, הרי אם נרשם והתקבל אליה, מועמדותו הוסרה בינתיים ומקומו נמסר לאחר. כעת אין לו ברירה, וברגע שיקבל את התשובה מאוניברסיטת תל־אביב ימהר לשלם וילמד בה.

„למעשה, זאת לא גניבת תלמידים. פשוט מאלצים את התלמיד לוותר על אפשרויות־הבחירה שלו, אם בין שאר האפשרויות רצה ללמוד באוניברסיטת תל־אביב."

„נקבל גם מאוחר יותר". האוניברסיטה העברית בירושלים מצאה פיתרון מהיר לניסיון ל„סחיבת התלמידים" על־ידי מתחרתה התל־אביבית. באופן בלתי־רישמי מודיעים לתלמידים, הממתינים לתשובות מתל־אביב עד שיחליטו באיזה אוניברסיטה ילמדו, כי מקומם יישמר להם לפחות עד קבלת התשובה מאוניברסיטת תל־אביב. החלטת האוניברסיטה העברית הרגיעה מועמדים רבים, ושיבשה את תוכניותיה המקוריות של זו שבתל־אביב, אשר ירושלים היא מתחרתה העיקרית.

ובינתיים נענים עדיין המטלפנים הרבים לאוניברסיטת תל־אביב בנוסח: „התאזרו בסבלנות, התשובות בדרך." כזה בדיוק היה נוסח התשובה האחידה שניתנה למטלפנים גם לפני שלושה חודשים.

דרכי אדם

בודהא של הים

ג'אג'א, המיזך הביתי־מוכתר של חוף גורדון, חיזך לעולמו

למתרחצים הקבועים של חוף גורדון בתל־אביב, שהתחילו לא־מכבר את עונת הרחצה, תחסר בעונה זו, ובכלל, הדמות הראשית והמפורסמת ביותר של חוף זה.

אין מתרחץ או מבקר קבוע בחוף, שלא נתקל או לא הכיר את ג'אג'א, אשר נודע בשם „בודהא של הים."

אף שמאות אנשים הכירוהו, ובעיקר החתיכות, הרי כשהלך לעולמו לא ידע זאת איש, עד שמצאו את גופתו בצריף שבו התגורר.

המים הם בריאות. בצריף־עץ מוזנח ובלה, צבוע בכחול, במורד המדרגות לחוף גורדון, היה ביתו. שם שכן גם מכון המסאז'ים שלו. הוא גר שם לבדו משך השנים האחרונות. סיפרו — שאי־שם יש לו אשה, אך איש לא ראה אותה, וקרובי המישפחה המוכר היחידי שלו היה בנו.

ג'אג'א
מכון־המסאז'ים הראשון

עמוס כוכבי, המשמש כמציל בחוף בוגרשוב.

עד לימיו האחרונים לא יכלה בחורה צעירה לעבור לידו, מבלי שינסה דברים אליה, או ישתדל לשכנע אותה לקבל אצלו מסאז', כי נוסף לדמותו הציורית וגילו המופלג, יכול היה להתגאות בעובדה שאת מכון־המסאז'ים הראשון בארץ הקים הוא.

למסאז'ים הגיע במיקרה. לפני שנים סבל מכאבי־גב עזים והם נמוגו במים — זאת, אחר שלפי עצת הרופאים, שאמרו לו את ההיפך — „המים הם מוות בשבילך" — ריפא את עצמו בשחייה, וכך גם רכש את מיקצועו, בדרך מקורית, תוך התבוננות ברופאי קופת־חולים.

הוא השתייך, לחבורה שהיתה מתעמלת בחוף בכל ימי השנה, ועימה נמנים גם השחקנים נתן כוגן ויענקל'ה בן־סירא, גדעון זינגר ואחרים. אך המלך הבלתי־מוכתר שלהם היה ג'אג'א.

מי היה ראובן כוכבי? את שמו האמיתי (ראובן כוכבי) כמעט אין איש יודע. הוא כונה „בודהא", כי הזכיר במראהו הבלה־מזוקן דמות זקן חסר־גיל. היה לו עור־קלף שחום, ואף באמצע החורף היה צבע עורו כברונזה, עיניו היו כחולות־כים, ומבען כשל תינוק.

מספרים שהגיע מקייב, עם העלייה השנייה, ליפו, ומאז נשאר על החוף, אך זה אינו מדוייק. כי בחייו הספיק גם להיות שומר ביסוד־המעלה ובגדרה, ואף נפצע במאורעות 1921 ו־1939.

תורת־החיים שלו היתה ההסתפקות במועט, מזונו היה מבוסס על פירות בילבד, ובקיץ אכל רק ענבים.

רק אחרי מותו התגלה הסוד שג'אג'א השתדל תמיד לשומרו יותר מכל. גילו. הוא היה בן 94.

רק 19.75 לייר

Water Cream
צמד צלליות
במבחר גוונים.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות
מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי
של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים
במחיר נמוך בכ־50%
מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי
במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763 ; 04-665505

בוא אל הבנק הבינלאומי הראשון
ותקבל

100%
הצמדה

בתכניות החסכון

עוד
הירה

חסכון
18000

בנק בינלאומי ראשון
45 סניפים לשירותך ברחבי הארץ

אמקור נשאר במשפחה.

הקיץ-במקום לסבול קנה מאוורר אמקור.

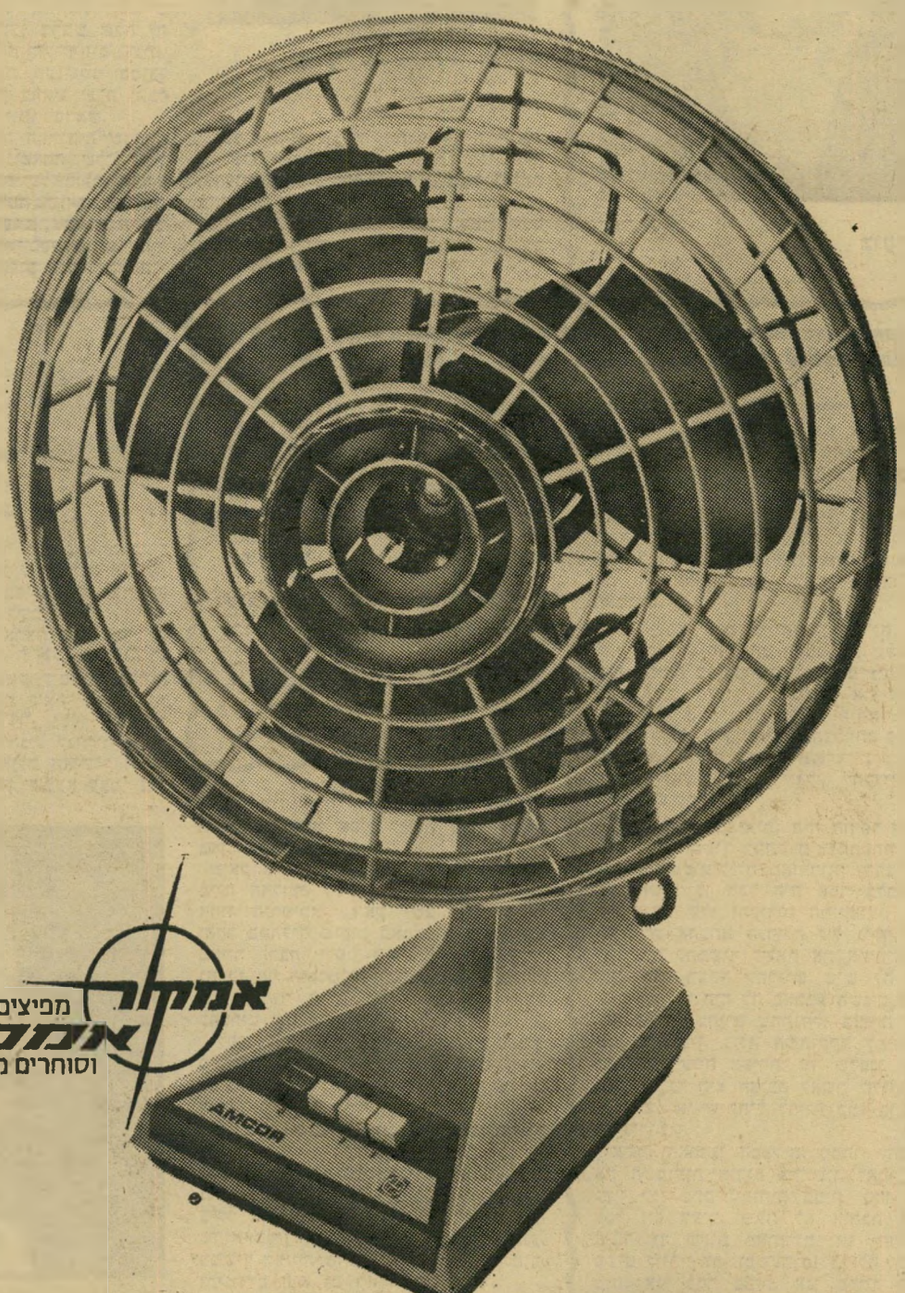
המאוורר האידיאלי לסלון ולמטבח, למשרד ולחנות, למוסך ולבית המלאכה - ולכל מקום בו מרגישים את הקיץ וסובלים ממנו.

● חסכוני ביותר: בעל תפוקת האויר הגבוהה ביותר וצריכת החשמל הנמוכה ביותר בשוק!

● מנגנון צירוד משוכלל בעזרתו מגיעים משבי הרוח המרעננים לכל פינה בחדר. ● לבחירתך 3 מהירויות: בהתאם למזג האויר או "לשגעון" הפרטי שלך ● אריכות ימים: מאווררי אמקור מיוצרים מהחומרים המעולים ביותר, ואין פלא שאלפים מהם "עושים רוח" כבר הרבה שנים בבתי צרכנים מרוצים בכל רחבי הארץ!

● שרות: ואם חלק מסוים במאוורר יישחק (לאחר שימוש רב) - אנחנו פה! שרות אמפא ילווה אותך ביעילות ובמסירות למשך שנים רבות!

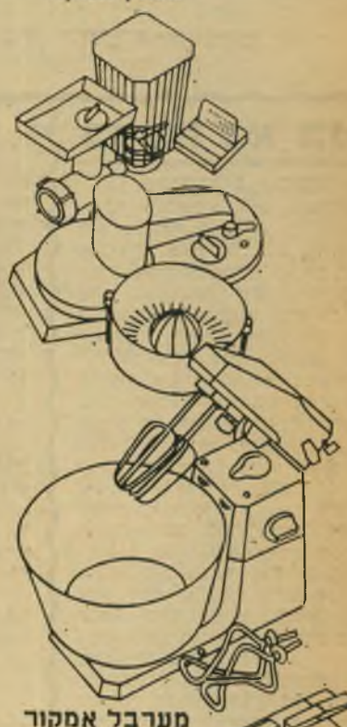
מאוורר אמקור - בעל תו תקן של מכון התקנים הישראלי - חבר נוסף במשפחת מוצרי הנוחות של אמקור.

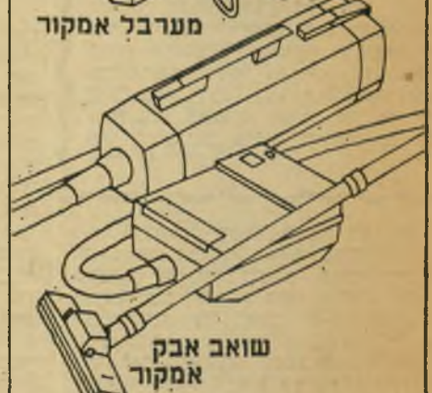
אמקור מפיצים אמפא וסוחרים מורשים

מגהץ אמקור

מערבל אמקור

שואב אבק אמקור

רחל מרחלת על כל העולם

מה יש לה בראש?

זה שיש לה ראש, ועוד ראש יפהפה, את זה רואים מייד. ואפילו אם בתמונה היא נראית הרבה פחות מאשר במציאות, אתם יכולים תיכף להיווכח שמדובר פה באחת התיכוניות המשגעות של תל־אביב רבתי, **יפעה ונדנברג**. לא־כל־כך חתי־כה, כמו שיש לה זוג העיניים הכי תמי־מות והכי ממוריות שהיכרתי. שילוב מו־זר, נכון? אבל זוהי בדיוק ההגדרה. עכ־שיו תתחילו להבין עם מי יש לכם עסק.

לפני שבועיים היא סיימה את הרומן שהיה לה עם הגיטריסט **ישראל בורו־כוב**, שנמשך אצלה נצח שלם. רק אל תשאלו אותי כמה זמן זה נצח, כי „היינו ביחד נצח, והנצח נגמר. אז באמת, מה חשוב כמה זמן נמשך הנצח?"

עכשיו אתם מתחילים כבר להיכנס לראש שלה?

לפני חודשים אחדים היא חזרה מלונ־דון, שם חיה במשך שנה שלמה בקומונה גדולה של אנשים משגעים. זו היתה כזאת שנה של רעש, שעכשיו היא אמרה לעצ־מה שדי עם הרעש וצריך לנוח. בשביל זה היא עכשיו עייפה, ואוהבת שמיים ומאלתרת חיים. מה שכן בראש שלה זה גידול צמחים טרופיים, וחתולי־רחוב ודגים, וטיפוח חלומות ועשיית תענוגות וכמובן מוסיקה, שתהיה בדיוק בראש שלה ותכ־ניס אותה לראש עוד יותר בראש.

נכון שהיא אהבה את הסרנדות שבורו־כוב היה מגגן לה בגיטארה שלו, אבל כמה זמן אפשר לחיות על סולם אחד? יפעה, יפת־העין החליטה שהיא מחפשת נצח אחר, והיא תחפש את הנצח החדש שלה עד המוות. „אני ייפסק טריפ החי־פושים שלי, ויתחיל הטריפ הנצחי באמת."

יפעה ונדנברג
ראש בנצח

וכמו שאני מכירה את הבחורה הזאת, מי שיצליח לנצח את הנצח הזמני שלה ולהפוך אותו ניצחי, יהיה מאושר לפחות באותו נצח קטן. כי נצח, אחרי הכל, זה דבר יחסי. אבל מה שבטוח, לא בראש שלה עכשיו, זה אנשים. כן כן. „בשלב הזה יש לי הפנמה."

ההברקה של ברק

רווק נוסף ברשות השידור שהגיע אל האושר שבחיי הנישואין (יש עדיין אנשים אופטימיים) הוא כתבנו **בועז ברק**, הער־מד לשאת לו לאשה את חברתו בשנה האחרונה, **רותי זוז**.

ההיכרות בין השניים נולדה כשבועז עבד במחלקת החדשות בתל־אביב, נסע באחד מסופי השבוע לבקר בבית־הוריו בירושלים, ושם הכירה לו ידידה ותיקה את חברתה הטובה רותי.

רותי, שהיתה סטודנטית חינגית לפי־לוסופיה וחינוך מייוחד, נראתה לו כבר ממבט ראשון, וגם הוא נראה לה די מת־אים, כך שהשניים האלה ניהלו במשך שנה שלמה סיפור־אהבה יפה באמצעות מישרד־התקשורת, עם פגישות בסופי־שבוע לריענון הזיכרון, וכו'. והם כל־כך התראו רק בסופי־שבוע, שחבריהם התלוצצו ש־השניים האלה גם יתחתנו בסוף שבוע, זכר לימים.

אבל את החתונה הם יערכו לאורדווקא בסוף־שבוע, ובבית הוריה של רותי שבהרי־צליה־פיתוח. שכן אבא של רותי, **חנן זוז**, הוא איש־עסקים המטפל בייבוא וייצוא ובכלל בכל מיני נושאים עיסקיים. אז בתור ייצוא ראשון אחרי חתונת בתו, הוא שולח ללונדון אותה ואת בעלה לת־קופה ממושכת, עד להודעה חדשה.

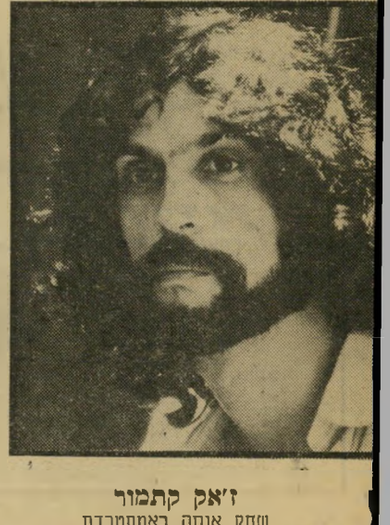

בועז ברק ורותי זוז
ייצוא ללונדון

פריחה בהולנד

איזה מקום טוב יותר בעולם אתם מכי־רים לגידול פרחים, אם לא מדינה משגעת כמו הולנד? עובדה. בסופו של דבר כל פירחי העולם מגיעים לשם.

השמועות, שהגיעו ארצה בזו אחר זו, אודות הקולנוען־צייר **ז'אק קתמור**, סיפרו שהוא עבר התקפת־סמים חזקה שבעיקבותיה חלה מאד. ז'אק, ואשתו ה־דוגמנית **אן טוכמאייר**, נסעו לפני כ־שנה לקנדה, במטרה להגיע לניו־יורק ולי־השתלב שם בביזנס. אולם האישור המיו־חל לא ניתן להם וז'אק, שמצא עצמו בלי

ז'אק קתמור
שחק אותה באמסטרדם

יכולת לזוז, חטף קריזה, ולפי הסיפור ש־הגיע אלי הוא אפילו ניסה פעם לפגוע באן, אשתו היחידה.

ז'אק אושפז בקנדה, והשילטונות המקו־מיים החליטו לשלוח אותו לפאריס, אל אחיו הגרפיקאי. ז'אק ישב אצל אחיו, והחל בתהליך שיקום באמצעות ציור. הוא מצייר הרבה, ולפני חודשים אחדים נית־נה לו אף ההזדמנות לשוב ולעסוק בקול־נוע, כאשר הוזמן על־ידי ממשלת סנגל להסריט שם סרט.

לפני זמן קצר החליט קתמור לעבור מפאריס לאמסטרדם. והוא גר שם בתוך ספינה ומבסוט מהחיים. לפי המיכתב ש־הגיע אלי, נראה שהבחור בשיא פעילותו. הוא מכין עכשיו סרט על פסטיבל־ענק שנערך ממש בימים אלה בהולנד, ולצורך זה הוא אף שלח כרטיס־טיסה לצלם־הקול־נוע **אמנון פדומון**, שיבוא לצלם בש־בילו את הסרט. ככה שיש לו כל מה שהוא צריך. הוא ממשיך לעשות קולנוע, ממשיך לצייר, מרגיש טוב, הולך לו טוב, ובינתיים הוא גם לא חושב לחזור.

כי אם הוא פורח שם, אז מי שמכיר את קתמור יודע שהוא ישחק אותה שם עד הסוף.

צעירים רבים ומאוהבים

זה קורה במישפחות הכי טובות, ועוב־דה — זה קורה גם במישפחות לא הכי טובות. אבל בחיי שאני לא רומזת לשום דבר, זה פשוט קורה. זוגות צעירים נישאים מתוך אהבה בוערת וכל מה שאתם רו־צים, והנה לא עוברת לה שנה קצרה אחת, וכבר מתחילים במריבות וסיכסוכים, והכל מתהפך.

זה בערך גם מה שקרה בין קריינית גל"צ"ל לשעבר **גילה שמיר** ובין בעלה, האמרגן מגודל־השיער, **אשר בי־טנסקי**. אשר וגילה היו זוג מאוהב במשך קרוב לארבע שנים, עוד בתקופה שגילה היתה שמיניסטית בגימנסיה הרצליה, דרך שירותה הצבאי בגל"צ"ל ועד לשיחרורה משנת הקבע שלה.

באותה תקופה השתחרר גם ביטנסקי מ־צה"ל, ופתח מישרד־אמרגנות קטן, עם זמרת שהיתה כימעט אלמונית בשם **נתנאלה**. כל אותו זמן חיו אשר וגילה כזוג יונים, הם היו זוג שהצליח תמיד למשוך תשומת־לב, במייוחד בשל הופעתו החיצונית של ביטנסקי — גדול־ממדים, בעל זקן עבות ושיער ארוך עם קוקו. גילה, מצידה, היתה צמודה אליו וקיבלה את כל דבריו כימעט בהערצה. היא אהבה את חוש־ההומור שלו, ואת העבודה עם האמנים.

עד שבא פסטיבל הזמר, ושינה את מהלך חייהם. הצלחתה המסחררת של נתנ־אלה הביאה בעיקבותיה תנופת־פיתוח עצו־מה לאשר, אשר החל מזניח את אהבתו הקריינית. אבל גילה מוכנה היתה לסלוח לו על הכל. היא ראתה בהצלחתו גם את הצלחתה, והיתה בטוחה שאחרי נישואיהם חייהם ישתנו, ואשר ייאלץ להקדיש לה יותר תשומת־לב.

מה שקרה במציאות, היה ההיפך המוח־לט. אשר המשיך להתקדם ולהתפתח, חזר הביתה בשעות־לילה מאוחרות, והדבר ש־היה חשוב לו מכל היה אחד בלבד — הקאריירה שלו והקידום המיקצועי.

למרות אהבתה הגדולה של גילה, היא לא יכלה להמשיך לשאת את אורח־החיים הזה. היא רצתה להרגיש שיש לה בעל ובית חם. די היה לה בארבע השנים שבהן חיה לצידו, בחיים שהתנהלו בצורה חופ־שית לחלוטין. גילה השתוקקה למיסגרת, כמו כל רעייה צעירה, עד שלפני שבוע נודע לי כי היא הציבה לאשר שלה אול־טימטום: או שיתחיל לחיות כמו בן־אדם, או גירושין.

אשר, האמרגן המצליח, ממהר להכחיש את השמועות אודות גירושיו, ואמר לי: „היו לנו סתם ויכוחים בבית, כמו שיש לכל זוג צעיר. גילה לא אוהבת שאני עובד עד שעות מאוחרות, אז החלטתי פשוט לוותר לה, ובשעה 10 בלילה, מכסי־מום, אני כבר בבית. אני מקווה שהיא מאושרת, אבל אני חושב שגילה ידעה עם מי היא מתחתנת.

„סך־הכל אני עובד קשה, אין לי מכו־נית, וקשה לי לקפוץ הביתה לארוחות או למנוחה. גילה יושבת לבד בבית, וקצת משעמם לה. היא עוסקת בעבודות־יד, ולדעתי עוד לא הגיע הזמן שנעשה ילד, למרות שזה יכול לפתור לה את בעיית התעסוקה."

נו, טוב, הנה הגענו למצב שעושים יל־דים כדי לפתור לנשים את בעיות התע־סוקה. מילא, העיקר שיעשו ילדים, כי זה צו־השעה, ואם זה גם יכול למנוע גי־רושין — מה טוב.

ברכה לא בטלה

מאז **שביאטרים (ברכה) שורץ** הגיעה לתל־אביב, לפני שבועות אחדים, היא מכניסה כאן את כל החתיכות ל־אמביציה. וזאת על שום מה? על שום שהיא פשוט מסחררת, לא רק בעזרת מה שחנן הטבע את גופה אלא גם בעזרת הטאקטיקה המפורסמת שלה.

הסיפור האחרון שהיה לה, עם **סמי הירש**, אשר עליו דיווחתי לכם לפני שבועות אחדים, הסתיים בסערה־זוטא. ו־ברכה הסבירה לי שהיא פשוט גמרה עם הבחור כי „התחלתי לחיות חיי־צנע, ואני לא רגילה לחיים כאלה."

ורק כדי שאבין בערך לאיזה סטנדאר־טים רגילה העלמה, היא הזמינה אותי למלון הילטון לפגוש „גבר מקסים." „כ־דבריה, בשם **סביון**. טוב באתי, ומה ראיתי? ככה. הוא באמת גבר מקסים, אומנם קצת מבוגר אבל מה זה משנה? אולי היתה לו קצת קרחת, אבל מי מס־תכל? וכרס, ושיער מכסיף, אבל איך אפשר להתייחס לפרטים קטנים כשהעיניים מסנוורות נון־סטופ?

היה עליו זהב מכל הכיוונים: שרשרת־זהב על הצוואר בעובי של כבל, ועליה עוד תלוי מדליון־ענק, מזהב כמובן. על הזרוע, צמיד־זהב רחב מאד, על האצבעות טבעות־זהב והשעון גם הוא, אלא מה? זהב כמובן. רגע, והוא היה גם משובץ ביהלומים, אמיתיים, כמובן. וזה מה ש־ראו בחוץ. אני מוכנה להתערב גם על כמה שיני־זהב.

את אוטוביאנקי אין כבר צורך להציג בפניך. מכוניות האוטוביאנקי הרבות הנוסעות בכבישי הארץ מעידות על התאקלמותה המהירה של האיטלקית הקטנה בישראל ועל הכדאיות שברכישתה.
מכל זוית כדאי היום לרכוש אוטוביאנקי:

צריכת דלק – אוטוביאנקי חסכונית להפליא בצריכת הדלק שלה - ליטר דלק לכל 18 ק"מ בנסיעה ממוצעת בתוך העיר.

אחזקה קלה – במכונית באוטוביאנקי זולים חלקי החילוף ואף האחזקה קלה יותר מאשר במכונית גדולה.

נוחות – ממדיה הקטנים מאפשרים נוחות רבה ל-5 נוסעים ול-50 ק"ג מטען (או לנהג ול-300 ק"ג מטען). גם באשר לחניה - נוח ביותר למצוא לאוטוביאנקי מקום חניה בכבישים העמוסים.

באוטוביאנקי שלוש דלתות מהן דלת אחת מאחור הנפתחת כלפי מעלה. כאשר מטים את המושב האחורי קדימה - הופכת האוטוביאנקי למיני־סטיישן. נוסף על כל אלה גם מחירה של האוטוביאנקי עושה אותה לקניה הטובה ביותר.
כדאי לך לרכוש את המכונית בהקדם לפני עליית המחירים הצפויה.

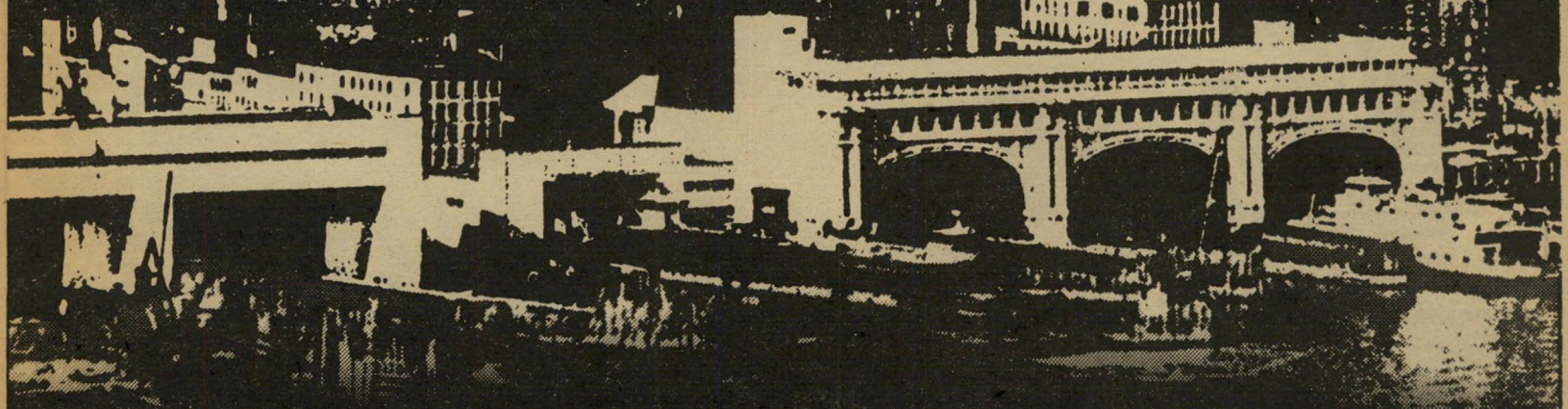
מכל זוית
אוטוביאנקי
שלוש דלתות

AUTOBIANCHI

מצונה ומכירות: **תל־אביב** – טלקאר חב' בע"מ רח' המסגר 64, טל. 37538 – 03, 263925 – 03. **ירושלים** – א. ברקוביץ רח' יואי 4, טל. 225522 – 02.
חיפה – טלקאר בע"מ רח' המגינים 53, טל. 515392 – 04. **באר־שבע** – כרמלי דרך חברון, אזור התעשיה, טל. 77021 – 057. **נתניה** – מוסך מרכזי בע"מ, טל. 23037 – 053. שרות: **תל־אביב** – מוסך מרכזי לנצ'יה. **חולון** – רח' תמנע 13, טל. 853891 – 03. **ירושלים** – מוסך גדעון לוי, אזור התעשיה, תלפיות, טל. 67555 – 02. **חיפה** – אייבי את עזריה, חוף שמן, טל. 660456 – 04. **באר־שבע** – כרמלי, טל. 77021 – 057. **נתניה** – מוסך מרכזי בע"מ, טל. 23037 – 053.

אם יש קניה טובה יותר ספר לנו.

לעולם אינך יודע איפה תמצא את 'מכבי' בפעם הבאה.

maccabee
בירה בינלאומית.

ניו-יורק. מלבורן. יוהנסברג. אתונה... וגם בישראל

maccabee beer

רחל מרחלת על כל העולם

הציפור התעופפה מכלוב־הזהב

הסיפור הבא מזכיר לי אותו משל מפורסם, המספר על ציפור קטנה שנדדה עם להקתה מארצות־החום לארצות־הקור, אלא שבארץ־הקור היא קפאה, לא יכלה להמשיך להתעופף וצנחה לארץ. כאן עברה לידה פרה עבת־בשר, תפרישה עליה את גלליה. הגללים כיסו את הציפור הקטנה, חיממו אותה עד שהקרח בכנפיה הפשיר ואז, מרוב שמחה, היא התחילה לצייץ. חתול שעבר במקום שמע את ציוצי הציפור, התקרב לגוש הגללים, גילגל אותו הצידה, גילה את הציפור וטרף אותה טרף.

מוסר־השכל: לא כל מי שמחרבן עליך הוא בהכרח אוייב שלך. ומצד שני, לא כל מי שכאילו מציל אותך רוצה בטובתך. דבר אחד בטוח: אם אתה נמצא בתוך זה אבל מרגיש חם וטוב, סתום את הפה ואל תצייץ.

למה אני מספרת לכם את כל הסיפור הזה (שהוא יפה כשלעצמו)? כי זה מזכיר לי מה שקורה עם הדוגמנית **מירי זמיר**, מי שהיתה מלכת־היופי בשנת 1968, ואם תמשיכו לקרוא, גם תבינו למה.

מירי קיבלה השבוע את הגט שלה מבעלה **הנרי אלגרסי**, בעל מיסעדת פנגווין בנהריה, ולאחר שבע שנות נישואין הרחק מהזרקורים, היא חוזרת עכשיו לכותרות. „יופי זה קללה לבחורה," סיפרה לי השבוע מירי. „היום אני רואה שהיופי בכלל לא עזר לי. רק המזל משחק תפקיד בחיים. נכון שהיופי פותח דלתות, אבל יופי חיצוני אפשר לשפץ. מה שחשוב זה היופי הפנימי, ואת זה אני מייעצת לכל אחד לבדוק."

מירי זמיר
גירושין — אבל עם מוסר־השכל

מירי זכתה בתואר היופי בהיותה בגיל 18. אז גם נענתה לחיזוריו של אלגרסי בן ה־40־פלוס, הנראה צעיר מכפי גילו והוא גבר אופנתי ובעל־ממון. מירי היפה, שהיתה עדיין מבולבלת בלת מן הזכייה בתואר הנכסף, חיפשה לה גב כלכלי ומישענת בטוחה, ואלגרסי נראה לה כגבר שאפשר לבטוח בו. „בזמנו חשבתי, שהכסף זה הדבר הכי חשוב בחיי הנישואין. חשבתי על בעל מבוסס, וילה בכרמל, מכונית יפה, ולכאורה כל מה שרוצה אשה," אומרת היום מירי. אולם, מסתבר שזה כנראה לא הכל בחיים.

תוך זמן קצר נולדו גם שני ילדיה, דולי, שהיא כיום בת שבע ואסי, שהוא היום בן חמש וחצי.

מירי אינה מצטערת על מה שעבר עליה, ואומרת: „להיפך. זה ביגר אותי." היום, אחרי גירושיה, מוכנה מירי לחלוק את הלקח הפרטי שלה בחיים עם כל בנות ישראל. „כשנבחרתי לתואר מלכת היופי, זה מאד סיחרר אותי. בבת־אחת נזרקתי אל עולם הזוהר. הייתי ילדה בת 18, שרואה עולם ורוד וחושבת שהכסף יפתור לה את כל הבעיות. הייתי בטוחה שכסף יכול להיות בסיס מצויין לנישואין, אבל זה לא ככה. אני יודעת שכולן מעדיפות את העושר, אבל אני מחפשת עושר שונה — עושר באושר. היה לי כל מה שבן־אדם יכול לשאוף אליו, הכל מוכן מהיד לפה, אבל זה לא זה. לא היה חסר לי כלום, והיה חסר לי הכל.

„היום צריכים להכיר את הגבר טרם־טוב לפני שמתחתנים. אני חושבת שאפילו עדיף לחיות ביחד בלי נישואין, מאשר להתחתן ולהיקשר אחד לשני בסיסת־הנייר הזאת. אני יודעת היום בדיוק מה שאני מחפשת אצל גבר, ואני משוכנעת שאם אמצא אצלו אושר, אהיה מוכנה אפילו לחיות מקיבוצת־סעד. ראשית צריכים לחפש שפה משותפת. אחרת בני־הזוג הם כמו שני פסלים שאין להם על מה לדבר. שנית, שהגבר יהיה עדין נפש, אבהי וביתי. שלא יהיה יפה בחוץ, שיהיה יפה בפנים.

„כשקיבלתי את הגט, אמרתי לעצמי שלעולם לא אתחתן שוב, שום גבר לא יצליח יותר להתקרב אלי. התווית של גרושה די מפחידה אותי. יש בארץ דיעה שא... קל להשיג, ועל־אחת־כמה־וכמה שאני בעלת חיצונית מטעה. כי גבר שמכיר אותי מקרוב, בחורה שונה. אני נתקלת בגברים, שבטו... ואם הם נולדו עם כפית־זהב בפה, אז ה... כאלה אני נרתעת, כי הם ריקנים. ... שנמשכות דווקא לכאלה, וזאת שגי... יש תוכן, אם יש יסוד ואם יש על... יום אחד לאבד הכל, ואז, מה...

מירי מוצפת היום במחזרי... לאחד מהם. „הפצעים עדיין ... הולכת ברחוב, ולגבי — הא... האלה רווקה, ויצאתי רווק... נשארנו בידידות."

היום, עיניה פקוחות היט... של דוגמנית צילום ומסלול, ... אחיר. אם כבר לפתוח פר...

השני של
רותי נבון

במוקדם או במאוחר ציפיתי שתגיע אלי הידיעה הזאת, על הזמרת **רותי נבון** וידידה המלחין **דויד קריבושיי**, השו... תים במושבת הישראלים בניו־יורק. עוד כשהם ביקרו בארץ, לפני חודשים אחדים, הם ניראו לי כל־כך מאוהבים, שידעתי שכאן אר־טו־טו הולכת להיות לנו חתונה. ובכן, לא טעיתי.

הרומן בין השניים נדלק, כאשר רותי נסעה עם הפסטיבל החסידי לארצות־הב... רית לפני שנתיים. נישואיה לזמר **יוני מרי** היו במשבר, וההיכרות עם קריבושיי, שהוא בעל מועדון סברה הניו־יורקי היו... למעשה, הקש ששבר את הנישואין עם מרי. רותי חזרה ארצה מהפסטיבל, ושמרה על קשר עם אהבתה החדשה, כשהיא מנסה עדיין להסתיר אותה מידיעת ידידיה ב... כרוהמה.

אולם נסיעתה הנוספת לארצות־הברית, גירושיה מיוני, חשפו את הרומן, שהיה ידוע באותה עת לחברים קרובים בלבד. קריבושיי, הישראלי בארצות־הברית ומנסה את מזלו שם מזה ארבע שנים, גם מפיק מקדם את הקאריירה הזימרתית של רותי, אשר גורמים יודעי דבר מגלים לגביה אופטימיות לא מעטה. זאת, אחרי שלפני ארבע שנים הוא קידם קאריירה של זמרת ישראלית אחרת, **גלי עטרי**, שגם איתה ניהל רומן ממושך.

מכל מקום, נראה שרותי וקריבו החליטו להעניק ליחסים ביניהם מעמד חדש, ולא לק של זמרת ואמרגן, והתחתנו בניו־יורק בנוכחות כל המושבה הישראלית שם. רק שלא תחשבו שהם לא יחזרו על ההצגה הזאת גם בישראל. כי רותי טלפנה להורים שלה בשיחה טראנס־אטלנטית, ובישרה להם, בשימחה ובששון, שהתחתנה שוב. אחיה של רותי, **אלי**, מיהר להפיץ את הבשורה בתל־אביב, ונשבע שרותי שבעה לו, שבחופשתם הקרובה יבואו ה... נים ארצה ויתחתנו כאן שנית, בחוג משפחה. אחרי זה הם גם יעשו מסיבה לכל החברים שלהם, ועליה אדווה לכם שתתקיים, אם תתקיים. אז — מזל טוב וריבוע.

הרביעייה העליזה
מהטלוויזיה

אני דווקא אוהבת את הזוגות האלה, ש... תביישים לספר שאר־טו הם הולכים התייצב תחת החופה ולפני הרב.

אורי גודשטיין, הכתב הכישרוני של טלוויזיה ו**ישראל סגל**, עוד כתב כיש... ני של הטלוויזיה. היו פעם משוברי...

הלבבות־בסיטונות של באות הגלריה הקט... נה, טעמון, והמסיבות בבתים הפרטיים של ירושלים עיר־הקודש.

וכך, בין פלירטוט לכוסית־משקה, שם אורי את עינו באחת ממלצריות הגלריה. בחורה תימנית גבוהת־קומה וגאה שענתה, למי שהתחשק לה לענות, בשם **מזל זיכרי**. כשהוא פגש אותה למחרת היום, בהוג לפסיכולוגיה באוניברסיטה, כשה־א לובשת מדים של רב־סרן ועל כתפייתה כובע אדום, הוא התבלבל לגמרי. הוא הח... ליט לראיין אותה ללא מצלמה, ואז התברר לו כי מזל היא גם רב־סרן בצנחנים, גם סטודנטית באוניברסיטה ובשעות הערב, כדי להרוויח קצת כסף, היא גם עובדת כ... מלצרית.

מאז, השניים ביחד כל הזמן.

ישראל סגל, החבר הכי טוב של אורי, התקנא בתחרות שצצה לו פתאום על הלילות שאותם היו מבלים השניים יחדיו, והוא מצא לו יסהפייה פרטית משלו, **לאה אסתר**. היא אומנם לא רב־סרן ולא מלצ... רית בגלריה, אבל היא ללא־ספק סטודנטית דווקא למתימטיקה.

זה כבר עניין של שנה שהארבעה יוצ... אים צמוד־צמוד, אבל עדיין מתביישים לבשר לאומה שהם עומדים להינשא. גולד... שטיין פוחד לאבד את דימוי הרווק־הניצחי שלו ואילו סגל כבר ניכוה פעם בעניין הזה שקוראים לו חתונה, וזה הספיק לו לתקופת־מה.

ובכן, בחודש הבא עומדים כל הארבעה לצאת לטיול בחוצלארץ, אבל בהתגנבות־יחידים. כל אחד מהם ייצא בתאריך שונה, וכולם ייפגשו בארצות־הברית הרחוקה. לא יודעת למה, אבל ההרגשה שלי אומרת שכמו שהם חזרים לארץ, הם עורכים חתונה כפולה.

סגל, אסתר, זיכרי וגודשטיין
חתונה — אבל כפולה

60 עמודים
המחיר: 6.00 ל"י
ב' תמוז תשל"ו, 30.6.76
שנה 40

העולם הזה

האשה החוקית דרסה את המאהבת - אחרי מירדף מכוניות

דו-קרב על גלגלים

האשה
רחל גרדה

המאהבת
רחל נוה